

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@groningen.nl>
Verzonden: dinsdag 1 december 2020 9:30
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Matsloot / Westpoort

Beste mensen,

Ook in Groningen heb ik dit gisteren bestuurlijk besproken.

Vanuit ons zullen Roeland vd Schaaf en Philip Broeksma aan het bestuurlijk overleg deelnemen.

In volgtijdelijke zin hebben zij het volgende aangegeven:

- zij willen eerst met de directie van CBC gaan praten over de toekomst van CBC in Groningen. Wat willen ze nu?, wat hebben ze daarvoor nodig? Moet er samengewerkt worden? Etc. Etc. Immers: tot dusverre heeft CBC nog niet aan tafel gezeten, maar zitten wij ons wel druk te maken over grondberging;
- vervolgens kunnen ze deze input meenemen naar het bestuurlijke regio overleg; dit gaat immers over het proces en of CBC hier nu wel of niet een rol speelt op basis van hun toekomstplannen;
- ik laat nog ff checken of bij dit overleg met de directie van CBC ook een gedeputeerde bij moet zijn vanwege het feit dat de Provincie het Bevoegde Gezag(ambtelijk was dit wel geadviseerd, maar verder niet meer over gehad);

Ik hoop dat dit bestuurlijke overleg nog dit jaar gaat lukken. Het bestuurlijke regio overleg zal dan medio febr. 2021 worden?

De bestuurlijke vraag van GS aan [REDACTED] begrijp ik, **11.1** [REDACTED] :

- CBC tot op heden in formele zin geen gesprekspartner is(dit gebeurt nu adhv het bestuurlijke overleg met CBC);
- de verkenning Westpoort nog niet is afgerond(het kan best zo zijn dat ihkv deze verkenning de extra hectares worden opgelost in Westpoort); dan is het in zijn geheel geen issue;

Dus het antwoord zal in die zin wel met mitsen en maren moeten worden omkleed.

Vanzelfsprekend moet er antwoord worden gegeven op de vraag. Vanuit Groningen kan [REDACTED] hiervoor worden benaderd.

Groet

[REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 1 dec. 2020 om 08:37 heeft [REDACTED]@provinciegroningen.nl> het volgende geschreven:

Beste allemaal,

Ik heb gisteren een bestuurlijk overleg gehad over Matsloot/Westpoort. Enerzijds was er veel lof over het gezamenlijk insteken van dit proces en het grensoverstijgend afstemmen van de belangen. Er werd mij echter wel gevraagd om op korte termijn te verkennen / op te halen wat de status is van de grondbergingen van CBC (de tarra).

Voor dit overleg moet minimaal de gemeente Groningen en Noordenveld aanschuiven. Ik wil dit graag op korte termijn initiëren.

Vanuit de Gemeente Groningen zou dan ook [redacted] aan moeten schuiven??

Het komt er dus op neer dat ik nog wat vragen moet beantwoorden voordat de bestuurders aan tafel komen.

Geven jullie op korte termijn de namen door, dan ga ik dit regelen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Afdeling Programma & Projectmanagement

Mob. 0 [redacted]

Tel. 050 [redacted]

[redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)

<image001.png>

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Memo POHO Energie		<i>provincie Drenthe</i>
Gedeputeerde	Stelpstra	
Afschrift	[REDACTED], Werner ten Kate	
Datum	19-12-2018	
Poho datum	07-01-2019	
Opsteller	[REDACTED] i.s.m. [REDACTED]	
Afgestemd met	N&W, VTH, Prolander, adviseurs kernkwaliteiten	
Onderwerp	Voorverkenning zonnepark Matsloot	
Doel memo	<input type="checkbox"/> Ter discussie <input checked="" type="checkbox"/> Ter informatie	
Bijlage	Locatie beoogd projectgebied	
Naar GS	Nee	

Inleiding

In onze Omgevingsvisie zetten we er op in de realisatie van de hernieuwbare productieopgave in eerste instantie te realiseren in logische gebieden waar verschillende functies kunnen worden gecombineerd. Het Programma Energie is erop gericht proactief bij te kunnen dragen aan dergelijke initiatieven. Het bedrijf Powerfield heeft afgelopen zomer zowel bestuurlijk als ambtelijk contact met ons gezocht over mogelijke locaties voor zonneparken. Ze gaven aan hiervoor een t.o.v. de huidige praktijk nieuw vertrekpunt voor de locatiekeuze te willen hanteren, nl. de mogelijkheden voor geïntegreerde ontwikkeling van een zonnepark gekoppeld aan andere maatschappelijke doelen. Ze hadden hiervoor diverse locaties binnen Drenthe op het oog. Na overleg van Powerfield met de gemeente Noordenveld heeft Powerfield ons benaderd om oriënterende overleggen te gaan voeren over de locatie Matsloot (zie bijgevoegd kaartje).

Argumenten

1.1 Matsloot lijkt een geschikte locatie om de werking van het combinatiemodel in de praktijk door te ontwikkelen en te demonstreren.

Uit eerste interne voorverkenningen is naar voren gekomen dat de locatie aanknopingspunten biedt om de ontwikkeling van een zonnepark te combineren met andere maatschappelijke doelen, bijv:

- Vergroten van de regionale waterbergingscapaciteit (en daarmee bijdragen aan de beleidsdoelen 'Droge Voeten 2050').
- Hoog houden van de grondwaterstanden en daarmee tegengaan van veenoxidatie.
- Versterking van natuurwaarden van locatie zelf en verbetering van condities voor de natuur in de aanpalende Onlanden.
- Benutten van de op de locatie weg te zetten bietegrond van de Suikerunie in een bij een 'integraal klimaatlandschap' passend ontwerp.

In het gebied spelen verschillende kernkwaliteiten, m.n. landschap, archeologie, aardkundige waarden en natuur. Er lijken er voldoende aanknopingspunten om met initiatiefnemer en gemeente te komen tot een ontwerp passend bij de provinciale kernkwaliteiten.

1.2 Initiatiefnemer toont bereidheid om zich in te spannen voor maatschappelijke acceptatie en gelegenheid te bieden tot maatschappelijke participatie.

1.3 Initiatiefnemer toont bereidheid om de instandhoudingsdoelen van N2000-gebied Leekstermeer te waarborgen.

Het Leekstermeer is op grond van de EU Vogelrichtlijn aangewezen voor o.a. Brandgans en Kolgans. Matsloot vervult daarbij een functie als foerageergebied. Geborgd moet worden dat de ontwikkeling van het zonnepark de foerageermogelijkheden van de ganzen niet significant verstoort. Wellicht komt dit er op neer dat elders in de nabijheid van het Leekstermeer nieuwe foerageergebieden worden aangewezen. Bij het laatste gesprek heeft Powerfield het belang van instandhouding van de ganzen erkend en zich bereid getoond de noodzaak van en mogelijkheden tot mitigatie nader te willen onderzoeken.

1.4 De netinpassingsmogelijkheden voor het zonnepark zijn uitstekend.

Het zonnepark kan op het net worden aangesloten via het station Vierverlaten, op minder dan 1 kilometer van de locatie. Vierverlaten beschikt over ruim voldoende capaciteit om nieuwe initiatieven aan te sluiten.

Risico's

1.1 Andere belangrijke stakeholders hebben nog geen standpunt ingenomen.

Cruciale stakeholders voor de beoogde functiecombinaties lijken in ieder geval waterschap Noorderzijlvest, Suikerunie en tbo's Onlanden/Leekstermeer. Initiatiefnemer heeft eerste contacten gehad met het waterschap en de Suikerunie, waarbij geen grote bezwaren zijn geuit.

1.2 Powerfield is in de afgelopen periode een aantal keren negatief in de media geweest.

In diverse media zijn in de afgelopen periode berichten verschenen, waarin het bedrijf in verband wordt gebracht met omstreden grondtransacties.

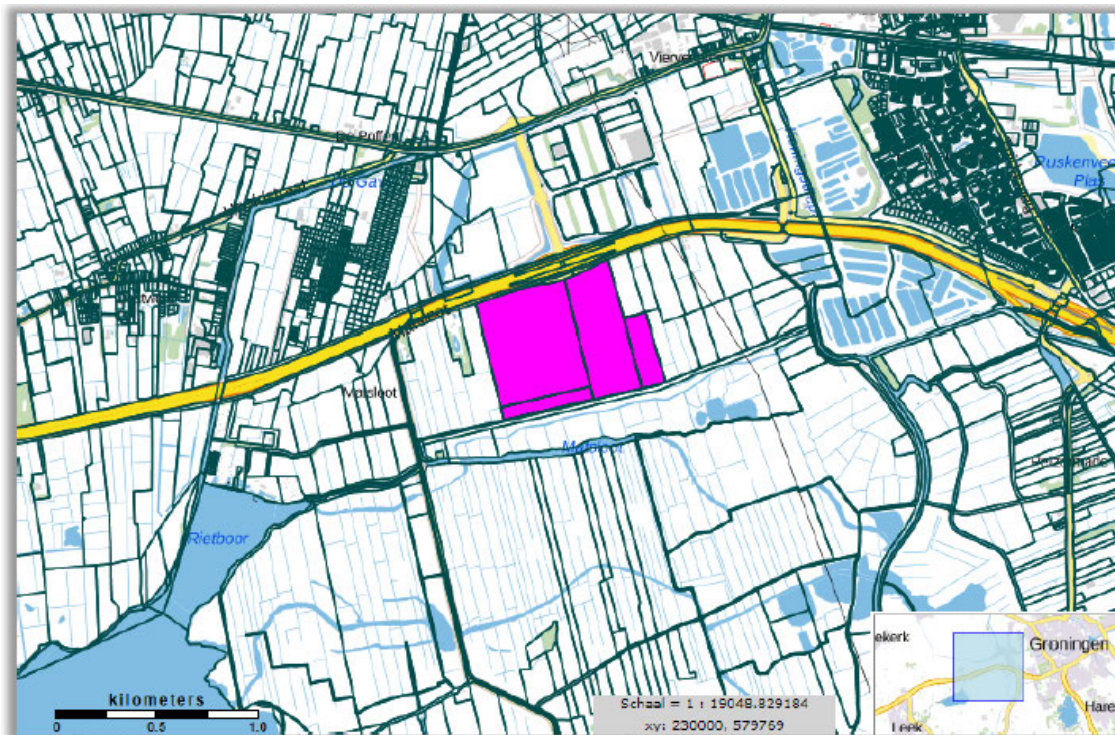
Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

Het initiatief bevindt zich nog steeds in voorverkennd stadium. Denkrichting is nu eerst toe te werken naar een 'intentieverklaring' o.i.d. waarin partijen – in ieder geval gemeente, initiatiefnemer en wij en mogelijk ook andere stakeholders – samenwerkingsafspraken maken over het nader verkennen van de ontwikkelkansen.

Tijdens het laatste ambtelijke overleg (d.d. 11-12-2018) is afgesproken dat de eerste resultaten van de voorverkenning worden teruggekoppeld en besproken met de betreffende bestuurder(s)/portefeuillehouder(s).

Half januari 2019 gaan Powerfield/provincie/gemeente elkaar informeren over de uitkomsten van het overleg met de bestuurder(s). Daarna staat een vervolgoverleg gepland op maandag 28 januari 2019.

Bijlage: locatie beoogd projectgebied



Roze gekleurde kavels (totaal 48 ha) zijn beschikbaar voor initiatief. De percelen ten westen (21 ha) zijn als strategische gronden in bezit bij de Suikerunie. Hier liggen wellicht mogelijkheden. Voor de percelen ten oosten ligt de situatie gecompliceerd.

Memo POHO POHO Ruimte		<i>provincie Drenthe</i>
Gedeputeerde	Henk Brink	
Afschrift	[REDACTED]	
Datum	8 maart 2020	
Poho datum	16 maart 2020	
Opsteller	[REDACTED]	
Afgestemd met	[REDACTED], Martien Haasjes, Werner ten Cate	
Onderwerp	Integrale ontwikkeling Matsloot i.r.t. verkenning wind Westpoort	
Doel memo	<input checked="" type="checkbox"/> Ter discussie <input type="checkbox"/> Ter informatie	
Bijlage	Voorgeschiedenis Matsloot/Westpoort	
Naar GS	nee	

Advies

- 1 Kennisnemen van de ontwikkelingen Matsloot in relatie tot ontwikkelingen Westpoort en mogelijke conflicterende belangen
- 2 Bespreken eventuele vervolgstappen.

Inleiding

De gemeente Groningen is bezig met een verkenning naar opwek van windenergie op Westpoort (bedrijventerrein aan de A7 ten westen van Groningen). Dit grenst aan het gebied Matsloot waar wij samen met de gemeente Noordenveld praten met initiatiefnemers van projecten met wind en/of zon.

Omdat de gebieden aan elkaar grenzen en de keuzes elkaar beïnvloeden is samenwerking bijna onvermijdelijk.

Ons voorstel (POHO september 2019) was daarom dat wij samen en gelijkwaardig zouden optrekken met de gemeente Groningen en gemeente Noordenveld om alle kansen en knelpunten voor Matsloot en Westpoort in beeld te brengen, en een gezamenlijk plan te maken.

De gemeente Groningen is echter met haar eigen verkenning verder gegaan zonder een gezamenlijke visie op te stellen.

Probleem 1: conflicterende belangen

Als er windmolens op Westpoort komen, beperkt dat de mogelijkheden van windmolens op Matsloot voor het grootste deel. Windmolens kunnen niet te dicht bij elkaar in de buurt staan, en de afstand van de geprojecteerde windmolens is zodanig dat er nog maar maximaal 2 molens in Matsloot gesitueerd kunnen worden, landschappelijk minder fraai. De eenzijdige verkenning van Groningen betekent dus dat hierdoor een potentiële windlocatie in de gemeente Noordenveld/Provincie Drenthe afvalt. De keuze voor wel of geen wind wordt dan dus door de gemeente Groningen gemaakt.



Figuur: voorlopige locatie windmolens en indicatieve zone waarin geen andere windmolens kunnen staan.

Probleem 2

De gemeente Groningen wil praten over een gezamenlijke verkenning van de belangen in het gebied Matsloot, maar wil daarbij voornamelijk de belangen van de Suikerunie ruimte geven. De afspraak die

in het verleden is gemaakt tussen de gemeente Groningen, Noordenveld en ons over nieuwe vloeivelden is dat die niet op Drents grondgebied zouden komen. De gemeente Groningen lijkt hierop terug te willen komen, en kijkt samen met de Suikerunie naar nieuwe bietenroutes. De motivatie van de provincie Drenthe om een gezamenlijke verkenning te doen naar de belangen zou moeten zijn dat er een afweging komt naar wind, zon en andere belangen (natuur, klimaatlandschappen, waterberging), met een gelijkwaardige inbreng van alle partijen.

NB Op de volgende pagina's is de voorgeschiedenis weergegeven van de contacten met de gemeente Groningen en Noordenveld over Matsloot/Westpoort.

Bijlage: chronologische voorgeschiedenis Westpoort/Matsloot

2019

- 19 augustus Ambtelijk overleg [REDACTED] (namens gemeente Groningen), [REDACTED] [REDACTED]: de gemeente Groningen heeft plannen voor een windverkenning. Wij willen aanhaken omdat dit gebied grenst aan Matsloot, waar we diverse partijen al een tijdje nadenken over wind en/of zon. We spreken af dat we een bestuurlijk standpunt vragen over het al dan niet aanhaken bij de verkenning.
- 2 september Gezamenlijk POHO Brink-Stelpstra: Memo met het volgende advies: Meewerken aan de verkenning naar zon en wind in Westpoort-Matsloot & informeren van Henk Brink (portefeuillehouder RO). We geven ambtelijk terugkoppeling aan Gemeente Groningen met dit bericht, met daarbij het verzoek om dit te plannen.
- 27 september Onder embargo ontvangen we informatie over te nemen B&W-besluit 1 oktober en te versturen bewonersbrieven gemeente Groningen. Gemeente Groningen brengt zelf naar buiten dat zij een verkenning gaan doen. Er wordt niet gesproken over samenwerking.
Ook Noordenveld heeft deze informatie ontvangen zonder dat er verder ambtelijk of bestuurlijk is afgestemd door Groningen over al dan niet samenwerken. Wethouder Noordenveld vraagt zich af wat dit betekent voor energieprojecten op ons grondgebied rond Matsloot en andersom. Hier komt geen antwoord op.
- Oktober Nogmaals het verzoek vanuit Drenthe om een ambtelijke afspraak voor een brede verkenning te houden. Hier wordt uiteindelijk gehoor aan gegeven. Datum wordt uiteindelijk vastgesteld op 5 december.
- 5 December Ambtelijk overleg gemeente Groningen, Gemeente Noordenveld, Provincie. NMF was uitgenodigd maar heeft op het laatste moment afgezegd.
Groningen blijkt al vergevorderd te zijn met de onderzoeken en verkenning. Er zijn zelfs al tekeningen van waar de windmolens moeten komen. De opstelling laat weinig ruimte over om op grondgebied van Drenthe/Matsloot windmolens te plaatsen. Ambtelijk is hier aangegeven dat dit een onaangename verrassing is en dat van een gezamenlijke verkenning geen sprake is. De gemeente Noordenveld lijkt hier geen problemen mee te hebben, en is met name bezig met haar eigen traject van opstellen van beleid voor participatie. Eerder is gebleken dat de gemeente Noordenveld nog geen trekkende rol wil hebben bij energieprojecten en liever eerst beleid wil opstellen.

2020

- 17 Januari Schetssessie met ambtenaren gemeenten Groningen en Noordenveld en provincies Groningen en Drenthe. Gekeken naar koppelkansen, o.a. belangen Suikerunie (wens biobased produceren?), fietsroute + Leek-Groningen, belangen gemeenten en Provincie, NMF. Conclusie was dat er een gezamenlijke visie nodig is voor het gebied. Afspraak om de bestuurders in een gezamenlijke memo te vragen om budget beschikbaar te stellen voor een gezamenlijke verkenning.

Omdat de provincie Groningen al een Tracébesluit heeft genomen voor de fietsroute Leek-Groningen is zij niet meer flexibel. De gemeente Groningen besluit vervolgens dat er geen consensus is en besluit om de opgestelde gezamenlijke memo niet te agenderen voor het BO Wind op 23 januari.

- 23 januari Bestuurlijk overleg Wind, op uitnodiging van de gemeente Groningen. Gemeente Noordenveld, Gemeente Groningen, Provincie Groningen en Provincie Drenthe zijn uitgenodigd, Provincie Drenthe kon hier helaas niet bij aanwezig zijn. Tijdens het gesprek heeft de gemeente Groningen haar verkenning naar wind op Westpoort en op een andere locatie toegelicht. De gezamenlijke memo die ambtelijk was opgesteld, is niet aan de bestuurders gestuurd. Het gesprek ging (daardoor) vooral over de plannen van de gemeente Groningen. De gemeente Noordenveld heeft aangegeven een gezamenlijke verkenning te willen voor Westpoort en Matsloot. Hier zijn verder geen afspraken over gemaakt.
- Februari Ambtelijk bericht uit de gemeente Groningen dat zij geen samenwerking oppakken omdat er geen consensus is.
De gemeente Noordenveld zou graag willen dat wij samen optrekken en bestuurlijk verzoeken om een gezamenlijke verkenning.

MEMO

Stadsontwikkeling

Aan	Philip Broeksma
Van	█ ██████████)
Afdeling	RUIMT. O&U
CC	Kirsten Ipema; Geertje Dijkstra; Jaap Borg; Pepijn Vemer; Tjisse Stelpstra; NienkeHoman; Mirjam Wulfse;
Datum	21 januari 2020
Onderwerp	Integrale visie Matsloot

In een gezamenlijk overleg op 17/01/2020 tussen de provincies Drenthe en Groningen, de NMF Drenthe en de gemeenten Groningen en Noorderveld is besproken dat het zinvol is om een gezamenlijke visie te ontwikkelen op het gebied ten noorden en ten zuiden van de A7 bij bedrijventerrein Hoogkerk. Wind- en of zonne-energie, gronddepot, bietenroute, fietssnelweg, natuurontwikkeling en waterpeilaanpassing: er zijn naast de huidige functies diverse functies mogelijk. Ogenscheinlijk zijn de gebieden van elkaar gescheiden door de rijksweg, maar niets is minder waar. Beide kanten van de snelweg beïnvloeden elkaar.

In de gemeente Noorderveld zal een kwaliteitskader voor energieopwekking door de raad worden vastgesteld. Dit is een proceskader voor energieprojecten en het betrekken van de omgeving daarbij. Ruimtelijke onderlegger is de Noorderveldse Kwaliteitsgids, die in het eerst kwartaal van 2020 wordt vastgesteld. Verwacht wordt dat de gemeente daarna wordt overspoeld met tal van aanvragen voor wind en zon. Een regie hierop is gewenst voor het gebied Matsloot.

De gemeente Groningen zal in juni een raadsbesluit nemen voor de verkenning naar windenergie op het bedrijventerrein Westpoort, een integrale aanpak is gewenst. Binnenkort is een Heisessie gepland waarin verschillende mogelijkheden voor de suikerbietenroute wordt bekeken.

De provincie Groningen werkt aan een netwerk van snelle en comfortabele fietsroutes rond de stad Groningen. Momenteel wordt besluitvorming aan provinciale Staten voorbereid. Op het deel van de Matsloot komt zoals de plannen nu zijn een nieuw fietspad langs de bestaande parallelweg. Hiervoor moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en de gronden worden verworven.

De Provincie Drenthe heeft aangegeven dat ze het belangrijk vinden dat wij als overheden gezamenlijk optrekken in de verkenning naar zon en wind op Westpoort en Matsloot. Er spelen in het gebied verschillende belangen en hechten waarde aan een gezamenlijk proces en een goed ontwerp om de belangen gezamenlijk af te wegen.

Deze provinciale belangen zijn:

- energieproductie (volgens combinatiemodel, met lokale participatie en toegevoegde waarde zoals functiecombinatie en/of versterking biodiversiteit)
- natuur; ontwikkelingen Matsloot moeten passen bij functie van ganzenfoeragegebied en versterkend zijn voor N2000/Onlanden
- rekening houden met belangen water: mogelijke uitbreiding waterberging (hangt mede af van plannen waterschap Noorderzijlvest)
- kernkwaliteiten landschap behouden/versterken bij ontwikkelingen

Volgvel: 1

Gezamenlijke partijen spreken de wens uit om het landschapsbureau Bosch en Slabbers te vragen een gezamenlijke visie te ontwikkelen. Doelstelling is het komen tot een integrale visie voor het gebied waarin verschillende belangen en wensen gewogen worden. Hierbij worden alle belanghebbenden / stakeholders en hun belangen/wensen in kaart gebracht. Het komen tot een visie is geen optelsom van de verschillende wensen, maar eerder een resultaat van proces/dialogo tussen de verschillende belanghebbenden.

Gevraagd wordt aan het BO om de verwachte kosten (geschat wordt 5000,- per partij) gezamenlijk te dragen.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@groningen.nl>
Verzonden: donderdag 16 april 2020 17:02
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: 2020-01-21 Integrale visie Matsloot MEMO
Bijlagen: 2020-01-21 Integrale visie Matsloot MEMO.docx

Bijgaand de memo tot nu toe en het kaartje
Ik hoop dat iemand dit om kan (laten) batterijen tot een goede brief aan de landschapper.
Hoor graag

[REDACTED]

Memo POHO gezamenlijk POHO Brink - Stelpstra		<i>provincie Drenthe</i>
Gedeputeerde	Henk Brink & Tjisse Stelpstra	
Afschrift	[REDACTED]	
Datum	8 januari 2020	
Poho datum	13 januari 2020	
Opsteller	[REDACTED]	
Afgestemd met		
Onderwerp	Matsloot i.r.t. verkenning wind Westpoort	
Doel memo	<input checked="" type="checkbox"/> Ter discussie <input type="checkbox"/> Ter informatie	
Bijlage		
Naar GS	nee	

Advies/Vraag

Hoe gaan we om met de onevenwichtige samenwerking met gemeente Groningen (verkenning wind Westpoort) in relatie tot onze belangen en initiatieven zon en wind voor Matsloot?

Inleiding

De gemeente Groningen is bezig met een verkenning naar windenergie op Westpoort, grenzend aan Matsloot waar wij kijken naar wind en/of zon. Ons idee was dat wij (provincie Drenthe en gemeente Noordenveld) samen (en gelijkwaardig) zouden optrekken om alle kansen en knelpunten in beeld te brengen, en een gezamenlijk plan te maken. Groningen trekt echter een eigen plan waardoor er voor ons weinig mogelijkheden zijn om mee te doen. Hoe gaan we hier mee om?

Op de volgende pagina is een korte voorgeschiedenis van Matsloot/Westpoort weergegeven.

Discussiepunt: wat vinden we van de huidige situatie? Willen we (A) een gelijkwaardige samenwerking met Groningen of (B) zijn we tevreden met de huidige situatie en kijken we wat in Drenthe mogelijk is, aanvullend op de plannen van Groningen? Of is er nog een manier om meer ruimte te krijgen zonder een bestuurlijke escalatie?

- A Als we een gelijkwaardige samenwerking willen, moet er politiek stevig worden opgetreden. Het is de vraag of we dat willen, en of dit enige kans van slagen heeft. We hebben immers geen bestuurlijke afspraak dat we een gezamenlijke verkenning willen doen.
- B Als we tevreden zijn met de huidige situatie, wachten we de plannen van de initiatiefnemers in Matsloot af. We kunnen gebruik maken van de onderzoeksgegevens die Groningen beschikbaar stelt. Deze optie kan betekenen dat er minder mogelijkheden zijn voor windmolens omdat molens niet te dicht bij elkaar geplaatst kunnen worden.

Argumenten

- De gemeente Groningen is al vergevorderd met haar verkenning. Zij heeft haar eigen belang en zal haar plannen niet graag willen aanpassen
- Gemeente Noordenveld wil eerst beleid vaststellen en dan pas met ontwikkelaars praten. Nu al toezeggingen doen is te snel.

Risico's

- Zijn er gevolgen voor onze 'reputatie' als we
- Als we wel wind willen realiseren in Matsloot zijn daar beperkingen voor met de huidige plannen van de gemeente Groningen.

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

(Bestuurlijk) Standpunt innemen en ambtelijk uitvoeren.

Korte chronologische voorgeschiedenis

- 19 augustus Ambtelijk overleg [REDACTED] (namens gemeente Groningen), [REDACTED]
[REDACTED]: de gemeente Groningen heeft plannen voor een windverkenning. Wij willen aanhaken omdat dit gebied grenst aan Matsloot, waar we diverse partijen al een tijdje nadenken over wind en/of zon. We spreken af dat we een bestuurlijk standpunt vragen over het al dan niet aanhaken bij de verkenning.
- 2 september Gezamenlijk POHO Brink-Stelpstra: Memo met het volgende advies: Meewerken aan de verkenning naar zon en wind in Westpoort-Matsloot & informeren van Henk Brink (portefeuillehouder RO). We geven ambtelijk terugkoppeling aan Gemeente Groningen met dit bericht, met daarbij het verzoek om dit te plannen.
- 27 september Onder embargo ontvangen we informatie over te nemen B&W-besluit 1 oktober en te versturen bewonersbrieven gemeente Groningen. Gemeente Groningen brengt zelf naar buiten dat zij een verkenning gaan doen. Er wordt niet gesproken over samenwerking.
Ook Noordenveld heeft deze informatie ontvangen zonder dat er verder ambtelijk of bestuurlijk is afgestemd door Groningen over al dan niet samenwerken. Wethouder Noordenveld vraagt zich af wat dit betekent voor energieprojecten op ons grondgebied rond Matsloot en andersom. Hier komt geen antwoord op.
- Oktober Nogmaals het verzoek om een ambtelijke afspraak voor een brede verkenning te houden. Hier wordt uiteindelijk gehoor aan gegeven. Datum wordt uiteindelijk vastgesteld op 5 december.
- 5 December Ambtelijk overleg gemeente Groningen, Gemeente Noordenveld, Provincie. NMF was uitgenodigd maar heeft op het laatste moment afgezegd.
Groningen blijkt al vergevorderd te zijn met de onderzoeken en verkenning. Er zijn zelfs al tekeningen van waar de windmolens moeten komen. De opstelling laat weinig ruimte over om op grondgebied van Drenthe/Matsloot windmolens te plaatsen. Ambtelijk is hier aangegeven dat dit een onaangename verrassing is en dat van een gezamenlijke verkenning geen sprake is. De gemeente Noordenveld lijkt hier geen problemen mee te hebben, en is met name bezig met haar eigen traject van opstellen van beleid voor participatie. Eerder is gebleken dat de gemeente Noordenveld nog geen trekkende rol wil hebben bij energieprojecten en liever eerst beleid wil opstellen.
- 17 Januari Schetssessie gepland. Kijken naar belangen Suikerunie (wens biobased produceren?), fietsroute + Leek-Groningen, belangen gemeenten en Provincie, NMF.

Memo POHO Energie		<i>provincie Drenthe</i>
Gedeputeerde	Tjisse Stelpstra	
Afschrift	[REDACTED]	
Datum	19-8-2019	
Poho datum	19-8-2019	
Opsteller	[REDACTED]	
Afgestemd met	[REDACTED]	
Onderwerp	Verkenning zon & wind Westpoort-Matsloot	
Doel memo	<input checked="" type="checkbox"/> Ter discussie <input type="checkbox"/> Ter informatie	
Bijlage		
Naar GS	nee	

Advies/Vraag

Meewerken aan de verkenning naar zon en wind in Westpoort-Matsloot & informeren van Henk Brink (portefeuillehouder RO).

Inleiding

Voor Matsloot (het noordelijkste grondgebied binnen de gemeente Noordenveld) worden plannen ontwikkeld voor zon en/of wind. Powerfield wil graag een zonnepark ontwikkelen en de Energiecoöperatie Noordseveld kijkt zeer recentelijk naar mogelijkheden om een windpark te ontwikkelen. Beide plannen zijn nog in een pril stadium. Vanuit het deelprogramma Hernieuwbare Energie zijn we hier ambtelijk bij betrokken en ook de gemeente is aangehaakt. Voor het initiatief van Powerfield zijn op ambtelijk en bestuurlijk niveau eerder gesprekken gevoerd.

De gemeente Groningen onderzoekt de mogelijkheden van windenergie. Er is door de gemeente een enquête gehouden onder inwoners naar de mening over opwek van windenergie binnen de gemeentegrenzen, en er zijn zeven locaties beoordeeld op hun geschiktheid. Twee locaties lijken geschikt: Stainkoeln/Roodehaan en Westpoort. Deze laatste ligt pal naast Matsloot.

De gemeente Groningen wil komend najaar een nadere verkenning doen naar de mogelijkheden voor wind op Westpoort, o.a. draagvlak, businesscase, ecologie, technische onderzoeken etc. In een gesprek met de gemeente Groningen ([REDACTED]) is gekeken naar de mogelijkheid om aan te haken bij de verkenning van de gemeente.



Afbeelding: ligging Matsloot en Westpoort

Enige tijd geleden is er ook naar dit gebied gekeken naar mogelijkheden voor nieuwe slibdepots voor de Suikerunie. Een van de potentiële locaties lag in Matsloot. De gemeente Noordenveld wilde niet meewerken aan de realisatie van deze nieuwe slibdepots, en de Provincie Drenthe stond hierachter. Er is nog geen nieuw depot gerealiseerd en de verwachting is dat ook dit onderwerp in de verkenning wordt betrokken.

Argumenten

- Vanwege de geografische ligging ligt het voor de hand om het gebied Matsloot-Westpoort als geheel te onderzoeken op de potenties voor zowel zon als wind.
- Door de verkenning op te schalen werken we efficiënt: voor beide gebieden moeten ongeveer dezelfde onderzoeken worden gedaan. Het gaat bijvoorbeeld om ecologisch onderzoek, draagvlak omgeving, participatie etc.
- De verkenning die de gemeente Groningen gaat doen is een goede aanleiding om aan te sluiten, het momentum te pakken en mee te liften op de 'rijdende trein' van de gemeente Groningen.
- De realisatie van zon en/of wind in Matsloot draagt bij aan onze doelen voor duurzaam hernieuwbare energie.
- De netwerkcapaciteit op deze plek is goed: het station bij Vierverlaten heeft voldoende capaciteit om zon en wind aan te sluiten. Hierdoor is een belangrijke factor in de haalbaarheid van de plannen geregeld.
- Bij de verkenning kunnen we kijken hoe we niet alleen zon en/of wind een plek kunnen geven, maar kunnen we ook sturen op integrale gebiedsontwikkeling, en andere belangen meenemen (natuur, water etc.).

Risico's

- Het aanleggen van windparken ligt gevoelig. Het is de vraag of de tijd rijp is om nieuwe plannen te ontwikkelen. In de verkenning moet participatie en acceptatie daarom een belangrijk onderdeel zijn.

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

- Deelnemen aan een eerste bestuurlijk overleg met de betrokken gemeenten Noordenveld, Groningen, Tynaarlo en Westerkwartier, de provincie Groningen en waterschap Noorderzijlvest om een verkenning te bespreken.
- Instemmen met de verkenning naar zon en wind in Westpoort-Matsloot en andere provinciale belangen meenemen in de verkenning (natuur, water). Onderdeel van de verkenning kan een schetsschuit zijn om de belangen en kansen in het gebied te onderzoeken.

Hierbij vragen wij Bosch en Slabbers om op korte termijn een offerte te leveren voor een belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding voor het gebied Matsloot/Westpoort.

De gemeenten Groningen, Noordenveld en Westerkwartier en de provincies Drenthe en Groningen willen een gezamenlijke visie ontwikkelen voor het gebied ten noorden en ten zuiden van de A7 bij bedrijventerrein Westpoort. Deze verkenning is daarbij een eerste en belangrijke stap om door de oogbaren te bekijken welke functies in het gebied gecombineerd kunnen worden.

Er staat veel te gebeuren aan de westkant van de stad Groningen, op het gebied van wind- en zonne-energie. Daar op aanvullend ligt er een gronddepot, wordt er gekeken naar de bietenroute van de Suikerunie, een Noord Zuid ontsluiting vanuit het Westerkwartier naar de A7, er zijn plannen voor een doorfietsroute, natuurontwikkeling, vakantiewoningen en extra noodwaterberging. Tennet is begonnen met de realisatie van de 380 KV leiding van Eemshaven naar Vierverlaten en de minister maakt dit jaar een keuze voor de aanlanding van de wind op zee, uit Eemshaven, Vierverlaten of Burgum. Daarnaast wordt er gesproken over de Lelylijn die vanuit het Westerkwartier de Stad Groningen zal bereiken.

Er zijn naast de huidige functies van het gebied diverse andere functies mogelijk. De gebieden zijn van elkaar gescheiden door de Rijksweg A7, maar het is echter zo dat de ontwikkelingen aan beide kanten van de snelweg elkaar beïnvloeden. Om deze redenen hebben bovengenoemde gemeenten en provincies de handen in elkaar geslagen voor het uitvoeren van een gezamenlijke verkenning van de belangen.

In de gemeente Noordenveld zal de raad voor de zomer 2020 een beleidskader voor energieopwekking behandelen. Dit is een proceskader voor energieprojecten en het betrekken van de omgeving daarbij. Ruimtelijke onderlegger hiervoor is de Noordenveldse Kwaliteitsgids, die in het tweede kwartaal van 2020 wordt vastgesteld. Tot nu toe zijn initiatieven voor wind en zon in de wachtkamer gezet. Verwacht wordt dat na vaststelling van beide documenten een groot aantal initiatieven zich bij de gemeente meldt om concreet aan de slag te gaan. Gemeentelijke regie hierop is gewenst, zeker voor het gebied Matsloot, dat direct ten zuiden van de A7 ligt.

De gemeente Westerkwartier stelt binnenkort haar Visie Hernieuwbare Elektriciteit vast waarin één zoektocht staat beschreven; dan wel een lijnopstelling langs de A7 of een lijnopstelling langs het Van Starckenborghkanaal. Eén van de aangewezen gebieden is langs de A7, de voorliggende verkenning doet op geen enkel wijze uitspraak over de voorkeur van het Westerkwartier.

De gemeente Groningen zal in juni een raadsbesluit nemen voor de verkenning naar windenergie op het bedrijventerrein Westpoort, ook daarvoor is een integrale aanpak gewenst. Binnenkort is er tevens een "heisessie" gepland waarin verschillende mogelijkheden voor de suikerbietenroute wordt bekeken.

De provincie Groningen werkt aan een netwerk van snelle en comfortabele doorfietsroutes rond de stad Groningen. Momenteel wordt besluitvorming aan Provinciale Staten voorbereid, de plannen zijn in een vergevorderd stadium en maken onderdeel uit van "Groningen bereikbaar". Op het deel van de Matsloot komt zoals de plannen nu zijn een nieuwe doorfietsroute langs de bestaande parallelweg (de Zuidvariant). Hiervoor moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en de gronden worden verworven.

De Regio Groningen Assen is actief in het benoemde gebied de verstedelijkingsopgave voor 2040 te ontwikkelen.

De Provincie Drenthe heeft aangegeven dat het belangrijk is dat overheden gezamenlijk optrekken in de verkenning naar zon en wind op Westpoort en Matsloot. Er spelen in het gebied verschillende belangen en de partijen hechten waarde aan een gezamenlijk proces en een goed ontwerp om de belangen gezamenlijk af te wegen.

Deze provinciale belangen zijn:

- energieproductie (volgens combinatiemodel, met lokale participatie en toegevoegde waarde zoals functiecombinatie en/of versterking biodiversiteit);
- natuur; ontwikkelingen Matsloot moeten passen bij functie van ganzenfoeragegebied en versterkend zijn voor N2000/Onlanden;

Volgvel: 1

- rekening houden met belangen water: mogelijke uitbreiding waterberging (hangt mede af van plannen waterschap Noorderzijlvest);
- kernkwaliteiten landschap behouden/versterken bij ontwikkelingen.

Opdracht Bosch en Slabbers

Gezamenlijke partijen spreken de wens uit om het landschapsbureau Bosch en Slabbers te vragen een gebiedsverkenning uit te voeren met een ruimtelijke verbeelding. Doelstelling is het komen tot een integrale verkenning voor het gebied waarin verschillende belangen en wensen gewogen worden. Een kijk door de oogharen of het mogelijk is om het gebied in samenhang te ontwikkelen en of het zinvol kan zijn om er een gebiedsproces op te zetten. Hierbij worden belanghebbenden / stakeholders en hun belangen/wensen in kaart gebracht. Hierbij wordt in eerste instantie gedacht aan de overheidsorganisaties en direct betrokkenen.

Bosch en Slabbers inventariseert per partner de wensen, meningen, en inventariseert wat er in het gebied speelt. B&S integreert alle gesprekken en informatie in een praatprent en doet pragmatisch onderzoek naar de landschappelijke impact / het landschapsverhaal, en brengt de eventuele knelpunten in beeld en koppelt resultaten terug aan de partners. Op basis daarvan steken de partners de koppen bij elkaar en komen tot een (ambtelijk) gedragen verkenning met ruimtelijke verbeelding die kan worden afgestemd met de bestuurders.

De contactpersonen van de verschillende partijen treft u onderstaand aan:

- [redacted] Wijkenergie en Windturbines Gemeente Groningen
- [redacted] Duurzaamheid Gemeente Noordenveld
- [redacted] Energietransitie, Gemeente Westerkwartier
- [redacted] Hernieuwbare Energie provincie Drenthe
- [redacted] provincie Groningen

Resumerend vragen wij op korte termijn een offerte voor de verkenning voor het gebied Matsloot/Westpoort. In de offerte dient u naast de onderbouwing van kosten aan te geven wie er aan deze opdracht zal werken en tevens te voorzien van een goede planning.

Op bijgaand kaartmateriaal is de begrenzing van het gebied in een harde lijn weergegeven, het is de wens van onder andere de gemeente Westerkwartier het gebied ruimer te beschouwen "in een cirkel". Te weten vanaf de A7, het viaduct ten westen van Oostwold naar de Weersterweg hoek Nieuwbrugsterweg en terug langs het Aduarderdiep. De geschetste windmolens hebben geen enkele status en liggen gevoelig (dit mag geen eigen leven gaan leiden).

Voor vragen kunt u contact opnemen met [redacted] van de provincie Groningen. De provincie Groningen treedt op als penvoerder voor deze gezamenlijke opdracht.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Provincie Groningen



Hierbij vragen wij Bosch en Slabbers om op korte termijn een offerte te leveren voor een belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding voor het gebied Matsloot/Westpoort.

De gemeenten Groningen, Noordenveld en Westerkwartier en de provincies Drenthe en Groningen willen een gezamenlijke visie ontwikkelen voor het gebied ten noorden en ten zuiden van de A7 bij bedrijventerrein Westpoort. Deze verkenning is daarbij een eerste en belangrijke stap om door de oogbaren te bekijken welke functies in het gebied gecombineerd kunnen worden.

Er staat veel te gebeuren aan de westkant van de stad Groningen, op het gebied van wind- en zonne-energie. Daar op aanvullend ligt er een gronddepot, wordt er gekeken naar de bietenroute van de Suikerunie, een Noord Zuid ontsluiting vanuit het Westerkwartier naar de A7, er zijn plannen voor een doorfietsroute, natuurontwikkeling, vakantiewoningen en extra noodwaterberging. Tennet is begonnen met de realisatie van de 380 KV leiding van Eemshaven naar Vierverlaten en de minister maakt dit jaar een keuze voor de aanlanding van de wind op zee, uit Eemshaven, Vierverlaten of Burgum. Daarnaast wordt er gesproken over de Lelylijn die vanuit het Westerkwartier de Stad Groningen zal bereiken.

Er zijn naast de huidige functies van het gebied diverse andere functies mogelijk. De gebieden zijn van elkaar gescheiden door de Rijksweg A7, maar het is echter zo dat de ontwikkelingen aan beide kanten van de snelweg elkaar beïnvloeden. Om deze redenen hebben bovengenoemde gemeenten en provincies de handen in elkaar geslagen voor het uitvoeren van een gezamenlijke verkenning van de belangen.

In de gemeente Noordenveld zal de raad voor de zomer 2020 een beleidskader voor energieopwekking behandelen. Dit is een proceskader voor energieprojecten en het betrekken van de omgeving daarbij. Ruimtelijke onderlegger hiervoor is de Noordenveldse Kwaliteitsgids, die in het tweede kwartaal van 2020 wordt vastgesteld. Tot nu toe zijn initiatieven voor wind en zon in de wachtkamer gezet. Verwacht wordt dat na vaststelling van beide documenten een groot aantal initiatieven zich bij de gemeente meldt om concreet aan de slag te gaan. Gemeentelijke regie hierop is gewenst, zeker voor het gebied Matsloot, dat direct ten zuiden van de A7 ligt.

De gemeente Westerkwartier stelt binnenkort haar Visie Hernieuwbare Elektriciteit vast waarin één zoektocht staat beschreven; dan wel een lijnopstelling langs de A7 of een lijnopstelling langs het Van Starckenborghkanaal. Eén van de aangewezen gebieden is langs de A7, de voorliggende verkenning doet op geen enkel wijze uitspraak over de voorkeur van het Westerkwartier.

De gemeente Groningen zal in juni een raadsbesluit nemen voor de verkenning naar windenergie op het bedrijventerrein Westpoort, ook daarvoor is een integrale aanpak gewenst. Binnenkort is er tevens een "heisessie" gepland waarin verschillende mogelijkheden voor de suikerbietenroute wordt bekeken.

De provincie Groningen werkt aan een netwerk van snelle en comfortabele doorfietsroutes rond de stad Groningen. Momenteel wordt besluitvorming aan Provinciale Staten voorbereid, de plannen zijn in een vergevorderd stadium en maken onderdeel uit van "Groningen bereikbaar". Op het deel van de Matsloot komt zoals de plannen nu zijn een nieuwe doorfietsroute langs de bestaande parallelweg (de Zuidvariant). Hiervoor moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en de gronden worden verworven.

De Regio Groningen Assen is actief in het benoemde gebied de verstedelijkingsopgave voor 2040 te ontwikkelen.

De Provincie Drenthe heeft aangegeven dat het belangrijk is dat overheden gezamenlijk optrekken in de verkenning naar zon en wind op Westpoort en Matsloot. Er spelen in het gebied verschillende belangen en de partijen hechten waarde aan een gezamenlijk proces en een goed ontwerp om de belangen gezamenlijk af te wegen.

Deze provinciale belangen zijn:

- energieproductie (volgens combinatiemodel, met lokale participatie en toegevoegde waarde zoals functiecombinatie en/of versterking biodiversiteit);
- natuur; ontwikkelingen Matsloot moeten passen bij functie van ganzenfoeragegebied en versterkend zijn voor N2000/Onlanden;

Volgvel: 1

- rekening houden met belangen water: mogelijke uitbreiding waterberging (hangt mede af van plannen waterschap Noorderzijlvest);
- kernkwaliteiten landschap behouden/versterken bij ontwikkelingen.

Opdracht Bosch en Slabbers

Gezamenlijke partijen spreken de wens uit om het landschapsbureau Bosch en Slabbers te vragen een gebiedsverkenning uit te voeren met een ruimtelijke verbeelding. Doelstelling is het komen tot een integrale verkenning voor het gebied waarin verschillende belangen en wensen gewogen worden. Een kijk door de oogharen of het mogelijk is om het gebied in samenhang te ontwikkelen en of het zinvol kan zijn om er een gebiedsproces op te zetten. Hierbij worden belanghebbenden / stakeholders en hun belangen/wensen in kaart gebracht. Hierbij wordt in eerste instantie gedacht aan de overheidsorganisaties en direct betrokkenen.

Bosch en Slabbers inventariseert per partner de wensen, meningen, en inventariseert wat er in het gebied speelt. B&S integreert alle gesprekken en informatie in een praatprent en doet pragmatisch onderzoek naar de landschappelijke impact / het landschapsverhaal, en brengt de eventuele knelpunten in beeld en koppelt resultaten terug aan de partners. Op basis daarvan steken de partners de koppen bij elkaar en komen tot een (ambtelijk) gedragen verkenning met ruimtelijke verbeelding die kan worden afgestemd met de bestuurders.

De contactpersonen van de verschillende partijen treft u onderstaand aan:

- [redacted] Wijkenergie en Windturbines Gemeente Groningen
- [redacted] Duurzaamheid Gemeente Noordenveld
- [redacted] Energietransitie, Gemeente Westerkwartier
- [redacted] Hernieuwbare Energie provincie Drenthe
- [redacted] provincie Groningen

Resumerend vragen wij op korte termijn een offerte voor de verkenning voor het gebied Matsloot/Westpoort. In de offerte dient u naast de onderbouwing van kosten aan te geven wie er aan deze opdracht zal werken en tevens te voorzien van een goede planning.

Op bijgaand kaartmateriaal is de begrenzing van het gebied in een harde lijn weergegeven, het is de wens van onder andere de gemeente Westerkwartier het gebied ruimer te beschouwen "in een cirkel". Te weten vanaf de A7, het viaduct ten westen van Oostwold naar de Weersterweg hoek Nieuwbrugsterweg en terug langs het Aduarderdiep. De geschetste windmolens hebben geen enkele status en liggen gevoelig (dit mag geen eigen leven gaan leiden).

Voor vragen kunt u contact opnemen met [redacted] van de provincie Groningen. De provincie Groningen treedt op als penvoerder voor deze gezamenlijke opdracht.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Provincie Groningen



1	Waterschap Noorderzijlvest		Waterberging Onlanden?, het waterschap is bezig met het voorbereiden van een PIP en zoekt naar mogelijkheden van uitbreiding van de waterberging		
2	RWS		Grondposities?		
3	Natuurmonumenten		Natuurreservaat de Onlanden. Ook bezit bij SBB en Groninger Landschap		
4	Gasunie		Infrastructuur voor transport aardgas		
5	ProRail		Beheer Spoorweg Spoorweg naar Zuidhorn wordt verdubbeld		
6	Agrariërs / grondeigenaren		1 agrarier wil in zee met de zonnepark-ontwikkelaar, de ander niet.		
7	Omwonenden		Bewoners Roderwolde willen energieneutraal worden		
8	Suikerunie		Vloevelden Slibdepot Bietenroute		
9	Tennet		380 KV leiding		
10	Regio Groningen Assen		?		
11	Grunneger Power				
12	NMF		NMF Drenthe is betrokken		

Stakeholderanalyse Matsloot

d.d.: 12 mei

No.	stakeholder	contactpersoon	issues / anders	beleidsstuk	status
	Primair				
1	Gemeente Groningen	(bedrijventerrein, Suikerunie) (zon)	Windverkenning Kaveluitgifte bedrijventerrein Zonnepark Westpoort Noord Vloevelden Suikerunie Aanlanding 380KV Uitbreiding electriciteitsstation	Zonnebeleidskader fase I Windbeleid Bestemmingsplan bedrijventerrein	
2	Gemeente Noordenveld		Wind of zon	Voorverkenning Zonnepark Matsloot, Powerfield, 29 maart 2019 Windplannen energiecoöperatie Noordseveld	
3	Gemeente Westerkwartier		Plus plannen ontwikkelaar Zon plus natuur plus recreatiewoningen	Visie hernieuwbare elektriciteit	Visie Hernieuwbare elektriciteit. Vastgesteld door gemeenteraad op 23 april 2020
4	Provincie Drenthe	<ul style="list-style-type: none"> energie)) (RO) 	<ul style="list-style-type: none"> Wind of zon (dat laatste heeft potentie voor een 'klimaatlandschap') Natura2000 Leekstermeer Matsloot is ganzenfouragegebied Rekening houden met zoektocht extra ruimte voor waterberging in de onlanden, koppelkans? 	<ul style="list-style-type: none"> Voorverkenning Zonnepark Matsloot, Powerfield, 29 maart 2019 Ambtelijke verkenning Zonneakker Matsloot Energietransitieagenda Omgevingsverordening 	
5	Provincie Groningen			<ul style="list-style-type: none"> Omgevingsvisie 	

		<ul style="list-style-type: none"> • • • • • • • • 	<ul style="list-style-type: none"> • Snelle Doorfietsroute • Zon • Wind • RO / Bouwheerschap • Ecologie • Kansenkaart voor bos • Natuurontwikkeling Westerkwartier 	<ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijke Tender Wind • Route van Veen tot wad langs Aduarderdiep 	<ul style="list-style-type: none"> • Vastgesteld in GS •
	Secondair				
1	Waterschap Noorderzijlvest		Waterberging Onlanden?, het waterschap is bezig met het voorbereiden van een PIP en zoekt naar mogelijkheden van uitbreiding van de waterberging		
2	RWS		Grondposities?		
3	Natuurmonumenten		Natuurreservaat de Onlanden. Ook bezit bij SBB en Groninger Landschap		
4	Gasunie		Infrastructuur voor transport aardgas		
5	ProRail		Beheer Spoorweg Spoorweg naar Zuidhorn wordt verdubbeld		
6	Agrariërs / grondeigenaren		1 agrarier wil in zee met de zonnepark-ontwikkelaar, de ander niet.		
7	Omwonenden		Bewoners Roderwolde willen energieneutraal worden VWH Vereniging Wijkraad Hoogkerk		
8	Suikerunie		Vloevelden Slibdepot Bietenroute		

9	Tennet		380 KV leiding		
10	Regio Groningen Assen		?		
11	Grunneger Power				
12	NMF		NMF Drenthe is betrokken		

Inspiratiewerkplaats Omgevingskwaliteit

Drenthe staat voor een aantal complexe opgaven. De klimaatverandering, de overstap naar hernieuwbare energie, de afname van biodiversiteit, het tekort aan woningen en de bijbehorende transformatie van de bestaande voorraad, de vergrijzing van de samenleving en de verduurzaming van de landbouw. Deze vraagstukken dienen integraal benaderd te worden; we proberen samenhang in deze ruimtelijke opgaven aan te brengen op zowel provinciaal als lokaal niveau, in onze eigen werkwijze als door onze partners hiertoe te stimuleren.

Het combinatiemodel uit de Omgevingsvisie 2018 zet in op de verbinding van functies, kwaliteiten en opgaven. We werken aan behoud en ontwikkeling van de Drentse ruimtelijke kwaliteit. Om deze aanpak vorm en inhoud te geven ontwikkelen we een instrument, de inspiratiewerkplaats. Door opgaven te identificeren, te agenderen, aan te jagen en het gesprek aan te gaan willen we verbindingen leggen tussen ontwikkelingen en vragen.

Wat is de Inspiratiewerkplaats?

In de inspiratiewerkplaats werken we aan een integraal advies voor complexe vraagstukken. We verkennen actuele opgaven en ontwikkelen met elkaar voelsprietten voor mogelijk relevante toekomstige opgaven. We zetten verbeelding in om het verlangen naar verandering op te roepen. De inspiratiewerkplaats kan een goed gesprek zijn, maar we zetten bij voorkeur in op een ateliersessie, waarin we schetsend naar antwoorden zoeken. Het hoeft niet bij één sessie te blijven. Het resultaat van de bijeenkomst staat vooraf niet vast. We nemen een open houding aan ten opzichte van het vraagstuk en verwachten dat ook van de steller van de vraag.

Voor wie?

We zetten de inspiratiewerkplaats in bij complexe ruimtelijke vraagstukken waar verschillende belangen samen komen. Gemeenten, waterschappen en andere partners kunnen hiertoe een verzoek bij ons indienen.

Methodische aanpak

De Inspiratiewerkplaats is gestoeld op de principes van Strategisch Omgevingsmanagement en kent grofweg de volgende benadering:

Processtap	Doel	Resultaat
Vorbereiden	<i>Richting bepalen</i>	Beschrijving van de inhoudelijke stand van zaken van de opgave(n), inclusief tegenstellingen en betrokken partijen.
	<i>Issues en stakeholders inventariseren</i> Waarover is discussie of kan discussie over ontstaan? Wie heeft er een aantoonbaar belang bij de opgave en de issues die daarbij horen?	Mindmap issues en stakeholders of basis voor belangenmatrix
	<i>Resultaten voorbereiding</i> Bespreken met opdrachtgever	Voorstel inrichting inspiratiewerkplaats
Inspiratiewerkplaats	<i>Oplossingsrichtingen zoeken</i> Creatief zoeken naar mogelijke oplossingsrichtingen, rekening houdend met de verschillende belangen en issues.	Schets van mogelijke oplossingsrichtingen, inventarisatie van vraagstukken en schets welke kennis nodig is of ontbreekt.

	<i>Vervolgproces doordenken</i> Gebaseerd op Strategisch Omgevingsmanagement / Mutual Gains Approach	Procesdiagram vervolg
Advies	<i>Verantwoording</i>	Korte beeldende rapportage over de gevolgde werkwijze en het resultaat.

Hoe gaat het in zijn werk?

- Intakegesprek/verkenning
- Gezamenlijk voorbereiden en organiseren inspiratiewerkplaats;
- Mogelijkheid inhuren externe begeleiding proces;
- Afspraken vooraf over de inzet en kostenverdeling bij eventuele inhuur van derden.

Meer informatie of een oriënterende afspraak? Bel of mail [redacted] (06 [redacted]) of [redacted] (06. [redacted]), team Ruimte, Energie en Wonen van de provincie Drenthe.

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 2 december 2020 12:16
Aan: [redacted]
Onderwerp: Belangenverkenning en bestuurlijk overleg

Beste mensen,

Afgelopen maandag heb ik de belangenverkenning met gedeputeerde Brink (RO) en Stelstra (energie) besproken. Het stuk is positief ontvangen en ook een vertaling naar een gebiedsvisie is in principe akkoord. Henk Brink zal aanschuiven bij het gezamenlijk bestuurlijk overleg.

In reactie op de mail van Mark over een gesprek tussen Stad met de directie CBC: Uit de belangenverkenning is gebleken dat CBC een van de belangen is. Het lijkt mij evident dat CBC een wezenlijk rol speelt bij de gebiedsontwikkeling en de te ontwikkelen visie hiervoor. Het is dus goed dat we met CBC gaan praten in plaats van over CBC. Wel denk ik dat het beter is ook hier gezamenlijk in op te blijven trekken. In mijn beleving zou Noordenveld betrokken moeten worden bij dit gesprek, gezien de grondposities van CBC in Noordenveld als (mogelijk) onderdeel van de toekomstplannen.

Met een vriendelijke groet,

From: [redacted]@ groningen.nl>

Sent: dinsdag 1 december 2020 09:30

To: [redacted]@ provincie groningen.nl>

Cc: [redacted]@ drenthe.nl>; [redacted]@ westerkwartier.nl>; [redacted]

[redacted]@ noordenveld.nl>; [redacted]@ groningen.nl>

Subject: Re: Matsloot / Westpoort

Beste mensen,

Ook in Groningen heb ik dit gisteren bestuurlijk besproken.

Vanuit ons zullen Roeland vd Schaaf en Philip Broeksma aan het bestuurlijk overleg deelnemen.

In volgtijdelijke zin hebben zij het volgende aangegeven:

- zij willen eerst met de directie van CBC gaan praten over de toekomst van CBC in Groningen. Wat willen ze nu?, wat hebben ze daarvoor nodig? Moet er samengewerkt worden? Etc. Etc. Immers: tot dusverre heeft CBC nog niet aan tafel gezeten, maar zitten wij ons wel druk te maken over grondberging;
- vervolgens kunnen ze deze input meenemen naar het bestuurlijke regio overleg; dit gaat immers over het proces en of CBC hier nu wel of niet een rol speelt op basis van hun toekomstplannen;
- ik laat nog ff checken of bij dit overleg met de directie van CBC ook een gedeputeerde bij moet zijn vanwege het feit dat de Provincie het Bevoegde Gezag(ambtelijk was dit wel geadviseerd, maar verder niet meer over gehad);

Ik hoop dat dit bestuurlijke overleg nog dit jaar gaat lukken. Het bestuurlijke regio overleg zal dan medio febr. 2021 worden?

De bestuurlijke vraag van GS aan [redacted] begrijp ik, **11.1** [redacted] :

- CBC tot op heden in formele zin geen gesprekspartner is(dit gebeurt nu adhv het bestuurlijke overleg met CBC);
- de verkenning Westpoort nog niet is afgerond(het kan best zo zijn dat ihkv deze verkenning de extra hectares worden opgelost in Westpoort); dan is het in zijn geheel geen issue;

Dus het antwoord zal in die zin wel met mitsen en maren moeten worden omkleed.

Vanzelfsprekend moet er antwoord worden gegeven op de vraag. Vanuit Groningen kan [redacted] hiervoor worden benaderd.

Groet
[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 1 dec. 2020 om 08:37 heeft [redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)> het volgende geschreven:

Beste allemaal,

Ik heb gisteren een bestuurlijk overleg gehad over Matsloot/Westpoort. Enerzijds was er veel lof over het gezamenlijk insteken van dit proces en het grensoverstijgend afstemmen van de belangen.

Er werd mij echter wel gevraagd om op korte termijn te verkennen / op te halen wat de status is van de grondbergingen van CBC (de tarra).

Voor dit overleg moet minimaal de gemeente Groningen en Noordenveld aanschuiven. Ik wil dit graag op korte termijn initiëren.

Vanuit de Gemeente Groningen zou dan ook [redacted] aan moeten schuiven??

Het komt er dus op neer dat ik nog wat vragen moet beantwoorden voordat de bestuurders aan tafel komen.

Geven jullie op korte termijn de namen door, dan ga ik dit regelen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Afdeling Proqramma & Projectmanagement

Mob. 0 [redacted]

Tel. 050 [redacted]

[redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)

<image001.png>

Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: donderdag 27 augustus 2020 13:28
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: belangenverkenning matsloot

Urgentie: Hoog

Beste [redacted]

Ook jij hebt waarschijnlijk de belangenverkenning van Matsloot in je mailbox gekregen. Ik heb deze met mijn interne collega's, [redacted] en [redacted] besproken. Op 10 september is het volgende overleg waarin het plan wordt besproken met alle partijen samen. Graag willen met jou van te voren de ecologische en landschappelijke Drentse punten bespreken. Ik wil hiervoor op korte termijn een overleg inplannen. Heb jij een voorkeur voor een dag en tijdstip? Het mag via teams.
Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 050 - [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl
Raadhuisstraat 1
9301 AA RODEN

GEMEENTE  NOORDENVELD



B&C Belangenverkenning Matsloot / Westpoort e.o.

WERKBOEK
d.d. 16 november 2020



Aanleiding

Westelijk van de stad Groningen, op de overgang van stad naar land, spelen veel ontwikkelingen, zoals de aanleg van bedrijventerreinen, nieuwe woonwijken, grondbergingen t.b.v. de suikerfabriek (CBC), infrastructuur, natuur- en landschapsopgaven, waterberging, recreatieve ontwikkelingen en ontwikkeling van duurzame energie (wind & zon).

Veel van deze ontwikkelingen zijn bovenlokaal, tot zelfs (boven)regionaal van aard. Dit maakt dat de drie gemeenten (Groningen, Westerkwartier en Noorderveld) en de beide provincies (Groningen en Drenthe) samenwerking hebben gezocht om een belangenverkenning op te stellen. De initiatieven voor zon en wind vormden de directe aanleiding om met deze verkenning te starten.

Onder penvoerderschap van de provincie Groningen heeft BoschSlabbers voorliggende Belangenverkenning opgesteld voor het gebied Matsloot / Westpoort en omgeving.

Doel van de verkenning

Voorliggende Verkenning heeft geen formele status. Het is bedoeld als een discussiestuk, een middel om samen met betrokken partijen het gesprek op gang te brengen over de ontwikkeling van het gebied.

- Samenbrengen partijen (vanuit het besef dat samenwerken meerwaarde genereert)
- Inventariseren van belangen en wensen (beleid en initiatieven)
- In beeld brengen synergie en conflicten (wegen van wensen & belangen)
- Aanzet tot een gezamenlijke integrale visie ten aanzien van te maken keuzen en te maken afspraken.

Leeswijzer

De verkenning start (hoofdstuk 1) met een beknopte analyse van het gebied, waarin de ontstaanswijze en belangrijkste ruimtelijke kenmerken worden beschreven. Hoofdstuk 2 bevat een 'plannenparade' van de initiatieven en ontwikkelingen die op het gebied af komen.

Hoofdstuk 3 beschrijft een 1e aanzet voor een visie op de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied in de vorm van een landschappelijk raamwerk en de mogelijke uitwerking daarvan.

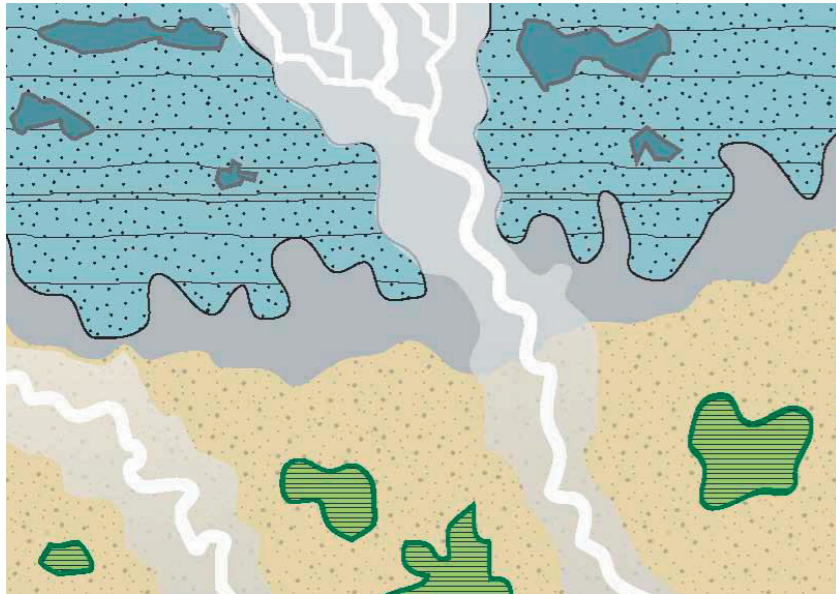
In hoofdstuk 4 formuleren we bevindingen en aanbevelingen voor het vervolg.



1. Landschapsanalyse

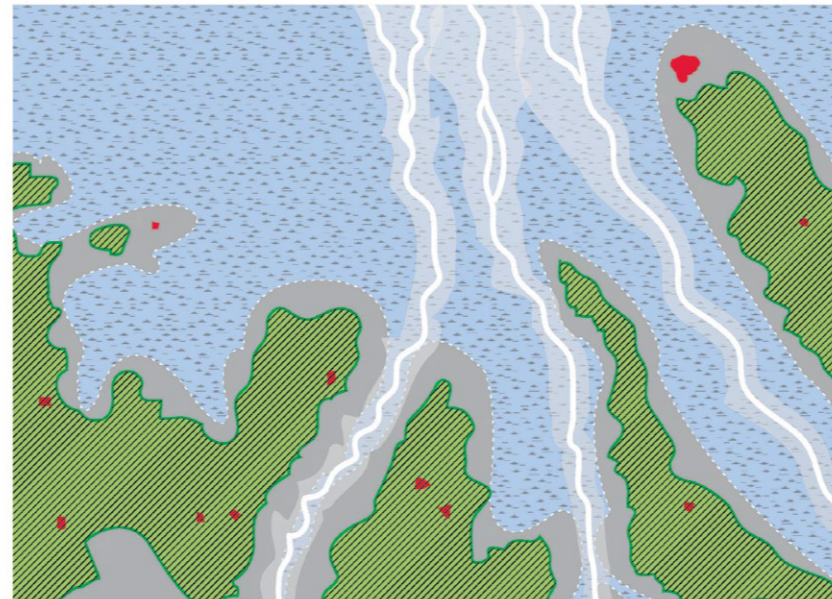
ONTSTAAN VAN HET LANDSCHAP

De westflank van de stad Groningen heeft zich ontwikkeld op de overgang van het Drentse zandlandschap en het Groninger zeekleilandschap. In de ontwikkeling van het gebied zijn een aantal episoden te onderscheiden.



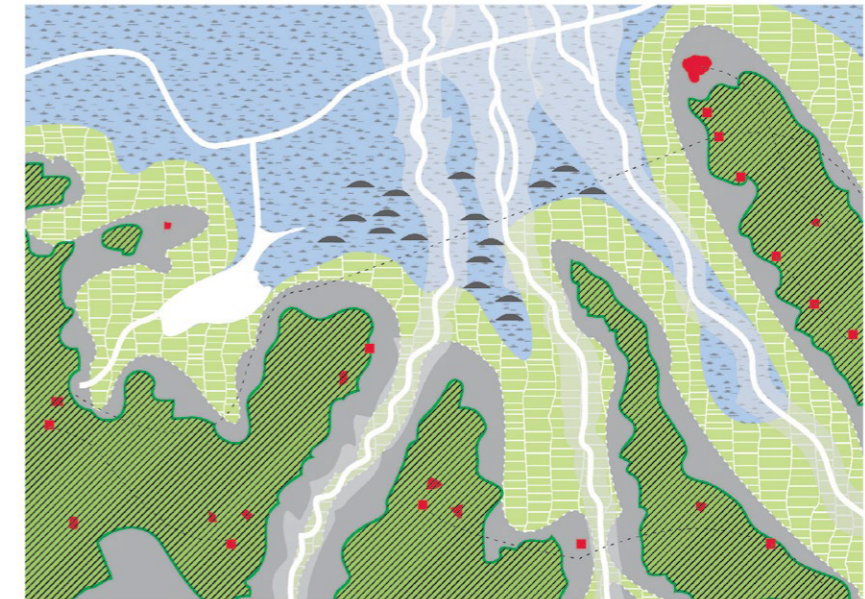
Voor het veen

Aankankelijk was er een landschap waarin de invloed vanuit zee groot was en rivieren vanaf het zandplateau afstroomden in noordelijke richting.



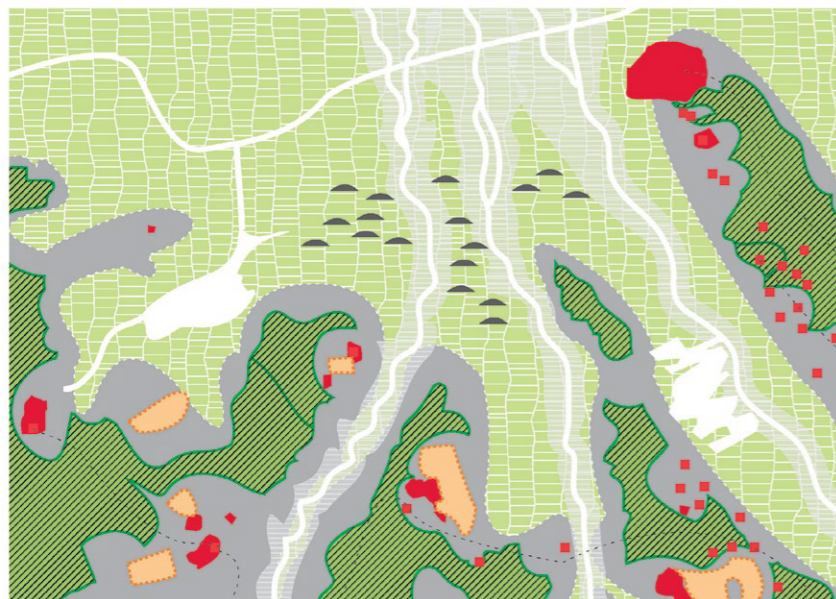
Het veenmoeras

Doordat de afvoer van water wordt bemoeilijkt ontstaat er veen. Dit beeld schetst het landschap voordat de mens het veen ging gebruiken. Het patroon van de ondergrond weerspiegelt zich in de vegetatie; bos op de hoge delen, veenmoeras in de laagte. De eerste nederzettingen ontwikkelen zich op de hoge droge delen van het landschap. De stad Groningen is strategisch gelegen op de kop van de stuwwal.



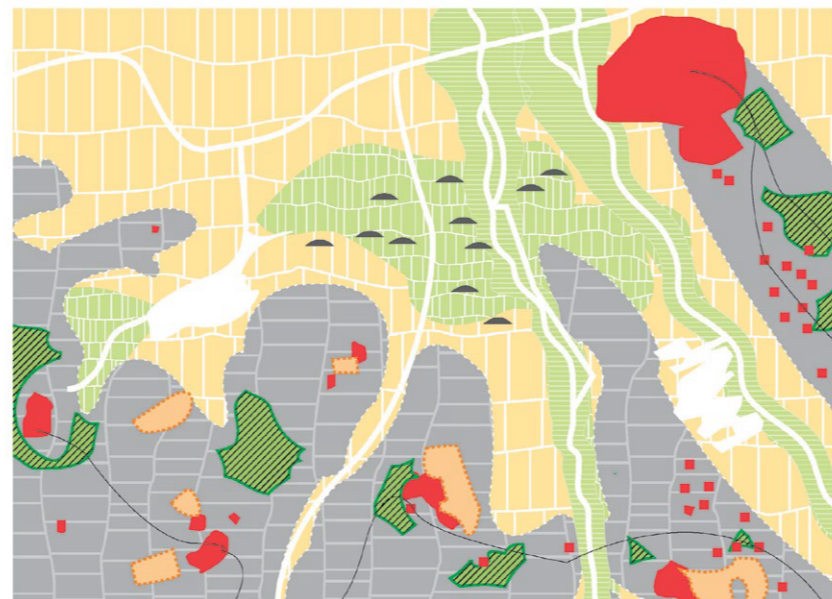
De Veenterpen

De derde fase is die van de eerste activiteiten in het veen. De veenterpen duiken op en de eerste aanzetten voor ontginning van het veen worden gezet.



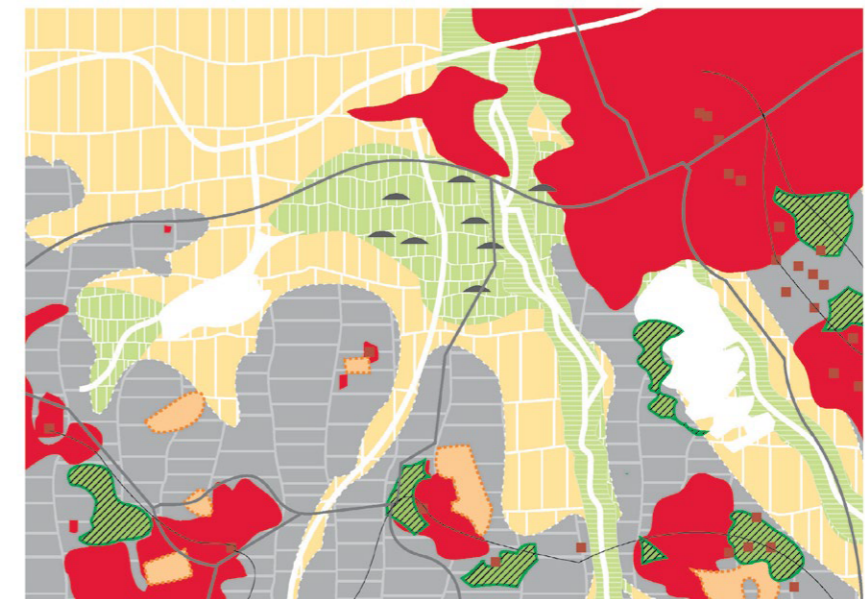
De Madelanden

De volgende fase laat het typische Drentse landschap zien met heidevelden, bossen, essen en de weidegronden langs de beken en in de laagte; de madelanden.



Agrarisch productielandschap

De fase hierna laat het beeld zien van de transformatie tot een agrarisch landschap dat gericht op efficiënt produceren. Ingrepen in de waterhuishouding en aanpassingen van de verkaveling leiden tot het verdwijnen van landschappelijke contrasten.

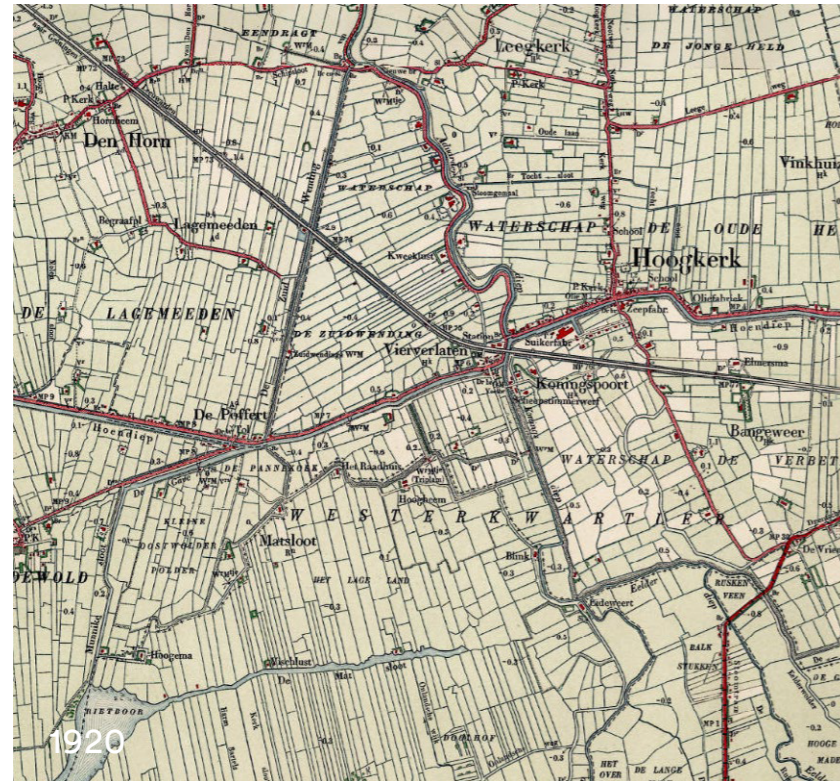


Verstedelijking

De laatste fase laat het beeld zien van het huidige landschap waarin de betekenis van de stad is toegenomen. De landbouw maakt plaats voor natuurontwikkeling, de stad ruikt op tot aan de randen van het gebied en de betekenis van recreatie neemt toe.

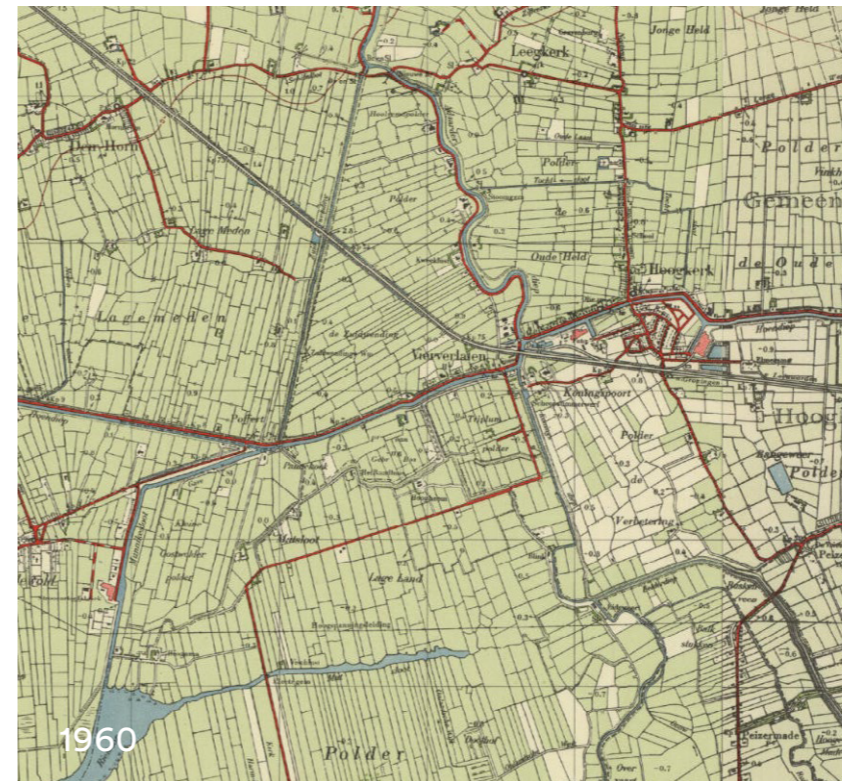
STEDELIJKE ONTWIKKELING

Hoogkerk was oorspronkelijk een kleine nederzetting in het weidse agrarische landschap. Door uitbreiding van de stad Groningen en de ontwikkeling van industrie is het onderdeel geworden van de stadsrand van Groningen.



In de verstedelijking van het gebied spelen de waterverbindingen een belangrijke rol: Munniksloot/Hoendiep in oost-westrichting, Aduarddiep/Koningsdiep/Peizerdiep/Eelderdiep en Zuidwending in noord-zuidrichting zorgden voor waterkruisingen bij Vierverlaten/Hoogkerk en De Poffert. Op deze kruisingen werd tol geheven en kwam bedrijvigheid (timmerwerven, molens, fabrieken) tot leven.

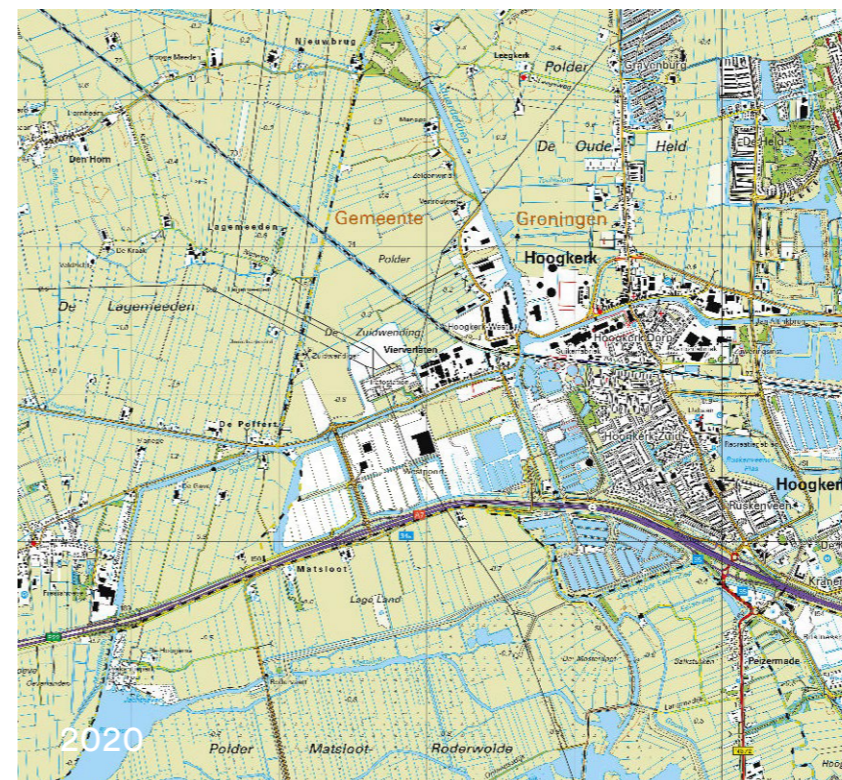
Met de komst van de spoorverbinding Groningen-Leeuwarden ontstaan op kruispunten van water- en spoorwegen interessante overslaglocaties. In 1886 krijgt Hoogkerk-Vierverlaten een station, direct naast het Hoendiep. In 1909 staat de Suikerfabriek bij Hoogkerk op de kaart, strategisch gelegen tussen Hoendiep en spoor.



Tot de jaren '60 blijven grote veranderingen uit. In 1960 wordt de Rijksweg 43, de latere A7 (1983), gerealiseerd. Vanaf die tijd is er sprake van een enorme tempoversnelling ten aanzien van stedelijke ontwikkelingen: we zien de stad Groningen en in minder mate ook de dorpen er omheen (zoals Hoogkerk) gestaag uitbreiden. Ook de infrastructuur neemt in betekenis toe.



Met het uitdijen van de stad Groningen komen de polders Oude Held, Lagemeeden, Matsloot-Roderwolde en De Verbetering steeds meer in een stedelijke context te liggen. Eind jaren '60 wordt bij Vierverlaten het Trafostation aangelegd met hoogspanningslijnen richting het noorden, alsmede een groot gebied aan vloeivelden en grondbergingen voor de Suikerfabriek. Door de uitbreiding van industrie en vloeivelden beginnen Hoogkerk en Groningen aan elkaar te groeien. Hoogkerk breidt vervolgens uit tot aan de Rijksweg, die in 1983 gereed is als snelweg.



Vanaf 2000 worden polders de Oude Held en De Verbetering zodanig verstedelijkt, dat het landschap tussen Hoogkerk en Groningen onderdeel wordt van de stad. In polder Lagemeeden, Vredewold en Matsloot-Roderwolde is de stad is aan de horizon zichtbaar. Het gebied krijgt daarmee ook meer een betekenis als uitloopgebied; ruimte voor recreatie in de nabijheid van de stad. Ten westen van Hoogkerk wordt het bedrijventerrein Westpoort ontwikkeld.

ONDERGROND

Overgang Drents plateau naar het zee- kleigebied.

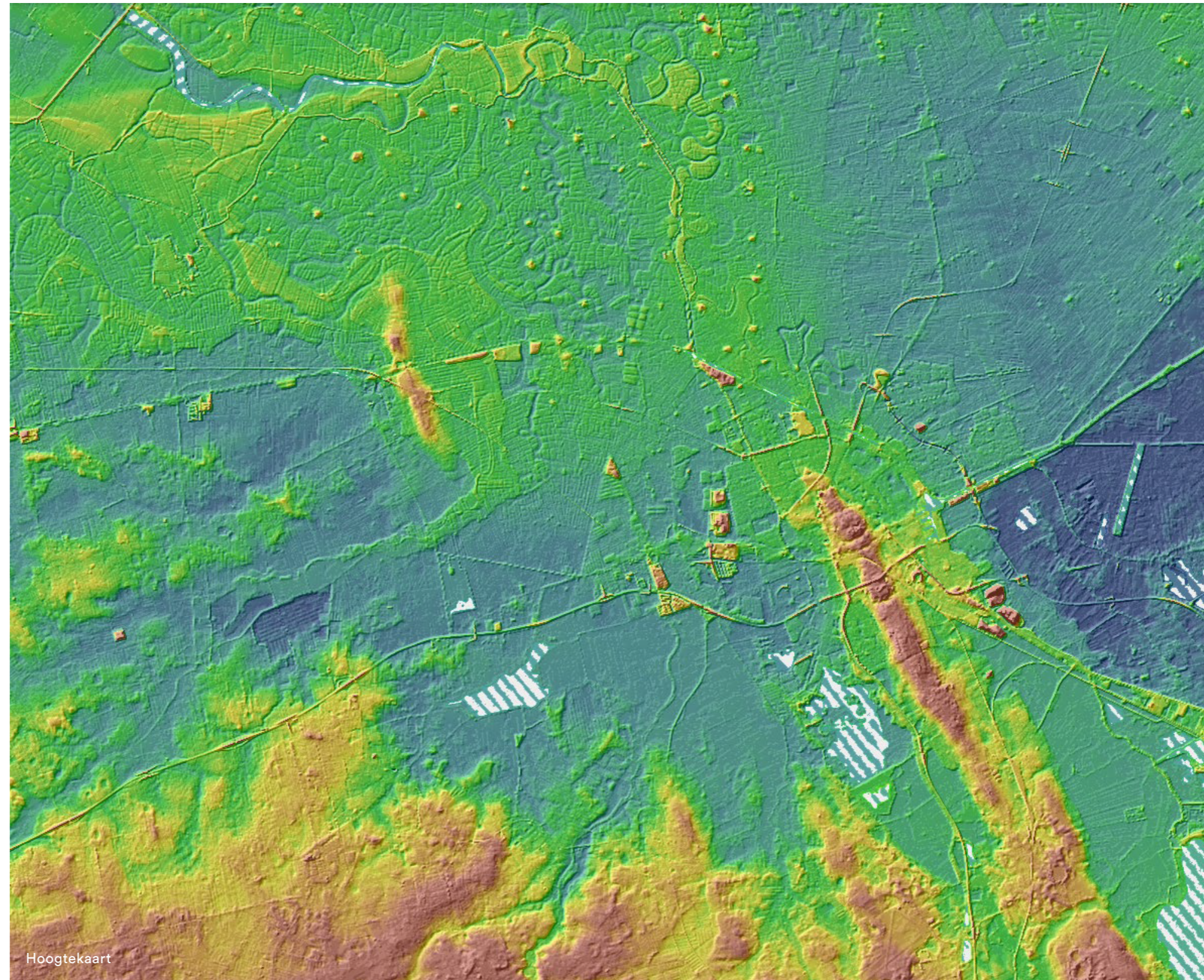
Het gebied ligt op de overgang van zand, naar veen, naar klei.

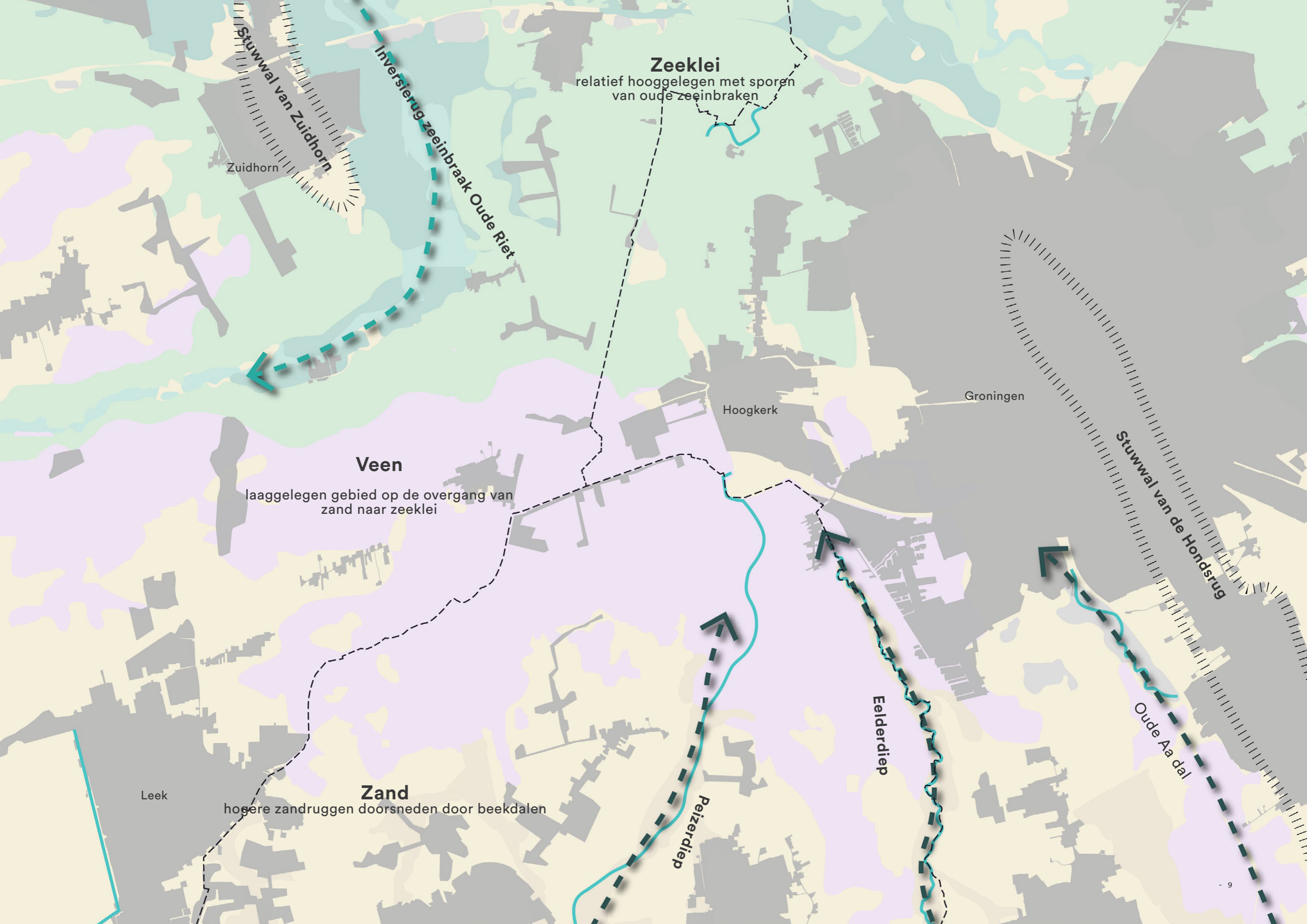
Enkele kilometers ten zuiden van het plangebied ligt de rand van het Drents plateau, dat bestaat uit hoge zandige ruggen, doorsneden door beekdalen met daarop de dorpen Leek, Roden en Peize.

Ten noorden van Hoogkerk bevindt zich het zeekleilandschap dat bestaat uit opgeslibte kwelders en voormalige zeeinbraken (Oude Riet). Het zeekleilandschap is relatief hoog gelegen, water afkomstig vanaf het Drents plateau stagneerde in het tussenliggende laaggelegen gebied waardoor zich hier een veengebied heeft ontwikkeld (Leekstermeergebied en Matsloot)

Noordzuid gerichte waterlopen

Via waterlopen als De Oude Riet, Hunsinge, Peizer-, Eelder, en Aduardiep watert het Drents Plateau af richting de zee. Deze noord-zuid gerichte waterlopen zijn voor een groot deel rechtgetrokken. Relicten van de oorspronkelijke meanderende loop zijn deels nog herkenbaar in het verkavelingspatroon, of als laagte in het landschap.





Zeelei

relatief hooggelegen met sporen van oude zeeinbraken

Zuidhorn

Stuwwal van Zuidhorn

Inversierug zeeinbraak Oude Riet

Hoogkerk

Groningen

Stuwwal van de Hondsrug

Veen

laaggelegen gebied op de overgang van zand naar zeelei

Leek

Zand

hogere zandruggen doorsneden door beekdalen

Peizerdiep

Eelderdiep

Oude Aa dal

LANDSCHAP

Diversiteit aan landschapstypen

Het gebied kent op een relatief kleine oppervlakte een grote diversiteit aan landschapstypen. Deze landschapstypen vormen een weerspiegeling van de landschappelijke ondergrond.

Wierdenlandschap

Het landschap ten noorden van Hoogkerk wordt gevormd door een uitloper van het Wierdenlandschap. De ondergrond van dit landschap is gevormd door de zee en bestaat uit klei. Kenmerkend is de openheid, de onregelmatige blokverkaveling en verspreide boerderijen die voor een deel zijn gelegen op kleine wierden. De grote dorpswierden bevinden zich meer naar het noorden.

Dijkenlandschap

De voormalige zee-inbraak van de Oude Riet maakt deel uit van het Dijkenlandschap. Het patroon van verdwenen dijken is nog aanwezig in het wegenpatroon. Het onderscheid met het aangrenzende wierdenlandschap is hier niet heel groot. De dorpjes Enumatil en Den Horn zijn ontstaan aan dijken langs de voormalige zee-inbraak.

Wegdorpenlandschap

Het wegdorpenlandschap is gelegen in het veengebied. Bebouwing concentreert zich van oudsher in langgerekte linten op hoger gelegen smalle zandruggen. De hoger gelegen delen zijn relatief besloten met bosschages en houtsingels, de lager gelegen delen van het wegdorpenlandschap zijn open.

Esdorpenlandschap

Op de randen van het zandige Drents plateau vinden we het esdorpenlandschap. Een besloten landschap van bossen, houtsingels, essen en beekdalen.

Kwaliteitskaart landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit

Structuurbepalende landschappelijke kenmerken

- Structuurbepalende weg
- Structuurbepalende weg in groen lint
- Herkenbaar voormalig dijktracé
- Herkenbaar voormalig loeidijktracé
- Bostaande dijk
- Bostaande loeidijk
- Primaire waterkering
- ▲ Potgat
- ▲ Karakteristiek water
- Houtsingels en houtwallen Zuidelijk Westerkwartier

- Dekzandrug
- Glaciale rug
- Inversierug
- Inversierug Rottdiop
- Kweldorrug / Ooerwal Rottdiop
- Bos
- Worde
- Es
- Kreekbedding
- Beekdal
- Kwelder
- Pingoruine
- Getjtvier
- Structuurbepalende bebouwing
- Bebouwing vóór 1950

Referentie

- Weg
- Spoorlijn
- Waterweg
- Open water
- Zee
- Bebouwing
- Eemshaven / Chemepark deltazijl

Legenda ERL Kaart, Provincie Groningen

Kwaliteitsgids Noordenveld

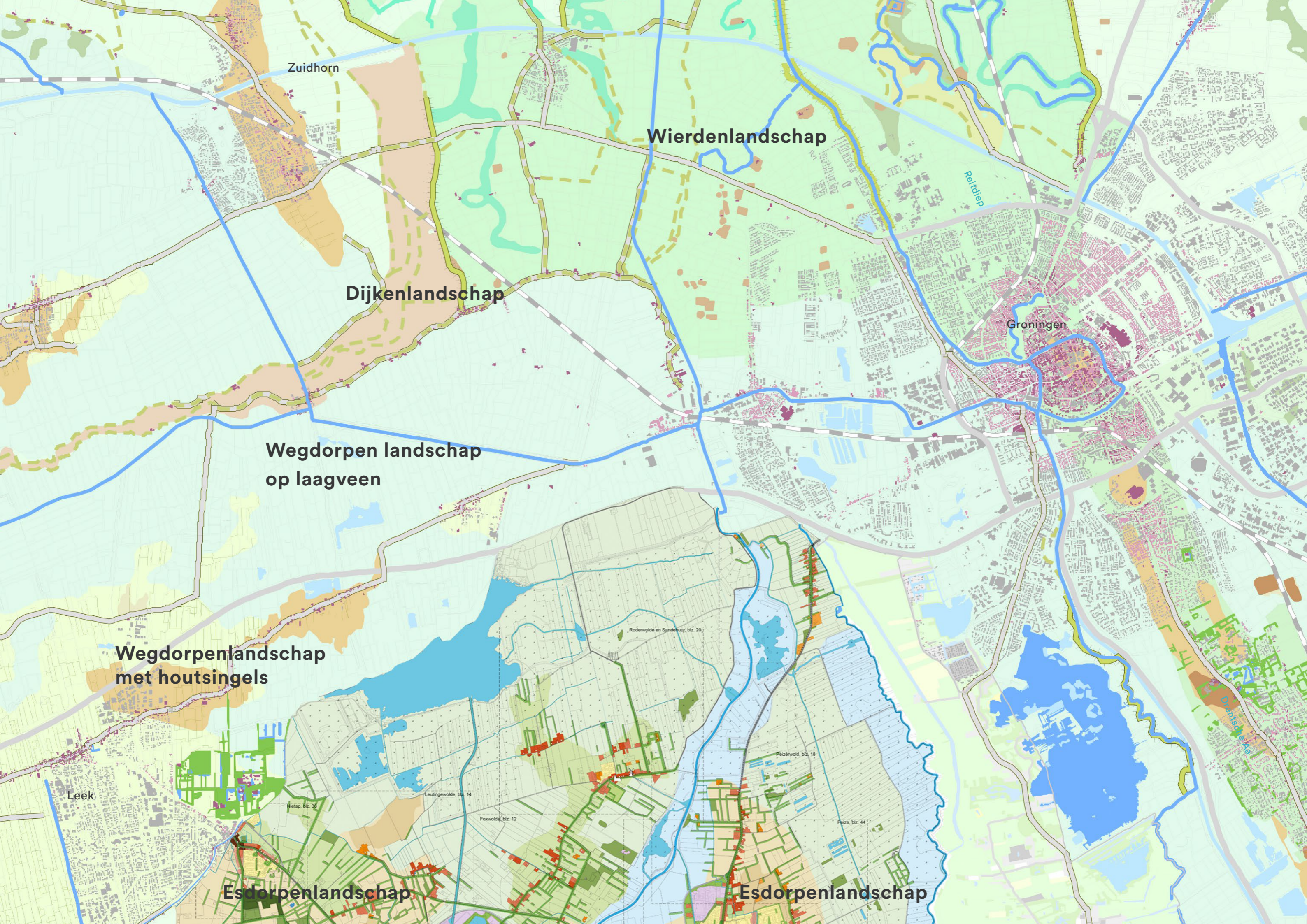
Overzichtskaart februari 2020

- beekdal
- oude veldontginning / es
- jonge veldontginning
- laagveen ontginningslandschap / De Onlanden
- hoogveen ontginningslandschap
- dekzandrug in laagveengebied
- heiderestant / Fochtelorveen
- kernvormige bebouwing <1850
- " " " 1850 - 1939
- " " " 1939 - heden
- lintvormige bebouwing <1850
- " " " 1850 - 1939
- " " " 1939 - heden
- planmatige woonbebouwing 1850 - 1939
- " " " 1939 - heden
- verspreide bebouwing <1850
- " " " 1850 - 1939
- " " " 1939 - heden
- Kolonie van Weidagheid <1850
- " " " 1850 - 1939
- " " " 1939 - heden
- planmatige bedrijfsbebouwing
- justitiële bedrijvigheid

- open water / pingoruine (nieuw) landgoed en bijzonder bos
- bos
- groene dorpsrand
- brinken en brinkachtige ruimtes
- begraafplaats
- park en plantsoen
- dorpsewede
- sport en spel
- recreatie
- structuurbepalende weg
- beek
- wijk / sloot
- kanaal
- (beplante) ruimtelijk-historische routes
- houtwallen / houtsingels
- elsensingels
- (historische) dijk
- voormalig spoor
- onverhard pad
- dorpsommetje
- vista's
- zichtlijnen / as

- dobbe
- hunebed
- kerktoren
- molen
- school
- schans
- uitkijktoren
- uitzichtpunt
- aardkundig monument
- (voormalige) dorps haven
- evenementen terrein
- landgoed Mensinge
- sluis
- brug
- rijksmonument
- provinciaal monument
- karakteristiek pand
- beschermd dorpsgezicht
- Unesco grens (concept)

Legenda Overzichtskaart Kwaliteitsgids Noordenveld



Zuidhorn

Wierdenlandschap

Dijkenlandschap

Groningen

Wegdorpen landschap
op laagveen

Wegdorpenlandschap
met houtsingels

Leek

Esdorpenlandschap

Esdorpenlandschap

Reirdiep

Rodervolde en Sandebuur, biz. 20

Peizervolde, biz. 18

Leutingerwolde, biz. 14

Foxevolde, biz. 12

Nietap, biz. 36

Peize, biz. 44

Drentsche Aa

Rijk aan historische structuren en objecten

Het gebied is rijk aan historische objecten en structuren die het verhaal vertellen over de ontstaansgeschiedenis van het gebied.

Vaarten en Kanalen

De grote kanalen Hoendiep, Aduarderdiep, maar ook de kleinere vaarten als Koningsdiep, Munnikensloot en Letterberterdiep vormde van oudsher de verbinding tussen de stad Groningen en haar ommeland. Via deze voormalige trekvaarten werden (landbouw)producten af- en aangevoerd richting de stad.

Wierden & Dijken

De wierden en dijken verhalen over de strijd tegen het water en het veroveren van land ten opzichte van de zee. De grote dorpswierden vinden we vooral ten noorden van het Van Starckenborg kanaal. In het gebied komen vooral kleine wierden voor met daarop een enkele boerderij. Het gehucht Leegkerk vormt een bijzonder ensemble met een kerk, pastorie en boerderij op drie bij elkaar gelegen wierden. Tussen Hoogkerk en Zuidhorn volgt een deel van de wegen het tracé van voormalige dijken langs de zee-inbraak van de Oude Riet. Ook in het veengebied van de Onlanden komen talrijke kades en veenterpen voor.

Bebouwingslinten

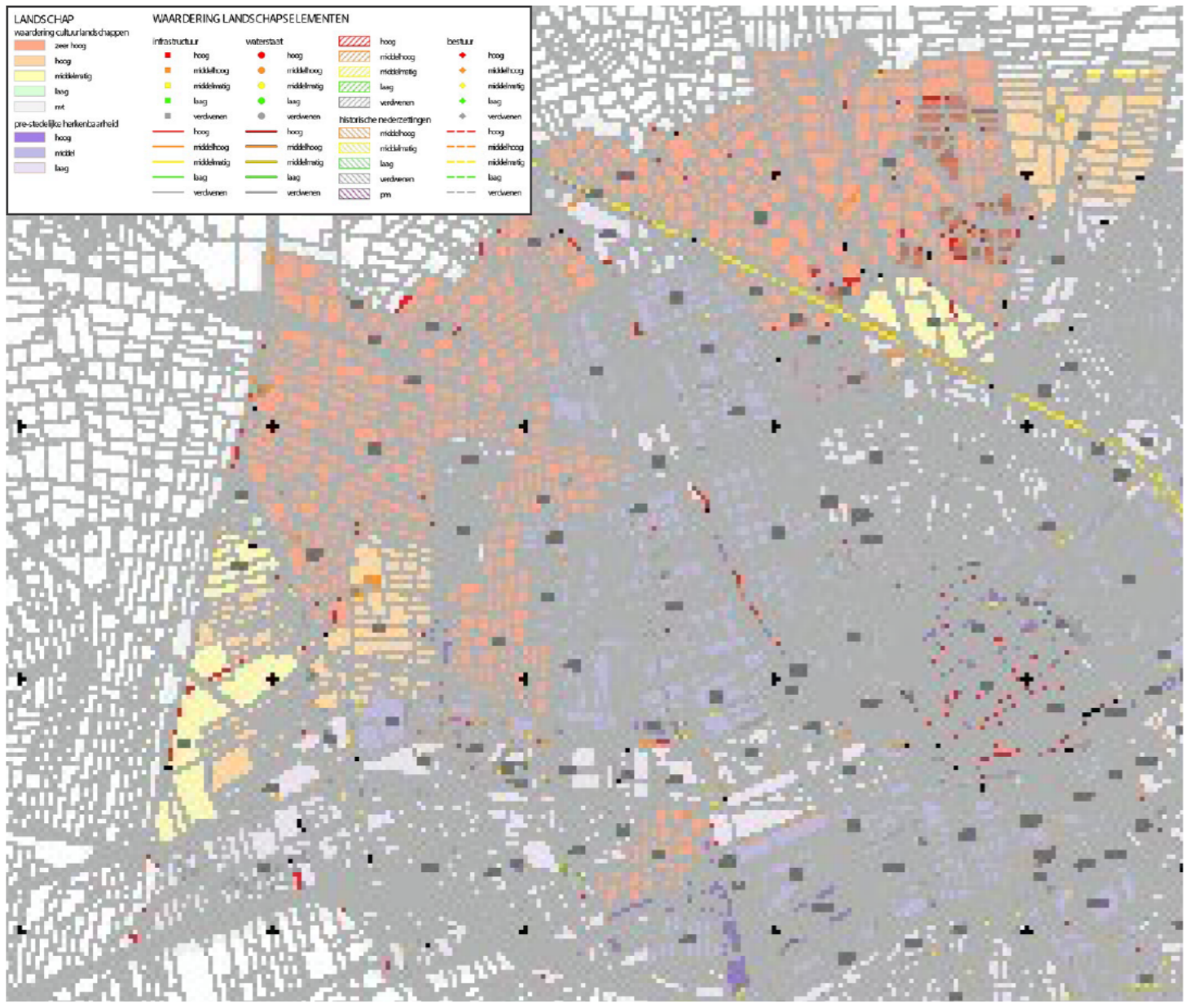
Langs de belangrijkste waterlopen en oude wegen hebben zich bebouwingslinten ontwikkeld. Het bebouwingslint langs het Hoendiep in Hoogkerk heeft van oudsher een industrieel karakter met watergebonden bedrijvigheid (suikerfabriek, oliefabriek, scheepstimmerwerf) en arbeiderswoningen. Andere linten zoals de Kerkweg in Hoogkerk, De Hoofdstraat in Oostwold of de Dorpsstraat in Den Horn hebben eerder een agrarische oorsprong, waarbij het lint in de loop der tijd is aangevuld met woningen.

Historische parels

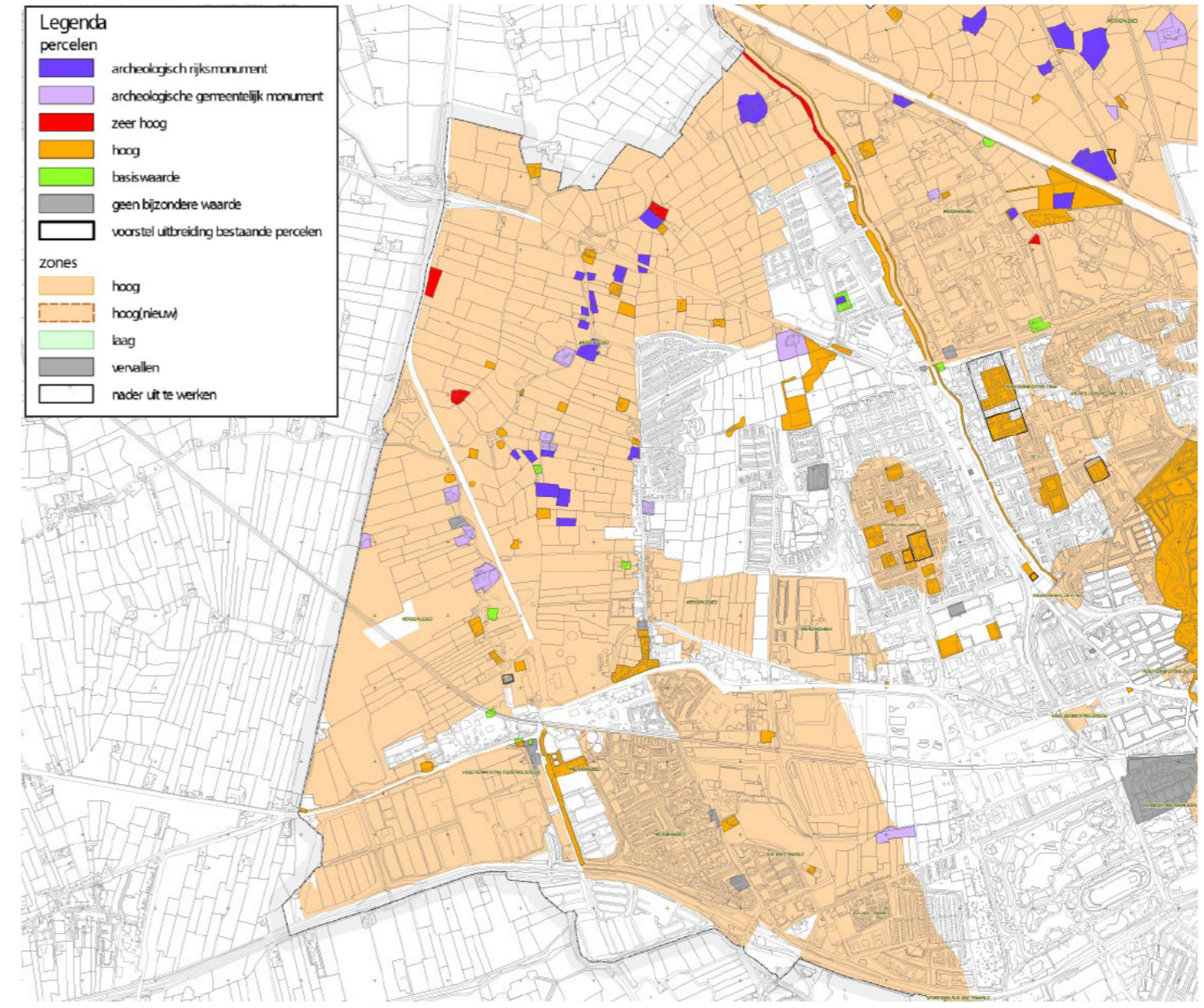
Verspreid door het gebied vinden we diverse bijzondere historische objecten. Naast de reeds genoemde wierde van Leegkerk, zijn dit bijvoorbeeld de Scheepswerf de Poffert en de Molen Zuidwending. Deze objecten vormen een fraai contrast met de grootschalige industriële ontwikkeling rondom Hoogkerk.



In het landschap van Middag-Humsterland en het Reitdiep is veel cultuurhistorie bewaard gebleven. Het is een collage van oudewaterlopen, wierden, wegen, dijken en middeleeuwse kerken.



Waardering Historische Geografie Gemeente Groningen (CONCEPT)

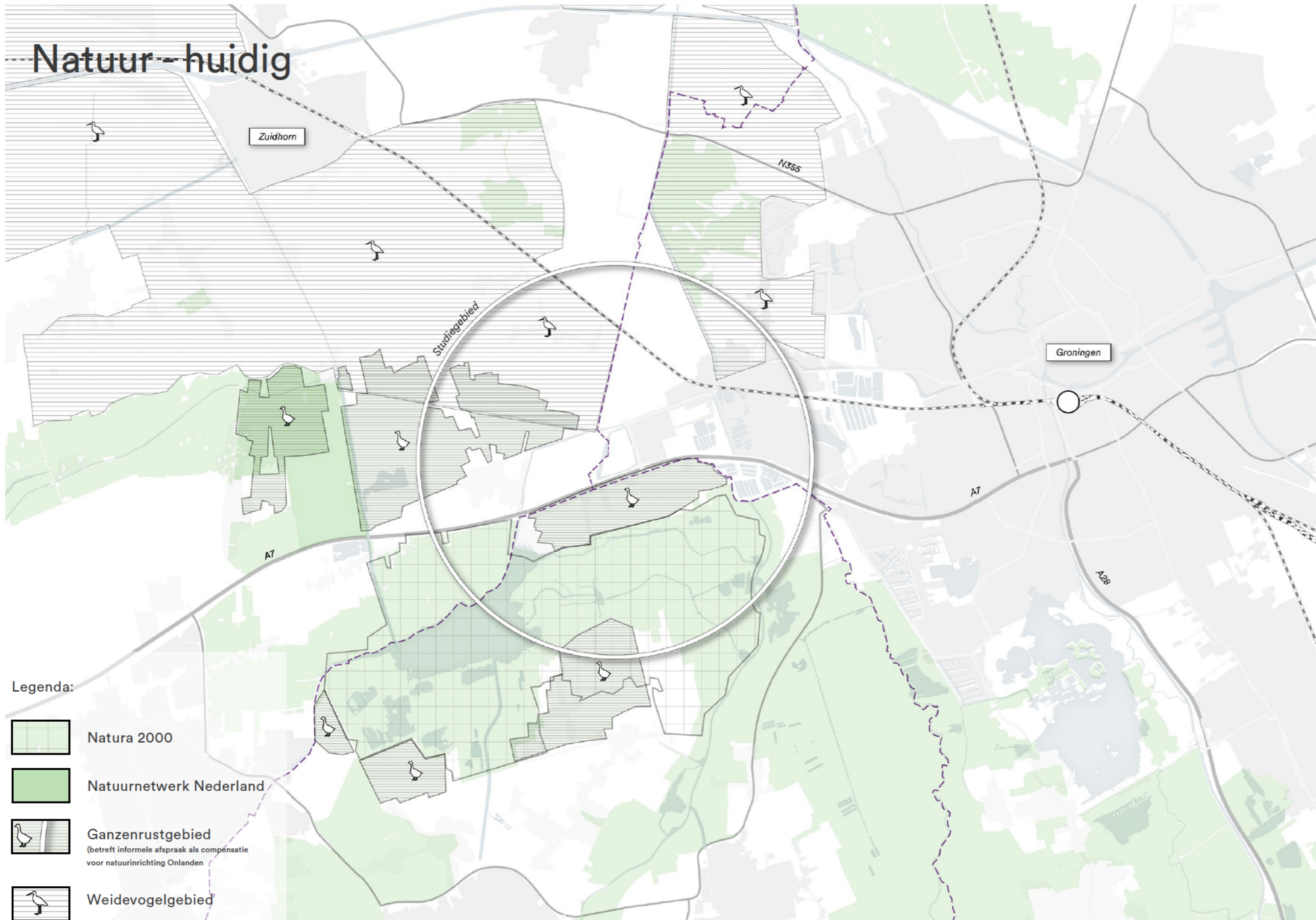


Waardering Archeologie Gemeente Groningen (CONCEPT)



2. plannenparade

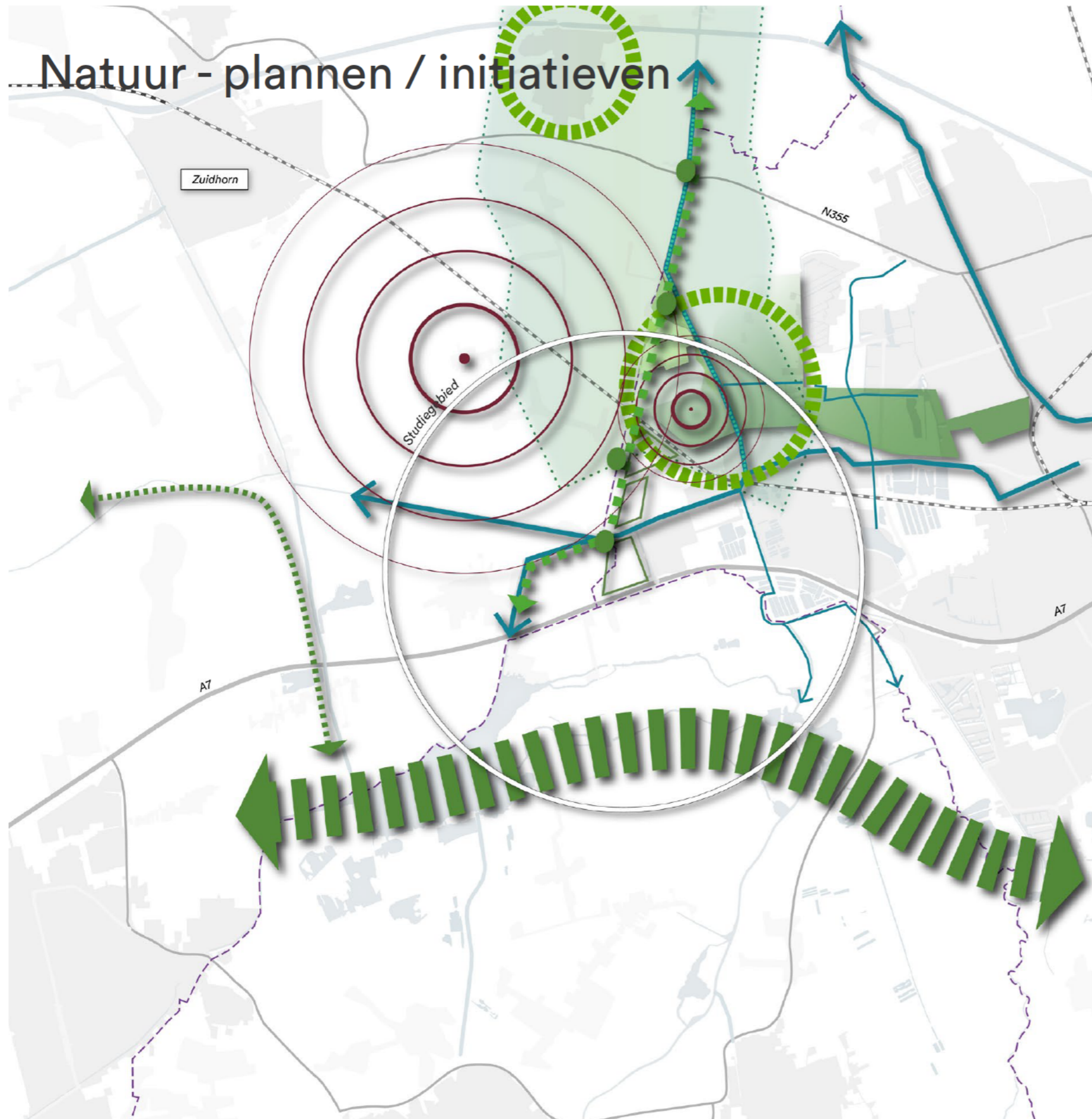
Dit hoofdstuk bevat een overzicht van ontwikkelingen en initiatieven die op het gebied afkomen. Een groot deel van deze initiatieven betreft nog geen beleid.



Legenda:

-  Natura 2000
-  Natuurnetwerk Nederland
-  Ganzenrustgebied
(betreft informele afspraak als compensatie voor natuurinrichting Onlanden)
-  Weidevogelgebied

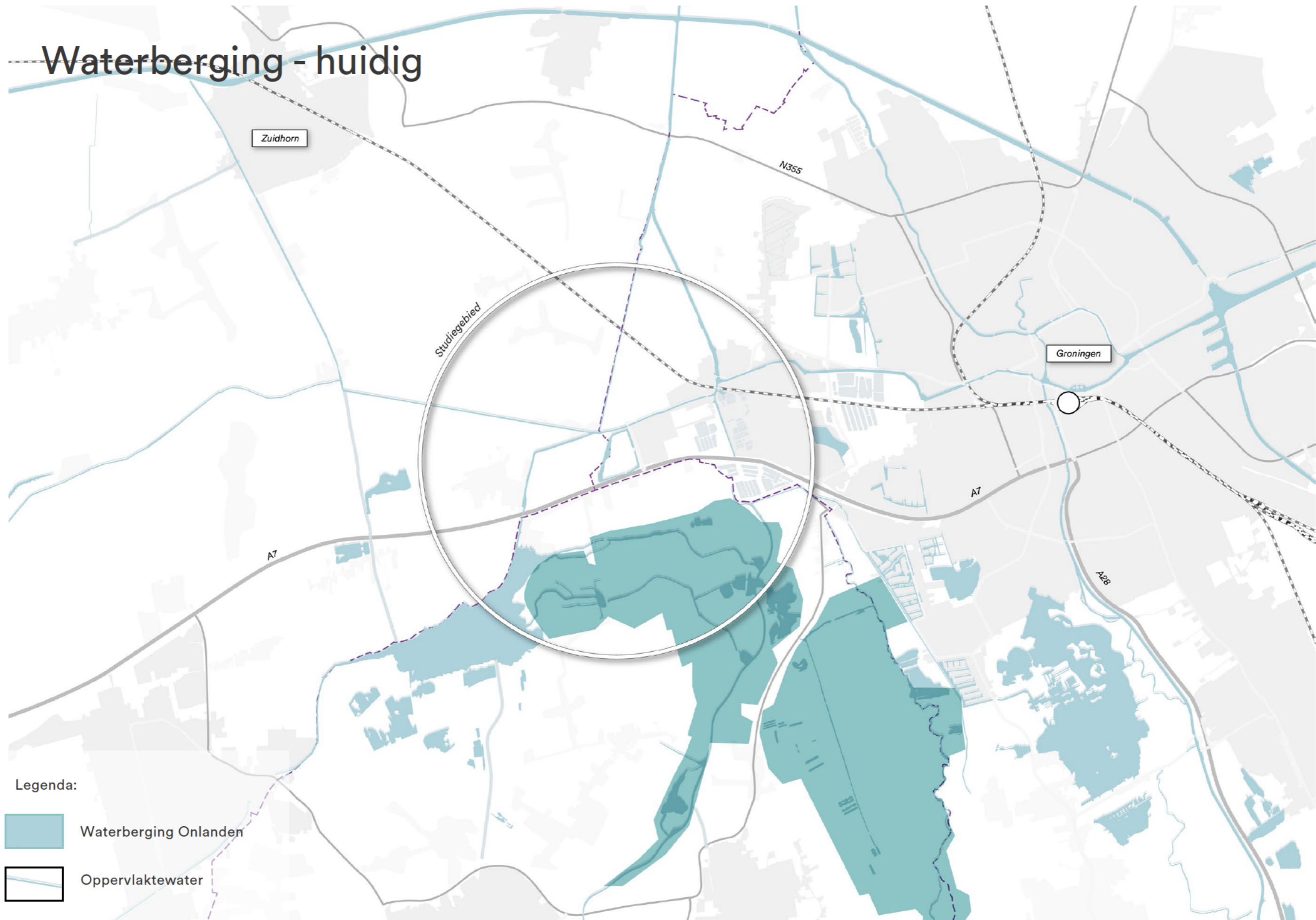
Natuur - plannen / initiatieven



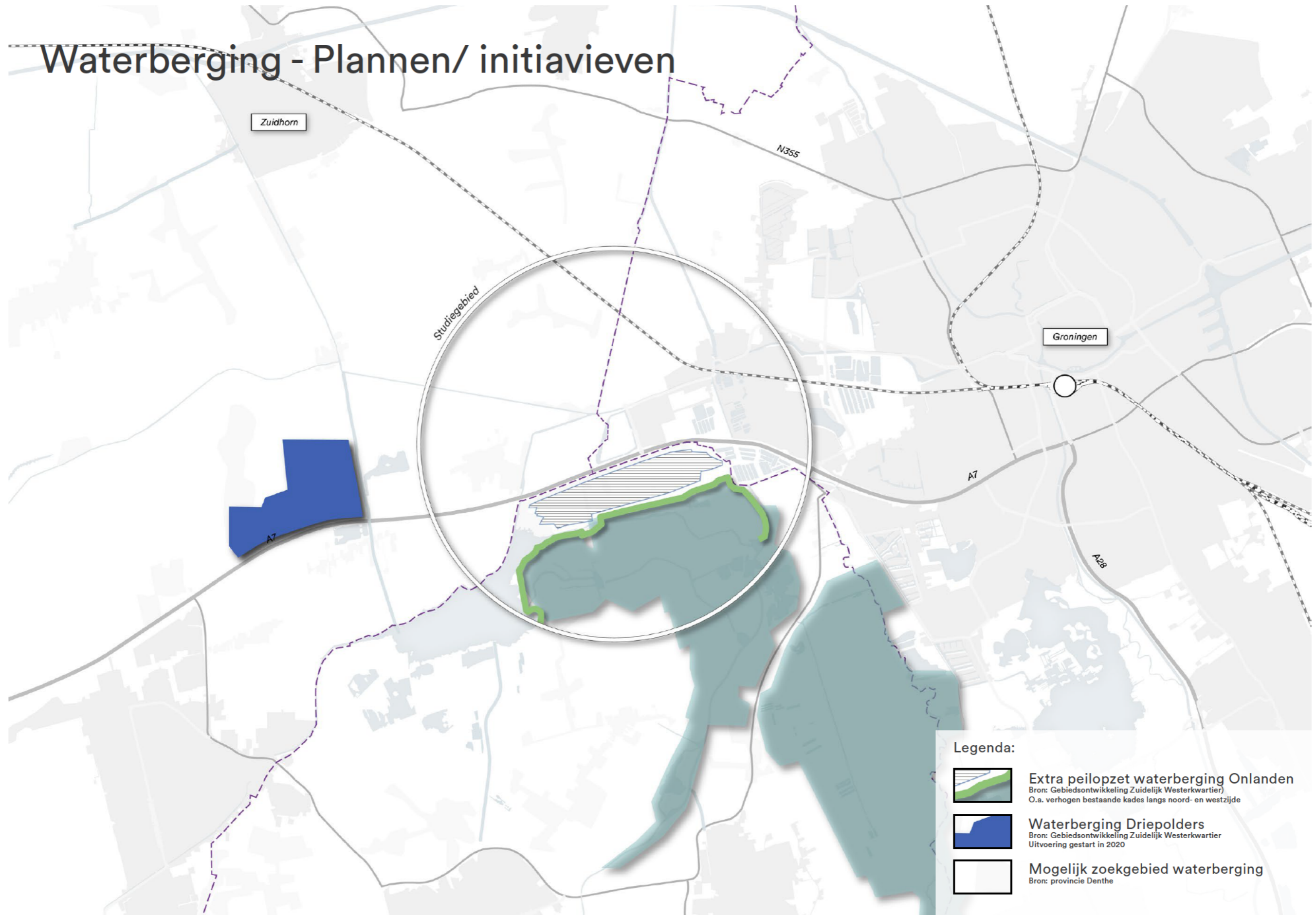
Legenda:

- 
Zoekgebied Bovenregionale verbinding (Aduarderdiep - Zuidwending)
Bron: Stedelijke Ecologische Groenstructuur 2014, Groenplan Groningen 2030, Provinciale Omgevingsvisie
Doelgroep Ottergroep, 20-50m breed, oostzijde van watergang, inclusief ecologische stapstenen (indicatief gebied)
- 
Ecologische multifunctionele verbinding
Bron: Omgevingsvisie Provincie Drenthe
O.a. natuurontwikkeling icm waterberging, recreatie en tegengaan veenoxidatie
- 
Zoekgebied robuuste verbindingzone Westerkwartier
Bron: Provinciale omgevingsvisie, beheerplan N2000 Leekstermeergebied, visiekaart Onlanden 2019-2030
O.a. faunapassages in A7 en Hoofdstraat Lettelbert
- 
Groene Scheg (aandachtsgebieden versterken landschapsparken)
Bron: Groenplan Groningen 2030
Transformatiegebied mbt stedelijke uitloop, landbouw en natuur
- 
Rood ontwikkelt groen
Bron: Groenplan Groningen 2030
Ontwikkelen groen op bedrijfskavel t.b.v. afronding rand Westpoort
- 
Waterradialen (kwaliteit van het water benutten)
Bron: omgevingsvisie gemeente Groningen 2030 'the next city'
O.a. Versterken ecologie en belevingswaarden
- 
Ontwikkelen/versterken ecologische waterverbinding
Bron: Stedelijke ecologische hoofdstructuur Groningen
O.a. Aduarderipe, Koningsdiep
- 
Ontwikkelen ecologisch gebied
Bron: Stedelijke ecologische hoofdstructuur Groningen
O.a. westzijde Aduarderdiep
- 
KRW-opgave Aduarderdiep
O.a. ontwikkelen natuurvriendelijke oevers
- 
Landschapsplan Den Horn
Bron: PvA Landschapsplan Den Horn 2020
O.a. Versterken landschaps- en natuurwaarden (i.c.m. Groencompensatie Tened)
- 
Zoekgebied Natuurcompensatie De Suikerzijde
Bron gemeente Groningen
O.a. 9 ha voor watervleermuis, geoorde fuut, mogelijke opgave weidevogels
- 
2x 1,5km zone, nieuwe 380kV verbinding
- 
Mogelijk te verbeteren dorpsgebieden

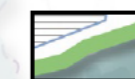
Waterberging - huidig



Waterberging - Plannen/ initiatieven



Legenda:



Extra peilopzet waterberging Onlanden
Bron: Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier
O.a. verhogen bestaande kades langs noord- en westzijde

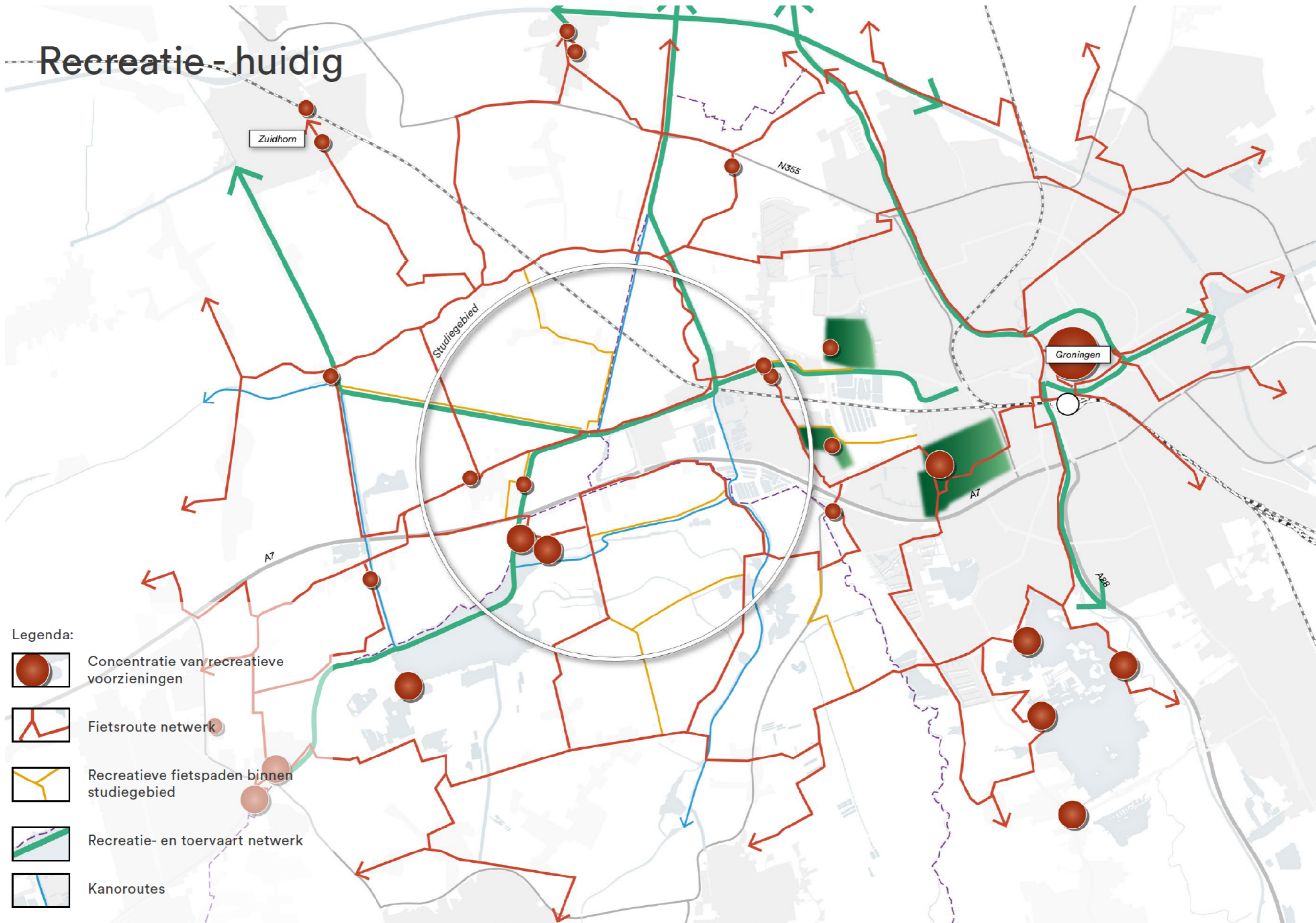


Waterberging Driepolders
Bron: Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier
Uitvoering gestart in 2020







Mogelijk zoekgebied waterberging
Bron: provincie Drenthe

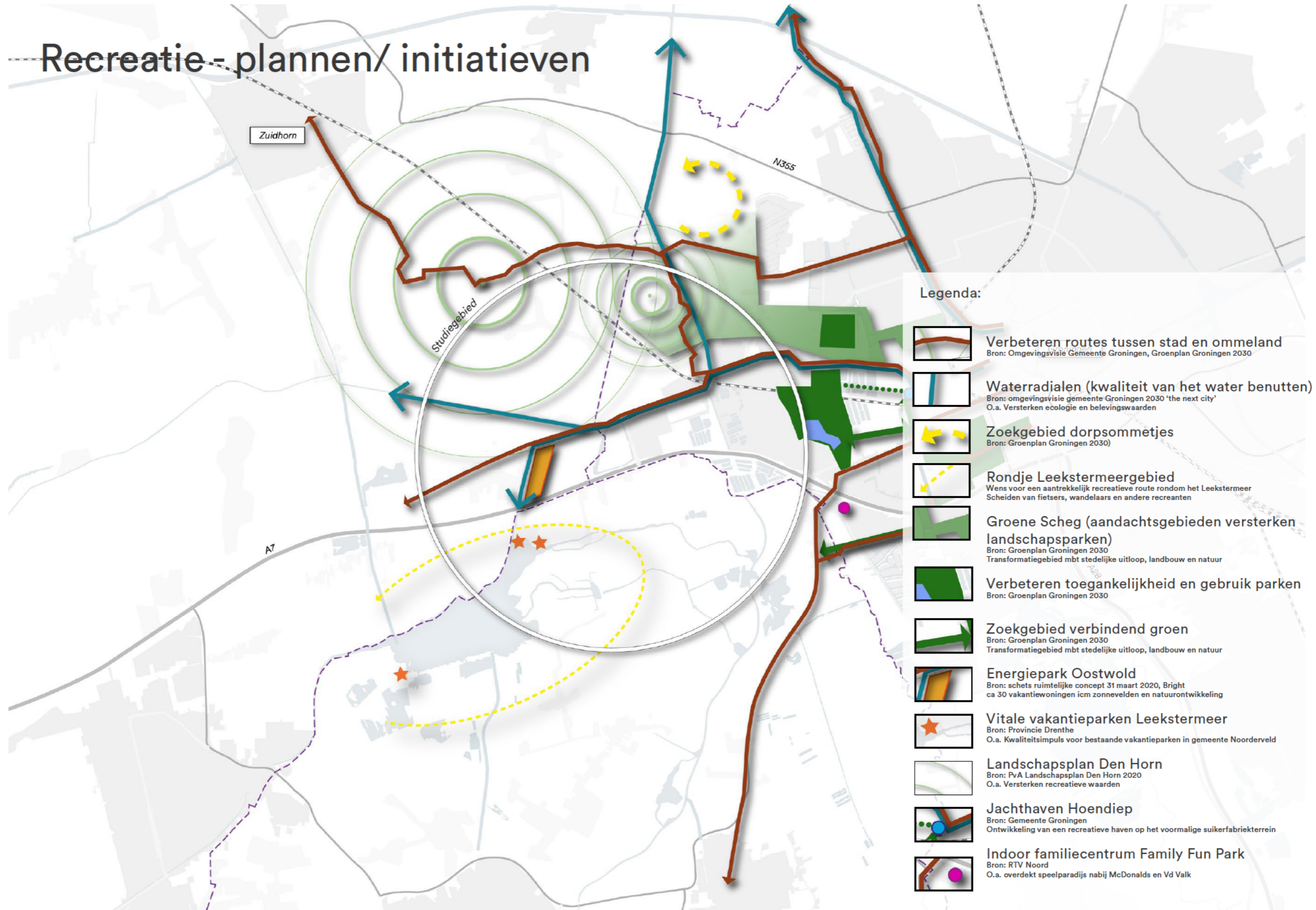
Recreatie - huidig



Legenda:

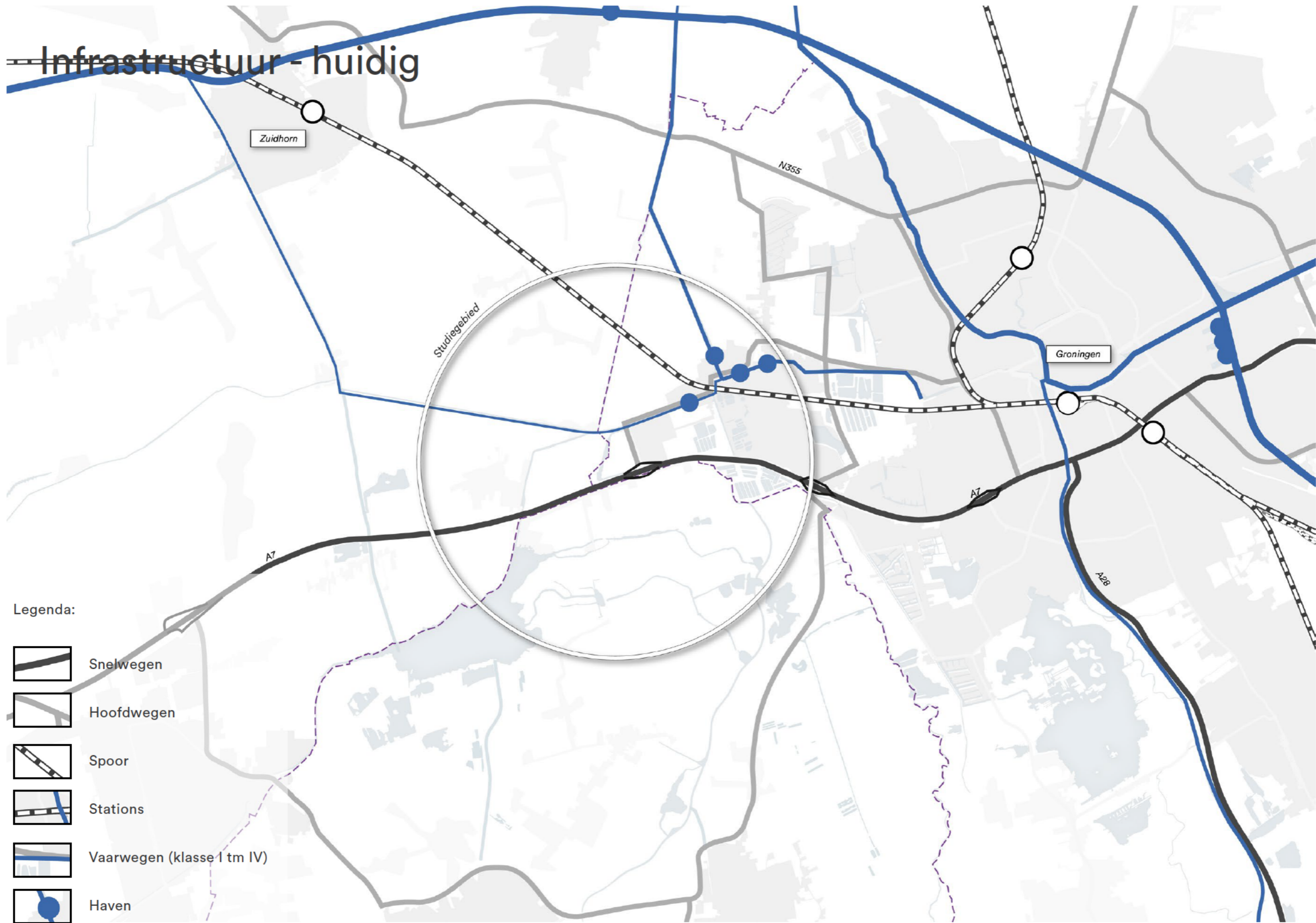
-  Concentratie van recreatieve voorzieningen
-  Fietsroute netwerk
-  Recreatieve fietspaden binnen studiegebied
-  Recreatie- en toervaart netwerk
-  Kanoroutes

Recreatie - plannen/ initiatieven

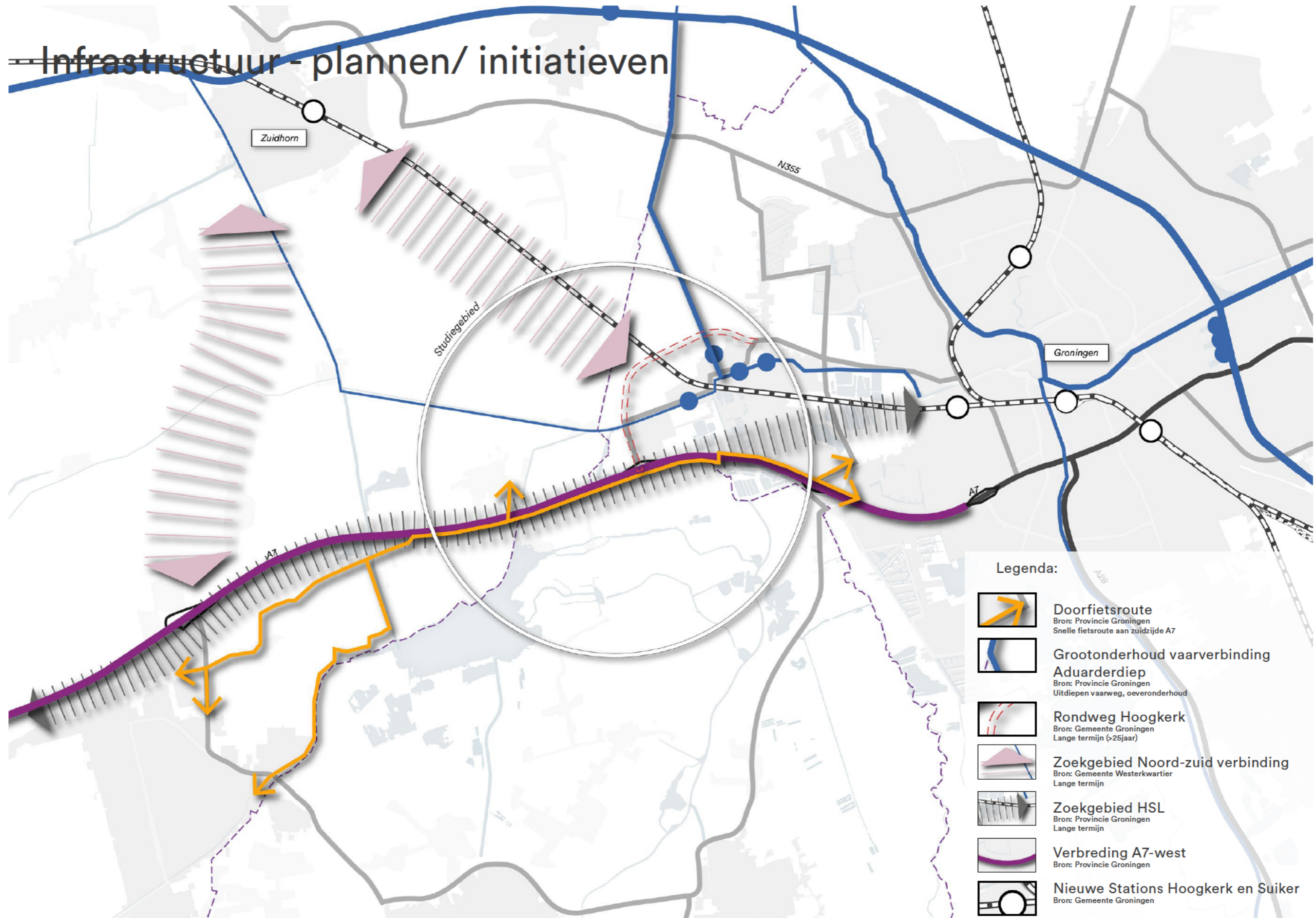


Legenda:

- 
Verbeteren routes tussen stad en omland
Bron: Omgevingsvisie Gemeente Groningen, Groenplan Groningen 2030
- 
Waterradialen (kwaliteit van het water benutten)
Bron: omgevingsvisie gemeente Groningen 2030 'the next city'
 O.a. Versterken ecologie en belevingswaarden
- 
Zoekgebied dorpsommetjes
Bron: Groenplan Groningen 2030)
- 
Rondje Leekstermeergebied
Wens voor een aantrekkelijk recreatieve route rondom het Leekstermeer
 Scheiden van fietsers, wandelaars en andere recreanten
- 
Groene Scheg (aandachtsgebieden versterken landschapsparken)
Bron: Groenplan Groningen 2030
 Transformatiegebied mbt stedelijke uitloop, landbouw en natuur
- 
Verbeteren toegankelijkheid en gebruik parken
Bron: Groenplan Groningen 2030
- 
Zoekgebied verbindend groen
Bron: Groenplan Groningen 2030
 Transformatiegebied mbt stedelijke uitloop, landbouw en natuur
- 
Energiepark Oostwold
Bron: schets ruimtelijke concept 31 maart 2020, Bright
 ca 30 vakantiewoningen icm zonnevelden en natuurontwikkeling
- 
Vitale vakantieparken Leekstermeer
Bron: Provincie Drenthe
 O.a. Kwaliteitsimpuls voor bestaande vakantieparken in gemeente Noorderveld
- 
Landschapsplan Den Horn
Bron: PvA Landschapsplan Den Horn 2020
 O.a. Versterken recreatieve waarden
- 
Jachthaven Hoendiep
Bron: Gemeente Groningen
 Ontwikkeling van een recreatieve haven op het voormalige suikerfabriekterrein
- 
Indoor familiecentrum Family Fun Park
Bron: RTV Noord
 O.a. overdekt speelparadijs nabij McDonalds en Vd Valk

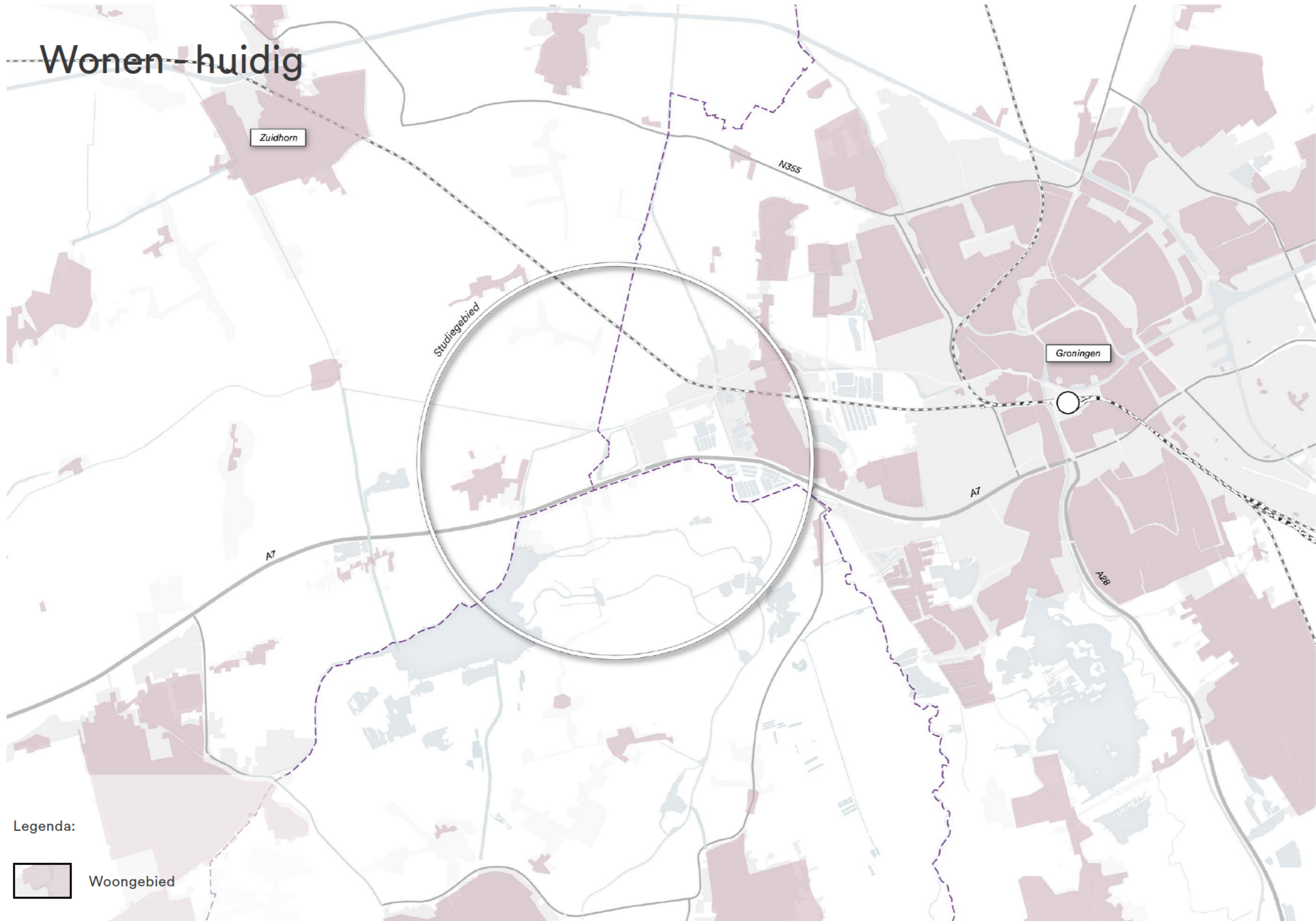


Infrastructuur - plannen/ initiatieven



- Legenda:**
-  **Doorfietsroute**
Bron: Provincie Groningen
Snelle fietsroute aan zuidzijde A7
 -  **Grootonderhoud vaarverbinding Aduarderdiep**
Bron: Provincie Groningen
Uitdiepen vaarweg, oeveronderhoud
 -  **Rondweg Hoogkerk**
Bron: Gemeente Groningen
Lange termijn (>25jaar)
 -  **Zoekgebied Noord-zuid verbinding**
Bron: Gemeente Westerkwartier
Lange termijn
 -  **Zoekgebied HSL**
Bron: Provincie Groningen
Lange termijn
 -  **Verbreding A7-west**
Bron: Provincie Groningen
 -  **Nieuwe Stations Hoogkerk en Suiker**
Bron: Gemeente Groningen

Wonen – huidig

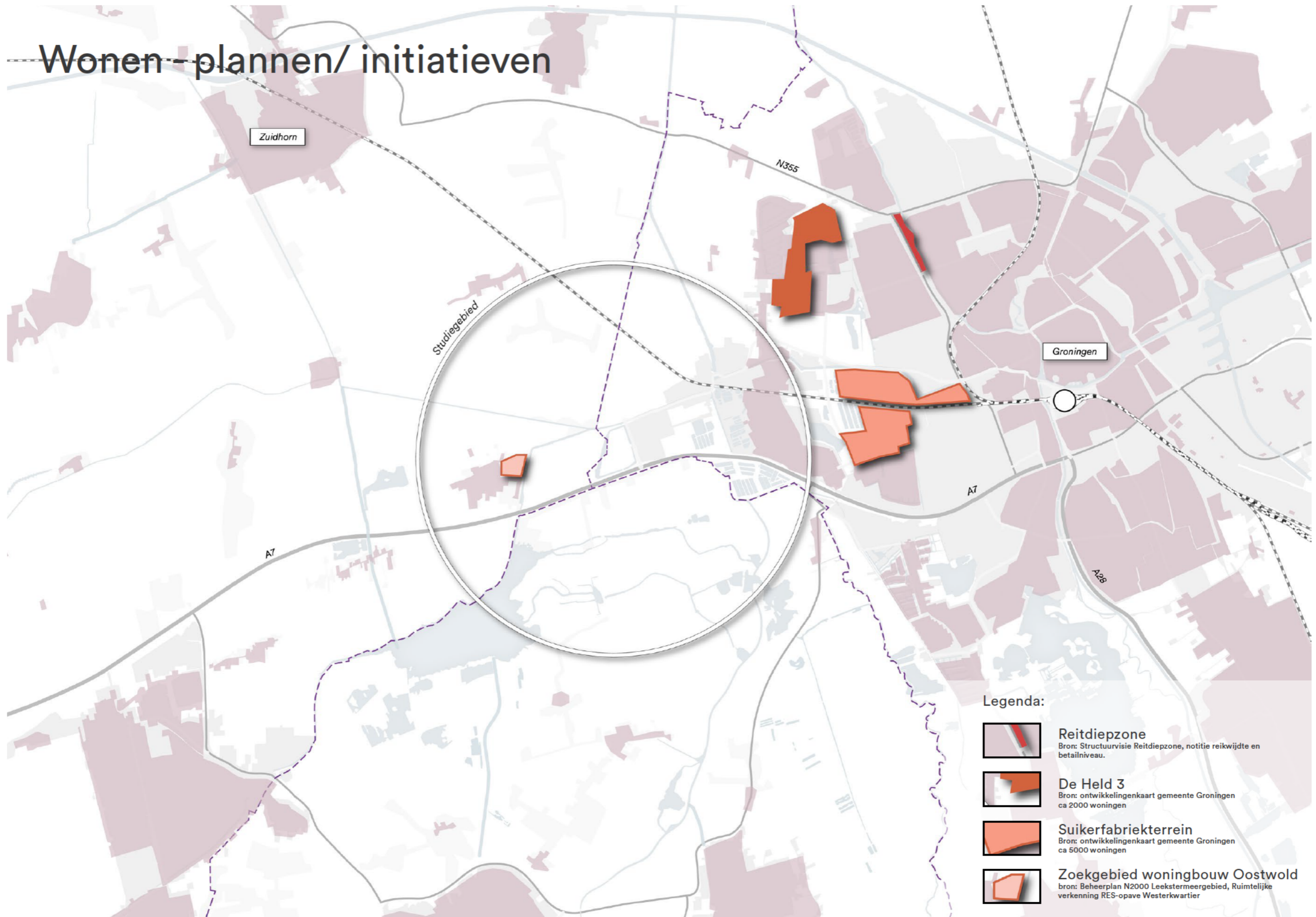


Legenda:

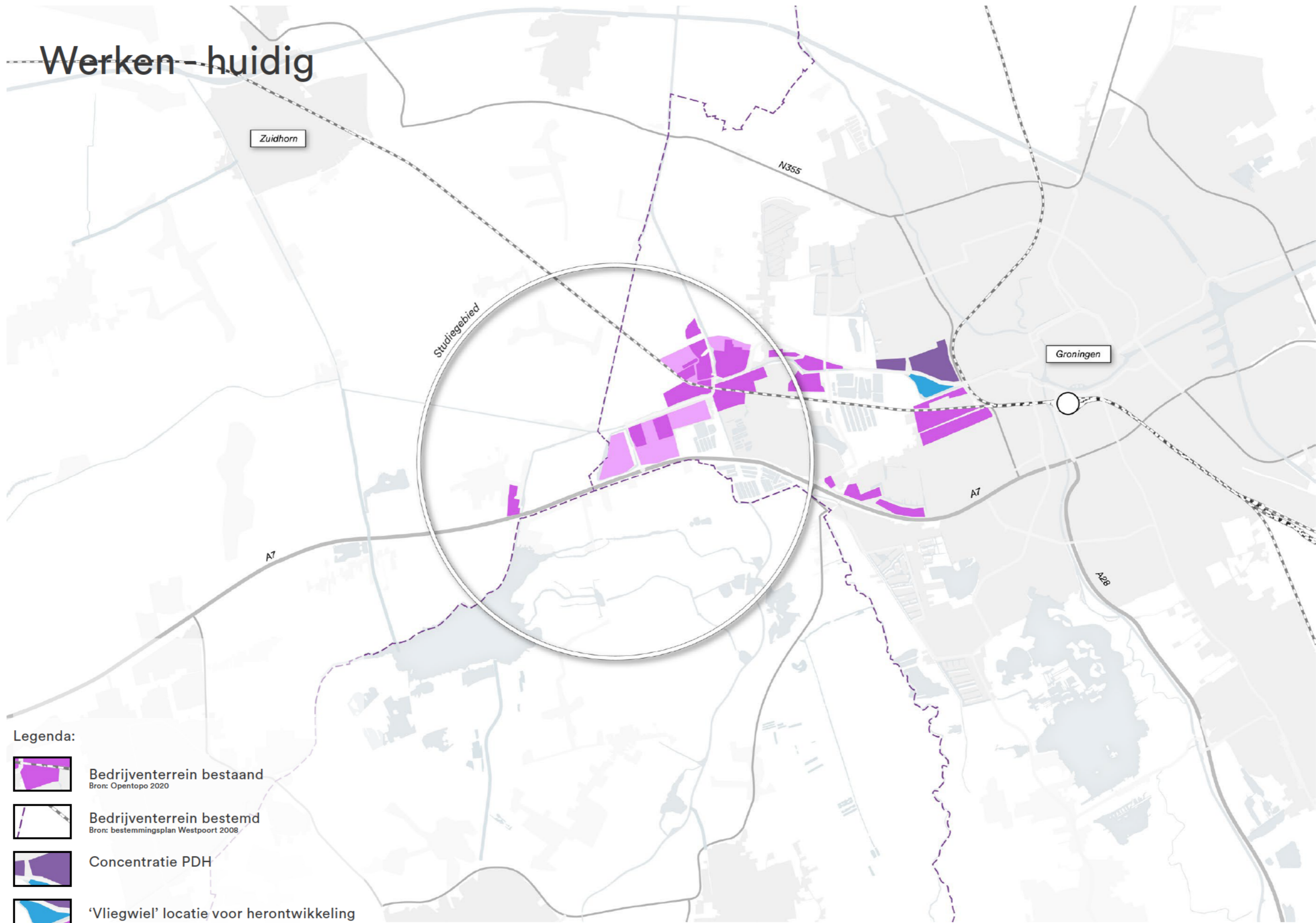


Woongebied

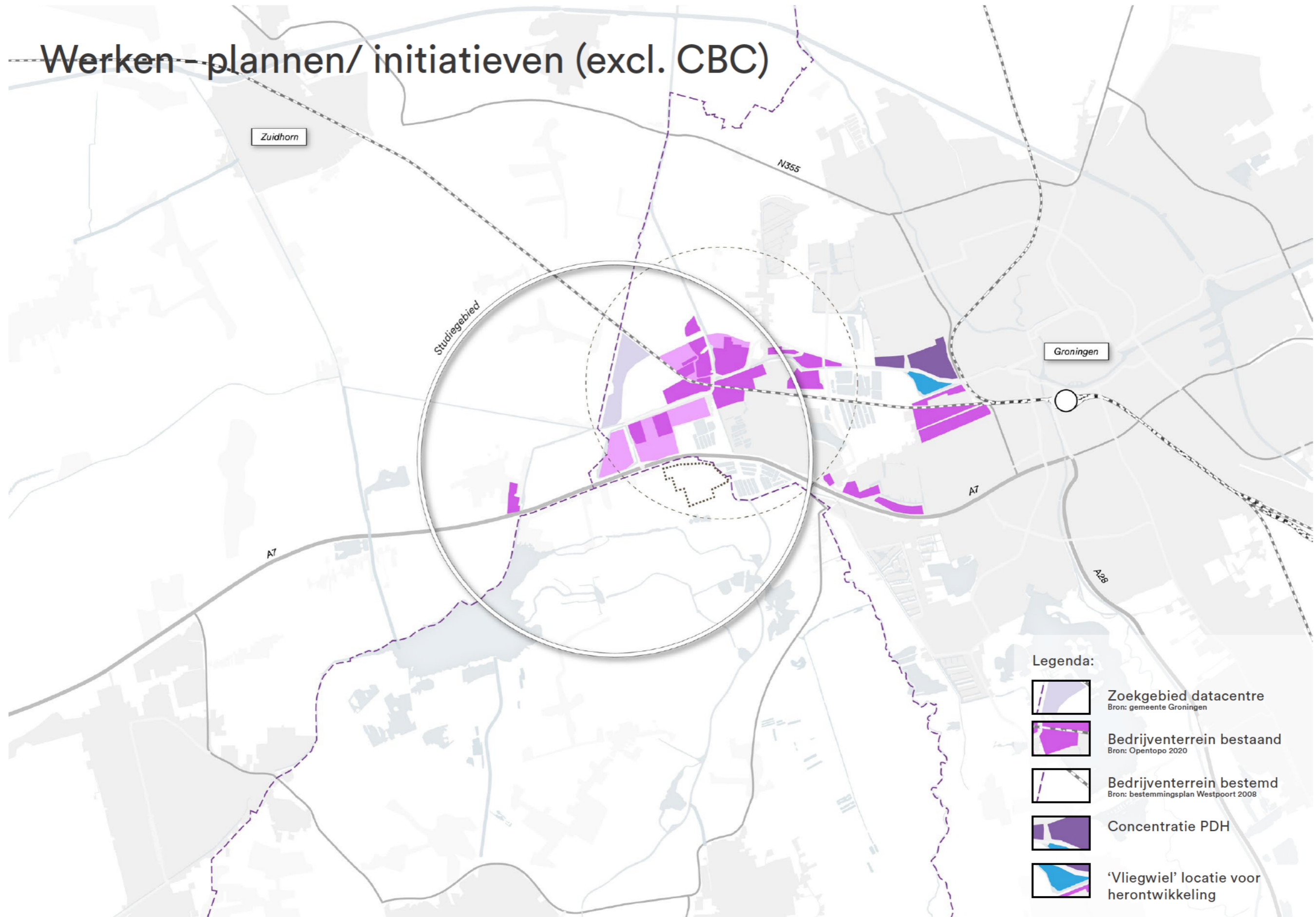
Wonen – plannen/ initiatieven

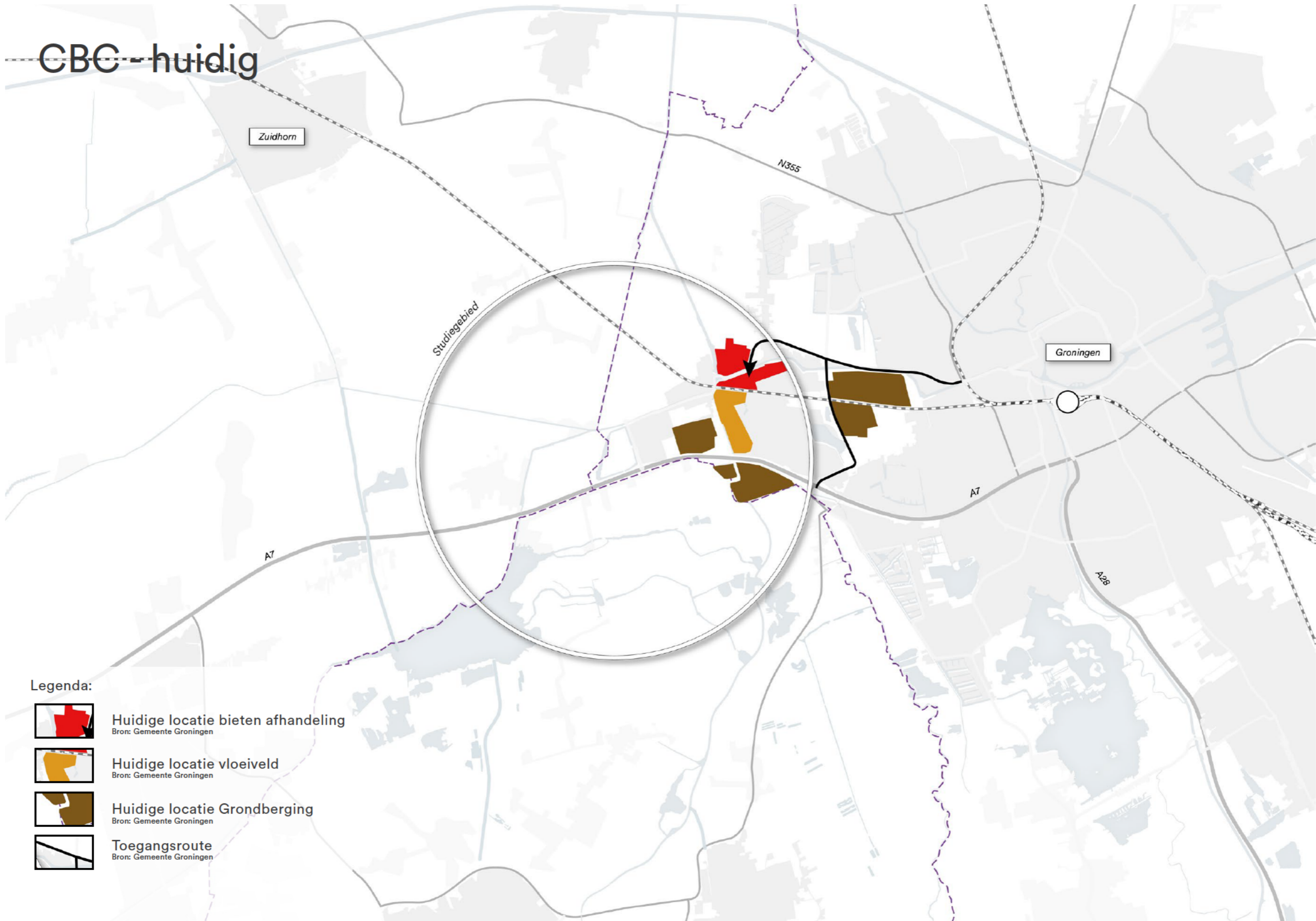


Werken – huidig



Werken – plannen/ initiatieven (excl. CBC)





CBC - huidig

Zuidhorn

N355

Studiegebied

Groningen

A7

A26

Legenda:



Huidige locatie bieten afhandeling
Bron: Gemeente Groningen



Huidige locatie vloeiveld
Bron: Gemeente Groningen

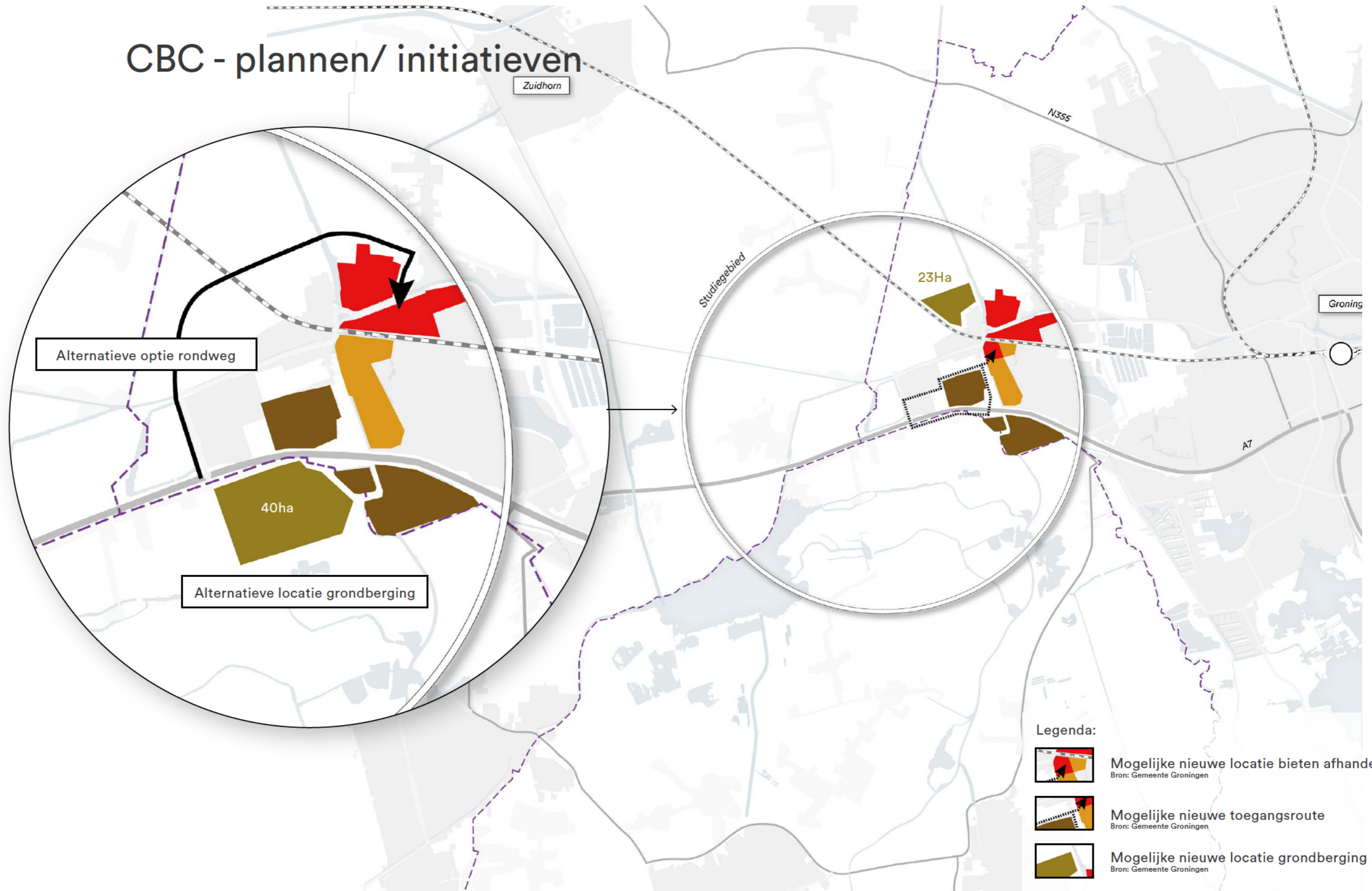


Huidige locatie Grondberging
Bron: Gemeente Groningen

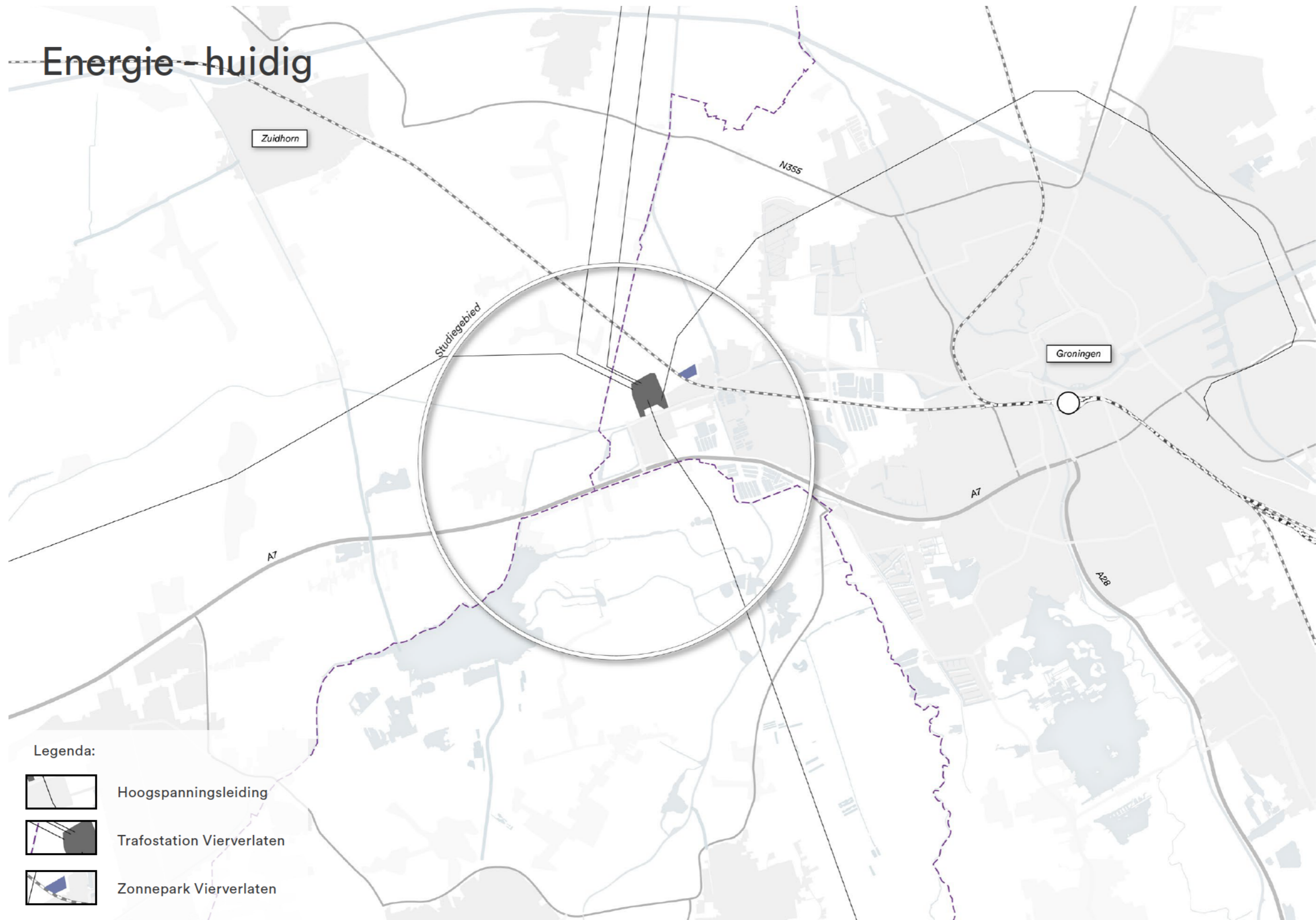


Toegangsroute
Bron: Gemeente Groningen

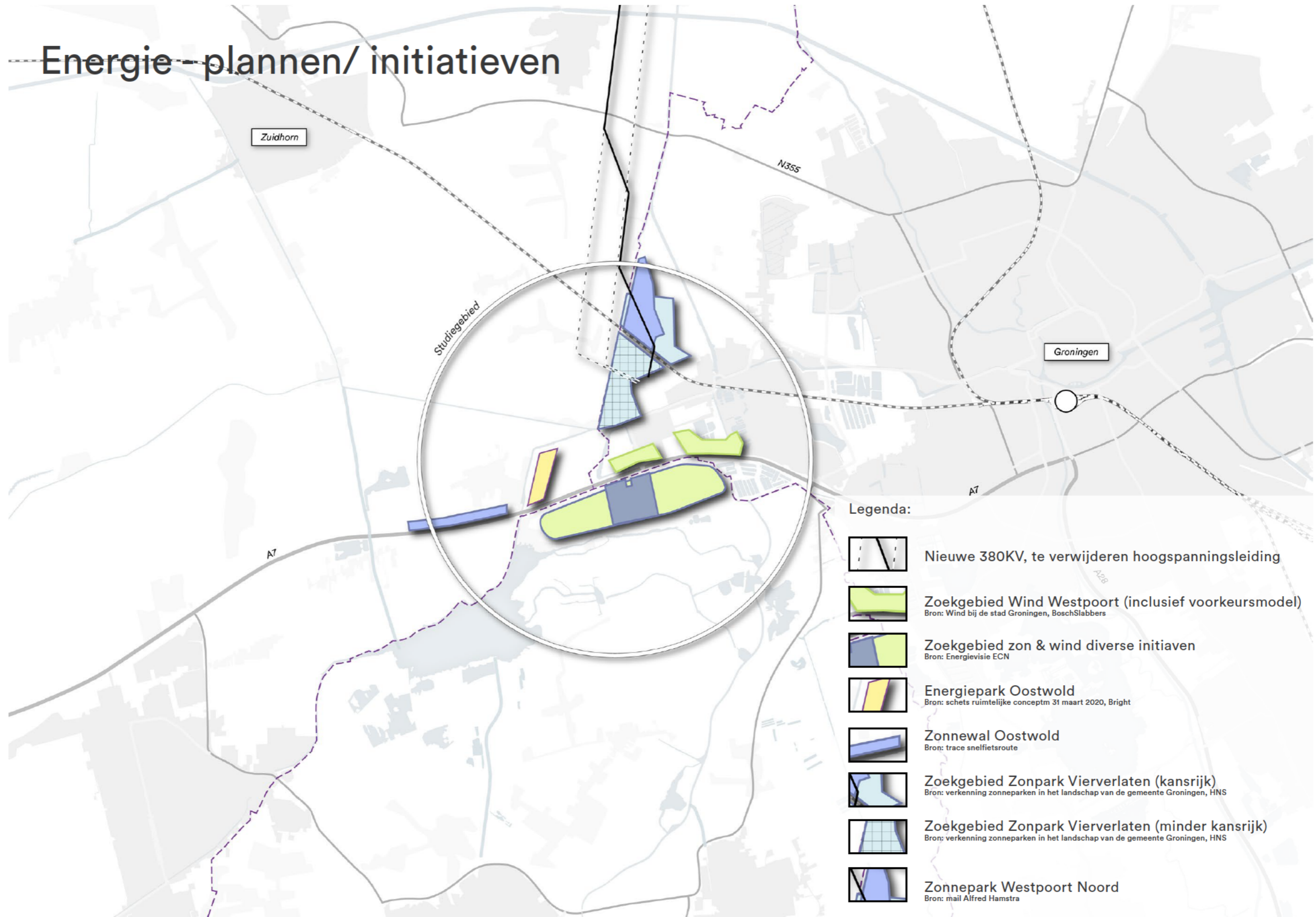
CBC - plannen/ initiatieven



Energie – huidig



Energieplannen/ initiatieven





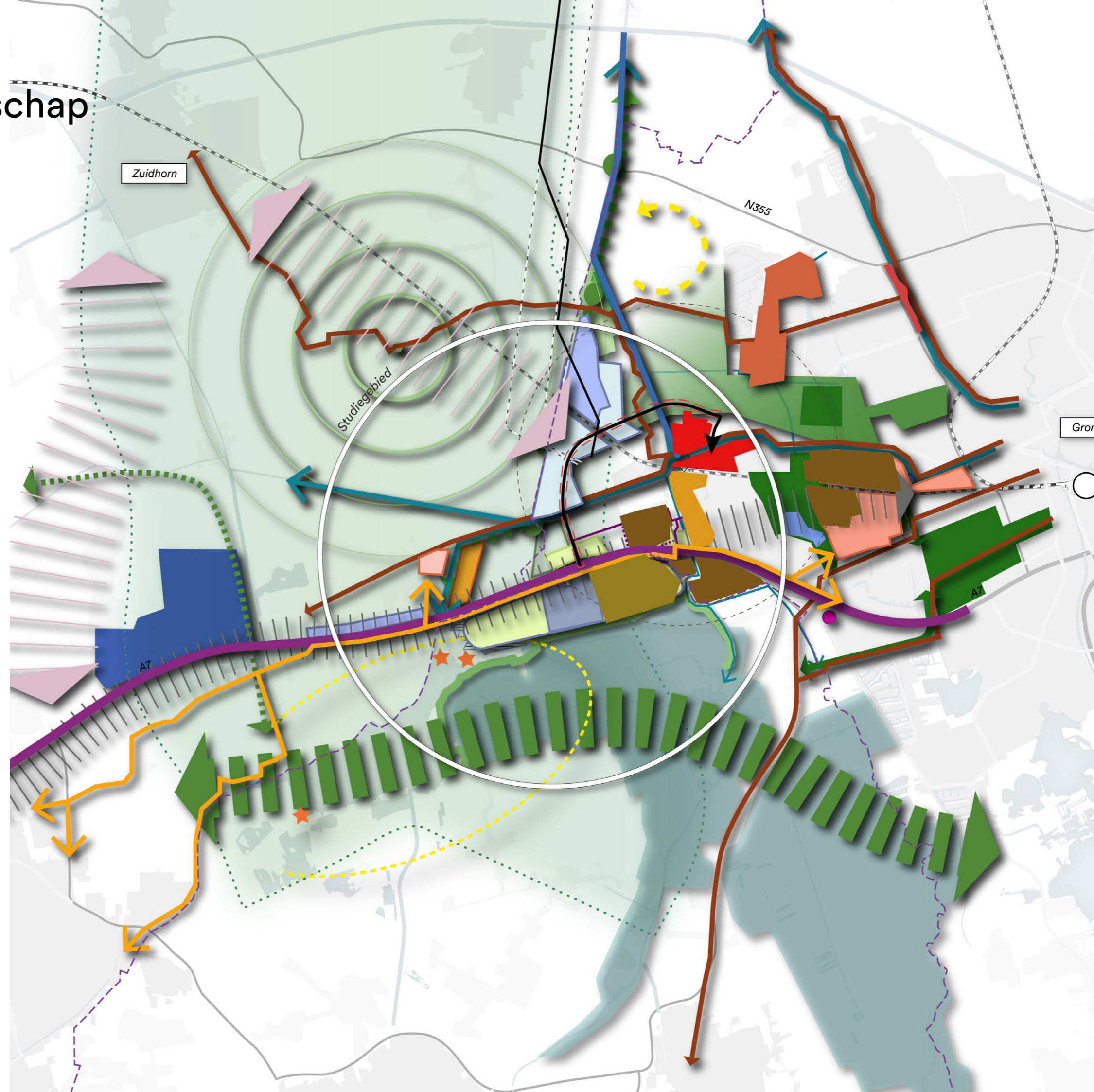
3. 1e Aanzet voor een visie

Als onderdeel van de verkenning wordt in dit hoofdstuk een 1e aanzet voor een ruimtelijke visie gepresenteerd, dat handvatten biedt voor de situering en inpassing van de verschillende ontwikkelingen en initiatieven. Hiervoor is door BoschSlabbers in haar rol als onafhankelijk adviseur een landschappelijk raamwerk ontwikkeld. Dit raamwerk is vervolgens uitgewerkt in een tweetal mogelijke scenario's voor de inrichting van Matsloot en omgeving.

Een dynamisch landschap

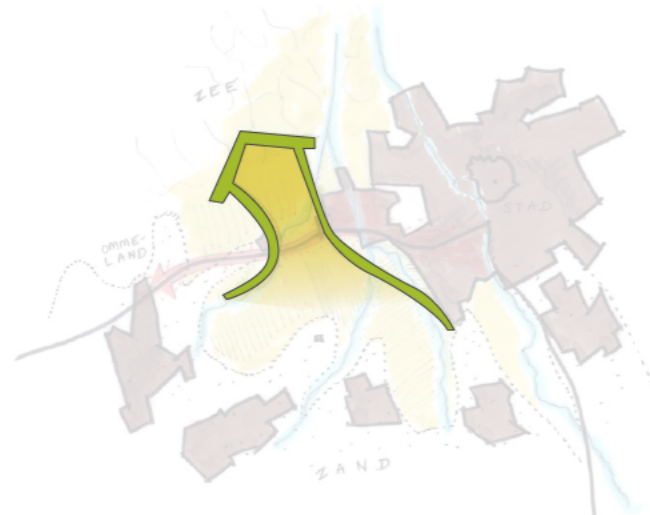
Nevenstaande kaart bevat het totaal overzicht van de plannen en initiatieven die op het gebied afkomen. Het illustreert de noodzaak tot regie, om verdere verrommeling van het landschap te voorkomen en het ontstaan van ruimtelijke barrières tegen te gaan.

Tegelijkertijd toont de kaart ook aan dat er voldoende programma aanwezig is om een kwaliteitsimpuls te geven aan het landschap. Met de juiste sturing en het slim combineren van functies kunnen de verschillende ontwikkelingen ook de aanjager zijn om een fraaie overgangszone tussen stad en landschap te realiseren. Een gebied met aantrekkelijke uitlopmogelijkheden, ruimte voor bedrijven, duurzame energieopwekking en diverse robuuste ecologische verbindingen voor plant & dier.

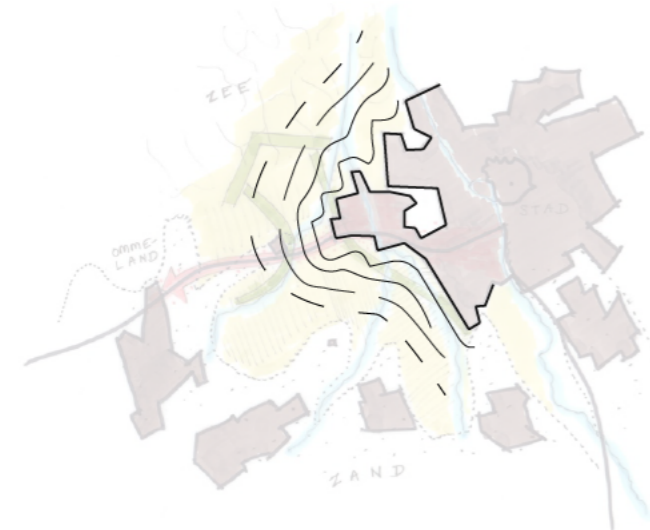


Gebied op een assenkruis

De toekomstige inrichting van het gebied dient in te spelen op de twee assen van het assenkruis.



- In noord-zuid richting is het behoud en waar mogelijk het versterken van de landschappelijke overgang en verbinding van klei, naar veen naar zand een belangrijk uitgangspunt.



- In oost-west richting gaat het om de overgang van stad naar land. Het gebied Matsloot / Westpoort e.o. maakt deel uit van de zuidwestelijke stadsentree en dient een belangrijke schakel te vormen als uitloopgebied tussen de stad Groningen en haar Ommeland.



Landschappelijke raamwerk als kader voor nieuwe ontwikkelingen

Het voorstel van deze verkenning is om een robuust landschappelijk, ecologisch en recreatief raamwerk te ontwikkelen, waarbinnen stedelijke functies een plek kunnen krijgen.

Dit raamwerk fungeert als een 'groeimodel', dat zich in de loop van de tijd kan ontwikkelen.

Het raamwerk bestaat uit 5 onderdelen:

1. 'vensters open houden'
2. 'randen maken'
3. 'draden weven'
4. 'parels oppoetsen'
5. 'veelkleurig palet'



1. Vensters open houden

Behoud waardevolle open gebieden en zichtlijnen over stad & land.

Behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische karakteristieken binnen het venster.

Geen verstedelijking en ontwikkeling van gebiedsvreemde elementen als zonneparken, windturbines en gronddepots in deze vensters.

Landschapselementen passend bij de aanwezige landschapstypen ter accentuering van historische structuren en erven. Geen grootschalige beplantingen in de vensters.



begrenzing van de vensters nog indicatief als onderdeel van Verkenning.



Venster Onlanden
Weids open natuurgebied, met hoge ecologische en recreatieve waarden



Venster Poffert
Relatief smalle open ruimte (ca 800m breed) tussen Oostwold en Westpoort als ruimtelijke verbinding tussen de Drentse Onlanden en het Groninger zeekleigebied.



Hunsingescheg
Te behouden open ruimte rondom de voormalige loop van de Hunsige en de wierde van Leegkerk. Toekomstig uitloopgebied dat aansluit op de Groene Scheg

2. Randen maken

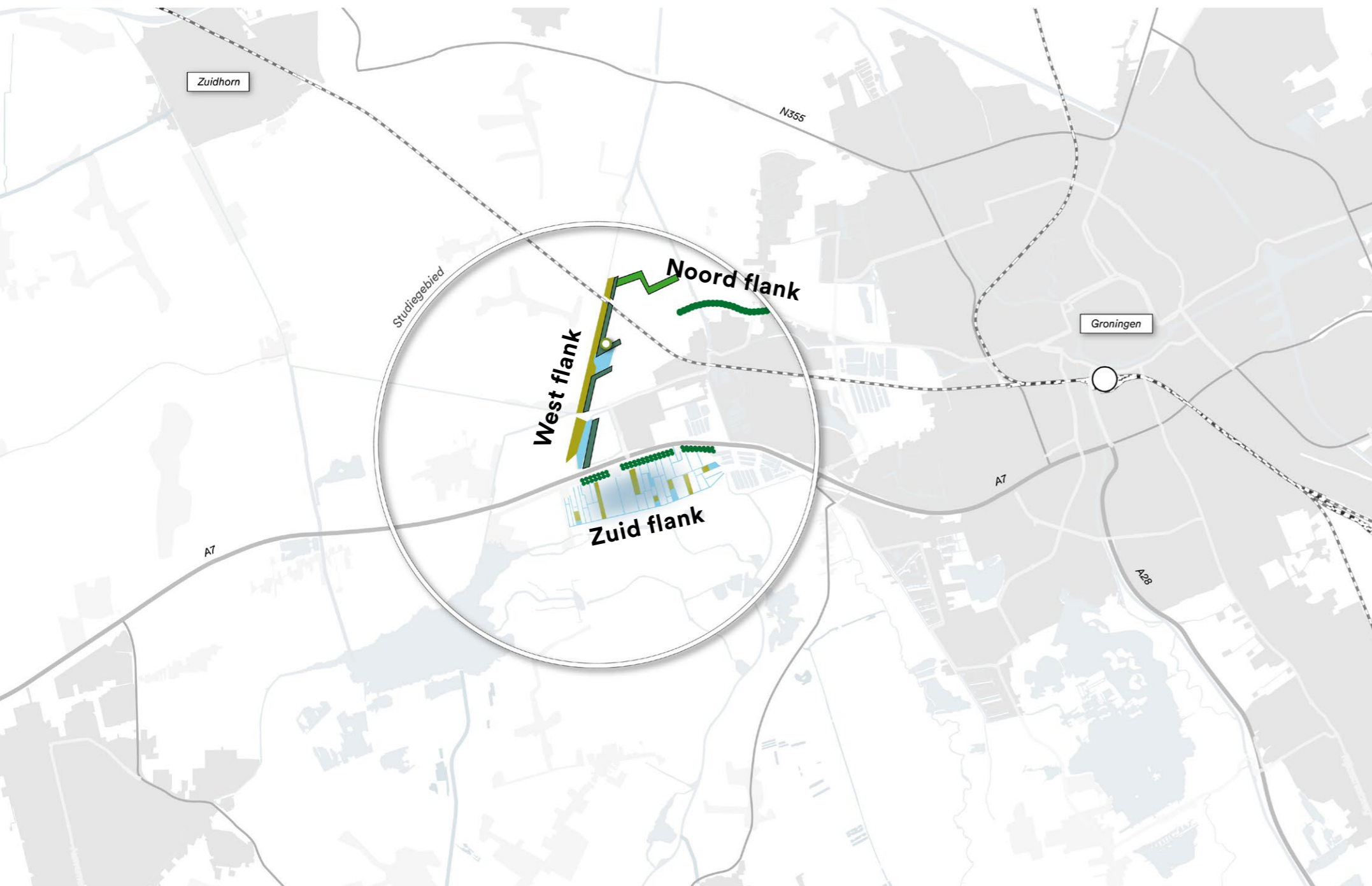
Creëren van robuuste en goed ingepaste randen rondom de bedrijventerreinen en toekomstige energielandschappen van Hoogkerk en Westpoort.

Daarbij zorgdragen van een scherpe overgang tussen stad en land, die zo kenmerkend is voor de stad Groningen.

Randen bouwen voort op landschappelijke kenmerken zoals verkavelingsstructuren en waterlopen.

Randen hebben een robuuste inrichting die tegen een stootje kan, met een schaal en maat die past bij het stoere Groninger landschap.

Randen met meervoudig ruimte gebruik. Combinatie van beplanting, ecologie en recreatieve structuren.



Noordflank

Ontwikkelen van een laanstructuur/boomweide over het reeds aanwezige tracé van de toekomstige rondweg. Ontwikkelen van bosblokken in de 'driehoek'.



Westflank

Ontwikkelen van een 20m brede moeraszone aan de oostzijde van de Zuidwending t.b.v. doelgroep Otter. Aanvullend een tientallen meters brede zone met wilgenstuweel t.b.v. landschappelijke inpassing toekomstig bedrijventerrein. Ruimte en entree rondom de molen openhouden en inrichten als ecologische stapsteen. (zie ook bestemmingsplan Westpoort)



Zuidflank

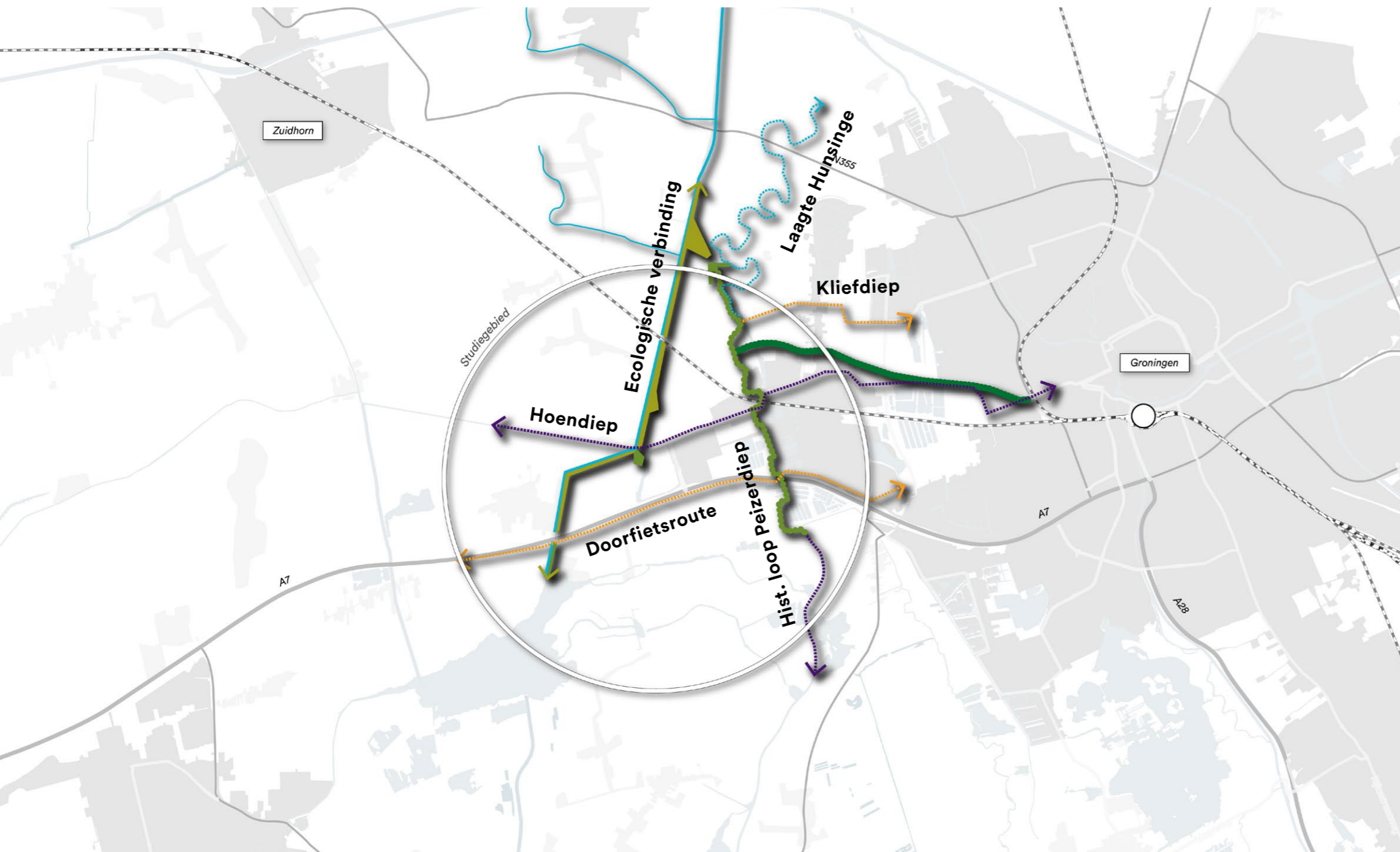
Een landschappelijke overgangsrand met opgaande beplanting langs de A7 die overgaat in een landschap met smalle strookvormige verkaveling en sloten. Ontwikkeling van bepaalde functies (zoals energie) is mogelijk mits openheid behouden blijft en verkavelings- en sloten patroon wordt versterkt.

3. Draden weven

Ontwikkelen van aantrekkelijke doorgaande recreatieve en ecologische verbindingen door het gebied.

Verbinden van stad en ommeland (oost-west).
Verbinden van zeeleilandschap met veengebied (noord-zuid).

Benutten en markeren van aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische structuren.



Laagte Hunsinge

Vernatten laagtes voormalige loop Hunsinge (natuur, waterberging) i.c.m. een struinpad als onderdeel stedelijk uitloopgebied.

Historische loop Konings- en Oude Aduarderdiep

Ontwikkelen doorgaande laanstructuur over historisch tracé Konings- en Oude Aduarderdiep. Behoud en versterken van het intieme en groene karakter van het lint met kleinschalige functies (wonen, recreatie, stadslandbouw).

Peizerdiep

Ontwikkelen van een aantrekkelijke langzaamverkeerverbinding vanuit Hoogkerk richting de Onlanden. (o.a. passage A7)

Kliediep

Ontwikkelen natuurvriendelijke oevers i.c.m. recreatieve route langs Tochtsloot en Kliediep.

Ecologische verbinding

Doorgaande moeraszone (20-50m breed) voor doelgroep Ottergroep aan oostzijde van Zuidwending en Munnikesloot. Ecologische stapsstenen t.h.v. gronddepot (noordpunt Driehoek), molen en Poffert. Doorgaande fietsroute aan westzijde watergang.

Hoendiep

Ontwikkelen aantrekkelijke langzaamverkeerverbinding (fiets, recreatievaart) vanuit de stad naar het ommeland.

Doorfietsroute

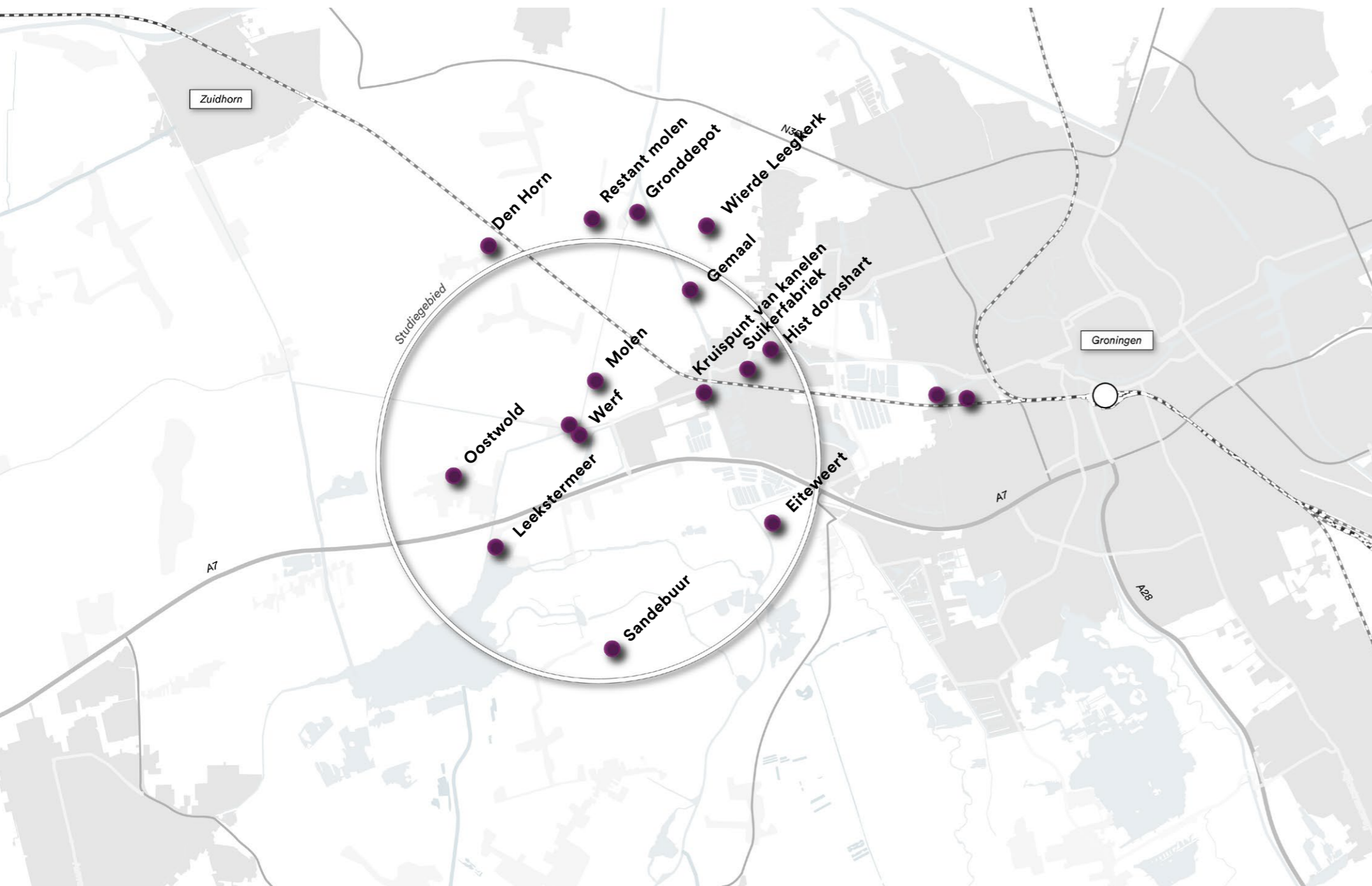
Ontwikkelen van een snelle, veilige én landschappelijke aantrekkelijke doorfietsroute tussen Leek en Groningen.

4. Parels oppoetsen

Behouden en versterken van bijzondere landschappelijke en cultuurhistorische plekken als pleisterplaatsen.

Deze objecten vertellen het verhaal van het landschap. Door deze plekken beter te ontsluiten en de herkenbaarheid te vergroten ontstaan er interessante recreatieve stapstenen in het gebied.

In het gebied bevinden zich tientallen 'parels'. Op de kaart is een indicatieve selectie hiervan weergegeven.



Historisch dorps hart Hoogkerk



Molen Zuidwendinge



Voormalig Stoomgemaal



Werf De Poffert



Eiteweert

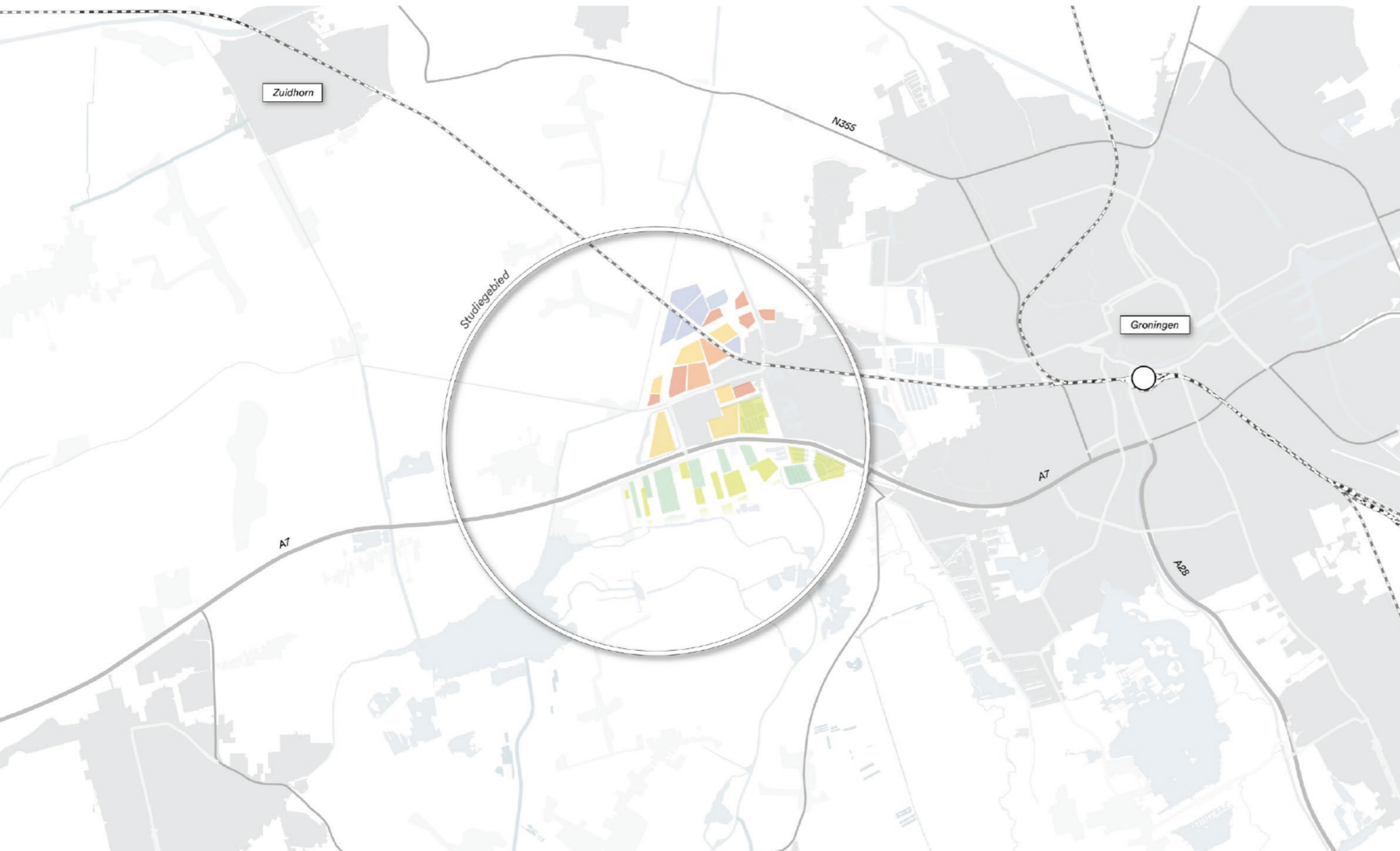
5. Veelkleurig palet

De Randen, Draden en Parels vormen het 'lood' dat zorgt voor samenhang, waarbinnen zich een veelkleurig mozaïek van stedelijke functies kan ontwikkelen (o.a. energie, bedrijven, grondberging).

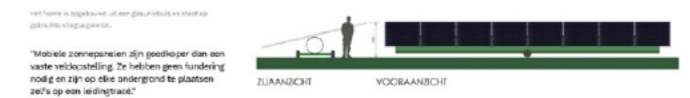
De ruimte is schaars. Functies worden daarom zoveel mogelijk gecombineerd, waardoor er sprake is van meervoudig grondgebruik. O.a ten aanzien van zonne-

energie lijken zich tal van mogelijkheden voor te doen. Bijvoorbeeld:

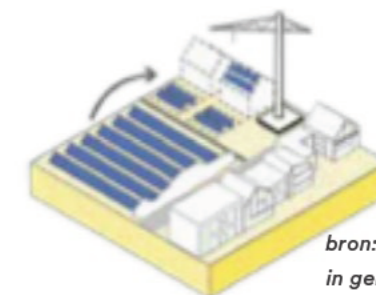
- Verplaatsbare zonnepanelen op grondberging,
- Zonnepanelen op daken van nieuwe en bestaande bedrijfsgebouwen
- Zonnepanelen als tijdelijke bestemming van 'pauzelandenschappen'
- I.c.m. versterking biodiversiteit of waterberging.



bron: solaflex.nl



Mobiele zonnepanelen op grondberging
Het slib in de grondbergingsdepots moet enkele jaren rijpen voordat ze wordt afgevoerd. In de tussentijd zou zo'n depot volgezet kunnen worden mobiele zonnepanelen, die om de paar jaar eenvoudig te verplaatsen zijn naar een andere grondbergingslocatie



bron: Beleidskader Zonneparken in gemeente Groningen

Zonnepanelen in 'Pauzelandenschappen'
Delen van Westpoort liggen braak in afwachting van toekomstige ontwikkeling van bedrijven. In deze 'pauzelandenschappen' kunnen zonnepanelen worden aangebracht als tijdelijke bestemming, na de ontwikkeling van een bedrijfsgebouw kunnen ze worden teruggeplaatst op het dak.

Uitwerking 1 - Oplossing binnen eigen grenzen

In de eerste uitwerking lost elke gemeente haar ruimtelijke opgaven (o.a. duurzame energie, grondberging) op binnen haar eigen grenzen.

In deze uitwerking realiseert de gemeente Groningen de opgave voor grondberging (CBC) en zonne-energie in de 'driehoek', en realiseren de gemeente Noordenveld en Westerkwartier zonnevelden langs de A7.

Het resultaat is een rafelige stadsrand, waarbij het Hunsinge-Venster ten noorden van Westpoort grotendeels dichtloopt en zonnevelden verspreid liggen door het gebied.

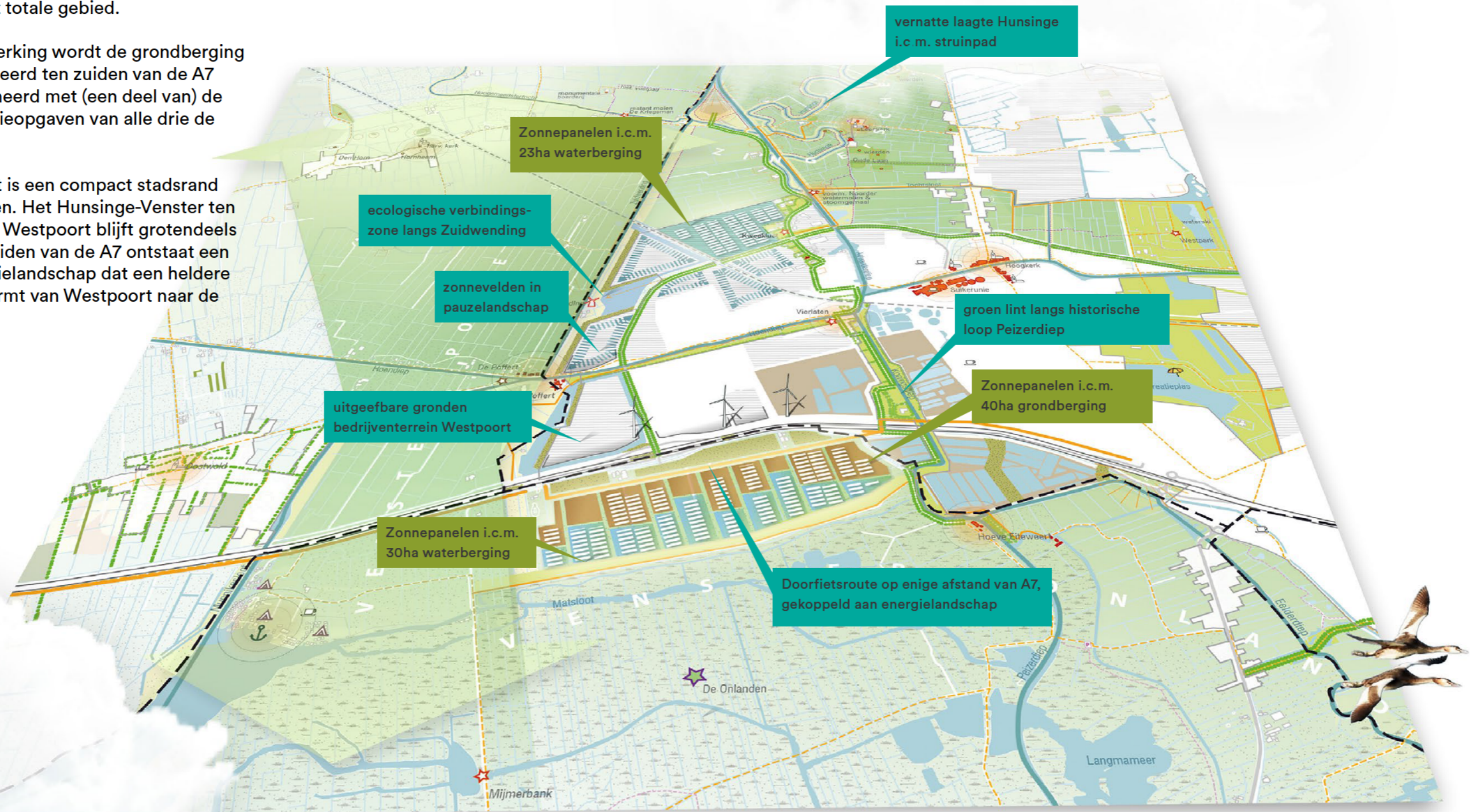


Uitwerking 2 - Oplossing over de eigen grenzen

In de tweede uitwerking kijken de gemeenten nadrukkelijk over de eigen grenzen heen. Uitgangspunt is een zodanige situering en inpassing van ruimtelijke opgaven (o.a. duurzame energieopwek, grondberging) dat dit meerwaarde oplevert voor het totale gebied.

In deze uitwerking wordt de grondberging (CBC) gesitueerd ten zuiden van de A7 en gecombineerd met (een deel van) de zonne-energieopgaven van alle drie de gemeenten.

Het resultaat is een compact stadsrand aan alle zijden. Het Hunsinge-Venster ten noorden van Westpoort blijft grotendeels open. Ten zuiden van de A7 ontstaat een nieuw energielandschap dat een heldere overgang vormt van Westpoort naar de Onlanden.





4. Bevindingen & vervolg

Voorliggende belangenverkenning toont de tientallen ontwikkelingen en initiatieven die op het gebied af komen. Het laat zien dat zonder regie er vergaande verrommeling dreigt, waardoor het gebied haar functie als aantrekkelijke overgang tussen stad & land en zand & klei zal verliezen.

Tegelijkertijd bieden al deze plannen en initiatieven ook voldoende programma om - mits met de juiste sturing - een kwaliteitsimpuls te geven aan het gebied.

Aanbevelingen

De eerste aanbeveling uit deze verkenning is het **ontwikkelen van een robuust groenblauw raamwerk** van Vensters, Randen, Draden en Parels. De vele initiatieven voor ecologische verbindingen, recreatieve structuren en versterken van historische elementen, vinden een plek in dit raamwerk. Dit raamwerk dient door betrokken overheden in samenwerking met lokale partners, bewoners en gebruikers verder uitgewerkt te worden. Op basis van dit ontwerp kan vervolgens een uitvoeringsprogramma worden opgesteld, waarna (gefaseerd) tot uitvoering kan worden overgegaan.

De tweede aanbeveling is om **over de grenzen heen te kijken**. Nader onderzocht moet worden welke landschappelijke meerwaarde er kan ontstaan, wanneer gemeenten en provincies samenwerken, waarbij regionale ruimtelijke opgaven (o.a. zonne-energie, grondberging) hun landschappelijk meest optimale plek vinden, los van gemeente- of provincie grenzen. De twee uitwerkingen in deze verkenning vormen hiervoor een eerste

‘vingeroefening’ die nader uitgewerkt kan worden.

De derde aanbeveling is **meervoudig ruimtegebruik**. De ruimte is schaars en combinatie van functies leidt tot maatschappelijke en ruimtelijke meerwaarde. Dit sluit ook aan bij één van de drie afwegingsprincipes uit de Ontwerp Nationale Omgevingsvisie (NOVI): ‘Combinatie van functies gaan voor enkelvoudige functies.’ Een belangrijke onderzoeksvraag voor het vervolg is bijvoorbeeld in hoeverre grondberging gecombineerd kan worden met zonnevelden, recreatie of tijdelijke natuur, waardoor deze bergingslocaties meerwaarde hebben voor het gebied.

De vierde en misschien wel belangrijkste aanbevelingen is het **voortzetten van het gesprek** en de samenwerking over het gebied Matsloot /Westpoort e.o. tussen de beide provincies en de drie betrokken gemeenten. Niet alleen op ambtelijk, maar ook op bestuurlijk niveau. Het ‘zaadje is geplant’, nu doorpakken!

Bosch Slabbers

© Dit werk is auteursrechtelijk beschermd.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en BoschSlabbers Tuin- en Landschapsarchitecten B.V. (hierna: "BoschSlabbers").

BoschSlabbers heeft bij haar werkzaamheden de zorgvuldigheid in acht genomen die van haar kan worden verwacht. Aan de getoonde informatie in deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Op onze werkzaamheden zijn de voorwaarden van toepassing zoals vastgelegd in De Nieuwe Regeling 2005 (DNR 2005).

BoschSlabbers heeft met zorgvuldigheid de beelden in deze publicatie geselecteerd. Het kan voorkomen dat niet alle rechthebbenden van de gebruikte beelden zijn achterhaald. Belanghebbenden worden verzocht contact op te nemen met BoschSlabbers.

Bosch Slabbers

Den Haag

1e Sweelinckstraat 30
2517 GD Den Haag
T 070 3554407
denhaag@bsla.nl

Middelburg

Oude Vlissingeweg 1
4336 AA Middelburg
T 0118 592288
middelburg@bsla.nl

Maarn

Landgoed Plattenberg – Het Koetshuis
Amersfoortseweg 38
3951 LC Maarn
T 0118 592288

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 16:25
Aan: [redacted]@bsla.nl'
CC: [redacted]
Onderwerp: belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding Matsloot/Westpoort
Bijlagen: 20200421 Memo integrale verkenning Matsloot-Westpoort.docx

Beste [redacted],

Zoals wij telefonisch al hebben besproken, ontvang je hierbij een memo waarin wij B&S vragen om op korte termijn een offerte te leveren voor een belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding voor het gebied Matsloot/Westpoort.

Wij zien jullie aanbieding met interesse tegemoet.

Voor vragen kun je altijd contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Afdeling Programma & Projectmanagement
Mob. 06 [redacted]
Tel. 050 [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl



Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Er gebeurt veel aan de westkant van de stad Groningen. Het is zinvol om een gezamenlijke visie te ontwikkelen op het gebied ten noorden en ten zuiden van de A7 bij bedrijventerrein Westpoort. Wind- en zonne-energie, gronddepot, bietenroute, fietssnelweg, natuurontwikkeling, vakantiewoningen en waterpeilaanpassing: er zijn naast de huidige functies diverse functies mogelijk. Ogenscheinlijk zijn de gebieden van elkaar gescheiden door de rijksweg, maar niets is minder waar. Beide kanten van de snelweg beïnvloeden elkaar.

In de gemeente Noorderveld zal een kwaliteitskader voor energieopwekking door de raad worden vastgesteld. Dit is een proceskader voor energieprojecten en het betrekken van de omgeving daarbij. Ruimtelijke onderlegger is de Noorderveldse Kwaliteitsgids, die in het eerst kwartaal van 2020 wordt vastgesteld. Verwacht wordt dat de gemeente daarna wordt overspoeld met tal van aanvragen voor wind en zon. Een regie hierop is gewenst voor het gebied Matsloot.

De gemeente Westerkwartier stelt binnenkort een visie vast waarin twee zoektochten staan beschreven naar windontwikkeling. Een aangewezen gebied is de A7.

De gemeente Groningen zal in juni een raadsbesluit nemen voor de verkenning naar windenergie op het bedrijventerrein Westpoort, een integrale aanpak is gewenst. Binnenkort is een Heisessie gepland waarin verschillende mogelijkheden voor de suikerbietenroute wordt bekeken.

De provincie Groningen werkt aan een netwerk van snelle en comfortabele fietsroutes rond de stad Groningen. Momenteel wordt besluitvorming aan provinciale Staten voorbereid. Op het deel van de Matsloot komt zoals de plannen nu zijn een nieuw fietspad langs de bestaande parallelweg. Hiervoor moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en de gronden worden verworven.

De Provincie Drenthe heeft aangegeven dat het belangrijk is dat overheden gezamenlijk optrekken in de verkenning naar zon en wind op Westpoort en Matsloot. Er spelen in het gebied verschillende belangen en hechten waarde aan een gezamenlijk proces en een goed ontwerp om de belangen gezamenlijk af te wegen.

Deze provinciale belangen zijn:

- energieproductie (volgens combinatiemodel, met lokale participatie en toegevoegde waarde zoals functiecombinatie en/of versterking biodiversiteit)
- natuur; ontwikkelingen Matsloot moeten passen bij functie van ganzenfoerageergebied en versterkend zijn voor N2000/Onlanden
- rekening houden met belangen water: mogelijke uitbreiding waterberging (hangt mede af van plannen waterschap Noorderzijlvest)
- kernkwaliteiten landschap behouden/versterken bij ontwikkelingen

Gezamenlijke partijen spreken de wens uit om het landschapsbureau Bosch en Slabbers te vragen een gezamenlijke visie te ontwikkelen. Doelstelling is het komen tot een integrale visie voor het gebied waarin verschillende belangen en wensen gewogen worden. Hierbij worden alle belanghebbenden / stakeholders en hun belangen/wensen in kaart gebracht. Het komen tot een visie is geen optelsom van de verschillende wensen, maar eerder een resultaat van proces/dialogo tussen de verschillende belanghebbenden.

Bosch en Slabbers inventariseert per partner de wensen en meningen,
10-tal telefonische gesprekken

B&S integreert alle gesprekken op een praatprent en doet pragmatisch onderzoek naar de landschappelijke impact / landschapsverhaal, klopt het landschap nog.

B&S koppelt resultaten terug inclusief opsomming of en waar het wringt.

Op basis daarvan koppelen bij elkaar stekken waar we staan.



Er gebeurt veel aan de westkant van de stad Groningen. Het is zinvol om een gezamenlijke visie te ontwikkelen op het gebied ten noorden en ten zuiden van de A7 bij bedrijventerrein Westpoort. Wind- en zonne-energie, gronddepot, bietenroute, fietssnelweg, natuurontwikkeling, vakantiewoningen en waterpeilaanpassing: er zijn naast de huidige functies diverse functies mogelijk. Ogenscheinlijk zijn de gebieden van elkaar gescheiden door de rijksweg, maar niets is minder waar. Beide kanten van de snelweg beïnvloeden elkaar.

In de gemeente Noorderveld zal een kwaliteitskader voor energieopwekking door de raad worden vastgesteld. Dit is een proceskader voor energieprojecten en het betrekken van de omgeving daarbij. Ruimtelijke onderlegger is de Noorderveldse Kwaliteitsgids, die in het eerst kwartaal van 2020 wordt vastgesteld. Verwacht wordt dat de gemeente daarna wordt overspoeld met tal van aanvragen voor wind en zon. Een regie hierop is gewenst voor het gebied Matsloot.

De gemeente Westerkwartier stelt binnenkort een visie vast waarin twee zoektochten staan beschreven naar windontwikkeling. Een aangewezen gebied is de A7.

De gemeente Groningen zal in juni een raadsbesluit nemen voor de verkenning naar windenergie op het bedrijventerrein Westpoort, een integrale aanpak is gewenst. Binnenkort is een Heisessie gepland waarin verschillende mogelijkheden voor de suikerbietenroute wordt bekeken.

De provincie Groningen werkt aan een netwerk van snelle en comfortabele fietsroutes rond de stad Groningen. Momenteel wordt besluitvorming aan provinciale Staten voorbereid. Op het deel van de Matsloot komt zoals de plannen nu zijn een nieuw fietspad langs de bestaande parallelweg. Hiervoor moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en de gronden worden verworven.

De Provincie Drenthe heeft aangegeven dat het belangrijk is dat overheden gezamenlijk optrekken in de verkenning naar zon en wind op Westpoort en Matsloot. Er spelen in het gebied verschillende belangen en hechten waarde aan een gezamenlijk proces en een goed ontwerp om de belangen gezamenlijk af te wegen.

Deze provinciale belangen zijn:

- energieproductie (volgens combinatiemodel, met lokale participatie en toegevoegde waarde zoals functiecombinatie en/of versterking biodiversiteit)
- natuur; ontwikkelingen Matsloot moeten passen bij functie van ganzenfoerageergebied en versterkend zijn voor N2000/Onlanden
- rekening houden met belangen water: mogelijke uitbreiding waterberging (hangt mede af van plannen waterschap Noorderzijlvest)
- kernkwaliteiten landschap behouden/versterken bij ontwikkelingen

Gezamenlijke partijen spreken de wens uit om het landschapsbureau Bosch en Slabbers te vragen een gezamenlijke visie te ontwikkelen. Doelstelling is het komen tot een integrale visie voor het gebied waarin verschillende belangen en wensen gewogen worden. Hierbij worden alle belanghebbenden / stakeholders en hun belangen/wensen in kaart gebracht. Het komen tot een visie is geen optelsom van de verschillende wensen, maar eerder een resultaat van proces/dialogo tussen de verschillende belanghebbenden.

Bosch en Slabbers inventariseert per partner de wensen en meningen,
10-tal telefonische gesprekken

B&S integreert alle gesprekken op een praatprent en doet pragmatisch onderzoek naar de landschappelijke impact / landschapsverhaal, klopt het landschap nog.

B&S koppelt resultaten terug inclusief opsomming of en waar het wringt.

Op basis daarvan koppelen bij elkaar stekken waar we staan.



Bosch Slabbers
Landschapsarchitecten

Betreft
Offerte landschappelijke en belangenverkenning Matsloot-Westpoort

Datum
29.04.2020

Er staat heel wat te gebeuren westelijk van de stad Groningen. Op de overgang van stad naar land, op het kruispunt van 2 provinciën en 3 gemeenten hebben allen plannen en ieder heeft eigen belangen te behartigen.

Uw kenmerk

Vanuit het besef dat samenwerken meerwaarde genereert, is BoschSlabbers gevraagd een eerste verkenning te doen van alle plannen, initiatieven en ambities voor dit gebied. Doel van deze verkenningen is het in beeld brengen van raakvlakken en mogelijke conflicten. Kijken waar synergiën en combinaties gevonden kunnen worden en hoe conflicten omgebogen kunnen worden. De provincie Groningen treedt hierbij op als penvoerder.

Ons kenmerk
BS20-056

Bijlage

Het betreft een breed scala aan projecten waarvan aan duurzame energie gerelateerde projecten/visies een belangrijk onderdeel uitmaken. Het betreft:

Pagina
1/5

- verkenning windenergie Westpoort (gemeente Groningen)
- een nieuwe 380kV leiding Eemshaven-Vierlaten
- mogelijke aantakking van off-shore windenergie op hoogspanningsnet bij Vierlaten
- beleidskader energieopwekking gemeente Noordenveld en de invloed op Matslootgebied
- visie Hernieuwbare energie gemeente Westerkwartier, met daarin te maken keuze: windenergie langs de A7 of langs het Van Starckenborghkanaal

Adresgegevens
Oude Vlissingeweg 1
4336 AA Middelburg
T 0118 592288
KvK 22054095

Naast deze ontwikkelingen inzake duurzame energie spelen er nog andere zoals:

1e Sweelinckstraat 30
2517 GD Den Haag
T 070 3554407
KvK 22054096

- een noord-zuid ontsluiting Westerkwartier - A7
- De bietenroute van de suikerunie en bijkomende capaciteit bezinkbassins
- de Lelylijn
- de verstedelijkingsopgave voor 2040 Regio Groningen Assen
- de natuurfunctie en status van Onlanden/N2000
- natuurontwikkeling en versterking biodiversiteit
- noodwaterberging en recreatiewoningen
- de snelfietsroute

Landgoed Plattenberg –
Het Koetshuis
Amersfoortseweg 38
3951 LC Maarn
T 0343 769223

Zoals deze opsomming laat zien, zijn er naast de 5 opdrachtgevende overheden (provincie Drenthe, provincie Groningen, gemeente Westerkwartier, gemeente Noordenveld en gemeente Groningen ook nog belangen zijn voor o.a. Tennet, Waterschap Noorderzijlvest, en de Suikerunie. (onderstaand beeld 'De onlanden')



Aanpak:

Elk van deze plannen, initiatieven en ambities kennen een eigen ritme, een eigen besluitvormingstraject. Door ze op kaart gezamenlijk in te tekenen wordt de landschappelijke impact duidelijk. Meteen kan je ook het nieuwe landschapsplan waarderen. Om dit op een correcte wijze stellen we volgende werkwijze voor.

1. Startoverleg met opdrachtgever - kernteam
Na kennismaking stemmen we in een eerste startoverleg verder af. Procesafspraken worden vastgelegd. Relevante stukken worden gedeeld.
2. Beknopte landschapsanalyse van de huidige situatie
Aan de hand van kaartanalyse en bureaustudie lezen we ons in de huidige situatie zodat we ook begrijpen wat we in het veld waarnemen. Het verworven inzicht stelt ons straks in staat de landschappelijke impact te duiden en voorstellen te doen voor (nieuwe) landschappelijke verhaallijnen.
3. Eerste interviewronde met de verschillende partijen
In een eerste interviewronde gaan we individueel met de verschillende opdrachtgevers in overleg. We maken kennis met verdere in- en outs van de verschillende plannen, initiatieven en ambities. We nemen kennis van standpunten en stellen verduidelijkende vragen.
4. Gezamenlijke terreinverkenning en fotoreportage met (drone-beelden)
Met de kennis op zak gaan we gezamenlijk het veld in zodat we allen hetzelfde beeld hebben van de huidige situatie. We spreken uit wat we zien, waaraan waarde wordt gehecht. BoschSlabbers herhaalt dit nog een keer zelfstandig zodat ze het gebied en de projecten goed op het netvlies heeft.
5. Vervaardigen basiskaart en beknopte beschrijvende nota
Op basis van alle verkregen stukken, informatie en de terreinbezoeken wordt een heldere basiskaart gemaakt. De projecten (met varianten) worden in verschillende lagen verwerkt zodat alle te maken keuzes naast elkaar getest kunnen worden. Een beknopte begeleidende nota beschrijft de landschap met haar kwaliteiten en hoe de verschillende plannen, initiatieven en ambities hierop inspelen.
6. Tweede interviewronde met check basiskaart en beschrijvende nota
In een tweede interviewronde checken we de juistheid van de verwerkte gegevens. Hebben we elkaar goed begrepen?
7. Determineren kwalitatief ruimtelijke conflicten en ontwerpend onderzoek synergiën en combinaties
Nu er inzicht is in het totaalbeeld komen ongetwijfeld een aantal ruimtelijke aspecten naar voor die meer of minder wenselijk zijn. In deze stap worden deze geduid en inzichtelijk gemaakt. Kaartbeelden, relevante profielen en een tekstuele toelichting verduidelijken de situatie.
8. Generen oplossingsvoorstellen
In deze stap doen we een aantal voorstellen om de ruimtelijk landschappelijke kwaliteit van het projectgebied te versterken. Het betreft ontwerpvoorstellen op eigen titel, van alle schaalniveaus, telkens met een realistische inslag. De dronebeelden ondersteunen de ontwerpvoorstellen.
9. Presentatie en rapportage
De resultaten worden gebundeld in een beknopte beeldende rapportage en gepresenteerd aan de projectgroep.

Relevante stukken voor de verkenning zijn onder andere:

- Noordenveldse Kwaliteitsgids gemeente Noordenveld
- visie Hernieuwbare energie gemeente Westerkwartier (conceptversie)
- plannen snelfietsroute
- verkenning windenergie Westpoort
- variantenstudie snelfietsroute

Tijdsbesteding en kosten

Bovenstaande werkzaamheden hebben we weergegeven in de tabel op de volgende pagina, voorzien van tijdsbesteding en bijhorende kosten. Conform deze tabel kunnen we aanbieden voor afgerond € 23.000 excl. Btw.

Wij gaan ervan uit u hiermee een passende aanbieding te doen en kijken uit naar een prettige samenwerking.

Met vriendelijke groet,



OFFERTETABEL

gebiedsvisie Matsloot - Westpoort

Pagina

4/5

Datum	Stappen	Tijdsbesteding in dagen	
		Projectleider	Ontwerper
in overleg			
w19	startoverleg met OG (incl voorbereiding)	10.2g	
w19-20	beknopte landschapsanalyse van de huidige situatie		
w20	Eerste interviewronde met de verschillende partijen (incl verslaglegging)		
w21	Terreinverkenning en fotoreportage (drone-beelden)		
w21-22	Vervaardigen basiskaart en intekenen alle relevante plannen (incl varianten) en initiatieven		
w21-22	Opstellen beknopte beschrijvende nota relevante beleidsuitgangspunten, plannen, initiatieven en ambities		
w23	Tweede interviewronde met check basiskaart en beschrijvende nota en verwerken commentaren		
w23-25	Determineren conflicten		
w23-25	Ontwerpend onderzoek synergiën en combinaties (verbeeld in de kaart)		
w23-25	Generen oplossingsvoorstellen conflicten (verbeeld in de kaart en schetsmatige vogelvluchten)		
w27	presentatie (opmaken en verzorgen) en opstellen bondige rapportage (incl. 1x bijstellen) tussentijdse contactmomenten		
Totale tijdsbesteding in dagen		11	19
Dagtarief		10.2g	
8% Bureaunkosten			
Subtotaal excl. BTW			€ 23.587,20

VOORWAARDEN

Op deze offerte is De Nieuwe Regeling 2011 (DNR 2011) van toepassing. Een exemplaar van DNR 2011 kan op verzoek toegezonden worden of gedownload worden via de link: <http://www.nlingenieurs.nl/dnr> Door in te stemmen met deze offerte geeft u aan bekend te zijn met de inhoud van de DNR 2011.

Bosch Slabbers werkt volgens een vooraf opgegeven prijs, gebaseerd op de werkzaamheden omschreven in deze offerte. Daarbij gaan wij niet uit van meerwerk achteraf. Mochten zich desondanks door onvoorziene omstandigheden, werkzaamheden voordoen die buiten de offerte vallen (niet omschreven), dan zullen wij tijdig met u in overleg treden. Daarbij gaan we ervan uit dat overeengekomen meerwerk conform de door ons in deze offerte gehanteerde tarieven, op basis van werkelijke tijdsbesteding declarabel is.

Voor deze offerte hanteert Bosch Slabbers de volgende uurtarieven:

Senior Landschapsarchitect - ontwerper (PL)	10.2g	per uur
Technisch Medewerker/Tekenaar/ontwerper (MW)		per uur

De bovenstaande uurtarieven zijn excl. 21% BTW en onkosten.

Eventuele legeskosten zijn niet in deze offerte inbegrepen.

De onkosten worden aangerekend middels een percentage van 8% over het honorarium. Onder onkosten worden gerekend: algemene overhead- en administratiekosten.

Tussentijdse rapportage geschiedt op basis van digitale bestanden (PDF). Eindrapportage is op basis van 5 analoge en 1 digitale versie(s).

Inhoudelijke voorwaarden

De inschrijving heeft een geldigheidsduur van 60 dagen. De opdrachtgever verstrekt digitale onderlegger van topografie (GBKN), kabels en leidingen en cadtekeningen van alle relevante objecten binnen de plangrenzen en de aanliggende percelen, tenzij anders aangegeven in deze offerte.

Betalingsvoorwaarden

De offerte wordt in 3 gelijke delen gedeclareerd. Een eerste declaratie vindt plaats bij opdrachtverlening, volgende naar rato van de gepresteerde werkzaamheden. Er geldt een betalingstermijn van 21 dagen. Een overzicht van de tijdsbesteding, processtappen en de bijhorende kosten is weergegeven in de tabel.



Gespreksnotities

14.05 [redacted] – Prov Groningen

- Ooit verzet tegen windturbines bij de stad
- Trekker van de snelfietsroute
- Omgevingsvisie doornemen

18.05 [redacted] – Prov. Drenthe

- Initiatief Zonneveld bij Matsloot
- Energiecoöperatie Noordseveld wil iets met wind
- Waterberging Onlanden is Bergingsgebied (kades reeds aanwezig > zouden verhoogd kunnen worden?)

19.05 [redacted] – Gem Noordenveld

- Er is zonpilot > bezig met spelregels voor participatie
- Aandacht voor de kwaliteitgids
- Onlanden = SBB
- Matsloot = fourageergebied
- Projectgebied is onze voortuin
- Bietenroute ??
- Regiovisie Asse – Groningen

20-05

- Prov verordening windenergie
- Libau > landschap en duurzame elektriciteit
- Gaslocatie Grijpskerk
- Voormalig stort langs A7 > zoninitiatief?

09.06 [redacted] – gem. Groningen


- Bietenactie duurt 5 mnd dan 2200 vrachtwagenbewegingen per etmaal
- Bietenroute meest realistisch is scenario 4 en 5 > grondgebied Groningen, scenario 3 en 1 zijn alternatieven (1 gaat over gem Noordenveld en realitei met snelfietsroute)
- Vloevelden best rouleren over 3 tot 5 jaar (nu minder + minder efficiënt)
- Wens om 25 ha uit te breiden

11.06 Teamoverleg

- Hoe gaan we om met Westpoort. Loopt niet hard strategie? Ook nog wijzigingsbevoegdheid voor nog verdere uitbreiding
- Bietenroutes uitzetten > BS
- Natuurinclusieve landbouw vb-bedrijf: Eytemaheert (stal: Westeinde 1 Leutingewolde)
- Opsplitsing maken in beleid, concreet initiatief en wensprojecten >BS
- Status kwaliteitgids Noordenveld?
- Gem Westerkwartier voorlopig geen wind langs A7 (niet voor 2030) eerst Starckenborckkanaal
- Gem Groningen > collegebesluit verdere verkenning wind: hoogte naar 150m brengen, vogels stellen, verdere participatie
- Gem groningen ambitie 36MW wind binnen gemeentegrenzen



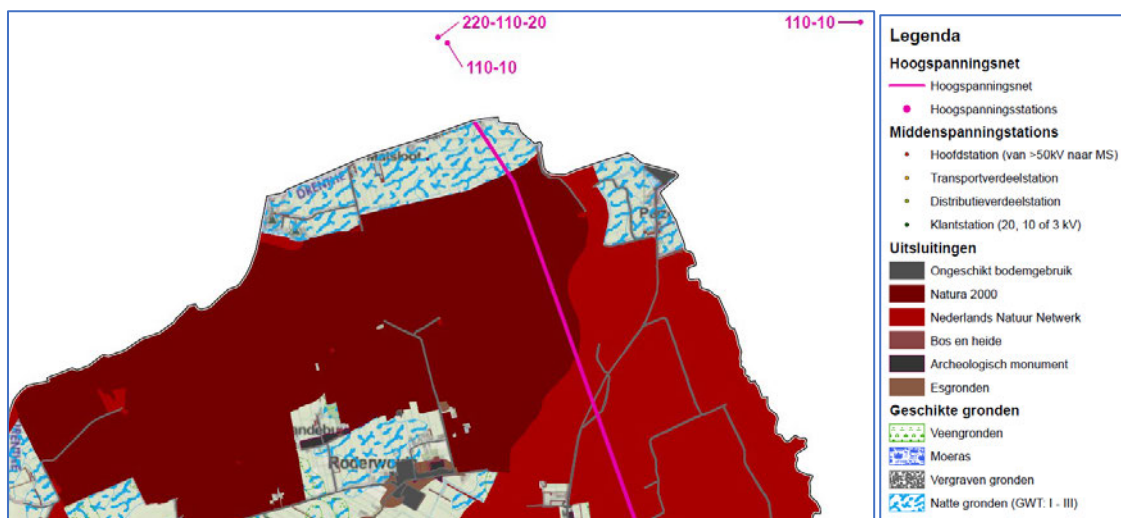
- Inpassing hoogspanningslijn > lopen gesprekken met Hoogkerk hoe landshap versterkt kan worden > onze studi dient input te leveren
- Lelylijn reeds vrijwaringszones?
- Gem groningen ambitie 500MW zon > kaart vastgesteld > HNS studie
- Studie vitale vakantieparken prov Drenthe
- Transferium Hoogkerk ([redacted] vraagt na)
- Afspraak organisatie workshop met alle ontwerpdisciplines van de partners > **BS organiseert, partners leveren contactgegevens aan**
- check zonnebeleidskader groningen (HNS) o.a. zonnenparken op slibdepots > **BS**
- Dorpsraad Hoogkerk heeft 350K gekregen voor dorpsversterking. Deze visie zou daar inlut aan kunnen leveren.
- aldi bouwt een groot distributiecentrum op westpoort
- Speelparadijs Tynaarlo ook op de kaart?

Memo: Energielandschap Matsloot
Datum: 6 november 2020
Opgesteld: 
Aan: Gemeente Noordenveld


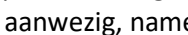

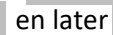




Naar aanleiding van het overleg van 5 november 2020 tussen de gemeente Noordenveld en PowerField zijn er een aantal vragen naar voren gekomen met betrekking tot het initiatief voor een energielandschap nabij Matsloot. In dit memo wordt een nadere toelichting gegeven op deze vragen.

Achtergrond

Om te komen tot locaties voor onze zonneparken hebben wij per gemeente locatiescans laten maken. In deze locatiescans is zowel een groot aantal uitsluitingscriteria (denk aan NNN, Natura 2000, bos en heide grond, esgronden, archeologie, etc.) als insluitingscriteria opgenomen. Bij insluitingscriteria kan worden gedacht aan nattere gronden (grondwatertrap I – III). Deze gronden zijn agrarisch gezien minder goed te benutten. Daarnaast willen we voorkomen dat we op agrarische gronden terecht komen in gebieden die (ook naar de toekomst toe) zeer intensief agrarisch gebruikt worden. Ondanks dat we weten dat agrarische gronden ingezet moeten worden, willen we zoveel mogelijk voorkomen dat we omliggende agrariërs die hun bedrijf willen voortzetten, in de knel komen. Zodoende zijn wij twee jaar geleden op de locatie Matsloot gekomen.



Afbeelding 1: locatiescan

Over het plan zijn diverse gesprekken gevoerd met provincie en gemeente. Namens de provincie waren  en  aanwezig, namens de gemeente ,  en later  als vervanger van . Ook is er een aantal keren overleg geweest met de heer Kusters. Met betrekking tot het foerageergebied zijn er gesprekken geweest met  en  van de provincie Drenthe. Gaandeweg het proces is door de gemeente aangegeven eerst concreet beleid op te stellen alvorens verder te gaan met deze locatie. In eerste instantie is De Noordenveldse Kwaliteitsgids opgesteld, in navolging hierop heeft de gemeente het Beleidskader 'Energieprojecten in het landschap opgesteld'. Onderdeel van dit beleidskader is de zonneladder, de zonneladder geeft aan waar de gemeente energieprojecten het liefst ziet. Onder andere pauzelandschappen zoals vuilstorten en braakliggende terreinen staan op trede 1 van de ladder, maar ook locaties in de omgeving van de snelweg. De projectlocatie bevindt zich aan de snelweg.



TREDE	LOCATIE
1	<p>Pauzelandenschappen als: geluidswallen, onbebouwde bedrijventerreinen, zandwinplassen, vuilstortlocaties, enzovoorts.</p> <p>In de omgeving van de snelweg</p>

Afbeelding 2: trede 1 zonneladder gemeente Noordenveld

In de tussentijd hebben wij afspraken gemaakt over de grond en gesprekken gevoerd met Enexis met betrekking tot de aansluiting op het elektriciteitsnetwerk. Enexis heeft aan ons bevestigd dat wij een project op deze locatie aan kunnen sluiten op het net.

Belangenverkenning

Zoals is aangegeven speelt er veel in het gebied, wij zijn dan ook al ongeveer 2 jaar bezig met het gebied en hebben ook veel inzicht gekregen in wat er speelt en welke belangen er zijn, ook in relatie tot het zonnepark.

Belanghebbenden	Belang
Gemeente Noordenveld en Provincie Drenthe	Bevoegd gezag
Omwonenden en bedrijven	(Direct) belanghebbenden
Waterschap Noorderzijlvest	De Onlanden is naast natuur ook waterbergingsgebied, een uitbreiding van dit waterbergingsgebied is gewenst. Hierover is contact geweest met het waterschap.
De Onlanden	Staatsbosbeheer is de eigenaar van het direct aangrenzend gebied de Onlanden, daarnaast zijn ook Drents Landschap, Gronings Landschap en Natuurmonumenten eigenaar van het gebied.
Stichting natuurbelang de Onlanden	Beheerder / gebruiker van het gebied de Onlanden
Energie coöperatie Noordseveld / Energiek Roderwolde	Lokaal eigenaarschap & participatie
Gasunie	Door het perceel loopt een gasbuis van de Gasunie. Hier moet vanuit een het hart een afstand van 10 meter aan worden gehouden
Gemeente Groningen en Provincie Groningen	Hebben plannen voor een windpark bij Westpoort. De gemeente Groningen is daarnaast eigenaar van een naastgelegen perceel grond
NMF Drenthe	Nauw betrokken bij de ontwikkeling en realisatie van zonnepaken
Cosun / Suikerunie	De gemeente Groningen wil graag de vloeivelden op Westpoort verplaatsen naar de onlanden, dit is een andere gemeente en andere provincie en de gemeente Noordenveld wil dit niet. Daarnaast is Cosun ook eigenaar van het aangrenzende perceel en een aantal andere percelen in het gebied. Verder beschikt Cosun over een vergunning om de percelen op te hogen. Deze vergunning loopt nog tot 2022.
Anders?	

Tabel 1. Belanghebbenden



Voor het gebied Matsloot is uit het gesprek is duidelijk naar voren gekomen dat er diverse belangen spelen in het gebied. Ons voorstel zou dan ook zijn om een onafhankelijk gebieds- / proces coördinator aan te stellen.

Ganzenfoerageergebied

Zoals aangehaald in het gesprek van 5 november is het gebied aangewezen als ganzenfoerageergebied. Naar aanleiding hiervan heeft de ecooloog van Bugel Haijema het één en ander nader onderzocht in overleg met de provincie, met de heer [REDACTED] en de heer [REDACTED]. Dit heeft geresulteerd in een voortoets en een memo met betrekking tot de principes voor de ecologische en landschappelijk inrichting. Hierin staat beschreven hoe de komst van het zonnepark juist een meerwaarde kan zijn voor bepaalde doelsoorten in het gebied zoals de Smient. Op 17 oktober 2019 heeft de provincie aangegeven dat op basis van de voortoets en het memo er een basis ligt om het plan verder uit te werken. Zie ook de volgende stukken:

- *Voortoets Matsloot concept*
- *Memo_ecologisch_inrichting_ontwerp_principes*
- *20191017 Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot*

Participatie & lokaal eigenaarschap

Wij zijn bekend met participatie en lokaal eigenaarschap en werken tegenwoordig veel samen met energie coöperaties. In de gemeente Midden-Groningen werken wij samen met Bronnen van Ons en Duurzaam Menterwolde aan een project van circa 10 MWp. In de gemeente Westerwolde hebben wij met de gemeente een [vaststellingsovereenkomst](#) afgesloten waarin het lokaal eigenaarschap is vastgelegd. Daarnaast heeft EC STUW meegedacht over de landschappelijke inpassing zijn zij de beoogde lokale eigenaar van het park van 100 MWp. In Raalte werken wij samen met Endona. Met Endona zijn wij aan het onderzoeken of wij gezamenlijk meer projecten op kunnen pakken.

Zoals aangegeven willen wij voor het plan in Matsloot ook samenwerking zoeken met lokale partijen om invulling te geven aan het lokaal eigenaarschap. Hiervoor hebben wij al contact gezocht met EC Noordseveld. Zij hebben aangegeven de belangenverkenning af te willen wachten. Graag zouden wij hun zo vroeg als mogelijk betrekken bij het proces.

Landschappelijke inpassing & dubbel ruimtegebruik

De provincie Drenthe heeft recent de handreiking zoneparken in het landschap vastgesteld en in april j.l. de zonnewijzer Biodiversiteit. Deze twee documenten heb ik reeds ontvangen van mevrouw [REDACTED] en kunnen als uitgangspunt gebruikt worden voor het opstellen van het landschapsplan.

De gemeente hecht veel waarde aan dubbel ruimtegebruik, te denken valt aan bijvoorbeeld het creëren of verhogen van natuurwaardes, agrarisch medegebruik, versterken van cultuurhistorisch beeld of waterberging. Uit eerdere gesprekken met de gemeente aangegeven dat aan het behoud van kavelpatroun veel waarde wordt gehecht. Hier zal rekening mee worden gehouden in het ontwerp. Het waterschap heeft aangegeven dat gezien de situering van het plangebied binnen het watersysteem het zonnepark geen meerwaarde op levert voor het waterschap als waterbergingsgebied. Voor het dubbel ruimtegebruik zouden we ook de mogelijkheid en haalbaarheid kunnen onderzoeken van vloeivelden van Cosun / Suikerunie onder de panelen. Dit licht gevoelig, maar kan voor de gemeente Noordenveld wellicht ook kansen bieden. Met het inrichten van dit terrein als energielandschap betekent het dat de agrarische activiteiten zullen stoppen en er minder stikstofuitstoot is in het gebied.

Het opstellen van de landschappelijke inpassing willen wij doen in samenspraak doen met de omgeving. Het dubbel ruimtegebruik zal samenhang hebben met het ontwerp. Voor de landschappelijke inpassing hebben Bugel Haijema benaderd. Bugel Haijema heeft in het verleden meer



zonneparken landschappelijk ingepast. Daarnaast hebben wij op advies van de gemeente ook H+N+S benaderd. H+N+S heeft toegezegd mee te willen denken over de landschappelijke inpassing en aan te willen sluiten bij een aantal werksessies met betrekking tot deze inpassing. De uitgangspunten benoemd in de kwaliteitsgids zullen dienen als uitgangspunt. Aan de zuidzijde kan, in lijn met het *memo_ecologisch inrichting_ontwerp principes* aandacht worden gegeven aan de doelsoorten die hierin beschreven staan.

Uit de eerste verkenning van het landschap kwam het volgende naar voren:

De locatie Matsloot ligt onder in een dynamische omgeving. Het bevindt zich onder de rook van de stad Groningen. Aan de overzijde van de A7 ligt het bedrijventerrein Westpoort en aan de oostzijde van de zoeklocatie liggende recentelijke ingerichte vloeivelden van de Suikerunie.

Combinatiekansen

Op de schaal van Drenthe is deze locatie vanuit de kernkwaliteit Landschap een logische en ruimtelijk te begrijpen locatie voor het ontwikkelen van een zonne-akker. De locatie ligt nabij een stedelijke omgeving waar een energievraag is. Het ligt in een dynamische context langs de A7 tussen de vloeivelden van de Suikerunie en het bedrijventerrein Westpoort én er is er een hoogspanningstracé aanwezig in de directe omgeving. Tevens bevindt zich aan de zuidkant het Waterbergingsgebied “De Onlanden”. Een zonne-akker op deze plek kan een middel zijn om het natte karakter van het gebied “De Onlanden” dichterbij de A7 te brengen waarmee vanaf de A7 eveneens een interessant wegpanorama kan worden gecreëerd door een afwisseling van kavels met zonnepanelen en kavels met graslanden en/of natuurontwikkeling doorspekt met waterhoudende sloten.

Inspiratie

De locatie valt van uit het landschapsbeleid in het landschapstype “Wegdorpenlandschap van de Laagveenontginning”. Een rode draad in het gebied van Matsloot en haar omliggende omgeving is de aanwezigheid van water. Dit water is zichtbaar aanwezig in de vorm van een afwisselend slotenpatroon. Dat slotenpatroon leidt tot een grillige verkavelingsstructuur met een kenmerkend kavelpatroon. Sommige verkavelingsstructuren zijn al gevormd in de middeleeuwen.

Deze karakteristieke kenmerken bieden inspiratie en houvast voor een variatie aan verschillende scenario's voor de ruimtelijke inrichting.

Een zuidgerichte opstelling van de panelen is aannemelijk. In dat geval ontstaat er vanaf de A7 zicht op de achterkanten van de zonnepanelen. Om ook vanaf de weg een aantrekkelijk beeld te hebben op de groene gemeente Noordenveld kan met een stevige rietkraag en her en der een opgaand struweel van Els of Wilg een passend beeld vanaf de weg ofwel wegpanorama worden gecreëerd.





Afbeelding 3: behoud van kenmerkende waterstructuren



Afbeelding 4: aandacht voor zicht vanaf de snelweg

Ruimtelijke haalbaarheid / ruimtelijke onderbouwing (ROB)

Voor het plan is reeds een concept ROB opgesteld door Bugel Haijema. Uit het vooronderzoek voor de ruimtelijke onderbouwing zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen waarvan te verwachten valt dat deze het plan ruimtelijk in de weg zullen staan. Het onderwerp archeologie moet nog nader onderzocht worden. Omdat een zonnepark geen grootschalige bodemingrepen met zich meebrengt is de verwachting dat archeologie de komst van een zonnepark op deze plek niet in de weg zal staan. Ook is de Aarius-berekening reeds gedaan, een ontheffing WNB is niet nodig.

Vervolg

De gemeente zal de komende weken alle plannen inzichtelijk maken en bestuurlijk voorleggen. De plannen die er liggen zullen worden getoetst aan bepaalde criteria en de plannen die het best scoren zullen verder in behandeling worden genomen.



Bijlagen:

Ganzen foerageergebied

- *Voortoets Matsloot concept*
- *Memo_ecologisch inrichting_ontwerp principes*
- *20191017 Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot*

Ruimtelijke onderbouwing

- *Omgevingsvergunning Zonnepark Matsloot (CONCEPT)*
- *Ecologische inventarisatie zonnepark Matsloot*
- *AERIUS-berekening zonnepark Matsloot (incl. bijlage)*

Reactie waterschap

- *20181210 Mail waterschap Zonnepark Matsloot*



Aantekeningen Bestuurlijke ronde Zon

Noordenveld / 02.09.2020

Wethouder Kusters, R.O.

Wethouder Ipema, Duurzaamheid

████████████████████ Duurzaamheid

Gedeputeerde Brink, R.O.

Gedupteerde Stelpstra, Energie

██████████, REW

Introductie door Henk Brink

- RES-proces; gezamenlijke opgave/ambitie tot 2030 verwoord.
- Omgevingsvisie laat gemeenten de ruimte hoe energie-opwek te regelen.
- Motie Staten: vraag hoe ambitie zon op dak te regelen.
- Wat hebben de gemeenten nodig om de ambitie zon op dak te regelen?

Reactie Kusters/Ipema

- Noordenveld is voorzichtig begonnen; eerst alle aanvragen in de wacht gezet en instrumenten ontwikkeld om te kunnen sturen op zon op land.
- Noordenveldse Kwaliteitsgids beschrijft kwaliteiten en geeft ruimtelijke principes om initiatieven te toetsen/in te passen; het is geen document dat zegt waar wel en waar geen initiatieven mogelijk zijn.
- De Spelregels (a.s. woe. nog vast te stellen) geven aan hoe met een initiatief om te gaan; met name op het gebied van participatie (uitgangspunt is 50% lokaal eigendom).
- De raad heeft aangegeven dat er vooralsnog geen ruimte is voor wind op land.
- De ambitie van 0,007 TWh is vertaald als circa 100 ha (niet volgelegd); bij voorkeur op dak. 100 ha wordt als realistisch gezien tot 2030.
- De verwachting is dat ontwikkelaars klaar staan om met voorstellen te komen nadat de spelregels zijn vastgesteld.

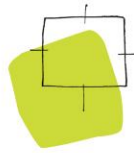
Vragen/discussiepunten

- Vraag Stelpstra: Hoe na 2030 verder? Hoe zon op dak regelen?
- Ipema: Bij voorkeur regelt Noordenveld de opgave voor na 2030 in gezamenlijkheid via de RES; de vervolgoopgave eerst op dak laten landen. Vraag is hoe we zon op dak stimuleren?
- Stelpstra: provincie ziet niets in subsidies (te weinig geld beschikbaar). Netcapaciteit is een vraagstuk, maar dat wordt opgelost. In november ligt de investeringsagenda voor in de staten: 1 mio tbv ondersteuning coöperaties en 2,5 mio revolverend (50/50 EZK/prov) tbv voorfinanciering coöperaties.
- Kusters: hoe kan de provincie, naast coöperaties ook ondersteunen bij zon op dak voor bedrijven?
- Stelpstra: we ondersteunen door aanjaagprojecten, collectieve aanpak.
- Regelgeving asbest helpt niet voor agrarische bedrijven
- De 'Friesland-optie', alles tijdelijk op slot dmv een provinciaal voorbereidingsbesluit, lijkt Noordenveld geen soelaas bieden (hoor ik tussen de regels door).
- Netcapaciteit lijkt vooral een theoretisch probleem, mbt wetgeving netwerkbedrijven. Reservering van capaciteit blokkeert momenteel zon op dak.

Terzijde

- Matsloot/Onlanden. Verkenning wind door stad Groningen met Noordenveld en beide provincies.

Discussie over combinatie van vraagstukken; waterpeil/waterberging vs natuurwaarden. Voorzichtige conclusie: verknoping, oa zon, van functies denkbaar met uitruil/compensatie natuur.



Memo

Opdrachtgever: Powerfield

projectnummer: 967.00.01.00.00

Onderwerp: Advies voor inrichting Zonnepark Matsloot in verband met foeragerende ganzen en smienten

Datum: 05-06-2019

Inleiding

Het aan te leggen zonnepark Matsloot maakt deel uit van de Polder Lage land welke is aangewezen als foerageergebied voor ganzen en smienten. Het zonnepark zelf zal niet geschikt blijven als foerageergebied, omdat de vogels open gebied nodig hebben. Het voornemen is een zonnepark van circa 50 hectare te realiseren. Bij de inrichting kan op de volgende wijze rekening gehouden worden met de ligging in het foerageergebied:

- De locatie van de zonnepanelen in het totale gebied,
- De inrichting van het zonneveld zelf, zodanig dat in het aangrenzende gebied verstoring wordt geminimaliseerd

Hieronder worden beide aspecten nader geanalyseerd, en vervolgens worden op basis hiervan voorwaarden voor inrichting voorgesteld.

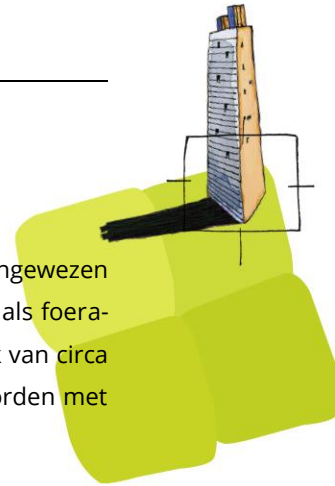
De locatie van de zonnepanelen in het totale gebied

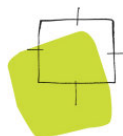
Van de polder Lage Land, aangewezen als foerageergebied, is slechts circa 50% van deze oppervlakte aan te merken als ongestoord foerageergebied. Dit houdt verband met de aanwezige bouwkavels en de aanwezigheid van de snelweg aan de noordrand van het gebied. Deze verstoringzone is minder geschikt, maar wordt op zijn minst deels wel gebruikt als foerageergebied.

Voor kolgans wordt een storingszone van 80-600 m bij wegen gehanteerd, en bij bebouwing op 100-600 m. Voor brandgans 100-150 m bij wegen, en 100-200 m gebouwen. Bij smient¹ wordt geen afstand genoemd, maar deze wordt minder verstoord in foerageergebied omdat ze vooral 's nachts foerageren. Het geluidsniveau van verkeer en andere bronnen is dan in het algemeen veel lager.

Op basis hiervan is duidelijk dat een zonneveld een kleiner negatief effect heeft op het foerageergebied van de vogels naarmate het dichterbij de bouwkavels en de wegen ligt. Dit geldt het sterkst voor

¹ Profielen kolgans, brandgans en smient www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/profielen/vogels





de eerste 100 meter rond bouwkavels en wegen, en in mindere mate ook voor een zone tot 600 meter rond bouwkavels en wegen.

De inrichting van het zonneveld zelf

Het zonneveld zelf kan ook een verstoringfactor vormen voor omringend grasland dat als foeraergebied dient. Er is (beperkt) onderzoek gedaan naar effecten van lichtreflectie en optische verstoring van de openheid van het landschap. De beschikbare onderzoeken zijn samengevat in twee recente publicaties, nl. Buij e.a. (2018)² en Klaassen e.a. (2018)³.

MORTALITEIT

Laatstgenoemde publicatie vermeldt dat mortaliteit van vogels bekend is van fotovoltaïsche zonneparken in de woestijn. Dit betreft watervogels die zonnepanelen met wateroppervlakte verwisselen ("lake effect", Kagan et al. 2014⁴; Walston et al. 2016⁵). Deze vogels sterven niet direct maar stranden al dan niet gewond binnen het zonnepark en worden daar gepredeerd (Kagan et al. 2014). Bij gedetailleerde studies in Duitsland en in het Verenigd Koninkrijk werden geen slachtoffers in fotovoltaïsche zonneparken gevonden (Feltwell 2013⁶, Lieder & Lumpe 2012⁷, Herden et al. 2009⁸). Her-

² Buij, R. R.H. Jongbloed, S. Geelhoed, H. van der jeugd, E. Klop, S. Lagerveld, H. Limpens, H. Meeuwssen, F. Ottburg, P. Schippers, J. Tamis, J. Verboom, J.T. van der Wal, R. Wegman, E. Winter & A. Schotman, 2018. Kwetsbare soorten voor energie-infrastructuur in Nederland; overzicht van effecten van hernieuwbare energie-infrastructuur en hoogspanningslijnen op de kwetsbaarste soorten vogels, vleermuizen, zeezoogdieren en vissen, en oplossingsrichtingen voor een natuurinclusieve energietransitie. Wageningen Environmental Research, rapport 2883. <https://edepot.wur.nl/449804>

³ R. Klaassen, T. Schaub, H.J. Ottens, A. Schotman, J. Snethlage & G. Mol, 2018. Literatuurstudie en formulering richtlijnen voor een ecologische inrichting van zonneparken in de provincies Groningen en Noord-Holland. Rijksuniversiteit Groningen RUG. <https://edepot.wur.nl/468240>

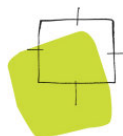
⁴ Kagan RA, Viner TC, Trail PW, & Espinoza EO. 2014. Avian mortality at solar energy facilities in southern California: a preliminary analysis. National Fish and Wildlife Forensics Laboratory. <https://alternativeenergy.procon.org/sourcefiles/avian-mortality-solar-energy-ivanpah-apr-2014.PDF> (09-08-2018).

⁵ Walston LJ, Rollins KE, LaGory KE, Smith KP, & Meyers SA. 2016. A preliminary assessment of avian mortality at utility-scale solar energy facilities in the United States. *Renewable Energy* 92:405-414.

⁶ Feltwell J., 2013. Are photovoltaic solar arrays an influencing factor in avian mortality? *Newsletter of the Kent Field Club* 77:18-25.

⁷ Lieder K & Lumpe J., 2012. Vögel im Solarpark - eine Chance für den Artenschutz? <http://archiv.windenergetage.de/20F3261415.pdf> (09-08-2018).

⁸ Herden C, Rasmus J, & Gharadjedaghi B., 2009. Naturschutzfachliche Bewertungsmethoden von Freilandphotovoltaikanlagen. *BfN-Skripten* 247.



den et al. (2009) observeerden ook geen landingspogingen van watervogels die over zonneparken vlogen. Ook DeVault et al. (2014)⁹(Verenigde Staten) trof geen aanvaringslachtoffers aan ondanks een grote steekproef. Aanvullend moet worden opgemerkt dat de omstandigheden in deze landen, zeker als het woestijn betreft, niet te vergelijken zijn met een waterrijke gebieden in Nederland.

Op zonnepanelen wordt een anti-reflectieve coating aangebracht die enerzijds voor zorgt dat meer zonlicht wordt opgevangen om te worden omgezet in elektriciteit, maar die er tegelijkertijd voor zorgt dat minder licht wordt weerkaatst richting de omgeving. Buij e.a. (2018) concluderen na literatuurstudie en op basis van het gegeven dat reflectie van zonnepanelen laag is, en dat het risico op vogel-aanvaringen met zonnepanelen zeer waarschijnlijk laag is, hoewel er geen monitoringsgegevens beschikbaar zijn om dit wetenschappelijk te onderbouwen.

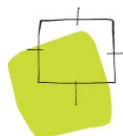
Verder signaleren Klaassen e.a. (2018) dat in sommige bronnen een aanvaringsrisico voor grote zware vogels (trappen, zwanen en ganzen) tegen hekwerken rondom zonnevelden wordt vermoed.

OPTISCHE VERSTORING

Mogelijk wordt het zonneveld zelf door ganzen en smienten als optische verstoring in het landschap ervaren. Er zijn aanwijzingen dat zonnepanelen drijvend op het water verstorend werken voor ganzen die hier een slaapplek zoeken¹⁰. Het is echter niet duidelijk hoe die situatie kan worden vergeleken met zonnepanelen op land bij een foerageergebied. Verstoring door bouwwerken treedt op over een afstand van 100-600 meter, maar daarbij gaat het wel om hogere bouwwerken (woonhuizen, agrarische erven, met vaak ook houtige beplanting eromheen). Daarom mag worden verwacht dat de verstoringzone door optische verstoring van zonnepanelen minder is dan de verstoringzone door bouwwerken. Omdat dit echter niet met wetenschappelijk onderzoek kan worden onderbouwd, kan de verstoringzone van 100-600 meter als worst case worden aangehouden.

⁹ DeVault TL, Seamans TW, Schmidt JA, Belant JL, Blackwell BF, Mooers N, Tyson LA, & Van Pelt L., 2014. Bird use of solar photovoltaic installations at US airports: implications for aviation safety. *Landscape and Urban Planning* 122:122-128.

¹⁰ <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/illegale-aanleg-zonnepanelen-weperpolder-schaadt-vogels>



Advies voor inrichting in verband met foeragerende ganzen en smienten

Hoewel de effecten van een zonnepark op foeragerende watervogels niet exact zijn te kwantificeren, kan op basis van de beschikbare informatie wel een aantal adviezen worden gegeven voor de inrichting van het zonnepark om negatieve effecten zo klein mogelijk te houden.

1. Richt het zonnepark in zo dicht mogelijk bij de wegen langs de noordrand en bij de bebouwing/bouwkavels. Deze zones zijn van lagere kwaliteit als foerageergebied, met name de zones binnen 100 m van de weg en bebouwing.
2. Houd de stellingen met zonnepanelen en de hekwerken aan de randen van het zonnepark, op de overgang naar het resterende foerageergebied, zo laag mogelijk om optische verstoring (zicht op mogelijke predatoren, veilige aanvliegroute) en de kans op aanvaringssslachtoffers en optische verstoring te minimaliseren. Dit geldt dus met name voor de zuidrand. Dit is te realiseren door:
 - zonnepanelen in een opstelling laag bij de grond te plaatsen,
 - geen houtige beplanting langs de rand aan te brengen, en
 - geen hekwerk te plaatsen.
3. In verband met het minimaliseren van optische verstoring is het ook aan te raden eventuele op-hoging van percelen zoveel mogelijk langs de noordrand te realiseren.
4. Een brede watergang met plasdrasoever aan de zuidrand biedt een natuurlijke afscheiding van het zonnepark voor mensen, en maakt de aangrenzende graslanden extra aantrekkelijk voor ganzen en smienten. De brede watergang geeft waarschijnlijk een groter gevoel van veiligheid voor de vogels, en ze komen hier graag drinken en baden tussen het foerageren door.

Van: [redacted]
Aan: [redacted] <J.PowerField>
Onderwerp: FW: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot
Datum: donderdag 17 oktober 2019 17:01:07
Bijlagen: [image005.jpg](#)
[image006.jpg](#)

Dag [redacted] en [redacted]

En kijk, ook nog direct antwoord op mijn vragen voordat [redacted] twee weken verlof heeft:

Mijn conclusie: de voortoets is klaar!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Ecoloog



Van: [redacted] [mailto:[redacted]@drenthe.nl]
Verzonden: donderdag 17 oktober 2019 16:57
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot

Hallo [redacted]

1. Nee dat is niet relevant voor de voortoets aangezien voldoende inzichtelijk is gemaakt dat voldoende draagkracht over blijft in het gebied. De opmerking is puur ingestoken vanuit de natuurinclusieve gedachte zeg maar ☺. De zuidkant is dan inderdaad een goed alternatief, en als dat voor de smient voldoende aantrekkelijk is dan is dat mooi meegenomen.
2. Als er geen effecten zijn die anders worden/ de inrichting in een ander deel gaat plaatsvinden dan lijkt het me prima te volstaan met de mededeling dat het voor meer is getoetst en dus voor minder sowieso ook niet significant is.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[\[redacted\]@bugelhajema.nl](mailto:[redacted]@bugelhajema.nl)>
Verzonden: donderdag 17 oktober 2019 16:46
Aan: [redacted] <[\[redacted\]@drenthe.nl](mailto:[redacted]@drenthe.nl)>
CC: [redacted] <[\[redacted\]@drenthe.nl](mailto:[redacted]@drenthe.nl)>
Onderwerp: RE: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot

Beste [redacted]

Hartelijk dank voor je reactie, en heel fijn dat het nu (bijna) goed kan worden bevonden. De toetsing voor soortenbescherming en provinciale natuurgebieden hebben we inmiddels opgesteld; ik overleg met de opdrachtgever hoe/wanneer we deze toesturen.

Twee vragen nog:

1. Je stelt voor de oevers aantrekkelijk voor smient te maken. Dat zou met name aan de zuidrand best kunnen, maar in de voortoets hebben we onderbouwd dat het gehele plangebied in de verstoringszone valt en daarom minder aantrekkelijk is voor ganzen en smienten. Nu is een natuurvriendelijke oever altijd goed voor andere dieren en planten, maar vind je dit nog relevant voor smient en voor de voortoets?

2. De exacte ligging is waarschijnlijk toch kleiner dan beschreven in de voortoets, nl 50 in plaats van 80 hectare. De voortoets concludeert echter dat bij het grotere gebied al geen significante aantasting optreedt, vind je het dan nodig/ zinnig de voortoets hier nog op aan te passen? Het werkt wel door in heel wat kaartjes en tabellen.

Met vriendelijke groet,

Ecoloog

	Utrechtseweg 7 3811 NA Amersfoort	T: 033 M: 06-
		

Van: [mailto: [redacted]@drenthe.nl]
Verzonden: donderdag 17 oktober 2019 15:59
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot

Hallo [redacted]

Ik vind het zo wel behoorlijk verbeterd en duidelijk. De volgende stap lijkt me ook dat het wordt aangepast als er meer bekend is over de exacte inrichting. Het zou vooral mooi zijn als er daarbij rekening kan worden gehouden met de smient door de oevers daarvoor zo vriendelijk mogelijk in te richten, maar dat was volgens mij ook al eens in een overleg over tafel gegaan.

Nog een vraag, bij de verdere ruimtelijke onderbouwing waarvan je aangaf dat jullie daar mee bezig zijn wordt neem ik aan ook de soortenbescherming meegenomen (H3 Wnb)?

Groet,

[redacted]

Van: [redacted]@bugelhajema.nl>
Verzonden: donderdag 25 juli 2019 13:16

Aan: [redacted]@drenthe.nl>

CC: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] | PowerField'
[redacted] powerfield.nl>; [redacted]@bugelhajema.nl>; [redacted]
[redacted]@bugelhajema.nl>

Onderwerp: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot

Beste [redacted]

We hebben inmiddels een concept voortoets gereed, hoewel details over de inrichting van het zonnepark nog niet bekend zijn, temeer daar de uitbreiding van 50 naar 80 hectare nog niet vastligt.

We hanteren nu een worst-case van 80 hectare. Je opmerkingen bij de eerdere versies zijn in ieder geval verwerkt. Graag horen we je reactie op deze concept voortoets.

Pm Ik ben op vakantie van 26 juli tot 18 augustus, voor tussentijdse vragen kun je met mijn collega's of [redacted] contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Ecoloog

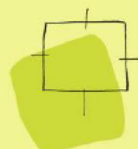
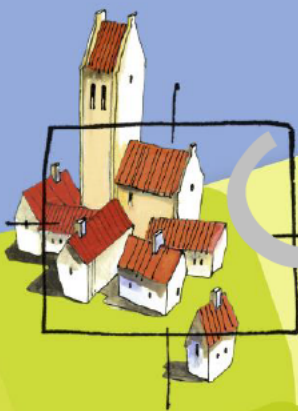
?	Utrechtseweg 7 3811 NA Amersfoort	T: 033 [redacted] M: 06 [redacted]
?		

Dit bericht is afkomstig van PowerField Realisatie & Exploitatie bv en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is gevestigd te Wormer (Handelsregister nr. 65968883). Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, dan wordt u verzocht de afzender te informeren en het bericht en eventuele bijlagen te vernietigen. Meer informatie vindt u in onze [disclaimer](#).

This message is sent from PowerField Realisatie & Exploitatie bv and is intended only for use by the recipient. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is a private limited company with its seat in Wormer The Netherlands (Trade Register no. 65968883). It may contain confidential information. If you are not the intended recipient, please advise the sender immediately by reply e-mail and delete this message and any attachments. More information is in our [disclaimer](#).

Voortoets zonnepark Matsloot

CONCEPT



BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Voortoets zonnepark Matsloot

CONCEPT

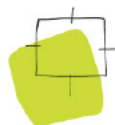
Inhoud

Rapport en bijlagen

25 juli 2019

Projectnummer 602.24.50.00.00.00

Concept



Ruimte voor de leefomgeving

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel van het advies: voortoets Natura 2000	3
1.3	Informatie	3
1.4	Opzet van het rapport	3
2	Situatieschets en plannen	4
2.1	Ligging en huidige situatie	4
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	5
3	Toetsing	6
3.1	Wet natuurbescherming	6
3.2	Beschrijving relevante Natura 2000-gebieden en kwalificerende soorten	6
3.3	Beoordeling van directe effecten op de Natura 2000-gebieden	8
3.4	Beoordeling van effecten op populatiedynamiek	9
3.5	Cumulatieve effecten	19
4	Conclusie en consequenties	20
5	Bronnen	21
	Bijlagen	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten behoeve van een plan voor aanleg van een zonnepark in de polder Lage Land in het Matslootgebied, gemeente Noordenveld, is een onderzoek noodzakelijk naar mogelijke effecten op het aangrenzende Natura 2000-gebied, een zogenaamde voortoets. Voorliggende rapportage bevat de resultaten van dit onderzoek.

1.2 Doel van het advies: voortoets Natura 2000

De voorliggende rapportage is geschreven als voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het begrip 'voortoets' komt niet als zodanig voor in de Wnb. Het begrip wordt in de praktijk echter veel gebruikt als naam voor een globale toetsing waarmee een indicatie wordt verkregen van de mogelijke negatieve gevolgen van een activiteit op beschermde Natura 2000-gebieden in het kader van de Wnb.

Door een voortoets uit te voeren, wordt de vraag beantwoord of er een kans bestaat dat de activiteit verslechtering en/of significante gevolgen met zich meebrengt.

Het onderhavige onderzoek richt zich met name op de Natura 2000-gebied Leekstermeergebied en Zuidlaardermeergebied. Er wordt verkend of significante effecten op de instandhoudingsdoelen voor deze gebieden kunnen worden uitgesloten. De provincie Drenthe is in voorliggende situatie in het kader van de Wnb het bevoegd gezag.

1.3 Informatie

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op bestaande bronnen, zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites. Gegevens over het voorkomen van niet-broedvogels zijn voornamelijk afkomstig uit drie bronnen: NDFF, NEM monitoring en een onderzoek van Altenburg en Wymenga (Koopmans e.a., 2012). Deze gegevens zijn verzameld en verwerkt in bijlage 1. De samenvatting hiervan is opgenomen in hoofdstuk 3.

1.4 Opzet van het rapport

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen weergegeven. Mogelijke effecten op in het kader van de Wnb beschermde natuurgebieden worden beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 'Conclusie en consequenties' wordt een samenvatting van de belangrijkste bevindingen van het onderzoek gegeven.

2 Situatieschets en plannen

2.1 Ligging en huidige situatie

De voorlopige begrenzing van het zonnepark Matsloot vormt een deel van de polder Lage Land. De voortoets richt zich op deze hele polder, omdat de begrenzing van het plangebied nog niet exact bekend is. De naam Matsloot wordt in onderliggende bronnen voor een veel groter gebied gebruikt.

Het plangebied is circa 50 hectare groot met een mogelijke uitbreiding van 30 hectare, en is nu voornamelijk in gebruik als agrarisch gebied. Het overgrote deel bestaat uit percelen grasland gescheiden door en omringd met sloten. In het plangebied ligt één bouwkaavel van een agrarisch bedrijf. Twee andere bouwkaavels grenzen aan het plangebied (een agrarisch bedrijf en een nachtclub).

De noordzijde van het plangebied wordt begrensd door een lokale weg, met direct daarnaast de snelweg A28. Aan de zuidzijde grenst het aan het moerasgebied Onlanden, onderdeel van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. De oostzijde wordt begrensd door een bedrijventerrein met grondopslag, de westzijde door een klein vakantiepark grenzend aan het Leekstermeer.

Het plangebied ligt op circa 9 km afstand van Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied, en op circa 15 km afstand van de slaappleaats Zuidlaardermeer binnen dit Natura 2000-gebied (figuur 1). Er bevinden zich geen andere Natura 2000-gebieden binnen 10 km van het plangebied.



Figuur 1. Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de omgeving, de cirkel geeft de 10 km-grens rond het plangebied aan (Bron: ESRI Nederland & community Maps Contributors).

Het plangebied maakt deel uit van gronden die zijn aangewezen als ganzenrustgebied (figuur 2).



Figuur 2. Ligging plangebied ten opzichte van het aangrenzende Natura 2000-gebied Leekstermeergebied en ganzenrust-gebied (Bron: ESRI Nederland & community Maps Contributors).

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de aanleg van een zonnepark met natuurrijke randen, zoals natuurvriendelijke oevers of plasdraszones. De omvang van deze randen is mede afhankelijk van de optionele uitbreiding van 30 hectare.

De zonnepanelen komen uitsluitend op de agrarische percelen. Het patroon van kavels en watergangen blijft volledig gehandhaafd. Bij de bouw van het zonnepark wordt een metalen ondersteuningsconstructie geplaatst waarvan de poten in de grond worden geplaatst. Ook worden enkele transformatoren en ondergrondse elektriciteitskabels aangelegd. Tussen de rijen zonnepanelen blijven grasstroken aanwezig. Het beheer bestaat uit extensieve controle van het functioneren van de zonnepanelen en maaien of beweiden van de grasstroken.

3 Toetsing

In dit hoofdstuk wordt eerst de context van de Wet natuurbescherming toegelicht (paragraaf 3.1), en vervolgens de voor het plan relevante Natura 2000-gebieden en instandhoudingsdoelen beschreven (paragraaf 3.2). Daarna volgt toetsing van directe effecten op Natura 2000-gebieden zelf (paragraaf 3.3), en op soorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden die mogelijk gebruik maken van het plangebied (paragraaf 3.4). Tot slot wordt in paragraaf 3.5 ingegaan op mogelijke cumulatieve effecten.

3.1 Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

3.2 Beschrijving relevante Natura 2000-gebieden en kwalificerende soorten

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Leekstermeergebied grenst aan de zuidrand van het plangebied (figuur 1). Circa 10 km naar het oosten ligt het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 km afstand van het plangebied. In de aanwijzingsbesluiten zijn de begrenzing en de instandhoudingsdoelen opgenomen (Ministerie van LNV, 2019). Voor het Leekstermeergebied is het Beheerplan vastgesteld in 2016 (Prolander, 2106), voor het Zuidlaardermeergebied in 2017 (Strijkstra e.a., 2017).

Hieronder volgt op basis daarvan een beknopte kenschets van het Leekstermeergebied en Zuidlaardermeergebied.

Natura 2000-gebied Leekstermeergebied

Het Leekstermeergebied is een gradiëntrijk overgangsgebied van Drents plateau naar laagveen. Het gebied wordt gekenmerkt door een open veenweidelandschap met aan de westzijde gelegen het Leekstermeer. Langs het meer bevinden zich plaatselijk brede rietkragen en ten noorden en ten westen van het meer liggen enkele verlande petgaten en enkele houtwallen. Meer dan de helft van het gebied bestaat uit (voormalige) cultuurgraslanden. Tot in het begin van deze eeuw stond een groot deel van het gebied rond het Leekstermeer in de winter maandenlang onder water. Pas na de afsluiting van de Lauwerszee (1969) is de ontwaterings situatie van dien aard dat overstroming van het gebied tot de hoge uitzonderingen behoort. In de periode 2008-2013 is opnieuw veel moerasland ontstaan door de inrichting ten behoeve van natuur en waterberging.

Het Leekstermeergebied is 1.582 hectare groot en heeft instandhoudingsdoelen in het kader van de Vogelrichtlijn (zie bijlage 2). Dit betreft doelen voor drie soorten broedvogels en drie soorten niet-broedvogels. Deze worden in dit rapport verder aangeduid als kwalificerende soorten. De broedvogels betreffen soorten van rietkragen, moeras en ruig grasland (rietzanger, kwartelkoning en porse-

leinhoen. De niet-broedvogels betreft kolgans, brandgans en smient. Deze vogels komen vooral in het winterhalfjaar voor; ze rusten voornamelijk op het Leekstermeer en foerageren in de weilanden rondom het meer, tot wel 5 km afstand.

Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied

Het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied heeft een omvang van circa 2.100 hectare en ligt op de grens van de provincies Groningen en Drenthe, tussen Haren, Hoogezand en Zuidlaren.

Het Zuidlaardermeer is een natuurlijk meer. Het werd oorspronkelijk gevoed met grondwater van het Drents Plateau. Het gebied bestaat uit het Zuidlaardermeer met zijn omringende oeverlanden en een deel van de polders ten noorden en noordwesten van het meer, waarin ook een deel van het Foxholstermeer en het Drentse Diep zijn gelegen. Het open landschap rond het Zuidlaardermeer wordt bepaald door de Hondsrug in het westen en de rand van de Veenkoloniën in het oosten. In de richting van de flank van de Hondsrug verdicht het landschap zich enigszins door de moerasbosontwikkeling op de verlande petgaten en de houtwallen in de nabijheid van boerderijen. Ten zuidoosten van Noordlaren zijn de oeverlanden van het meer grotendeels bebost geraakt met elzen. De oostkant van het meer is vrijwel boomloos. In het begin van de 20^e eeuw zijn er in de Onnerpolder, en in mindere mate ook in de Oostpolder, nog stukken land verveend.

Het Zuidlaardermeergebied heeft instandhoudingsdoelen in het kader van de Vogelrichtlijn vanwege bijzondere broedvogels en niet-broedvogels. Deze worden in dit rapport verder aangeduid als kwalificerende soorten. De broedvogels betreffen soorten van rietkragen, moeras en ruig grasland (rietzanger, kwartelkoning en roerdomp). De niet-broedvogels betreft kolgans, toendrarietgans, kleine zwaan, slobeend en smient. Deze vogels komen vooral in het winterhalfjaar voor. Slobeend foeraert en rust op ondergelopen weilanden, in ondiepe en beschutte wateren, en in luwe gedeelten van de grotere boezemwateren. De andere soorten rusten voornamelijk op het Zuidlaardermeer en foerageren in de wijde omgeving.

Kwalificerende soorten in het plangebied

Het plangebied zelf is niet geschikt als broedbiotoop voor de hierboven genoemde kwalificerende broedvogels. Deze soorten verblijven permanent in de Natura 2000 gebieden, of trekken in het winterhalfjaar weg naar in Afrika gelegen overwinteringsgebieden. Voor de niet-broedvogels kan het plangebied fungeren als foerageer- en rustgebied.

In het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied zelf is niet voldoende foerageer- en rustgebied voor de niet-broedvogels aanwezig (Prolander, 2016). Daarom zijn in een straal van circa 5 km rond de in het Natura 2000-gebied gelegen slaappleats Leekstermeer foerageer- en rustgebieden aangewezen, zowel in de provincie Groningen als Drenthe. In de provincie Groningen spreekt men van foerageergebied, in de provincie Drenthe van ganzenrustgebied. Dit zijn agrarische gronden met grasland, waar ganzen en smienten niet worden verjaagd, en waar de gebruikers een tegemoetkoming voor schade aan het grasland kunnen krijgen. Het gehele plangebied maakt deel uit van zo'n aangewezen ganzenrustgebied voor het Leekstermeergebied.

In het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied zelf is volgens het Beheerplan (Strijkstra e.a., 2016) onvoldoende foerageergebied voor de niet-broedvogels aanwezig, maar in een gebied met een straal van 5 km eromheen is ruim drie keer zoveel foerageergebied beschikbaar als benodigd is.

3.3 Beoordeling van directe effecten op de Natura 2000-gebieden

Daar het plangebied direct grenst aan het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied, is de toetsing voor dit gebied leidend. Op basis van deze toetsing volgt aan het eind van deze paragraaf een aanvullende toetsing voor Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied.

Voor een overzicht van mogelijke storingsfactoren op de Natura 2000-gebied Leekstermeergebied als gevolg van de activiteit is de Effectenindicator (Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, 2019) geraadpleegd.

De effectenindicator is een hulpmiddel bij de toetsing op grond van de Wnb en geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren, gebaseerd op absolute getallen voor biotische randvoorwaarden en kennis van ruimtelijke randvoorwaarden. De resultaten zijn per gebied te raadplegen. Effecten worden beschreven aan de hand van 19 storingsfactoren. De effectindicator voor het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied is opgenomen in bijlage 2.

Mogelijke effecten van storingsfactoren op basis van de planontwikkeling worden hieronder in beeld gebracht. Eerst wordt besproken welke effecten bij voorbaat zijn uit te sluiten. Voor de overige factoren worden de effecten kort besproken waarbij onderscheid wordt gemaakt in de aanleg- en de gebruiksfase.

Verstoring door effect op de populatiedynamiek (storingsfactor 18) van de kwalificerende niet-broedvogels vergt in deze beoordeling veel aandacht, doordat hun foerageergebied wordt aangetast. Dit wordt apart besproken in paragraaf 3.4.

Uit te sluiten effecten

Doordat de geplande ontwikkeling buiten het Natura 2000-gebied plaatsvindt, heeft deze geen invloed op de factoren oppervlakteverlies (storingsfactor 1), versnippering (2), mechanische effecten (17), of bewuste verandering van soortensamenstelling (19). Ook zijn geen aanpassingen van waterhuishouding nodig. Derhalve treedt geen verstoring op door hieraan gerelateerde storingsfactoren, namelijk verzoeting (storingsfactor 5), verzilting (6), verdroging (8), vernatting (9), verandering van stroomsnelheid (10) of verandering van overstromingsfrequentie (11). Ook vindt geen verandering plaats in de dynamiek van het substraat (storingsfactor 12). Optische verstoring naar het Natura 2000-gebied (storingsfactor 16) door aanwezigheid van mensen of machines treedt niet op door de aanwezigheid van een verhoogde kade tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied. Werkzaamheden ten behoeve van aanleg, en van controle en maaibeheer in de gebruiksfase vindt overdag plaats en er is geen verlichting nodig, derhalve is verstoring door licht niet aan de orde (storingsfactor 14). Er worden bij aanleg en beheer geen apparaten veroorzaakt die trillingen produceren (storingsfactor 15).

Overige storingsfactoren tijdens gebruiksfase

Tijdens het beheer vindt geen gebruik van of productie van verontreinigende stoffen plaats, ook emissie van stikstof vindt niet plaats (storingsfactoren 3, 4, 7 in gebruiksfase). Het beheer bestaat alleen uit af en toe een controlebezoek of alles functioneert. Geluidsproductie tijdens het beheer treedt incidenteel en alleen zeer kortstondig op, en is verwaarloosbaar klein vergeleken met het agrarisch beheer zoals dat nu plaatsvindt en de geluidsproductie van de snelweg daarnaast (storingsfactor 13 in gebruiksfase).

Overige storingsfactoren tijdens aanlegfase

Tijdens de aanlegfase zullen wat verkeersbewegingen plaatsvinden voor transport van materialen (zonnepanelen en stellages) en medewerkers en door het uitvoeren van lichte graafwerkzaamheden. Dit kan leiden tot geluidsproductie vergelijkbaar met het huidige agrarische gebruik, en de geluidsproductie is klein vergeleken met de geluidsproductie van de snelweg daarnaast. Het effect van verstoring door geluid (storingsfactor 13 bij aanleg) is daardoor verwaarloosbaar klein. Het transport van materiaal en personeel en gebruik van licht materieel bij de aanleg zal leiden tot enige uitstoot van stikstof. Deze uitstoot is van tijdelijke aard en leidt tot zeer geringe toename van stikstofdepositie die ruimschoots wordt gecompenseerd door de beëindiging van bemesting van de gronden (storingsfactoren 3 en 4 bij aanleg). Tijdens de aanleg vindt geen gebruik van of productie van verontreinigende stoffen plaats, derhalve is er geen effect van verontreiniging (storingsfactor 7 bij aanleg).

Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied

Omdat het plangebied op circa 9 km afstand ligt van Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied, zijn effecten op het gebied zelf hier veel kleiner dan voor het Leekstermeergebied. Directe effecten op dit Natura 2000-gebied kunnen worden uitgesloten gezien de grote afstand en de aard van het plan.

3.4 Beoordeling van effecten op populatiedynamiek

Daar het plangebied direct grenst aan het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied, is de toetsing voor dit gebied leidend. Op basis van deze toetsing volgt aan het eind van deze paragraaf een aanvullende toetsing voor het op grotere afstand gelegen Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied.

Het zonnepark Matsloot maakt deel uit van de polder Lage Land die is aangewezen als een van de foerageergebieden voor het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. De polder Lage Land wordt ook wel aangeduid als Matsloot. In onderliggende bronnen wordt de aanduiding Matsloot echter voor een veel groter gebied gebruikt.

Om het effect op de niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied te bepalen, zijn vier aspecten nader verkend:

1. Hoe is de aantalsontwikkeling van niet-broedvogels in de afgelopen tijd in relatie tot de instandhoudingsdoelen?
2. Welke betekenis heeft het plangebied als rust- en foerageergebied in relatie met de instandhoudingsdoelen voor de niet-broedvogels?
3. Wat is het verstoringseffect van het plan op foeragerende en rustende niet-broedvogels?

4. Wat is het effect van het plan op de oppervlakte rust- en foerageergebied voor de niet-broedvogels?

Vragen 1 en 2 worden eerst besproken op basis van beschikbare telgegevens voor achtereenvolgens smient, kolgans en brandgans. Daarna worden vragen 3 en 4 besproken, en vervolgens de overall analyse van het effect.

Voor vragen 1 en 2 zijn waarnemingen en tellingen van de drie vogelsoorten geanalyseerd over de periode juli 2008 – januari 2019 in het Leekstermeergebied. Hiervoor is gebruik gemaakt van drie bronnen. Iedere bron heeft een andere telmethodiek en een ander onderzoeksgebied. Dit staat uitgebreid beschreven bijlage 1. In onderstaande paragraaf zijn de gegevens uit de drie bronnen samengevat in tabellen 1 t/m 3 en figuur 3.

1. Aantalsontwikkeling van niet-broedvogelsoorten met instandhoudingsdoelen.

In het Beheerplan Leekstermeergebied (Prolander, 2016) worden de instandhoudingsdoelen voor niet-broedvogels gerelateerd aan een seizoensgemiddelde en het aantal kolgansdagen. Het aantal kolgansdagen wordt berekend als seizoensgemiddelde x 365 dagen x correctiefactor. Deze correctiefactor is een vaste waarde per soort die corrigeert dat één vogel afhankelijk van zijn gewicht meer of minder eet dan een kolgans. Over het algemeen worden de vogels in het winterhalfjaar een aantal keren geteld, en wordt er vanuit gegaan dat het aantal in het zomerhalfjaar 0 is.

In het beheerplan staan de volgende instandhoudingsdoelen voor niet-broedvogels:

- kolgans 640 dieren, 233.600 kolgansdagen (correctiefactor 1,00);
- brandgans 110 dieren, 30.514 kolgansdagen (correctiefactor 0,76);
- smient 640 dieren, 105.120 kolgansdagen (correctiefactor 0,45).

KOLGANS

Het aantal kolgans in het Leekstermeergebied als geheel, nam toe over de periode tot seizoen 2014/15, maar lijkt sindsdien weer af te nemen (zie tabel 1). De aantallen lagen circa twee keer hoger dan het instandhoudingsdoel van 640, maar in het laatste seizoen waarvan gegevens beschikbaar zijn (2016/17) dalen de aantallen tot dicht op dit doel. Sovon geeft aan dat de trend in aantalsontwikkeling in het Leekstermeergebied sinds 2007/08 onzeker is (zie tabel in bijlage 1). Landelijk treedt sinds 1975 een significante toename op, die echter de laatste jaren wel lijkt af te vlakken (Sovon, 2019). De staat van instandhouding is landelijk gunstig, maar lijkt op basis van de meest recente gegevens voor het Leekstermeergebied onzeker.

Samengevat lag tot voor kort het aantal kolgans in het Leekstermeergebied ruim boven de instandhoudingsdoelstelling, maar lijkt het aantal recent te dalen naar een niveau rond de instandhoudingsdoelstelling.

Tabel 1. Samenvatting van gebiedsdekkende tellingen van kolgans over de periode juli 2008 – januari 2019 in het Leekstermeergebied (details over de bronnen staan in bijlage 1).

bron	NEM (25-2-2019)		A&W rapport, 2012	
	Leekstermeergebied		L'meergebied ruim	
locatie				
dataverwerking	seizoensgem.	seizoensmax.	seizoensgem. 1)	seizoensmax.
08/09			1704	8150
09/10			2717	14224
10/11	1245	15800	1917	13945
11/12	733	11533	3246	17050
12/13	1001	?		
13/14	1456	?		
14/15	1682	?		
15/16	1608	3600		
16/17	698	4500		
Max. over 2013-2017	1682	4500		

1) = aantal vogeldagen*correctiefactor / 365

BRANDGANS

Het aantal brandganzen in het Leekstermeergebied als geheel neemt toe over de periode 2011-2017 (zie tabel 2), en ligt circa vijf keer hoger dan het instandhoudingsdoel van 110. Ook landelijk is de staat van instandhouding voor deze soort gunstig (Sovon, 2019).

Tabel 2. Samenvatting van gebiedsdekkende tellingen van brandgans over de periode juli 2008 – januari 2019 in het Leekstermeergebied (details over de bronnen staan in bijlage 1).

bron	NEM (25-2-2019)		A&W rapport, 2012	
	Leekstermeergebied		L'meergebied ruim	
locatie				
dataverwerking	seizoensgem.	seizoensmax.	seizoensgem. 1)	seizoensmax.
08/09			50	547
09/10			152	1070
10/11			130	1527
11/12	58	1180	477	6080
12/13	252	?		
13/14	306	?		
14/15	196	?		
15/16	515	980		
16/17	578	2162		
Max. over 2013-2017	578	2162		

1) = aantal vogeldagen*correctiefactor / 365

SMIENT

De gegevens in tabel 3 duiden erop dat smient in het Leekstermeergebied in de laatste jaren in aantal achteruitgaat (NEM-gegevens). Het aantal ligt ook veel lager dan het instandhoudingsdoel van 640 dieren gemiddeld over het hele jaar. De Staat van Instandhouding van de Smient als niet-broedvogel in Nederland is matig ongunstig (Sovon, 2019).

De smient is in de winterperiode in Nederland een algemene en talrijk voorkomende vogelsoort. De aantallen variëren sterk van jaar tot jaar, afhankelijk van vorstperiodes in Nederland en omliggende landen. Sinds 1980 is de populatie toegenomen, maar de trend in Nederland is sinds 2005 licht afnemend (Sovon, 2019). De Nederlandse smienten maken deel uit van de populatie van de Oost-Atlantische trekroute. Het aantal vogels in de Oost-Atlantische trekroute is toegenomen van rond 750.000 exemplaren in de jaren tachtig tot 1.3 – 1.5 miljoen in 2003-2012. Na een aanvankelijke stijging en stabilisatie, neemt de populatie van de trekroute in de periode 2003-2012 af (Wetlands

International 2016, Fox et al., 2016). Deze trend wordt waarschijnlijk veroorzaakt door een geringere reproductie in de broedgebieden (Fox et al., 2016).

Tabel 3. Samenvatting van gebiedsdekkende tellingen van smient over de periode juli 2008 – januari 2019 in het Leekstermeergebied (details over de bronnen staan in bijlage 1).

bron	NEM (25-2-2019)		A&W rapport, 2012	
	Leekstermeergebied		L'meergebied ruim	
locatie				
dataverwerking	seizoensgem.	seizoensmax.	seizoensgem. 1)	seizoensmax.
08/09			458	2608
09/10			494	4427
10/11			573	4409
11/12	376		623	4785
12/13	212			
13/14	336			
14/15	400			
15/16	186			
16/17	273			
Max. over 2013-2017	400			

1) = aantal vogeldagen*correctiefactor /365

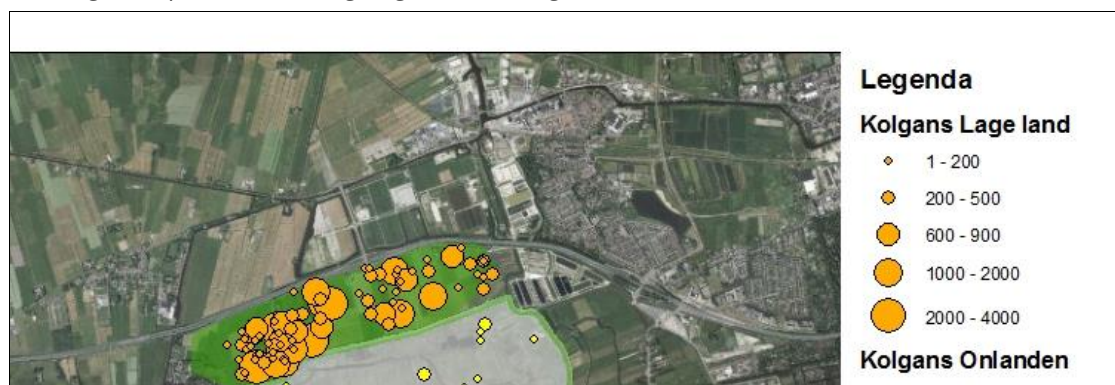
Samengevat ligt in de laatste jaren het aantal smienten in het Leekstermeergebied onder de instandhoudingdoelstelling.

2. Betekenis van het plangebied voor soorten met instandhoudingsdoelen.

KOLGANS EN BRANDGANS

Volgens de gegevens van NDFP worden in de polder Lage Land grote aantallen kolgans en brandgans waargenomen (zie tabel xx in bijlage 1). Daarbij blijkt dat de groepen vogels verspreid door de hele polder voorkomen, ook dichtbij bebouwing en wegen. Maar minder langs zowel de noordrand (snelweg), en meer waarnemingen in het westelijke deel (zie figuur 3).

De gegevens duiden erop dat polder Lage Land op zijn minst op sommige momenten voor een groot deel van de Leekstermeerpopulatie van kolgans en brandgans als foerageergebied dient, en dat vrijwel de gehele polder als foerageergebied wordt gebruikt.



Figuur 3. Waarnemingen van kolgans in polder Lage Land juli 2012 - januari 2019 (Bron waarnemingen: NDFP, 2019, zie details bijlage 1; kaart: ESRI Nederland & community Maps Contributors).

SMIENT

In de gegevens van NDFP (zie bijlage 1) worden slechts incidenteel en relatief lage aantallen smient in

de polder Lage Land vermeld. Echter, vrijwel alle waarnemingen zijn overdag gedaan, terwijl bekend is dat smienten in de nacht naar ander gebied kunnen trekken om te foerageren.

Daardoor leveren de gegevens geen betrouwbaar beeld in hoeverre polder Lage Land als foerageergebied dient voor smient in het Leekstermeergebied.

3. Zonnevelden als verstoringfactor in de omgeving

Het zonneveld zelf kan een verstoringfactor vormen voor omringend grasland dat als foerageergebied dient. Er is (beperkt) onderzoek gedaan naar effecten van lichtreflectie en optische verstoring van de openheid van het landschap. De beschikbare onderzoeken zijn samengevat in twee recente publicaties, nl. Buij e.a. (2018) en Klaassen e.a. (2018).

MORTALITEIT

Laatstgenoemde publicatie vermeldt dat mortaliteit van vogels bekend is van fotovoltaïsche zonneparken in de woestijn. Dit betreft watervogels die zonnepanelen met wateroppervlakte verwisselen ("lake effect", Kagan et al. 2014; Walston et al. 2016). Deze vogels sterven niet direct maar stranden al dan niet gewond binnen het zonnepark en worden daar gepredeerd (Kagan et al. 2014). Bij gedetailleerde studies in Duitsland en in het Verenigd Koninkrijk werden geen slachtoffers in fotovoltaïsche zonneparken gevonden (Feltwell 2013, Lieder & Lumpe 2012, Herden et al. 2009). Herden et al. (2009) observeerden ook geen landingspogingen van watervogels die over zonneparken vlogen. Ook DeVault et al. (2014) (Verenigde Staten) trof geen aanvaringslachtoffers aan ondanks een grote steekproef. Aanvullend moet worden opgemerkt dat de omstandigheden in deze landen, zeker als het woestijn betreft, niet te vergelijken zijn met een waterrijke gebieden in Nederland.

Op zonnepanelen wordt een anti-reflectieve coating aangebracht die er enerzijds voor zorgt dat meer zonlicht wordt opgevangen om te worden omgezet in elektriciteit, maar die er tegelijkertijd voor zorgt dat minder licht wordt weerkaatst richting de omgeving. Buij e.a. (2018) concluderen na literatuurstudie en op basis van het gegeven dat reflectie van zonnepanelen laag is, dat het risico op vogelaanvaringen met zonnepanelen zeer waarschijnlijk laag is, hoewel er geen monitoringsgegevens beschikbaar zijn om dit wetenschappelijk te onderbouwen.

Verder signaleren Klaassen e.a. (2018) dat in sommige bronnen een aanvaringsrisico voor grote zware vogels (trappen, zwanen en ganzen) tegen hekwerken rondom zonnevelden wordt vermoed.

OPTISCHE VERSTORING

Mogelijk wordt het zonneveld zelf door ganzen en smienten als optische verstoring in het landschap ervaren. Er zijn aanwijzingen dat zonnepanelen drijvend op het water verstrend werken voor ganzen die hier een slaappleats zoeken (Vogelbescherming). Het is echter niet duidelijk hoe die situatie kan worden vergeleken met zonnepanelen op land bij een foerageergebied.

Er zijn wel indicaties voor verstoringzones rond wegen en bebouwing. De verstoring kan het gevolg zijn van optische verstoring in het landschap, maar ook van geluid, bewegende voorwerpen of mensen. Voor kolgans wordt een verstoringzone van 80-600 meter bij wegen aangegeven, en bij bebouwing 100-600 meter. Voor brandgans is dat 100-150 meter bij wegen, en 100-200 meter bij

gebouwen. Bij smient (Ministerie van LNV, 2019) wordt geen afstand genoemd, maar aangegeven dat deze minder wordt verstoord in foerageergebied omdat ze vooral 's nachts foerageren. Het geluidsniveau van verkeer en andere bronnen is dan in het algemeen veel lager.

Verstoring door bouwwerken treedt dus op over een afstand van 100-600 meter. Daarbij gaat het wel om hogere bouwwerken (woonhuizen, agrarische erven), met vaak ook houtige beplanting eromheen. Bebouwing en beplanting kan bijvoorbeeld zicht op predatoren belemmeren, en landen of opvliegen bemoeilijken. Daarnaast kan verstoring door wegen en bebouwing ook het gevolg zijn van geluid, bewegende voorwerpen of mensen. Deze laatste vorm van verstoring is bij zonnelanden niet of nauwelijks van toepassing, in ieder geval niet meer dan bij agrarisch gebruik (zie paragraaf 3.3). Daarom mag worden verwacht dat de verstoringzone door optische verstoring van zonnepanelen met een maximale hoogte van drie meter minder is dan de verstoringzone door bouwwerken.

VERSTORINGZONE ROND HET ZONNEPARK MATSLOOT

Uit het voorgaande blijkt dat een verstoringzone kan optreden over een afstand van 100 tot 600 meter. Een verstoringafstand van 600 meter is in Polder Lage Land echter onwaarschijnlijk, want dan zou het gehele ganzenrustgebied Lage Land nu al niet of minder geschikt zijn, terwijl het wel is aangewezen als ganzenrustgebied. Grote aantallen kolganzen worden waargenomen verspreid door de hele polder Lage Land (zie eerder in deze paragraaf), ook binnen 100 meter afstand van wegen of bebouwing. Overigens wordt grasland in een verstoringzone aangemerkt als minder geschikt, maar wordt deze op zijn minst deels wel gebruikt als ganzenrustgebied.

Honderd meter is een meer realistische verstoringafstand voor Polder Lage Land. Uitgaande van een worst-case benadering wordt veiligheidshalve 200 meter gehanteerd.

Het plangebied betreft een blok van 50 tot 80 hectare midden in de polder Lage Land, van de noordrand (snelweg) tot de zuidrand (verhoogde kade). Het zonnepark zal waarschijnlijk niet over de volle 80 hectare worden aangelegd, want er worden ook natuurrijke randen aangelegd. De grootte en ligging hiervan is nog niet vastgesteld. Daar de afstand noord-zuidrand circa 650 meter bedraagt, zullen ook deze natuurrijke randen binnen de bovengenoemde verstoringzone vallen en minder geschikt worden als ganzenrustgebied. In worstcase benadering gaat het gehele plangebied van 80 hectare verloren als ganzenrustgebied. Daarnaast komen een zone van 200 meter ten oosten en 200 meter ten westen van het plangebied in de verstoringzone (figuur 4). De oppervlakte van deze twee zones omvat circa 26 hectare.



Figuur 4. Ligging plangebied en verstoringszone ten gevolge het plan (Bron: ESRI Nederland & community Maps Contributors).

Conclusie is dat als gevolg van het plan 80 hectare als ganzenrustgebied verloren gaat, en circa 26 hectare (natuurzone en verstoringszone) in kwaliteit achteruitgaat, van de totale oppervlakte van circa 168 hectare.

4. Effect op instandhoudingdoelen voor de niet-broedvogels ten gevolge van verlies van foerageergebied

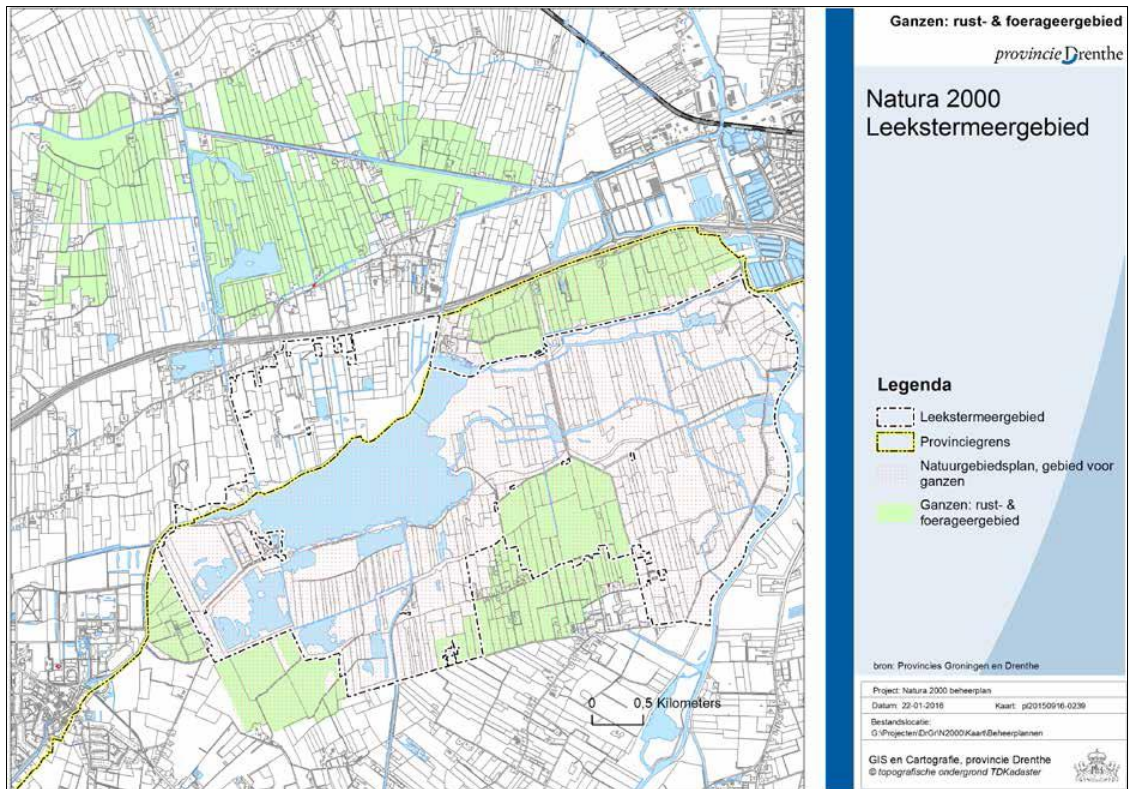
Om het effect op het oppervlakte foerageer- en rustgebied te bepalen, wordt berekend welk deel van de oppervlakte foerageer- en rustgebied verloren gaat.

Vervolgens wordt dit verlies getoetst aan de oppervlakte benodigd foerageergebied. De benodigde oppervlakte wordt op twee manieren bepaald:

- de benodigde oppervlakte voor aantallen dieren volgens de instandhoudingsdoelen;
- de benodigde oppervlakte voor aantallen dieren die recent voorkomen in en rond het Leekstermeergebied.

VERLIES AAN OPPERVLAKTE GANZENRUSTGEBIED

Totaal is rond het Leekstermeergebied in Drenthe circa 497 hectare als ganzenrustgebied aangewezen, en in aangrenzend Groningen is nog eens circa 564 hectare als ganzenfoerageergebied aangewezen (figuur 5). In het vervolg worden beide gebieden hier aangeduid als ganzenrustgebied. De totale oppervlakte beslaat derhalve circa 1061 hectare.



Figuur 5. Ganzenfoerageergebied en ganzenrustgebied N2000-gebied Leekstermeer en omstreken (bron: Provincies Groningen en Drenthe, Prolander 2016).

De polder Lage Land is vrijwel geheel aangeduid als ganzenrustgebied, dit omvat circa 168 hectare. Het plangebied beslaat circa 80 hectare in het ganzenrustgebied.

BENODIGDE OPPERVLAKTE VOOR AANTALLEN DIEREN VOLGENS DE INSTANDHOUDINGSDOELEN

Op basis van de instandhoudingdoelen voor de drie soorten (zie paragraaf 3.4 sub 1) is berekend hoeveel gras deze eten.

Deze hoeveelheid gras moet in de winterperiode beschikbaar zijn. Van der Hut en Bos (2007) hebben ingeschat dat een hectare gras kan voorzien in minimaal 775, en maximaal 1.300 kolgansdagen aan voer. In de berekening wordt uitgegaan van een worst case scenario, dus de minimale grasopbrengst. In het Beheerplan voor het Natura 2000-gebied (Prolander, 2016) is er ook rekening mee gehouden dat in dezelfde gebieden ook kleinere aantallen van ander soorten graseters foerageren, daarvoor wordt 10% extra oppervlakte gerekend. Dit is tevens opgenomen in de berekening (48 hectare). Dit resulteert in benodigd oppervlakte van 524 hectare (zie tabel 4).

Tabel 4. Benodigde oppervlakte ganzenrustgebied op basis van instandhoudingsdoelen voor niet-broedvogels.

		Brandgans	Kolgans	Smient	extra voor overige soorten	totaal
	kolgansdagen	30514	233600	105120	10%	
	kolgansdagen/ha					
minimale graslandopbrengst	775					
benodigd oppervlakte		39	301	136	48	524

BENODIGDE OPPERVLAKTE VOOR AANTALLEN DIEREN DIE RECENT VOORKOMEN IN EN ROND HET LEEKSTERMEERGEBIED

Een tweede berekening is gedaan op basis van aantallen recent voorkomende vogels. Uit tabellen 1,2 en 3 hierboven zijn de seizoensgemiddelden per soort (bron NEM, 2019) overgenomen. Het gemiddelde aantal van de drie meest recente jaren is als uitgangspunt genomen voor berekening van het benodigde oppervlakte (zie tabel 5).

Tabel 5. Aantallen van de kwalificerende niet-broedvogels in en rond het Leekstermeergebied.

seizoensgemiddelde		Brandgans	Kolgans	Smient
11/12		58	733	376
12/13		252	1001	212
13/14		306	1456	336
14/15		196	1682	400
15/16		515	1608	186
16/17		578	698	273
gemiddeld 3 meest recente seizoenen				
	aantal dieren	430	1329	286
	correctiefactor	0,76	1,00	0,45
	kolgansdagen	119190	485207	47030

Deze recente aantallen liggen voor brand- en kolgans aanzienlijk hoger dan de instandhoudingsdoelen. Het totaal aantal kolgansdagen voor de drie soorten samen komt in deze benadering dan ook hoger uit dan op basis van de instandhoudingdoelen, zodat deze benadering als worst-case moet worden beschouwd.

Met deze aantallen kolgansdagen is op dezelfde manier als in tabel 4 de benodigde oppervlakte ganzenrustgebied berekend (zie tabel 6). Dit resulteert in een benodigd oppervlakte ganzenrustgebied van 925 hectare.

Tabel 6. Benodigde oppervlakte ganzenrustgebied op basis van recente aantallen niet-broedvogels met instandhoudingsdoelen.

		Brandgans	Kolgans	Smient	extra voor overige soorten	totaal
	kolgansdagen	119190	485207	47030	10%	
	kolgansdagen/ha					
minimale graslandopbrengst	775					
benodigd oppervlakte		154	626	61	84	925

EFFECT VAN HET VERLIES VAN OPPERVLAKTE GANZENRUSTGEBIED

Als gevolg van het plan gaat 80 hectare als ganzenrustgebied verloren, en circa 26 hectare gaat in kwaliteit achteruit (verstoringzone). In de worst-case benadering gaat dus 106 hectare verloren.

De totale oppervlakte ganzenrustgebied rond het Leekstermeergebied bedraagt nu 1.061 hectare, na realisatie van het plan gaat 80 hectare verloren en 26 hectare gaat in kwaliteit achteruit. Er resteert dan $1.061 - 80 - 26 = 955$ hectare.

Op basis van instandhoudingsdoelen is 524 hectare nodig, deze oppervlakte wordt ook na het plan met circa 80% overtroffen. In de worst-case benadering op basis van recente aantallen van de niet-broedvogelsoorten, die voor twee van de drie soorten ruim boven de instandhoudingsdoelen liggen, is 925 hectare ganzenrustgebied nodig.

In beide scenario's blijft dus ruim voldoende foerageergebied in de nabije omgeving van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied beschikbaar en kan een negatief effect worden uitgesloten.

Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied

Het plangebied ligt op circa 9 kilometer afstand van Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied, en op circa 15 kilometer afstand van de slaapplaats Zuidlaardermeer binnen dit Natura 2000-gebied.

De actieradius voor de hier kwalificerende soorten betreffende soorten bedraagt maximaal 11 km (smient); 12 km (kleine zwaan) en 30 km (ganzen) (van der Vliet et al. 2011).

Graslanden nabij de slaapplaatsen hebben over het algemeen de voorkeur als foerageer- en rustgebied. Voor kleine zwaan en smient ligt het plangebied te ver af van de slaapplaats Zuidlaardermeer. Toendrarietgans en kolgans kunnen vanuit het Zuidlaardermeer mogelijk ook het plangebied benutten.

In het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied zelf is volgens het Beheerplan (Strijkstra e.a., 2016) onvoldoende foerageergebied voor de niet-broedvogels aanwezig, maar in een gebied met een straal van 5 km eromheen is ruim drie keer zoveel foerageergebied beschikbaar als benodigd is.

Door de zeer ruime beschikbaarheid van foerageer- en rustgebied dichterbij het Zuidlaardermeer is het plangebied niet van belang voor kwalificerende soorten voor het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. Significant negatieve effecten op kwalificerende soorten voor het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied zijn uitgesloten.

3.5 Cumulatieve effecten

Waar een ingreep op zichzelf geen effect hoeft te hebben, kan dat in combinatie wel het geval zijn.

De effecten vanwege combinatie met andere plannen of projecten worden ook wel cumulatieve effecten genoemd.

De enige relevante andere ontwikkeling die in voorbereiding is, betreft de gebiedsontwikkeling in het Zuidelijk Westerkwartier. De hoofddoelen van de ontwikkelingen zijn waterberging en het ontwikkelen van natte natuurwaarden. In dat kader wordt een drietal (prioritaire) gebieden binnen het Zuidelijk Westerkwartier ingericht voor waterberging: De Drie Polders, De Dijken-Bakkerom en Dwarsdiep. Tegelijk staat in die prioritaire gebieden én in nog acht andere gebieden natuurontwikkeling op de rol. Hier is een provinciaal inpassingsplan (PIP) opgesteld voor de voormalige gemeenten Marum en Leek (per 01-01-2019 gemeente Westerkwartier). Ter onderbouwing van deze vergunningen en het PIP, is een voortoets uitgevoerd (Arcadis 2017). Deze voortoets concludeert dat de voorgenomen ontwikkelingen geen effect hebben als gevolg van verstoring op broed- en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Leekstermeer-gebied tijdens de aanlegfase. In de gebruiksfase treden veranderingen in de waterhuishouding en vegetatie op, waardoor een deel van het gebied minder geschikt wordt als foerageergebied voor kolgans en brandgans.

Dit plan betreft weliswaar gebieden die geschikt zijn als foerageergebied, maar die niet als zodanig zijn aangewezen door de provincie. De aangewezen foerageergebieden liggen buiten het plangebied van de herinrichting, en op deze gebieden treedt geen negatief effect (in kwaliteit of in oppervlakte) op. Er treedt ten gevolge van dit plan derhalve geen cumulatie van effecten op de oppervlakte aangewezen foerageer- en ganzenrustgebied op.

Voor zover nu bekend, zijn er geen andere plannen ingediend voor ontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op rust- en foerageergebieden van de kwalificerende niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Leekstermeer-gebied.

4 Conclusie en consequenties

Effect van het plan op Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van, maar grenst wel aan een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied (beschermd op basis van Wnb). Dit betreft het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. Het plangebied maakt deel uit van ganzenrust- en foerageergebieden die rondom het Natura 2000-gebied aangewezen ten behoeve van de kwalificerende soorten kolgans, brandgans en smient.

Als gevolg van het plan gaat in een worst-case benadering 106 hectare ganzenrustgebied verloren, maar blijft ruim voldoende foerageergebied in de nabije omgeving van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied beschikbaar. Een significant negatief effect wordt daarom uitgesloten.

Daarnaast ligt op circa 9 km afstand het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. Er treden geen significant negatieve effecten op ten aanzien van dit gebied.

Cumulatieve effecten

De enige relevante andere ontwikkeling die in voorbereiding is, betreft de gebiedsontwikkeling in het Zuidelijk Westerkwartier. De door de provincie aangewezen foerageergebieden liggen buiten de gebieden die heringericht worden en negatieve effecten op aangewezen foerageergebied treden niet op. Er treedt ten gevolge van dit plan derhalve geen cumulatie van effecten op de oppervlakte aangewezen foerageer- en ganzenrustgebied op.

Consequentie

Over effecten op beschermde Natura 2000-gebieden soorten levert deze voortoets voldoende informatie op. De natuurwet en -regelgeving staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg op het punt van gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming.

Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden.

5 Bronnen

Arcadis, 2017. Voortoets herinrichting Zuidelijk Westerkwartier. Voortoets gebiedsbescherming in het kader van de Wet.

BirdLife International. 2016. *Mareca penelope*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22680157A86024595. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-3.RLTS.T22680157A86024595> en (<http://www.iucnredlist.org/details/22680157/0>)

Buij, R. R.H. Jongbloed, S. Geelhoed, H. van der jeugd, E. Klop, S. Lagerveld, H. Limpens, H. Meeuwssen, F. Ottburg, P. Schippers, J. Tamis, J. Verboom, J.T. van der Wal, R. wegman, E. Winter & A. Schotman, 2018. Kwetsbare soorten voor energie-infrastructuur in Nederland; overzicht van effecten van hernieuwbare energie-infrastructuur en hoogspanningslijnen op de kwetsbaarste soorten vogels, vleermuizen, zeezoogdieren en vissen, en oplossingsrichtingen voor een natuurinclusieve energietransitie. Wageningen Environmental Research, rapport 2883. <https://edepot.wur.nl/449804>

DeVault TL, Seamans TW, Schmidt JA, Belant JL, Blackwell BF, Mooers N, Tyson LA, & Van Pelt L., 2014. Bird use of solar photovoltaic installations at US airports: implications for aviation safety. *Landscape and Urban Planning* 122:122-128.

Feltwell J., 2013. Are photovoltaic solar arrays an influencing factor in avian mortality? *Newsletter of the Kent Field Club* 77:18-25.

Herden C, Rasmus J, & Gharadjedaghi B., 2009. Naturschutzfachliche Bewertungsmethoden von Freilandphotovoltaik-anlagen. *BfN-Skripten* 247.

Fox, A.D., L. Dalby, Thomas Kjær Christensen, S. Nagy, T.J.S. Balsby, O. Crowe, P. Clausen, B. Deceuninck, K. Devos, C.A. Holt, M. Hornman, V. Keller, T. Langendoen, A. Lehtikainen, Svein-Håkon Lorentsen, B. Molina, L. Nilsson, A. Stipniece, Jens-Christian Svenning & J. Wahl (2016) Seeking explanations for recent changes in abundance of wintering Eurasian Wigeon (*Anas penelope*) in northwest Europe. *Ornis Fennica* 93: 12-25.

Kagan RA, Viner TC, Trail PW, & Espinoza EO. 2014. Avian mortality at solar energy facilities in southern California: a preliminary analysis. National Fish and Wildlife Forensics Laboratory. <https://alternativeenergy.procon.org/sourcefiles/avian-mortality-solar-energy-ivanpah-apr-2014.PDF> (09-08-2018).

Klaassen, R., T. Schaub, H.J. Ottens, A. Schotman, J. Snethlage & G. Mol, 2018. Literatuurstudie en formulering richtlijnen voor een ecologische inrichting van zonneparken in de provincies Groningen en Noord-Holland. Rijksuniversiteit Groningen RUG. <https://edepot.wur.nl/468240>

Koopmans, M., R. Oosterhuis, R. Blaauw, S. Attema, D. Bos, 2012. Ganzen en Smienten rond het Leekstermeer in een tijd van vergraving en vernatting. Monitoring inzake de waterberging 2008-2012. A&W-rapport 1780. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Lieder K & Lumpe J., 2012. Vögel im Solarpark - eine Chance für den Artenschutz? <http://archiv.windenergetage.de/20F3261415.pdf> (09-08-2018).

NDFF, 2019 Export waarnemingen smient, kolgans en brandgans 2008-2019 voor De Onlanden en polder lage Land. (De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meeste complete natuurdata-bank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens).

NEM, 2019. Vogels per gebied, Natura 2000 gebied Leekstermeergebied (19). <https://www.sovon.nl/nl/gebieden>.

Ministerie van LNV, 2019a (raadpleging website). Beschermde natuur van Nederland, Leekstermeergebied. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Ministerie van LNV, 2019b (raadpleging website). Effectenindicator, van het Ministerie van LNV, geeft generieke informatie over mogelijke effecten van activiteiten. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx

Ministerie van LNV, 2019c (raadpleging website). Profielen kolgans, brandgans en smient www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/profielen/vogels

Prolander, 2016. Beheerplan Leekstermeergebied, Ruimte voor vogels. Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Drenthe op 5 juli 2016.

Sovon 2019, Soorteninformatie, www.sovon.nl/nl/soort/1790; www.sovon.nl/nl/soort/1590; www.sovon.nl/nl/soort/1670

Strijkstra, R., M. Greve & E. van der Heijden, 2016. Natura 2000 beheerplan Zuidlaardermeergebied, A&W-rapport 1228. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Vliet, R. van der, W. Heijligers en J. Tilborghs, 2011. Maximale foerageerstanden op een rij gezet voor 97 beschermde vogelsoorten. Toets Vakblad voor effectrapportage, 18 (4): 5-10.

Vogelbescherming, 2019. Illegale aanleg zonnepanelen Weperpolder schaadt vogels. Webbericht <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/illegale-aanleg-zonnepanelen-weperpolder-schaadt-vogels>.

Walston LJ, Rollins KE, LaGory KE, Smith KP, & Meyers SA. 2016. A preliminary assessment of avian mortality at utility-scale solar energy facilities in the United States. Renewable Energy 92:405-414.

Bijlagen

Bijlage 1.

Ontwikkeling van de vogelpopulatie in en rond het plangebied

■■■■■■■■■■, BügelHajema en ■■■■■■■■■■, *Ecologisch adviesbureau John Melis Ecologie*

Maart 2019

Ten behoeve van de voortoets zijn de best beschikbare gegevens over de aantallen van kolgans, brandgans en smient verzameld in en rond het Leekstermeergebied.

Er blijken drie belangrijke bronnen te zijn, die sterk verschillen in begrenzing van het telgebied en in detailniveau waarop de resultaten beschikbaar zijn. Hieronder is uitgelegd waarin de tellingen verschillen en hoe de gegevens uit de drie bronnen zijn verwerkt.

1. De drie bronnen van vogelgegevens en hun methodiek

WAARNEMINGEN UIT NDFF

Waarnemingen van kolgans, brandgans en smient die zijn opgenomen in NDFF zijn benut om op het niveau van het foerageergebied inzicht te krijgen in het gebruik van het gebied. Omdat het aangrenzende gebied De Onlanden sinds 2012 sterk is veranderd door de inrichting als natuurgebied, en er mogelijk verschuivingen zijn opgetreden tussen dit gebied en Polder Lage Land, zijn ook van dit gebied waarnemingen geanalyseerd.

In de NDFF zijn waarnemingen opgenomen die vrijwilligers en professionals hebben gedaan, veelal zonder het expliciete doel om een gebied volledig te onderzoeken.

NEM TELLING NATURA 2000 LEEKSTERMEERGEBIED

Sovon coördineert en verwerkt watervogeltellingen waarbij enkele keren per jaar gebieden zo volledig mogelijk worden geïnventariseerd. Dit gebeurt ook voor het Leekstermeergebied. Gegevens hiervan zijn beschikbaar vanaf het seizoen 2010/11 tot en met seizoen 2016/17, echter uitsluitend voor het hele telgebied. Dit telgebied beslaat ongeveer het Natura 2000-gebied plus het foerageergebied Polder Lage Land.

MONITORING 2008-2012, ALTENBURG & WYMENGA ECOLOGISCH ONDERZOEK.

Van 2008 tot 2012 heeft Altenburg & Wymenga samen met Staatsbosbeheer en Het Groninger Landschap (Koopmans e.a. 2012) onderzoek gedaan naar ganzen en smienten in de periode dat het Leekstermeergebied heringericht werd ten behoeve van natuur en waterberging. Het telgebied in dit onderzoek betreft een ruim gebied rond het Leekstermeer, waarbinnen alle belangrijke foerageergebieden liggen voor soorten die op het Leekstermeer slapen. Dit betreft een veel grotere oppervlakte dan de monitoring van NEM, en de polder Lage Land ligt ook binnen dit gebied.

2. Gebruik en verwerking van de gegevens

De gegevens uit de genoemde informatiebronnen zijn slecht met elkaar te vergelijken door de verschillen in de periode waarover gegevens beschikbaar zijn, de begrenzing van telgebied, de telmethodiek en het detailniveau.

Iedere bron belicht echter een ander facet van de aantalsveranderingen. Hieronder wordt per bron toegelicht hoe ze worden gebruikt en eventueel bewerkt ten behoeve van de Voortoets.

NDFF-GEGEVENS

- De NDFF-gegevens geven de beste informatie van aantallen vogels in de Polder Lage Land zelf, en tevens van de verspreiding binnen dit gebied.
- Deze gegevens betreffen geen systematische, gebiedsdekkende telling. Verder terug in de tijd wordt het aantal ingevoerde waarnemingen steeds lager. Van voor 2012 zijn slecht incidenteel gegevens beschikbaar. Gegevens zijn gebruikt vanaf juli 2012 tot en met januari 2019.
- Als gedrag is bij de meeste waarnemingen "ter plaatse" of "foeragerend" aangeduid. Een klein aantal waarnemingen betreft overvliegende exemplaren, deze zijn buiten de verwerking gelaten.
- Uit de NDFF-waarnemingen wordt niet duidelijk welk deel is geregistreerd van het totale aantal vogels dat op dat moment in het gebied aanwezig is. De waarneming van één exemplaar kan bijvoorbeeld betekenen dat de soort daadwerkelijk met één exemplaar aanwezig was, maar in de praktijk wordt vaak geen schatting of telling van het aantal exemplaren uitgevoerd. Bij de verwerking is er daarom voor gekozen om per maand en per jaar het maximaal aantal waargenomen vogels te bepalen. Dit geeft inzicht welke aantallen in ieder geval op een moment in het gebied aanwezig waren. Geen of lage aantallen kan ook betekenen dat er geen of zeer beperkte waarnemingen beschikbaar zijn.

NEM TELLING WATERVOGELS NATURA 2000 LEEKSTERMEERGEBIED

- Deze gegevens geven een goed beeld van de totale populatieomvang van het Natura 2000-gebied, de telling is gedaan volgens een vaste methode en gebiedsdekkend. De tellingen zijn over een lange tijdsperiode uitgevoerd en geven inzicht in de verandering in aantallen over de jaren.
- De NEM-tellingen worden door Sovon verwerkt en beschikbaar gesteld als seizoensgemiddelde en seizoensmaximum. In relatie met de instandhoudingsdoelen zijn voor de foeragerende watervogels brandgans, kolgans en smient in de eerste plaats de seizoensgemiddelden van belang. Dit betreft het gemiddelde aantal vogels van de maanden in het winterseizoen waarin is geteld.
- Het seizoensmaximum betreft het maximaal aantal waargenomen exemplaren in een seizoen op de slaappleaatsen in het Leekstermeergebied. Deze zijn alleen beschikbaar van kolgans en brandgans en betreft vogels die in een gebied met een straal van ongeveer 5 km rond het Leekstermeer kunnen foerageren, dus een grote gebied dan het telgebied voor seizoensgemiddelde.

ONDERZOEK ALTENBURG & WYMENGA (A&W)

- Deze gegevens geven een goed beeld van de totale populatieomvang in een groter gebied rond het Leekstermeer, en het belang van verschillende deelgebieden voor de soorten in deze periode.
- Dit onderzoek is de enige bron die zicht geeft op aantallen foeragerende smienten in de nacht, echter uitsluitend voor de periode 2008-2012.

- Er zijn dagtellingen van ganzen en smienten uitgevoerd conform het 'Programma van eisen' van DLG uit 2008; deze tellingen zijn zes keer per seizoen uitgevoerd.
- Smienten foerageren voornamelijk in de avond en nacht. Ze kunnen overdag op het Leekstermeer verblijven, maar ze kunnen zich ook in kleinere groepen ophouden in of langs de oevers van brede sloten en op plassen. Om een beeld te krijgen van locaties en aantallen 's nachts foeragerende smienten in het onderzoeksgebied, is het gebied twee keer per seizoen bij nacht doorkruist. De tellingen zijn uitgevoerd in de avond- en nachturen op 20 locaties. Naast de nachttelling zijn de 20 monitoringslocaties voor smienten ook overdag bezocht om graassporen van smienten te onderzoeken. Op elke locatie is een transect van zeven plots (meetnetvlakjes) uitgezet en hier zijn de aanwezige smientenkeutels geteld.
- Altenburg en Wymenga hebben de resultaten samengevat als seizoensmaximum per jaar, voor het gehele telgebied. De gegevens zijn niet gecorrigeerd voor ontbrekende tellingen. Daarnaast zijn de getelde aantallen van soorten met een instandhoudingsdoel omgerekend naar vogeldagen volgens de methodiek van Van der Hut & Bos (2007). Daarbij is echter niet de correctiefactor toegepast om "vogeldagen" van brandgans en smient om te rekenen naar "kolgansdagen". Ten behoeve van de voortoets en vergelijking met andere bronnen zijn deze aantallen vogeldagen omgerekend naar jaargemiddeldes (= aantal vogeldagen* correctiefactor/365).

3. Resultaten

NDFD GEGEVENS

Smient:

- In de polder Lage Land worden weinig smienten waargenomen, in de NDFD zijn de laatste waarnemingen van het seizoen 2012/13. Het zou kunnen dat vogelwaarnemers geen waarnemingen van hier doorgeven, echter er zijn uit deze periode wel (veel meer) waarnemingen van brandgans en kolgans uit dit gebied.
- Smienten worden verspreid door de polder Lage Land aangetroffen.

Smient Polder Lage Land, maximaal aantal waargenomen per maand

seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	Max. over alle maanden
2012			32				95		95
2013									
2014									
2015									
2016									
2017									
2018									
Max. over alle jaren			32				95		95

Smient Polder Lage Land, aantal waarnemingen per maand

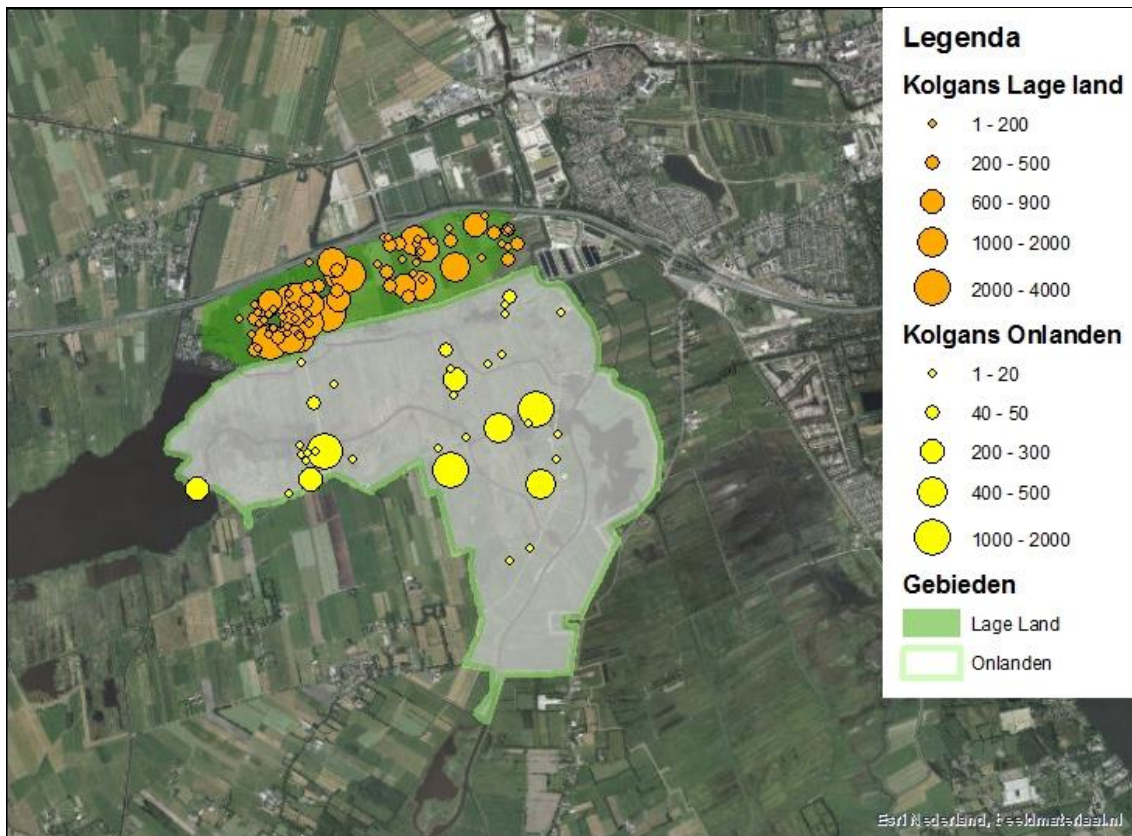
seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	totaal
2012			1				1		2
2013									
2014									
2015									
2016									
2017									
2018									
totaal			1				1		2

Kolgans:

- In de polder Lage Land worden grote aantallen kolgans waargenomen, met de piek in de periode november t/m februari. Het waargenomen aantal per jaar fluctueert sterk, mogelijk is dit een effect van een laag aantal waarnemingen in sommige jaren (bijvoorbeeld 2015/16 en 2016/17). Hierdoor zijn uit deze fluctuaties geen conclusies te trekken.
- Kolgans komt verspreid door de hele polder Lage Land voor, maar minder langs zowel de noordrand (snelweg), en meer waarnemingen in het westelijke deel. In de Onlanden komt kolgans verspreid in het gebied voor, de grootste aantallen in het centrale deel van het gebied.

Kolgans Polder Lage Land, maximaal aantal waargenomen per maand									
seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	Max. over alle maanden
2012		500	3500	350	400	3			3500
2013		1501	700	130	3000	120			3000
2014			450	3000	200	1050			3000
2015			1		84	1	50		84
2016		650	350	480	600	850			850
2017			1	50	50	3000			3000
2018		1		1501	600				1501
Max. over alle jaren		1501	3500	3000	3000	3000	50		3500

Kolgans Polder lage Land, aantal waarnemingen per maand									
seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	totaal
2012		2	5	2	1	1			11
2013		4	2	4	5	1			16
2014			1	1	1	2			5
2015			1		2	3	2		8
2016		1	5	3	5	1			15
2017			1	3	5	8			17
2018		1		4	2				7
totaal		8	15	17	21	16	2		79



Brandgans:

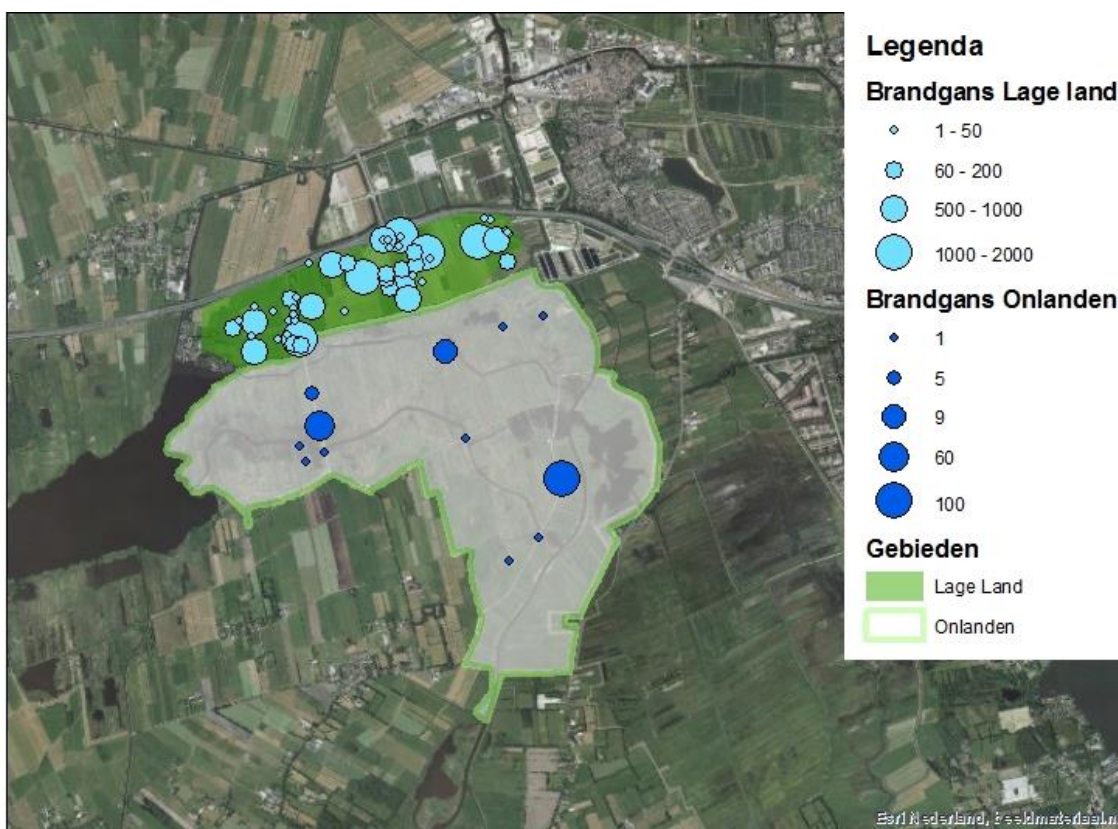
- In de polder Lage Land worden in de meeste jaren grote aantallen brandgans waargenomen, zij het minder dan kolgans. De piek ligt in de periode december t/m februari. Het aantal per jaar fluctueert sterk, op basis van de "losse" waarnemingen is hieruit geen conclusie te trekken.
- Brandgans komt verspreid door de hele polder Lage Land voor. In de Onlanden komt brandgans verspreid in het gebied voor.

Brandgans Lage Land, maximaal aantal waargenomen per maand

seizoen (startjaar aug- juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	Max. over alle maanden
2012		2							2
2013		25	18		61	70			70
2014				1	1	50			50
2015					1100		500		1100
2016			1	500	750				750
2017			156		1600	50			1600
2018				900	30	1400			1400
Max. over alle jaren		25	156	900	1600	1400	500		1600

Brandgans Lage Land, aantal waarnemingen per maand

seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	totaal
2012		1							1
2013		1	1		3	1			6
2014				1	1	1			3
2015					2		3		5
2016			3	3	7				13
2017			1		9	5			15
2018				5	5	6			16
totaal		2	5	9	27	13	3		59



NEM TELLING NATURA 2000 LEEKSTERMEERGEBIED

Natura 2000 gebied Leekstermeergebied (19)

winter- en trekvogels

Soort	Gebiedsdoel	Functie	Aantal in	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	Start trend	Trend sinds start	Trend sinds 07/08
Brandgans	x	f	seiz. gem.	58	252	306	196	515	578	1980	++	+
Brandgans	x	s	seiz. max.	1180	?	?	?	980	2162	2006	++	++
Kolgans	x	f	seiz. gem.	733	1001	1456	1682	1608	698	1980	0	~
Kolgans	x	s	seiz. max.	11533	?	?	?	3600	4500	2006	--	--
Smient	x	s	seiz. gem.	376	212	336	400	186	273	2000	-	-

© Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies)

- Het aantal smienten in het Leekstermeergebied vertoont een onregelmatig verloop over de periode 2011-2017, maar vertoont een trend van afname. De aantallen liggen circa twee tot drie keer lager dan het instandhoudingsdoel van 640.
- Het aantal brandganzen in het Leekstermeergebied als geheel neemt toe over de periode 2011-2017, en ligt in de laatste jaren circa vijf keer hoger dan het instandhoudingsdoel van 110.
- Het aantal kolganzen in het Leekstermeergebied als geheel neemt toe over de periode tot seizoen 2014/15, maar lijkt sindsdien weer af te nemen. De aantallen lagen tot 2015/16 circa twee keer hoger dan het instandhoudingsdoel van 640, maar in het laatste seizoen waarvan gegevens beschikbaar zijn (2016/17) dalen de aantallen tot dicht op dit doel.

A&W ONDERZOEK

- De seizoensmaxima voor alle drie de soorten liggen in de looptijd van dit onderzoek (2008-2012) hoog maar vertonen ook grote verschillen tussen de jaren
- De aantallen smienten geteld in polder Lage Land zijn laag, en ook het aantal keutels van smienten is zeer laag (twee tot vier per locatie, over een oppervlakte van 28 m²) vergeleken met tellingen op een aantal andere locaties in het Leekstermeergebied. Dit duidt erop dat in de periode 2008-2012 polder Lage Land geen belangrijk leefgebied voor smienten vormde.
- In het gebied direct ten zuiden van polder Lage Land (in dat rapport aangeduid als Matsloot, overeenkomend met de aanduiding Onlanden in dit rapport) treedt in de periode 2008-2012 een toename van het aantal smienten op, in wat zuidelijker gelegen deelgebieden juist een afname. Inundaties die in die periode werden gestart leken het gebied extra aantrekkelijk voor smienten maken.
- De in deze studie gepresenteerde telresultaten laten zien dat het totaal aantal doorgebrachte vogeldagen van kwalificerende soorten tijdens de onderzoeksperiode 2008-2012 is toegenomen in plaats van afgenomen (zie tabel hieronder). De auteurs concluderen dat de instandhoudingsdoelen in deze fase van ontwikkeling van meer moerasgebied niet in gevaar zijn, en dat het Leekstermeer in zijn functie als slaappleaats niet achteruitgaat; het is eerder zo dat er slaappleaatsen bij zijn gekomen.

Twee samenvattende tabellen uit Koopmans e.a. 2012.

Tabel 3-1 – Het aantal vogeldagen van de kwalificerende soorten Smient, Kogans en Brandgans rond het Leekstermeer van oktober tot en met maart van 08/09 tot 11/12. Het gemiddelde over de vier jaar ligt ruim boven het instandhoudingsdoel. De gegevens hebben betrekking op het in figuur 1-1 weergegeven telgebied. Bron: A&W, GL en SBB (2008-2012, deze studie).

Soort	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	gemiddeld	Doel in vogeldagen
Smient	371.550	400.515	464.748	505.575	436.600	233.600
Kogans	621.817	991.546	699.807	1.184.783	874.500	233.600
Brandgans	24.204	72.906	62.257	229.057	97.100	40.150

Bijlage 4 Seizoensmaxima per soort

Tabel. Seizoensmaximum van ganzen en Smienten in het studiegebied van okt. 1994 tot maart 2011. De tabel is gesorteerd op frequentie van voorkomen waarbij eerst de voor de studie relevante soorten Kogans, Smient, Brandgans bovenaan zijn gezet. De getallen zijn niet gecorrigeerd voor ontbrekende tellingen (er heeft geen imputing plaatsgevonden). Bron: SOVON (tot 2007/08), A&W, GL en SBB (2008-2012).

Seizoen	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
Kogans	27000	22565	22055	31051	13465	9520	10206	8955	5608	1630	6001	14795	20055	11119	8150	14224	13945	17050
Brandgans	1801	264	1306	1067	1350	4007	340	1800	402	56	1450	1054	3565	378	547	1070	1527	6080
Smient	7420	5870	0	2910	554	1472	3650	6095	2304	1510	2326	4385	3240	2333	2608	4427	4409	4785

Bijlage 2.

Effectindicator met storingsfactoren voor kwalificerende habitattypen en soorten van Natura 2000-gebied Leekstermeergebied

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Brandgans (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■	⊠	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■	⊠	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■	⊠	■	...	■	■	■	■	■	■	■

■	zeer gevoelig
■	gevoelig
■	niet gevoelig
⊠	n.v.t.
...	onbekend

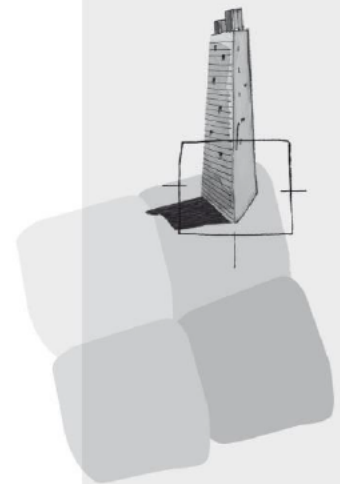
(Ministerie van LNV, 2019 raadpleging website www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)

Concept

Colofon

Projectnummer

602.24.50.00.00.00



BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 21 juni 2019 17:48
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Zonnepark Matsloot

[REDACTED],

Dit kreeg ik vanmorgen van [REDACTED] Powerfield wil niet door met H+N+S, omdat het te lang duurt. Uit de mail van [REDACTED] begrijp ik dat we half september om tafel zouden kunnen om hun ontwerpen te bespreken. Lijkt me ivm de vakanties niet heel raar, ik denk dat andere bureau's niet veel sneller kunnen.
Aan het begin van de week even bellen? Ik wil graag even afstemmen hoe we hier het beste mee om kunnen gaan.

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 21 juni 2019 11:29
Aan: [REDACTED]@drenthe.nl>
CC: [REDACTED]@drenthe.nl>; [REDACTED]@drenthe.nl>; [REDACTED]@drenthe.nl>
Onderwerp: Fwd: Zonnepark Matsloot

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----
Van: [REDACTED]@hnsland.nl>
Datum: 20-06-19 15:24 (GMT+01:00)
Aan: [REDACTED]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Zonnepark Matsloot

Hallo [REDACTED],

Ik ontvang een reactie op onderstaande email van Henk Bleker, dat het voor ons haalbare tijdpad niet past in hun planning.
En dat ze daarom afzien van opdrachtverstrekking.
Jammer, want het kan een interessant project worden.
Hoe het nu verder gaat weet ik niet, daarover moeten jullie maar weer even met Powerfield contact opnemen.....

Succes en hartelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]
H+N+S
Landschapsarchitecten

+31 (0)33 [REDACTED]
[REDACTED]@hnsland.nl
www.hnsland.nl

[disclaimer](#) en privacyverklaring

From: [redacted] [@hnsland.nl](mailto:[redacted]@hnsland.nl)>
Date: maandag 17 juni 2019 11:58
To: [redacted] | PowerField [redacted] [@powerfield.nl](mailto:[redacted]@powerfield.nl)>
Cc: [redacted] [@drenthe.nl](mailto:[redacted]@drenthe.nl)>
Subject: Re: Zonnepark Matsloot

Beste [redacted],

Zoals beloofd hierbij een reactie van mijn kant.

Zoals eerder aangegeven, het is vooral een planningsprobleem. We hebben gepast en gemeten, maar krijgen niet eerder dan in week 34 (19 augustus) de mogelijkheid om met Matsloot aan de gang te gaan.

Dan hebben we 3 weken nodig om schetsmodellen te maken. En nog eens 2 weken om af te ronden. We schakelen hier wel graag een ecooloog bij in.

Laten we morgen even telefonisch contact hebben of dit acceptabel is voor jullie. Vanmiddag ben ik helaas de hele middag in overleg

Vriendelijke groet,
[redacted]

Beste [redacted]

Ik laat je dit begin middag weten,

Vriendelijke groet,
[redacted]

[Outlook voor iOS](#) downloaden

Van: [redacted] | PowerField [redacted] [@powerfield.nl](mailto:[redacted]@powerfield.nl)>
Verzonden: Monday, June 17, 2019 9:12:38 AM
Aan [redacted]
Onderwerp: RE: Zonnepark Matsloot

Geachte mevrouw [redacted],

Kunt u aangeven wat in uw planning mogelijk is om voor onderstaande een eerste aanzet te maken?

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted] | PowerField
Verzonden: donderdag 6 juni 2019 17:51
Aan [redacted] [@hnsland.nl](mailto:[redacted]@hnsland.nl)
CC: Henk Bleker | PowerField [redacted] [@powerfield.nl](mailto:[redacted]@powerfield.nl)>
Onderwerp: Zonnepark Matsloot

Geachte mevrouw [REDACTED],

Dank voor uw tijd afgelopen middag. Zoals besproken treft u bijgaand een aantal stukken aan met betrekking tot het project Matsloot.

- Document voorverkenning
- Visualisatie Matsloot opgesteld door onszelf met daarin opgenomen een aantal uitgangspunten voor het ontwerp
- Het principeverzoek dat wij hebben opgesteld

Onderstaand een toelichting op de locatie en de plek van de gasbuis in het plangebied. De gronden op de eerste afbeelding hebben wij vastgelegd en in ons bezit. De gronden naast ons perceel zijn eigendom van de Suikerunie. De Suikerunie heeft aangegeven eventueel mee te willen werken aan een zonnepark, maar moeten hier intern nog een definitief besluit over nemen. In eerste instantie kunt u uitgaan van de vastgelegde gronden met eventueel de mogelijkheid om het zonnepark later uit te breiden.

Indien u vragen heeft kunt u contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

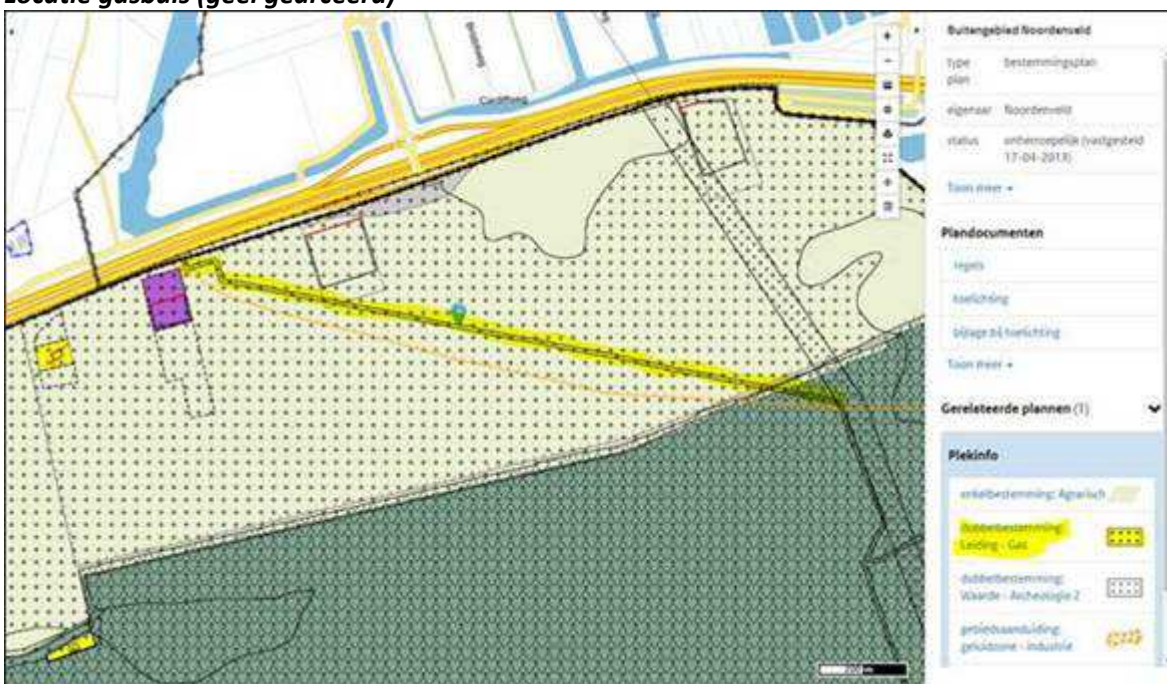
Vastgelegde gronden (hoofdzakelijk achter viaduct)



Gronden voor mogelijk uitbreiding



Locatie gasbuis (geel gearceerd)



Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

M: +31 6 [Redacted phone number]



Powerfield
Winschoterdiep 50
9723 AB Groningen
[T: +31 844 300 038](tel:+31844300038)
www.powerfield.nl



Red een boom. Print dit bericht niet als dit niet echt nodig is.

.....
Dit bericht is afkomstig van PowerField Realisatie & Exploitatie bv en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is gevestigd te Wormer (Handelsregister nr. 65968883). Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, dan wordt u verzocht de afzender te informeren en het bericht en eventuele bijlagen te vernietigen. Meer informatie vindt u in onze [disclaimer](#).
.....

.....
This message is sent from PowerField Realisatie & Exploitatie bv and is intended only for use by the recipient. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is a private limited company with its seat in Wormer The Netherlands (Trade Register no. 65968883). It may contain confidential information. If you are not the intended recipient, please advise the sender immediately by reply e-mail and delete this message and any attachments. More information is in our [disclaimer](#).
.....

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juli 2019 17:33
Aan: [REDACTED]@powerfield.nl'
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Matsloot: NNN en ontwerp bureau

Beste [REDACTED]

Een tijdje geleden zaten we bij de gemeente Noordenveld om te praten over Matsloot. We hebben gesproken over een inrichting van het gebied met een soort 'vingers' natuur waar geen panelen op komen, om zo een doorzicht vanaf de A7 richting de Onlanden te maken. Vraag van Henk Bleeker was of die stukken grond ook als NNN (= Natuurnetwerk Nederland) kunnen worden aangewezen, zodat er afwaardering plus beheersubsidie beschikbaar zou zijn, wat het businessmodel voor jullie natuurlijk aantrekkelijk zou maken.

Eén van de afspraken die we daar hebben gemaakt is dat wij (Provincie) zouden uitzoeken of het mogelijk is om deze gronden als NNN te bestempelen. Ik heb met mijn collega's overlegd, en helaas voor jullie zien we daar geen mogelijkheden in. Voor het toevoegen van extra hectares NNN zijn criteria opgesteld in samenwerking met onze gebiedspartners van de Commissie Landelijk Gebied. De extra hectares moeten knelpunten oplossen, bij voorkeur knelpunten die meerdere doelen dienen. Voor de Onlanden is er op deze plek geen aanleiding om hectares toe te voegen, mede omdat het gebied al is afgewerkt met een kade. Als je dit voorstel zou toetsen zou het niet voldoen aan de criteria. Als je meer wilt weten over deze criteria verwijs ik je graag door naar mijn collega [REDACTED] die hier meer over kan vertellen.

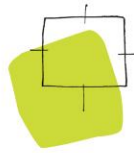
Daarnaast heb ik begrepen dat H+N+S cq [REDACTED] geen werk voor jullie gaat doen in het landschapsontwerp. Dat vinden we (ik en mijn collega [REDACTED] die ook bij het gesprek was) erg teleurstellend. Vanuit de Provincie Drenthe vinden we een goede ruimtelijke inpassing, ontwerp en het stapelen van meerdere functies een belangrijke voorwaarde voor onze medewerking aan een project. We dringen sterk aan op het inschakelen van een geschikt ontwerp bureau zoals H+N+S. Als jullie geen bureau inschakelen die gedegen schetsen kan maken, of als het een ander bureau is dan H+N+S, dan hoor ik graag hoe jullie de procedure verder zien en wat jullie van ons verwachten. Helaas moet dat wel wachten tot na mijn vakantie (die is inmiddels formeel begonnen). Wordt vervolgd!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED] Grootschalig Hernieuwbare Energie
Telefoon 0592 [REDACTED] (tevens mobiel nummer)

provincie Drenthe

Ik werk op ma, di, do & vr



BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Notitie stikstofberekening

Opdrachtgever: Powerfield

projectnummer: 967.00.00.10.00

Van: BügelHajema Adviseurs

Onderwerp: Berekening stikstofdepositie Zonnepark Matsloot

Datum: 1 november 2019

INLEIDING

In het kader van de ruimtelijke onderbouwing t.b.v. de realisatie van een zonnepark aan de Matsloot te Noordenveld is de depositie van stikstof ten gevolge van de bouw van het zonnepark in de gemeente Noordenveld berekend.

Het project maakt de realisatie van een zonnepark van circa 50 hectare mogelijk op een locatie in het niet stedelijk woonmilieu. De depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden ten gevolge van de emissie van NO_x en NH_3 van deze ontwikkeling, alsmede van het verkeer van en naar de locatie is berekend met het programmapakket AERIUS (1 november 2019). Deze notitie vormt een toelichting op de berekening.

INVOERGEGEVENS AERIUS

In AERIUS zijn standaard emissie-kengetallen opgenomen op basis waarvan de emissies van NO_x en NH_3 worden bepaald. Naast de bronnen van de mobiele werktuigen dienen ook de verkeersbewegingen op en van en naar het terrein in de berekeningen meegenomen te worden. Conform jurisprudentie dient de verkeersgeneratie beschouwd te worden totdat het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Volgens de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is dit het geval op het moment dat het aan- en afrijdende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag nog niet, dan wel niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt. De berekening heeft dienovereenkomstig plaatsgevonden.

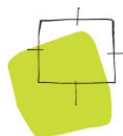
Aangezien het voornemen de ontwikkeling van een zonnepark betreft kan er vanuit worden gegaan dat er geen emissie van NO_x in de gebruiksfase plaatsvindt. Een zonnepark genereert geen verkeersbewegingen, deze kunnen daarom ook achterwege blijven. Derhalve is in deze berekening geen emissie van NO_x in de gebruiksfase opgenomen.

Ten behoeve van de werkzaamheden zijn de volgende invoergegevens in AERIUS gebruikt (afbeelding 1).

- Emissie mobiele werktuigen op de locatie (bron 1)

In de navolgende tabel zijn de invoergegevens van de mobiele werktuigen op de bouwlocatie weergegeven. Deze gegevens zijn door de opdrachtgever verstrekt.





Tabel 1. Emissie mobiele werktuigen bouwlocatie

Mobiel werktuig	Vermogen in kW	Belasting ¹	Draaiuren per jaar	Emissiefactor in gr/kWh	Emissie kg/jr.	Bouwjaar materiaal
Tractor met dumper	64	50%	1340	0,4	17,15	>=2015
Grote kraan	400	50%	890	0,4	71,20	>=2015
Betonmachine	200	50%	105	0,4	4,20	>=2015
Ramming machine	60	50%	1325	0,4	15,90	>=2015
Grote verreiker	75	50%	1895	0,4	28,43	>=2015
Mini graafmachine	30	60%	630	0,3	3,40	>=2015
Gator	40	50%	315	0,4	2,52	>=2015
Totale emissie in kg NOx /jaar					142,80	

- Werkverkeer (bron 2)

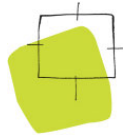
Wat betreft het werkverkeer is rekening gehouden met de volgende ritten per jaar. Deze gegevens zijn door de opdrachtgever verstrekt en waar nodig aangevuld.

- licht verkeer 2.500 ritten/jaar;
- middelzwaar vrachtverkeer 1.000 ritten/jaar;
- zwaar vrachtverkeer 700 ritten/jaar.

De totale emissie van het werkverkeer bedraagt ongeveer 4,42 kg NO_x/jr.

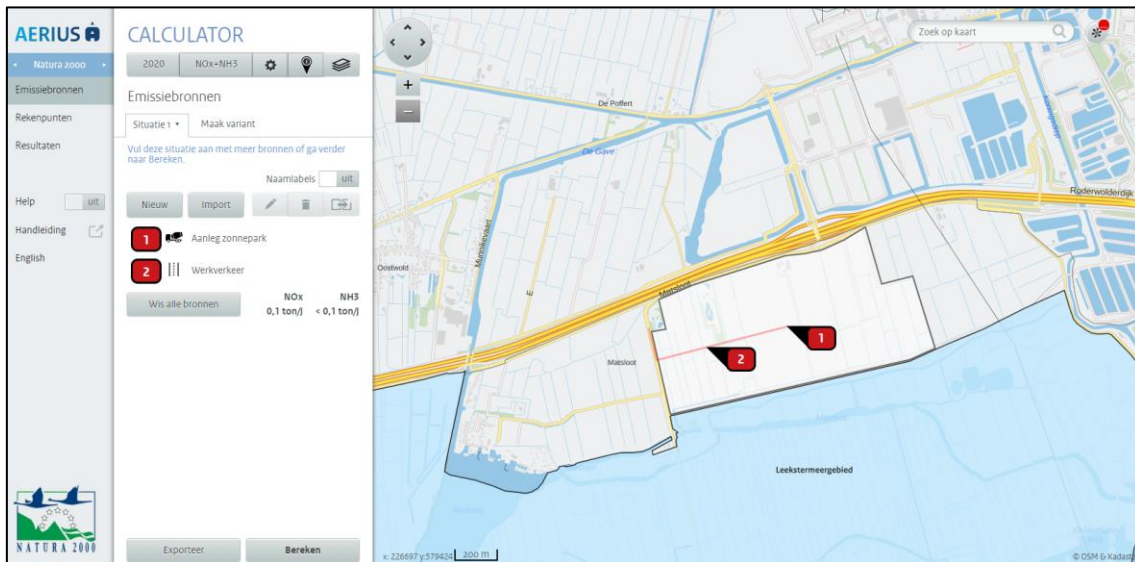
De totale emissie van het project bedraagt ongeveer 147,22 kg NO_x/jr.

¹ De belasting is het vermogen van het mobiele werktuig wat gemiddeld gebruikt wordt.



Model

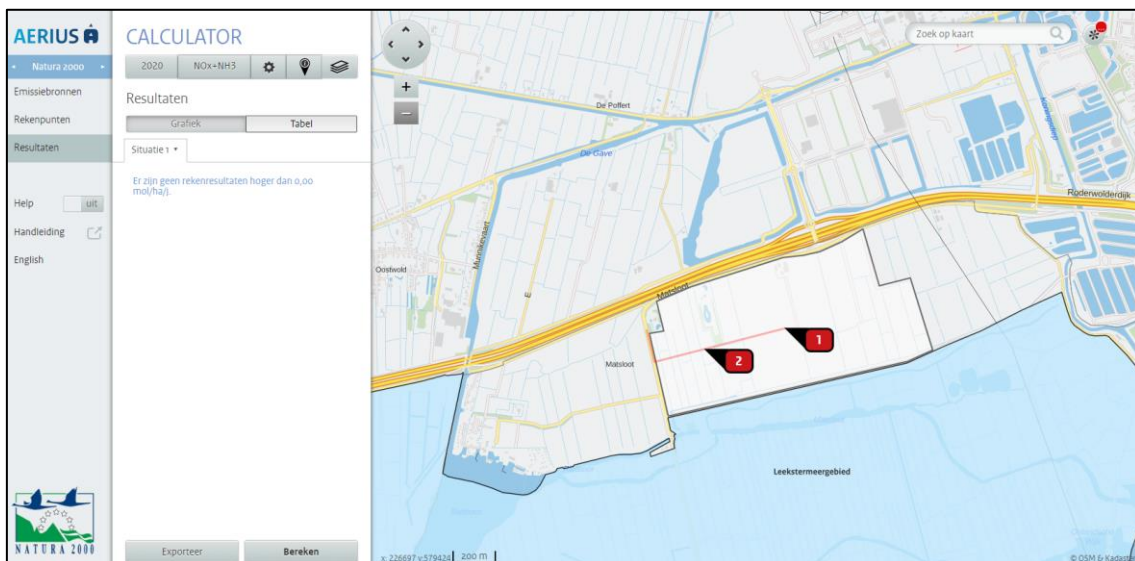
De emissie en depositie van het plan zijn bepaald met behulp van het AERIUS pakket (1 november 2019). Navolgend is van het model een afbeelding opgenomen.



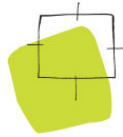
Afbeelding 1 - AERIUS model

REKENRESULTATEN EN CONCLUSIE

De berekening met AERIUS genereert een rekenresultaat en een pdf bestand waarin wordt geconstateerd dat er geen natuurgebieden zijn met een overschrijding van een projectbijdrage van meer dan 0,00 mol N/ha/jaar. Dit pdf bestand is als bijlage opgenomen.



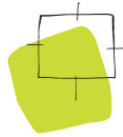
Afbeelding 2 - Rekenresultaat



Ruimte voor de leefomgeving

ECOLOGISCHE BEOORDELING

Er treedt door de stikstofdepositie geen negatief effect op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde Natura 2000-gebieden. Een vergunning van de Wnb is in het kader van de stikstofdepositie dan ook niet nodig.



Ruimte voor de leefomgeving

Bijlage 1

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH₃) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- ▶ Kenmerken
- ▶ Samenvatting emissies
- ▶ Depositieresultaten
- ▶ Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon nr cht ngs ocat e

Powerfield nvt, nvt Matsloot

Activiteit

Omschr v ng AER US kenmerk

Zonnepark Matsloot RZM6iVbKmkFL

Datum bereken ng Reken aar Rekenconf gurat e

01 november 2019, 14:52

2020

Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

S tuat e 1

NOx 147,22 kg/j

NH₃ < 1 kg/j

Resultaten

Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

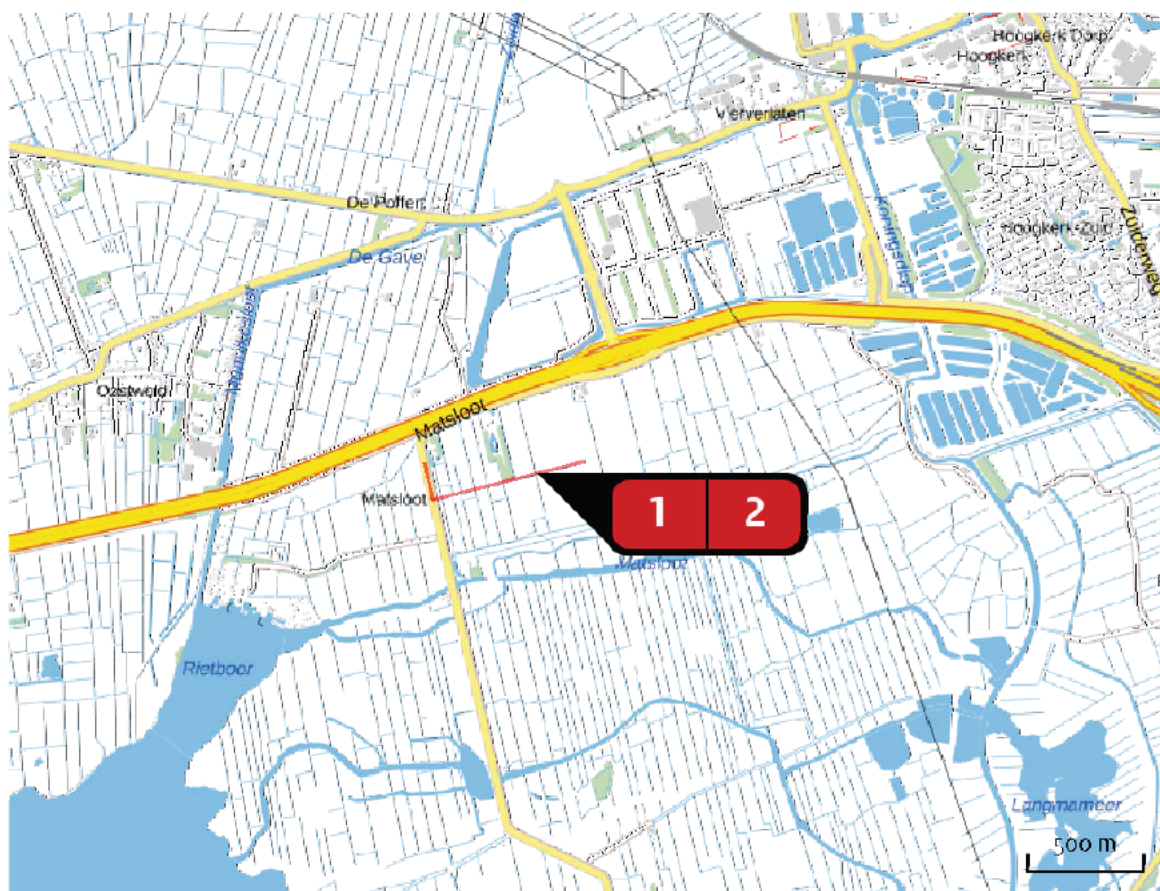
Natuurgeb ed

Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Aan eg van zonnepark mats oot

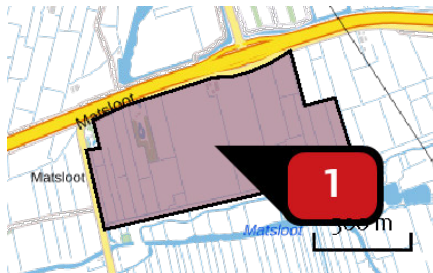
Locatie
Situatie 1



Emissie
Situatie 1

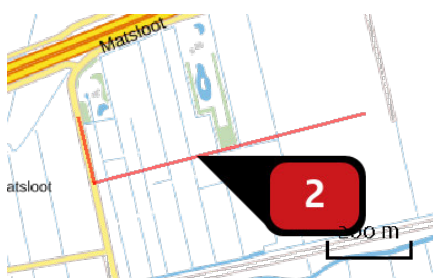
Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	 Aanleg zonnepark Mobiele werktuigen Bouw en Industrie	-	142,80 kg/j
2	 Werkverkeer Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	4,42 kg/j

Emissie
(per bron)
Situatie 1



Naam **Aanleg zonnepark**
Locatie (X Y) **227464, 579619**
NOx **142,80 kg/j**

Voertu g	Omschr v ng	Brandstof verbru k (/)	U tstoet hoogte (m)	Spre d ng (m)	Warmte nhoud (MW)	Stof	Em ss e
AFW	Dumper 64 kW		4,0	4,0	0,0	NOx	17,15 kg/j
AFW	Hijskraan 400 kW		4,0	4,0	0,0	NOx	71,20 kg/j
AFW	Betonstorter 200 kW		4,0	4,0	0,0	NOx	4,20 kg/j
AFW	Ramming machine 60 kW		4,0	4,0	0,0	NOx	15,90 kg/j
AFW	Verrijker 75 kW		4,0	4,0	0,0	NOx	28,43 kg/j
AFW	Graafmachine 30 kW		4,0	4,0	0,0	NOx	3,40 kg/j
AFW	Gator 40 kW		4,0	4,0	0,0	NOx	2,52 kg/j



Naam **Werkverkeer**
Locatie (X Y) **227066, 579514**
NOx **4,42 kg/j**
NH3 **< 1 kg/j**

Soort	Voertu g	Aanta voertu gen	Stof	Em ss e
Standaard	Licht verkeer	2.500,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	1.000,0 / jaar	NOx NH3	2,01 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	700,0 / jaar	NOx NH3	1,80 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter ondersteuning van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De gebruiker aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel beschikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een gereguleerd handelsmerk in Europa. Alle rechten dienen te worden voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekeningen zijn tot stand gekomen op basis van:
AERIUS versie 2019_20191018_c53b8fdaa8
Database versie b429880a81
Voor meer informatie over de gebruikte methoden en data zie:
<https://www.aerius.nl/n/factsheets/uitgevoerd>

Omgevingsvergunning Zonnepark Matsloot

Inhoudsopgave

Toelichting		3
Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging projectgebied	5
1.3	Geldend bestemmingsplan	6
1.4	Leeswijzer	6
Hoofdstuk 2	Planbeschrijving	7
2.1	Plangebied en omgeving	7
2.2	Plan en inpassing	7
Hoofdstuk 3	Beleid	9
3.1	Rijksbeleid	9
3.2	Provinciaal beleid	9
3.3	Gemeentelijk beleid	12
Hoofdstuk 4	Omgevingsaspecten	13
4.1	Archeologie en cultuurhistorie	13
4.2	Bodem	13
4.3	Ecologie	13
4.4	Externe veiligheid	14
4.5	Geluid	14
4.6	Kabels en leidingen	15
4.7	Lichthinder	15
4.8	Luchtkwaliteit	15
4.9	Milieuzonering	16
4.10	Verkeer en parkeren	16
4.11	Water	16
4.12	M.e.r.-beoordeling	16
Hoofdstuk 5	Uitvoerbaarheid	19
5.1	Economische uitvoerbaarheid	19
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	19
Bijlagen toelichting		21
Bijlage 1	Ecologische inventarisatie	23

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het bedrijf PowerField realiseert grondgebonden zonneparken. In het kader van de duurzaamheidsdoelstellingen van de Nederlandse overheid heeft het bedrijf een concept ontwikkeld waarbij gronden worden gekocht of gehuurd en omgezet naar een al dan niet tijdelijk zonnepark. Op deze wijze worden deze gronden gebruikt en wordt tegelijkertijd grootschalig aan de duurzaamheidsdoelstelling gewerkt.

Aan de A28 in een deel van de polder Lage Land heeft PowerField de beschikking over een aaneengesloten perceel van circa 80 hectare grond dat voornamelijk in gebruik is als agrarische grond. Hiervan wil PowerField circa 50 hectare inzetten om een grondgebonden zonnepark te ontwikkelen. Daarnaast wordt het overige gedeelte van het gebied ter beschikking gesteld voor de ontwikkeling van natuur. Het voornemen is om voor een periode van 30 jaar een zonnepark te realiseren van circa 35 megawattpiek (MWp). Een dergelijk zonnepark op deze locatie kan op jaarbasis ongeveer evenveel stroom produceren als circa 10.000 gemiddelde Nederlandse huishoudens (verbruik 3.300 kWh per jaar) verbruiken. Daarnaast zorgt het zonnepark voor een vermeden CO₂-uitstoot van circa 19.000 ton per jaar.

De ontwikkeling van het zonnepark is niet mogelijk binnen de geldende planologische kaders voor het plangebied. Om het initiatief juridisch-planologisch mogelijk te maken, is daarom deze ruimtelijke onderbouwing opgesteld.

1.2 Ligging projectgebied

Het projectgebied bevindt zich ten zuiden van de A28 en ten noorden van het Natura 2000-gebied Leekstermeer. De overige omliggende percelen betreffen agrarische gronden. Op de onderstaande afbeelding is het projectgebied weergegeven.



Figuur 1 Globale begrenzing projectgebied zonnepark

1.3 Geldend bestemmingsplan

Voor het projectgebied geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied Noordenveld' (vastgesteld 17 april 2013). De percelen hebben in dit plan de enkelbestemmingen 'Agrarisch' en 'Agrarisch Bedrijf', de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie2' en 'Leiding - Gas', de gebiedsaanduidingen 'open agrarisch gebied' en 'geluidzone - industrie' en de bouwaanduiding 'specifieke bouwaanduiding - kassen uitgesloten'. De realisatie van een zonnepark is niet mogelijk binnen deze bestemming.

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de huidige en toekomstige inrichting van het plangebied. Hoofdstuk 3 bestaat uit een beschrijving van en toets aan het relevante beleid op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau. Hoofdstuk 4 is gewijd aan de onderzoeken naar de omgevingsaspecten. In het laatste hoofdstuk wordt tenslotte ingegaan op de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het initiatief.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Plangebied en omgeving

Huidige situatie

Het projectgebied beslaat een gedeelte van de polder Matsloot en is circa XX hectare groot. Het gebied is in gebruik als agrarische grond en bestaat uit grasland gescheiden door en omring met sloten. In het projectgebied ligt één bouwkaavel voor een agrarisch bedrijf.

De noordzijde van het plangebied wordt begrensd door een lokale weg, met direct daarnaast de snelweg A28. Aan de zuidzijde grenst het aan het moerasgebied Onlanden, onderdeel van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. De oost- en de westzijde worden begrensd door agrarische gronden.

2.2 Plan en inpassing

Omvang zonnepark

Het projectgebied is gelegen op een afstand van circa 1,3 kilometer van Hoogkerk. De dichtstbijzijnde woning bevindt zich op een afstand van circa 350 m van het projectgebied. Het projectgebied bestaat uit onrendabele agrarische gronden. De totale oppervlakte van het plangebied is circa xxx hectare. Hiervan wil PowerField circa xxxx hectare inzetten om een grondgebonden zonnepark te ontwikkelen. Daarnaast wordt xxxx hectare ter beschikking gesteld voor de realisatie van natuur. Het voornemen is om voor een periode van 30 jaar een zonnepark te realiseren van circa xxxxx megawattpiek (MWp).

De zonnepanelen worden geplaatst in een zuid-opstelling. De panelen worden geplaatst op stellages en hebben een maximale hoogte van 1,8 m. De panelen zullen worden geplaatst onder een hoek van 15° - 35°. Met een geïnstalleerd vermogen van circa xx MWp gaat het om ongeveer xxxx reguliere zonnepanelen. Een dergelijk zonnepark op deze locatie kan op jaarbasis ongeveer xxx MWh aan stroom produceren. Dit staat gelijk aan het verbruik van circa xxxx gemiddelde Nederlandse huishoudens (verbruik per jaar xxxx kWh). Daarnaast zorgt het zonnepark voor een vermeden CO₂-uitstoot van circa xxxxx ton per jaar.

Landschappelijke inpassing

Hoofdstuk 3 **Beleid**

3.1 **Rijksbeleid**

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. In de SVIR is de visie van de rijksoverheid op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 aangegeven. Dit betreft een integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR is gekozen voor een meer selectieve inzet van het rijksbeleid dan voorheen. Voor de periode tot 2028 zijn de ambities van het Rijk in drie doelen uitgewerkt:

- vergroten van de concurrentiekracht door versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- verbeteren van de bereikbaarheid;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Met de hiervoor genoemde doelen zijn dertien nationale belangen aan de orde die in de SVIR verder gebiedsgericht zijn uitgewerkt in concrete opgaven voor de diverse onderscheiden regio's. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden meer beleidsvrijheid op het terrein van de ruimtelijke ordening gekregen; het kabinet is van mening dat provincies en gemeenten beter op de hoogte zijn van de actuele situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties en daardoor beter kunnen afwegen welke (ruimtelijke) ingrepen in een gebied nodig zijn.

Bij gebiedsontwikkeling is 'een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten' van belang. Hierbij hanteert het Rijk de ladder van duurzame verstedelijking. Deze is opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening heeft het Rijk voorts enkele nationale belangen voorzien van bindende regels. Deze dienen bij ruimtelijke plannen in acht te worden gehouden. Het plangebied ligt niet in een gebied waarvoor bindende regels zijn opgenomen.

LADDER VOOR DUURZAME VERSTEDELIJKING

In de SVIR is de 'ladder voor duurzame verstedelijking' (hierna: Ladder) geïntroduceerd. Bij besluit van 28 augustus 2012 is de Ladder toegevoegd aan artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en vervolgens op 1 oktober 2012 in werking getreden. Op 1 juli 2017 is het Bro gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt.

Het doel van de Ladder is zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik, met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en ontwikkelingen in de omgeving. De Ladder geeft daarmee invulling aan het nationaal ruimtelijk belang gericht op een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij ruimtelijke besluiten. Volgend uit jurisprudentie wordt een zonnepark niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling beschouwd. Derhalve is toepassing van de Ladder niet aan de orde.

3.2 **Provinciaal beleid**

Omgevingsvisie

Het omgevingsbeleid van de provincie Drenthe is vervat in de Omgevingsvisie (juni 2010) met de bijbehorende Omgevingsverordening. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen in Drenthe hebben geleid tot een beperkte aanpassing van de Omgevingsvisie Drenthe 2010. De geactualiseerde Omgevingsvisie is op 20 augustus 2014 in werking getreden. In de geactualiseerde versie wordt dieper ingegaan op de kernkwaliteiten van de provincie. Op dit moment heeft de provincie een ontwerp-Revisie Omgevingsvisie Drenthe, een PlanMER en een ontwerp-Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018 in voorbereiding. Deze hebben nog geen rechtskracht

verkregen.

De missie uit de Omgevingsvisie is het koesteren van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe passend bij deze kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten zijn rust, ruimte, natuur en landschap, oorspronkelijkheid, naoberschap, menselijke maat, veiligheid en kleinschaligheid (Drentse schaal). In de Omgevingsverordening zijn deze kernkwaliteiten doorvertaald als archeologie, aardkundige waarden, cultuurhistorie, landschap, rust, en natuur.

Om de missie te bereiken, wil de provincie vier robuuste systemen ontwikkelen. Deze vier systemen zijn: het sociaal-economisch systeem, het watersysteem, het landbouwsysteem en het natuursysteem. Binnen deze systemen staat de ontwikkeling van de hoofdfunctie (respectievelijk wonen en werken, water, natuur en landbouw) voorop. Een robuust systeem wil zeggen dat een verstoring als gevolg van een ontwikkeling geen significante gevolgen heeft voor het functioneren van het systeem.

Daarnaast is voor het bereiken van de missie de ruimtelijke kwaliteit van belang. De provincie wil ontwikkelingen stimuleren die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteit zit voor de provincie in het zorgvuldig gebruikmaken van de ruimte, het behouden en waar mogelijk versterken van de kernkwaliteiten en het waarborgen van de kwaliteit van het milieu en de leefomgeving.

KERNKWALITEITEN

Ter plaatse van het projectgebied is sprake van de volgende kernkwaliteiten:

- Natuur
- Aardkundige waarden
- Landschap
- Cultuurhistorie
- Archeologie

XXXXXX

ZONNE-ENERGIE

Onderdeel van de gewenste energietransitie is het stimuleren van een hogere productie van zonnestroom (zonnepanelen). Concreet streeft de provincie naar een uitbreiding van zonnestroom in 2020 tot 151 TJ (ruim 60MW). Ten opzichte van de productie in 2010 betekent dit een forse toename, van circa 143TJ. Om bij deze ontwikkelingen de ruimtelijke kwaliteit te borgen, hanteert de provincie een ruimtelijk kader voor de toepassing van zonne-energie. Het kader handelt alleen over de meer grootschalige ontwikkelingen en heeft dus geen betrekking op de inpassing van kleinschalige, losse zonnepanelen.

ZONNELADDER

1. Gebouwbonden; zon op daken

De productie van zonne-energie wordt zo mogelijk gerealiseerd met behulp van gebouwbonden installaties. Bij de toepassing op beschikbare en geschikt dakoppervlak wordt gestreefd naar een architectonisch rustig en evenwichtig beeld. Zonne-energie mag veelal ook worden toegepast in gebieden met cultuurhistorische of archeologische kernkwaliteiten.

2. Grondgebonden; zon op maaiveld

De aanleg van grondgebonden zonne-installaties op maaiveld wordt toegestaan in bestaand stedelijk gebied. Gedacht kan worden aan bedrijventerreinen en woningbouwlocaties die op korte tot middellange termijn geen invulling zullen krijgen. Er gelden daarbij voorwaarden die zorgen voor een zorgvuldige ruimtelijke inpassing.

3. Initiatieven met maatschappelijk draagvlak

Grondgebonden zonne-installaties buiten bestaand stedelijk gebied kunnen alleen dan op een positieve houding rekenen wanneer de initiatieven voorzien zijn van een breed maatschappelijk draagvlak en wanneer ze kunnen rekenen op betrokkenheid vanuit de directe omgeving.

Bij maatschappelijke initiatieven die inhaken op noaberschap, menselijke maat en kleinschaligheid – bijvoorbeeld in de vorm van lokale energiecoöperaties – gaat de provincie in samenspraak met de initiatiefnemers verkennen onder welke voorwaarden toepassing mogelijk is.

1. Gebouwgebonden; zon op daken

De initiatiefnemer heeft in de omgeving van het plangebied niet voldoende beschikbaar en geschikt dakoppervlak tot zijn beschikking om te komen tot een zonnepark met een omvang als in dit plan. Gezien de omvang van het provinciale streven naar een uitbreiding van zonnestroom volstaat het ook niet om alleen dakoppervlak te gebruiken.

2. Grondgebonden; zon op maaiveld

Zoals eerder aangegeven in paragraaf 3.1 bestaat het stedelijk gebied in de omgeving uit kleinschalige dorpskernen. De mogelijkheden om binnen die dorpen in grootschalige zonneparken te voorzien met een omvang als die uit dit plan zijn niet aanwezig.

3. Initiatieven met maatschappelijk draagvlak

Het zonnepark betreft een grondgebonden zonne-installatie buiten bestaand stedelijk gebied. Op het plan is daarmee trede 3 van de provinciale zonneladder (Initiatieven met maatschappelijk draagvlak) van toepassing.

Ruimtelijke verkenning zonne-akkers

De provincie Drenthe heeft een verkenning gedaan naar mogelijkheden voor zonne-akkers in Drenthe. In de 'Ruimtelijke verkenning zonne-akkers in de Provincie Drenthe' (2014) is vanuit visueel-ruimtelijk oogpunt onderzocht welke randvoorwaarden, kansen en concepten er zijn rondom grootschalige zonne-akkers in Drenthe.

De verkenning moet bijdragen aan handvatten voor het toekomstig beleid rondom zonne-akkers. Aandacht wordt besteed aan:

- De wisselwerking met de zes kernkwaliteiten die in het Drentse omgevingsbeleid worden gehanteerd;
- De verbinding van de energieproductie op de zonne-akker in relatie tot haar omgeving (aanwezigheid van infrastructuur en afnemers in de directe omgeving), mede gelet op de economische haalbaarheid;
- De huidige en toekomstige bestemming van het gebied in relatie tot het zijn van een logische plek voor een zonne-akker. Hierbij speelt ook de uitstraling die een zonne-akker kan hebben om Drenthe als duurzame provincie op de kaart te zetten;
- De relevantie van een zonne-akker als pauzelandchap.

Energiestrategie Drenthe

Drenthe zet in op het realiseren van een duurzame Drentse energiehuishouding. De inwoners moeten minder fossiele energie gebruiken, meer hernieuwbare energie produceren en fossiele energie efficiënter en schoner gebruiken. In de Energiestrategie Drenthe staat hoe dat kan. De provincie wil met partners werken aan concretisering en uitvoering van maatregelen, voortbouwend op de inspanningen in het verleden.

In de Energiestrategie Drenthe is de actuele situatie beschreven, in verhouding tot de doelstellingen voor 2020 en 2050. Het hoofdoel is minder uitstoot van broeikasgassen, maar het gaat ook om energieleveringszekerheid en de ruimtelijke en economische ontwikkeling van

Drenthe met nieuwe werkgelegenheid, nieuwe energielandschappen en nieuwe initiatieven van inwoners.

In de Energiestrategie is een aantal strategische sporen opgenomen. Met betrekking tot zonnestroom is in het spoor 'Groene energie en slimme systemen' onder meer het volgende opgenomen:

- Uitbreiding van de oppervlakte zonnepanelen op geschikte daken tot 100 ha en tot 200 ha met wijziging van landelijke regels. Eventuele aanleg op maaiveld ('zonneakker' of 'zonneweide') onder voorwaarden in nader aan te wijzen gebieden.
- Aanleg stimuleren door het mede organiseren van het uitwisselen van informatie, visie uitdragen, voorbeeldprojecten, overleg, kennis inbrengen, verbindingen organiseren en cetera.
- Bewonderen dat gemeenten, Natuur en Milieufederatie Drenthe en Drentse Energie Organisatie initiatieven stimuleren van inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Beleidskader Zonneakkers

Het Beleidskader vormt een uitwerking van trede 3 (initiatieven met maatschappelijk draagvlak) van de Zonneladder en omvat drie aandachtsvelden: locaties, omvang en ruimtelijke inpassing.

LOCATIES

- Aan de randen van woon- of werklocaties mogelijkheden om lokale opwekking van zonnestroom direct te koppelen aan eindgebruikers.
- Binnen de provincie zijn plekken en gebieden waar bestaande functies te combineren zijn met installaties voor zonne-energie. Er ontstaat meerwaarde door multifunctioneel ruimtegebruik. De provincie gaat graag het gesprek aan over initiatieven waarin dit soort ruimtes benut worden voor de opwekking van zonne-energie.
- Bepaalde bijzondere locaties, zoals vuilstorten, luchthavens, circuits of infrastructurele projecten, lenen zich door ligging en/of vorm voor initiatieven met een iconische uitstraling.

OMVANG

De aanleg van een zonne-akker betekent dat een technische installatie in het landschap wordt geplaatst. Naarmate de omvang hiervan toeneemt, wordt ook de uitstraling meer industrieel. De provincie Drenthe wil een goede ruimtelijke verhouding tussen de oppervlakte van een initiatief en de nabijgelegen (gebouwde) omgeving. Tegelijkertijd is het vanuit zuinig en doelmatig ruimtegebruik wenselijk dat een balans wordt gezocht tussen de productie en de afname van zonne-energie in de omgeving.

RUIMTELIJKE INPASSING

De provincie vraagt initiatiefnemers een plan op te stellen waarin aandacht is voor de ruimtelijke fysieke context. Aandacht voor een samenhangend ontwerp, meerwaarde voor het gebied en inrichting van de randen zijn hierbij belangrijke aspecten. Juist aan de randen is het belangrijk dat wordt ingespeeld op de omgeving en de kernkwaliteiten in het gebied.

3.3 Gemeentelijk beleid

xxxx

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

4.1 Archeologie en cultuurhistorie

Wettelijk kader

De Monumentenwet 1988 is per 1 juli 2016 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

De Erfgoedwet bundelt en wijzigt een aantal wetten op het terrein van cultureel erfgoed. De kern van deze wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven (in situ). Wanneer dit niet mogelijk is, worden archeologische resten opgegraven en elders bewaard (ex situ). Daarnaast dient ieder ruimtelijk plan een analyse van de overige cultuurhistorische waarden van het plangebied te bevatten. Voor zover in een plangebied sprake is van erfgoed, dient op grond van voorgaande dan ook aangegeven te worden op welke wijze met deze cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten archeologie rekening wordt gehouden.

Afweging

ARCHEOLOGIE

4.2 Bodem

Wettelijk kader

Voor de bodemkwaliteit geldt de Wet bodembescherming (Wbb) en het (bijbehorende) besluit bodemkwaliteit. Gestreefd wordt naar een duurzaam gebruik van de bodem. Bij een ruimtelijk plan dient de bodemkwaliteit van het betreffende gebied inzichtelijk worden gemaakt. Het uitgangspunt wat betreft de bodem in het plangebied is, dat de kwaliteit ervan zodanig moet zijn dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid bij het gebruik van het plangebied voor de voorgenomen functie.

Afweging

Het zonnepark wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn bij de aanleg geen grootschalige bodemingrepen aan de orde. Er wordt geen grond van het terrein afgevoerd en er wordt gewerkt met een gesloten grondbalans. Ter plaatse van het plangebied is op grond van het Bodemloket (bodemloket.nl) geen sprake van historisch bekende activiteiten, onderzoeken en/of saneringen. Gelet op het huidige agrarische gebruik worden ook geen ernstige verontreinigingen verwacht. De kwaliteit van de bodem staat de uitvoerbaarheid van het project niet in de weg.

4.3 Ecologie

Wettelijk kader

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen is een quick scan flora en fauna uitgevoerd (Verbroken kruisverwijzing naar 'Quick scan flora en fauna'). Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Gebiedsbescherming

Soortenbescherming

Stikstofonderzoek

4.4 Externe veiligheid

Wettelijk kader

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport (onder andere van gevaarlijke stoffen). Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen of omstandigheden. Risicobronnen kunnen onderscheiden worden in risicovolle inrichtingen (onder andere lpg-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen (via wegen, spoorwegen, waterwegen) en leidingen (onder andere aardgas, vloeibare brandstof en elektriciteit).

Om voldoende ruimte te scheppen tussen risicobron en de personen of objecten die risico lopen (kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten), moeten vaak afstanden in acht worden genomen. Ook ontwikkelingsmogelijkheden die ingrijpen in de personendichtheid kunnen om onderzoek vragen.

Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt in het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans dat een persoon die (onafgebroken aanwezig en onbeschermd) op een bepaalde plaats overlijdt als gevolg van een calamiteit met een inrichting of een transportmodaliteit. Het GR bestaat uit de cumulatieve kans per jaar dat een groep van een bepaalde omvang overlijdt als gevolg van een calamiteit met een inrichting of een transportmodaliteit.

Afweging

Het zonnepark is geen inrichting als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

4.5 Geluid

Wettelijk kader

In het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) bevinden zich langs alle wegen zones. In geval van het realiseren van geluidgevoelige bebouwing binnen deze zones dient een akoestisch onderzoek plaats te vinden.

Afweging

Een zonnepark is geen geluidgevoelig object. Akoestisch onderzoek is in dit kader dan ook niet noodzakelijk. Een zonnepark wordt aangemerkt als een inrichting in de zin van het Activiteitenbesluit. Er moet worden voldaan aan de geluidsvoorschriften uit het Activiteitenbesluit.

De GGD adviseert om strengere normen op te leggen om geluidshinder te voorkomen, namelijk een geluidsbelasting op de dichtstbijzijnde gevel van ten hoogste $L_{den} = 43$ dB. De afstand van het zonnepark tot de dichtstbijzijnde geluidgevoelige gevel bedraagt meer dan xxx meter.

Geluidhinder als gevolg van de transformatoren is vanwege deze grote afstand niet aan de orde. Gelet op de grote afstand tot de dichtstbijzijnde woning worden geen maatwerkvoorschriften opgelegd.

4.6 Kabels en leidingen

Kader

Afweging

Initia

4.7 Lichthinder

Kader en afweging

De werking van zonnepanelen is gebaseerd op het opvangen van (zon)licht. De zonnepanelen zelf vormen geen lichtbron. Lichthinder wordt dan ook niet verwacht. Reflectie van zonlicht is nadelig voor het rendement en wordt dus ook om die reden zoveel mogelijk voorkomen.

Zonneparken kunnen overigens wel gepaard gaan met een hinderlijke schittering van de zon voor automobilisten op omliggende wegen. Dit kan mogelijk leiden tot negatieve gevolgen voor de verkeersveiligheid. Langs de randen van het plangebied wordt een ruime rand rondom de opstelling van de zonnepanelen aangehouden. De afstand tot de dichtstbijzijnde wegen is daarmee relatief groot. Daarnaast wordt het park middels landschappelijke inpassing waar mogelijk aan het zicht onttrokken. De panelen worden geplaatst in een zuidopstelling onder een relatief kleine hoek. Daarmee zal er van onevenredige hinderlijke reflectie en lichthinder naar verwachting geen sprake zijn.

4.8 Luchtkwaliteit

Wettelijk kader

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen, zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

Ook projecten die 'niet in betekende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm.

In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 of PM_{10}) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd.

Afweging

Op grond van de nibm-tool (versie 2017) is een project pas in betekende mate bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 450 per dag (met 20% aandeel vrachtverkeer). Het plan betreft de realisatie van een zonnepark. Tijdens de aanleg zal er tijdelijk sprake zijn van een toename van het aantal verkeersbewegingen. Na de opening van het park loopt dit aantal weer terug.

In beide perioden blijft het aantal verkeersbewegingen zeer ruim onder het genoemde aantal van 450 per dag. Het plan leidt niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit met 3% en kan als 'niet in betekende mate' worden beschouwd. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. Het

aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor het plan.

4.9 Milieuzonering

Wettelijk kader

Milieuaspecten worden geregeld via de daartoe geëigende wetgeving, maar daar waar het de ruimtelijke ordening raakt, dient met deze aspecten rekening te worden gehouden. Het gaat dan om de situering van milieugevoelige objecten ten opzichte van milieuhinderlijke elementen. De toelaatbaarheid van bedrijvigheid kan globaal worden beoordeeld met behulp van de methodiek van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'.

Afweging

In het plangebied is sprake van een agrarische functie. Het plan maakt geen nieuwe milieugevoelige functies mogelijk die een grotere bescherming dan ten opzichte van die functie noodzakelijk maken.

Zonneparken zijn niet opgenomen in de de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Voor de enigszins vergelijkbare functie 'elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorbedrijven' geldt voor bedrijven tot 100 MVA een grootste richtafstand van 50 meter, voor het aspect geluid. De afstand van de grens van het zonnepark tot de gevels van de dichtstbijzijnde woningen bedraagt circa XXX meter. De transformatoren van het zonnepark zijn op nog grotere afstand van die gevels geprojecteerd.

De GGD adviseert om het zonnepark zodanig in te richten dat het elektromagnetische veld ter hoogte van woningen niet hoger is dan 0,4 microtesla, hetgeen overeenkomt met Rijksbeleid bij hoogspanningslijnen. De gemeente sluit zich bij dit advies aan. Zoals GGD aangeeft betreft die afstand die men dan voor die situatie moet aanhouden enkele tientallen meters. Met het planvoornemen is daarvan sprake: de afstand van het zonnepark tot aan de dichtstbijzijnde woning bedraagt meer dan XXXX meter.

Het aspect milieuzonering vormt geen belemmering voor het project.

4.10 Verkeer en parkeren

Wettelijk kader en afweging

Voor zover er al sprake is van een verkeersaantrekkende werking dan is deze beperkt.

Het uitgangspunt is dat een ontwikkeling voorziet in de eigen parkeerbehoefte. Op het park is voldoende parkeergelegenheid aanwezig voor het eerdergenoemde incidentele bezoek. Het plan voorziet in de benodigde parkeerbehoefte.

4.11 Water

Op grond van artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening moeten ruimtelijke plannen zijn voorzien van een waterparagraaf. Hiervoor moet het proces van de watertoets worden doorlopen. Bij het watertoetsproces gaat het om het hele proces van vroegtijdig meedenken, informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten.

4.12 M.e.r.-beoordeling

Wettelijk kader

Op 1 april 2011 is het Besluit milieueffectrapportage gewijzigd door het 'Besluit reparatie en modernisering milieueffectrapportage' en is bepaald dat de grenswaarden voor een m.e.r.-beoordelingsplicht indicatief zijn. Het bevoegd gezag moet bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, nagaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage

III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling (85/337/EEG).

In het kader van de wijziging van het Besluit m.e.r. is een handreiking opgesteld over de vraag hoe moet worden vastgesteld of een activiteit met een omvang onder de drempelwaarde toch belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. In de handreiking is opgenomen dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen op de D-lijst en die een omvang hebben die beneden de drempelwaarden ligt, een toets moet worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gebruikt. Uit deze toets kunnen twee conclusies volgen: belangrijke nadelige milieueffecten zijn uitgesloten of belangrijke nadelige milieueffecten zijn niet uitgesloten. In het eerste geval is de activiteit niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig, in het andere geval dient een m.e.r.-beoordeling te worden uitgevoerd en de bijbehorende procedure te worden gevolgd. De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling.

Afweging

De gronden in het plangebied zijn in gebruik als agrarische gronden. Het plan maakt een, tijdelijke, functiewijziging naar een zonnepark mogelijk. Deze activiteit komt niet voor op de D-lijst van het Besluit m.e.r. Een vormvrije m.e.r.-beoordeling is niet noodzakelijk. Uit de verrichte milieuonderzoeken, zoals opgenomen in dit hoofdstuk, blijkt verder dat het plan geen significante effecten op de omgeving heeft.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Wanneer er sprake is van een bouwplan als bepaald in artikel 6.12 Wro en 6.2.1 Bro moet hiervoor in beginsel een exploitatieplan worden vastgesteld. Hiervan kan worden afgezien als het kostenverhaal anderszins verzekerd is. De realisatie van een zonnepark is geen bouwplan als bepaald in de genoemde artikelen. Daarnaast wordt er een overeenkomst gesloten tussen gemeente en ontwikkelende partij, waarin het kostenverhaal, waaronder planschade, is geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is bij dit bestemmingsplan niet nodig.

Voor de totstandkoming van het zonnepark wordt een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd. Deze subsidie is in de exploitatie noodzakelijk voor de bedrijfseconomische haalbaarheid.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

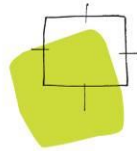
Informatie avond

Vooroverleg

Ontwerpbestemmingsplan

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Ecologische inventarisatie



BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Memo

Opdrachtgever: Powerfield

projectnummer: 967.00.01.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie

Datum: 09-10-2019

Inleiding

KADER

In de polder Lage Land in het Matslootgebied, gelegen in de gemeente Noordenveld is het voornemen een zonnepark te ontwikkelen. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een ecologische inventarisatie uitgevoerd. Toetsing van mogelijke effecten op het aangrenzende Natura 2000-gebieden in het kader van gebiedsbescherming volgens Wet natuurbescherming (Wnb)¹ is reeds gedaan in een afzonderlijke voortoets². Doel van deze ecologische inventarisatie is om na te gaan of aanvullend onderzoek noodzakelijk is naar soortenbescherming in het kader van de Wnb of gebiedsbescherming in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied en de directe omgeving ten behoeve van de inventarisatie op 29 januari 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: halfbewolkt, droog, circa 8 °C en een matige wind.

PLANGEBIED EN ONDERZOEKSGEBIED

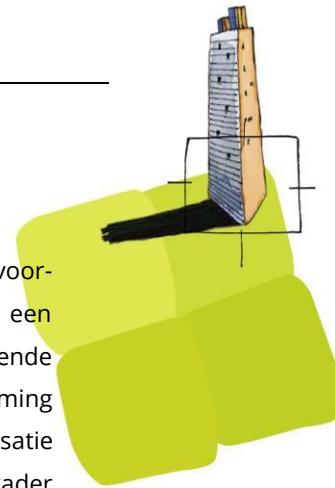
De begrenzing van het plangebied zonnepark Matsloot vormt een deel van de polder Lage Land. Het plangebied is circa 50 hectare groot is nu in gebruik als agrarisch gebied.

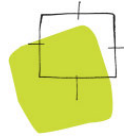
De noordzijde van het plangebied wordt begrensd door een lokale weg, met direct daarnaast de snelweg A28. Aan de zuidzijde grenst het aan het moerasgebied Onlanden, onderdeel van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. De oost- en westzijde worden begrensd door agrarische percelen.

Het plangebied bestaat uit vier percelen grasland gescheiden door en omringd met sloten, en een bouwkaavel van een agrarisch bedrijf. Houtige beplanting en bebouwing ontbreken in het onderzoeksgebied.

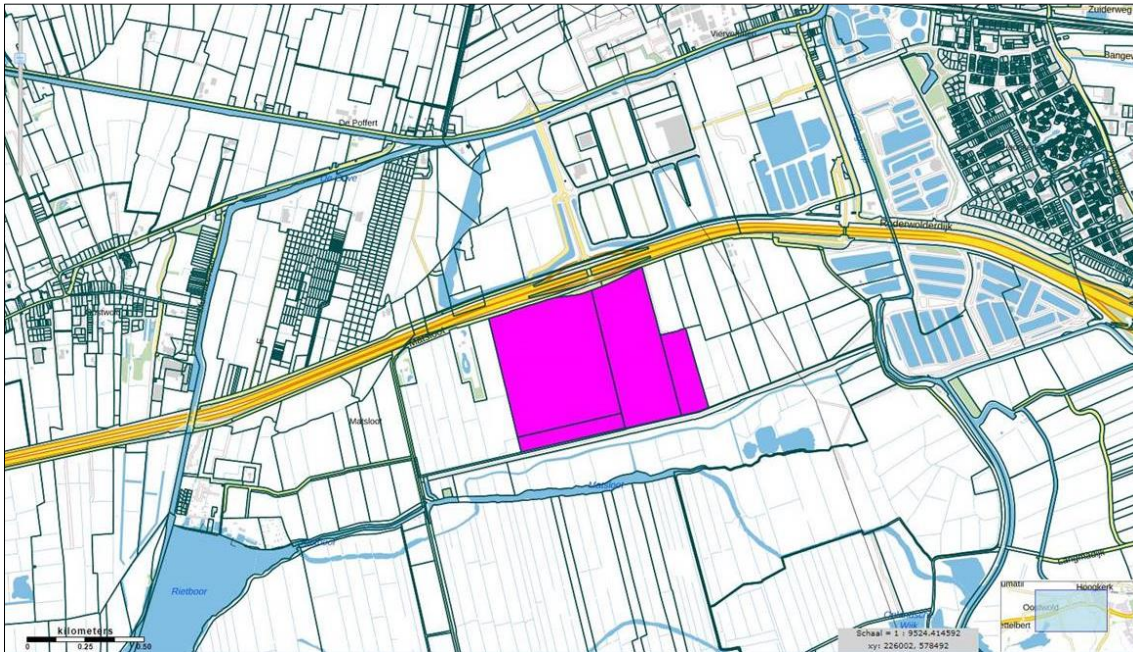
¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

² BügelHajema, 2019. Voortoets zonnepark Matsloot, 24 juli 2019.





De bouwkaavel aan de noordrand van het plangebied blijft ongewijzigd in het plan. Daarom wordt de bouwkaavel buiten het onderzoeksgebied van deze inventarisatie gelaten.



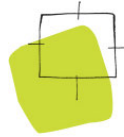
Figuur 1. Ligging van het plangebied (Bron Powerfield)



Figuur 2. Impressie van het westelijk deel van het onderzoeksgebied (29 januari 2019).

HET VOORNEMEN

Het voornemen betreft de realisatie van een zonnepark en een aantal natuurelementen binnen de huidige agrarische percelen. Voor het opstellen van de zonnepanelen is licht graafwerk nodig. De huidige watergangen in en rond het onderzoeksgebied blijven daarbij behouden. In het zonnepark



worden tevens natuurelementen opgenomen langs de watergangen, in de vorm van natuurvriendelijke oevers of stroken kruidenrijk gras. De exacte inrichting daarvan is nog niet uitgewerkt.

SOORTENBESCHERMING

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Deze betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

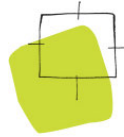
INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna³ (NDFF) via Quickscanhulp.nl⁴ (© NDFF - quickscanhulp.nl 07-01-2019 14:04:33) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het onderzoeksgebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het betreffen beschermde soorten vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen, zoogdieren, amfibieën, libellen en vaatplanten. Indien van toepassing worden relevante soorten in onderstaande tekst besproken.

In het grasland domineert Engels raaigras, met daarnaast grassen zoals ruw beemdgras en kweek, en verspreid kruiden zoals gewone hoornbloem en vogelmuur. In de sloten was ten tijde van het veldbezoek weinig watervegetatie aanwezig, met plaatselijk soorten zoals smalle waterpest en mannagrass, en moerasplanten zoals liesgras en riet. Op de oevers staan voornamelijk grassen en moerasplanten zoals riet en pitrus. Deze planten duiden op zeer voedselrijke omstandigheden. Uit de omgeving is de beschermde plant Karthuizer anjer bekend (Quickscanhulp.nl). Dit is een soort van schralere droge kalkhoudende grond, een biotoop dat ontbreekt in het onderzoeksgebied.

³ De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

⁴ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.



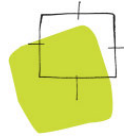
Uit de omgeving van het onderzoeksgebied is het voorkomen van verschillende soorten vogels met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals huismus, roek en enkele soorten roofvogels en uilen (Quickscanhulp.nl). In het onderzoeksgebied ontbreken bomen of gebouwen waarin zich nest- of verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen bevinden. Het onderzoeksgebied is goed geschikt als foerageergebied voor roek, voor andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en slechtvalk is het matig geschikt.

In het onderzoeksgebied zijn enkele algemene vogelsoorten van grasland en sloten waargenomen zoals grote zilverreiger, grauwe gans, kolgans en brandgans, waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Deze soorten kunnen hier foerageren, en enkele andere zoals meerkoet en wilde eend kunnen hier ook broeden. Voor minder zeldzame weidevogels zoals Kievit en scholekster vormen de graslanden een geschikt broedbiotoop, met name de delen die verder van de weg en bebouwing liggen, in het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied.

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl blijkt dat uit de naaste omgeving verschillende soorten vleermuizen bekend zijn, zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis, die alle beschermd zijn. In het onderzoeksgebied ontbreken bomen of gebouwen waarin zich verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen bevinden. Mogelijk gebruiken vleermuizen het onderzoeksgebied als foerageergebied. Het meest geschikt is de zuidrand van het onderzoeksgebied, met een brede watergang en grenzend aan een verhoogde kade. Deze zuidrand is ook geschikt als foerageergebied voor watervleermuis. In mindere mate zijn ook de andere watergangen geschikt als foerageergebied. De noordrand is veel minder geschikt vanwege de smalle sloot en de ligging langs de snelweg. De percelen zelf vormen door de inrichting en het intensieve gebruik geen hoogwaardig foerageergebied. De watergang aan de zuidrand van het plangebied maakt deel uit van een lijnvormige structuur die mogelijk fungeert als essentiële (onmisbare) vliegroute voor vleermuizen.

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het onderzoeksgebied 15 beschermde grondgebonden zoogdiersoorten bekend zijn. Tien daarvan betreffen algemene soorten waarvoor in de provincie Drenthe een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 eerste lid Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. De niet-vrijgestelde soorten betreffen eekhoorn, boom- en steenmarter, waterspitsmuis en otter.

Voor otter is het onderzoeksgebied grotendeels ongeschikt als leefgebied door het ontbreken van moeras en brede oeverzones. Voor eekhoorn en boommarter is het onderzoeksgebied niet geschikt als leefgebied door het ontbreken van houtige elementen. Er zijn geen rommelhoeken, houtstapels of opslag van materialen aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats voor steenmarter. Door het ontbreken van ruigte of beplanting is het onderzoeksgebied ook matig geschikt als foerageergebied voor deze soort, en dan voornamelijk de sloten. De watergangen in het onderzoeksgebied heb-



ben geen flauwe oevers met ruigtebegroeiing of riet. Daardoor is het gebied niet geschikt als leefgebied voor waterspitsmuis.

Tijdens het veldbezoek zijn haas en ree waargenomen. Van deze en enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis en woelrat zijn in het onderzoeksgebied verblijfplaatsen te verwachten. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

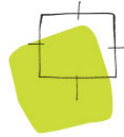
Uit de directe omgeving van het onderzoeksgebied (0-1 kilometer) is het voorkomen van zeven beschermde amfibieënsoorten bekend (Quickscanhulp.nl). Dit betreft algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad. Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze soorten kunnen zich voortplanten in de watergangen en het onderzoeksgebied is (deels matig) geschikt als landbiotoop. Beschermde niet-vrijgestelde soorten die bekend zijn uit het gebied betreffen heikikker en poelkikker.

Heikikker heeft als voortplantingswater ondiep, zon beschenen, voedselarm en vaak relatief zuur water nodig, als leefgebied in zomerhalfjaar schraal en wat ruig gebied, en als overwinteringsgebied sloten met afgetrapte slootkanten (niet in het weiland) en in bosjes⁵. Poelkikker heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren met een goed begroeide oeverzone en snel opwarmende ondiepe oeverzones, in bos-, heide- en hoogveengebieden en ook wel in halfnatuurlijke graslanden. Poelkikker overwintert voornamelijk op land, liefst in sloottaluds met ruigte of bosranden, soms ook in akkers⁶. Het grasland in het plangebied is intensief gebruikt, ook de slootkanten worden intensief beheerd en flauwe oeverzones ontbreken grotendeels, waardoor het niet geschikt is als leefgebied voor deze soorten.

Uit de naaste omgeving van het plangebied (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van één beschermde soort uit andere diergroepen (Quickscanhulp.nl). Dit betreft de libel groene glazenmaker. Groene glazenmaker komt uitsluitend voor in stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden. Krabbenscheer is niet waargenomen in het plangebied en is hier ook niet te verwachten gezien de intensieve beheer van de sloten. Uit de ruimere omgeving van het plangebied (1-5 km) is ook grote modderkruiper bekend. Deze soort leeft in sloten met ondiep water met veel begroeiing van moeras- of waterplanten. De in het plangebied aanwezige sloten zijn niet geschikt voor deze soort doordat begroeiing in het winterhalfjaar grotendeels ontbreekt. Andere beschermde soorten van de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten gezien het ont-

⁵ Kennisdocument Heikikker *Rana arvalis*, Versie 1.0, juli 2017. BIJ12, www.bij12.nl.

⁶ Kennisdocument Poelkikker *Rana lessonae*, Versie 1.0, juli 2017. BIJ12, www.bij12.nl.



breken van geschikt biotoop en het ontbreken van waarnemingen in de omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl).

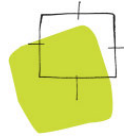
TOETSING

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, en gezien de zeer voedselrijke omstandigheden in de percelen zelf en het intensieve gebruik zijn deze ook niet te verwachten. Daarom zijn negatieve effecten op deze soortengroep als gevolg van de ontwikkelingen uitgesloten.

Als gevolg van de ontwikkeling gaan geen mogelijke nest- of verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten verloren. Het onderzoeksgebied verandert wel als foerageergebied voor roek en roofvogels zoals buizerd of slechtvalk. Er bevindt zich geen roekenkolonie in de naaste omgeving van het onderzoeksgebied, en rondom het onderzoeksgebied blijft in ruime mate geschikt foerageergebied voor roek beschikbaar. De verwachting is dat de ontwikkeling niet of nauwelijks tot verslechtering van foerageergebied voor roofvogelsoorten, zoals buizerd of slechtvalk, zal leiden, omdat door de inrichting met natuurzones langs de sloten juist hoge kwaliteit foerageergebied wordt toegevoegd. Negatieve effecten ten aanzien van foerageergebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kunnen daarom worden uitgesloten.

Wel is aandacht nodig voor broedvogels waarvan de nestplaatsen niet jaarrond beschermd zijn, zoals weidevogels en watervogels. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels (andere dan de jaarrond beschermde) in het onderzoeksgebied en de directe omgeving worden vernietigd of verstoord. Dit is bij wet verboden. Vernietiging en verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkeling gaan geen mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Alle randen van het onderzoeksgebied, die relatief hoogwaardig foerageergebied vormen, blijven behouden. Het onderzoeksgebied verandert als gevolg van het voornemen in kwaliteit als foerageergebied, maar gaat niet verloren. De verbreding van de randen met natuurstroken kan juist hogere kwaliteit foerageergebied gaan bieden, en ook de zonnevelden worden mogelijk beter geschikt als foerageergebied doordat de grasstroken ertussen extensief worden beheerd. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied zijn daarmee uitgesloten. De lijnvormige structuren langs de zuidrand van het onderzoeksgebied blijven behouden, zodat geen negatief effect optreedt ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen.



In het gebied ontbreken mogelijke verblijfplaatsen van beschermde, niet-vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren. Het gebied is ook weinig geschikt als foerageergebied voor deze soorten, alleen de sloten met oevers zijn matig geschikt voor steenmarter. Deze watergangen blijven behouden, en zullen door de natuurgerichte maatregelen verbeteren in kwaliteit als foerageergebied. Negatieve effecten op deze soortengroep treden dan ook niet op.

De te verwachten algemene zoogdiersoorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Negatieve effecten op beschermde, niet-vrijgestelde soorten amfibieën zijn niet te verwachten. Als gevolg van het plan kunnen enkele verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming. Als gevolg van de ontwikkeling zal de kwaliteit van het onderzoeksgebied na de aanlegfase naar verwachting zelfs verbeteren voor deze amfibieënsoorten.

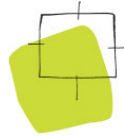
Negatieve effecten op beschermde, niet-vrijgestelde soorten uit overige diergroepen zijn niet te verwachten. Wel vormen de sloten mogelijk leefgebied van niet-beschermde soorten vissen en ongewervelden. Het voornemen is om langs enkele watergangen natuurvriendelijke oevers aan te leggen. Als daarbij ook het waterprofiel wordt vergraven, is het advies om verstoring van waterleven te voorkomen door bij het afgraven eerst een smalle strook grond tussen oever en water in stand te houden en deze pas op het laatst te verwijderen (zie Gedragscode van de Unie van Waterschappen⁷).

PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING

BELEIDSKADER

Voor onderhavig onderzoeksgebied vormt de provinciale structuurvisie en verordening het beleidskader voor provinciale gebiedsbescherming. Hierin is de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voormalig Ecologische Hoofdstructuur) uitgewerkt.

⁷ Gedragscode Wet Natuurbescherming Voor Waterschappen, Onderdeel Soortbescherming Bestendig beheer en onderhoud. Unie van Waterschappen, Goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op 22 januari 2019.



Het NNN is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het provinciale NNN is uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Omgevingsverordening Drenthe (geconsolideerd 2018). Het NNN in Drenthe kent geen externe werking.

Vanuit de Omgevingsverordening Drenthe worden behalve de NNN-gebieden ook gebieden aangewezen als ganzenrustgebied. Deze gebieden hebben geen planologische bescherming, maar verstoring of verjaging van hier aanwezige ganzensoorten is verboden.

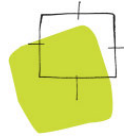
INVENTARISATIE

Het onderzoeksgebied grenst aan de zuidrand aan gronden aangeduid als Natuur Netwerk Nederland; dit betreft in dit geval gronden die deel uitmaken van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. Het onderzoeksgebied zelf maakt volledig deel uit van het ganzenrustgebied rond het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied.

TOETSING

Doordat de geplande ontwikkeling buiten het NNN ligt en de provincie Drenthe geen bescherming tegen externe werking heeft bepaald, treden geen negatieve effecten ten aanzien van NNN op. Het plangebied maakt deel uit van ganzenrustgebied, dat echter geen planologische bescherming kent. Dit ganzenrustgebied vervult wel een belangrijke rol in de instandhoudingdoelen voor het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. De effecten hierop zijn in een afzonderlijke voortoets beschreven.

Gezien de ligging en de aard van de ontwikkeling treden geen negatieve effecten van de ontwikkeling op provinciaal beschermde natuurgebieden op. De plannen zijn niet in strijd met de gebiedsbescherming van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.



CONCLUSIE

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat geen aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (soortenbescherming) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Met inachtneming van het broedseizoen van vogels is een ontheffing van de Wnb voor soorten niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast niet in strijd met de het provinciaal ruimtelijk beleid (Omgevingsverordening Drenthe, geconsolideerd december 2018). Voor effecten op gebiedsbescherming in het kader van Wnb wordt verwezen naar de afzonderlijke voortoets.

Van: [redacted]
Aan: [redacted] <[_I.PowerField](#)>
Cc: [redacted]
Onderwerp: FW: Zonnepark Matsloot
Datum: maandag 10 december 2018 14:18:54
Bijlagen: [Peilgebieden_zonnepark_Matsloot.JPG](#)

Geachte heer [redacted]

Dank voor het toesturen van het projectplan. Uw projectgebied is gelegen in het landbouwgebied Matsloot welke door de Suiker Unie vanaf het begin van deze eeuw successievelijk wordt opgehoogd (met ongeveer 0.80 m – 1.00 m) tot een aanvaardbaar niveau voor de landbouw. Vanuit de afgesloten Landinrichting Roden-Norg is hier een convenant voor afgesloten. Gezien de situering van het plangebied binnen het watersysteem levert het zonnepark geen meerwaarde op voor het waterschap als waterbergingsgebied en betekent de realisatie van een eventueel zonnepark het volgende voor ons:

- Het toekomstige zonnepark is gelegen binnen het bemalingsgebied van het gemaal Matsloot gelegen aan de Hooiweg. Dit gemaal heeft een zomerpeil van -1.15 m NAP en een winterpeil van -1.30 m NAP. Zie voor begrenzing van het peilgebied GPGKGM029 bijgevoegd kaartje.
- Binnen uw projectgebied is een particuliere onderbemaling aanwezig welke het water loost op de hoofdwatgang richting ons gemaal Matsloot. Het bijbehorende waterpeil van deze onderbemaling is -2.00 m NAP (conform daartoe verleende vergunning uit 1986). Deze onderbemaling is opgericht ten behoeve van voldoende drooglegging voor de desbetreffende bemalen landbouwpercelen. Zie kaartje voor de begrenzing van het onderbemalen gebied GPGKGM174.
- Na ophoging van het desbetreffende gebied zou de onderbemaling moeten verdwijnen (er is immers dan voldoende drooglegging). Het vastgestelde beleid bij het waterschap is dat bestaande onderbemalingen zoveel als mogelijk worden opgeheven.
- Wanneer deze ophoging, als gevolg van de aanleg van het zonnepark, niet of gedeeltelijk wordt uitgevoerd zullen wij als voorwaarde stellen dat u de desbetreffende onderbemaling gaat verwijderen. Het effect hiervan zal zijn dat het waterpeil zal stijgen binnen uw projectgebied tot het niveau van het gemaal Matsloot (gevolg vermindering van drooglegging)
- Het toetsen van de effecten van het zonnepark zal plaatsvinden via de “watertoets” welke wordt uitgevoerd door ons bij de aanvraag door u van een omgevingsvergunning

Indien u nog vragen heeft kunt u contact opnemen met mij of de heer [redacted].

Vriendelijke groet,

[redacted]

Dit bericht is afkomstig van PowerField Realisatie & Exploitatie bv en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is gevestigd te Dokkum (Handelsregister nr. 65968883). Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, dan wordt u verzocht de afzender te informeren en het bericht en eventuele bijlagen te vernietigen. Meer informatie vindt u in onze [disclaimer](#).

This message is sent from PowerField Realisatie & Exploitatie bv and is intended only for use by the recipient. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is a private limited company with its seat in Dokkum The Netherlands (Trade Register no. 65968883). It may contain confidential information. If you are not the intended recipient, please advise the sender immediately by reply e-mail and delete this message and any attachments. More information is in our [disclaimer](#).

Van: [redacted]@groningen.nl>
Verzonden: dinsdag 21 januari 2020 8:25
Aan: [redacted]@gemeentenoordenveld.nl';
[redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Agendapunt BO Wind

Met dank aan Citrix (dus wat vertraging) bijgaand de beloofde korte memo.
Graag als het kan per ommegaande reactie, dan kunnen we het allemaal individueel aan de bestuurders geven.
Ik zal kijken of het nog bij de stukken kan.

Windenergie, gronddepot, Fietssnelweg, Zonnepark en Waterpeilaanpassing zijn allemaal mogelijke functies naast de huidige agrarische functie van het gebied Matsloot, ten zuiden van de A7 bij bedrijventerrein Hoogkerk. In een gezamenlijk overleg tussen de provincies Drenthe en Groningen, de NMF Drenthe en de gemeenten Groningen en Noorderveld is besproken dat het zinvol is om een gezamenlijke visie te ontwikkelen op dit gebied. In de gemeente Noorderveld zal in juni een kwaliteitskader voor energieopwekking door de raad worden vastgesteld. Verwacht wordt dat de gemeente daarna wordt overspoeld met tal van aanvragen voor wind en zon. Een regie hierop is gewenst voor het gebied Matsloot.

De gemeente Groningen zal in juni een raadsbesluit nemen voor de verkenning naar windenergie op het bedrijventerrein Westpoort, een integrale aanpak is gewenst.

De provincie Groningen werkt aan een netwerk van snelle en comfortabele fietsroutes rond de stad Groningen. Momenteel wordt besluitvorming aan provinciale Staten voorbereid. Op het deel van de Matsloot komt zoals de plannen nu zijn een nieuw fietspad langs de bestaande parallelweg. Hiervoor moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en de gronden worden verworven.

De Provincie Drenthe heeft aangegeven dat ze het belangrijk vinden dat wij als overheden gezamenlijk optrekken in de verkenning naar zon en wind op Westpoort en Matsloot. Er spelen in het gebied verschillende belangen en hechten waarde aan een gezamenlijk proces en een goed ontwerp om de belangen gezamenlijk af te wegen.

De provinciale belangen zijn:

- energieproductie (volgens combinatiemodel, met lokale participatie en toegevoegde waarde zoals functiecombinatie en/of versterking biodiversiteit),
- natuur; ontwikkelingen Matsloot moeten passen bij functie van ganzenfoeragegebied en versterkend zijn voor N2000/Onlanden,
- rekening houden met belangen water: mogelijke uitbreiding waterberging (hangt mede af van plannen waterschap Noorderzijlvest)
- kernkwaliteiten landschap behouden/versterken bij ontwikkelingen

Gezamenlijke partijen spreken de wens uit om het landschapsbureau Bosch en Slabbers te vragen een gezamenlijke visie te ontwikkelen.

Doelstelling van deze visie is het bundelen van wensen in het gebied zodat de visie bijgevoegd wordt aan de diverse besluitvormingstrajecten.

Gevraagd wordt aan het BO om de verwachte kosten (geschat wordt 5000,- per partij) gezamenlijk te dragen.

Groetend

[redacted] - Gemeente Groningen
[redacted] - Provincie Drenthe
[redacted] - Gemeente Noorderveld
[redacted] - Provincie Groningen
[redacted] - Gemeente Groningen

Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: woensdag 2 december 2020 11:43
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: gebiedsafstemming Groningen, Noordenveld, Tynaarlo, Westerkwartier

Mailwisseling Westerkwartier-Groningen-Noordenveld

Met vriendelijke groet,



Van: Philip Broeksma [redacted]@groningen.nl>
Verzonden: woensdag 4 november 2020 13:09
Aan: Henk Kusters [redacted]@noordenveld.nl>; Hielke Westra [redacted]@westerkwartier.nl>
Onderwerp: RE: gebiedsafstemming Groningen, Noordenveld, Tynaarlo, Westerkwartier

Geachte heer Westra, beste Hielke,
Geachte heer Kusters, beste Henk,

Het is idd zo dat de afgelopen periode onder leiding en in opdracht van de provincie Groningen gewerkt is aan de zgn verkenning Matsloot. Doel van deze verkenning is om de in de regio levende energieambities in kaart te brengen en deze naar een kaart te vertalen zodanig dat de beoogde energiemaatregelen elkaar niet nadelig gaan beïnvloeden. Deze Verkenning is momenteel nagenoeg in concept gereed. De in dit project deelnemende partijen (Provincies Drenthe en Groningen, Gemeenten, Noordenveld, Westerkwartier en Groningen) hebben geconstateerd dat er een nadrukkelijke relatie ligt tussen het Matslootgebied met het Westpoortgebied, gelegen in de gemeente Groningen. Dit beperkt zich niet alleen tot de windambitie(windturbines die aldaar zijn geprojecteerd) maar ook tot de "zon" ambitie(aanleg zonnevelden). De realisatie van de opgave zon in het Westpoortgebied conflicteert feitelijk met de vereiste uitbreiding van het aantal hectares grondberging voor de Suikerfabriek in Hoogkerk (Cosun Beet Company) beide opgaves zijn nml. voor hetzelfde gebied geclaimd. Om die reden is vanuit de gemeente Groningen als opmerking op de verkenning Matsloot de wens uitgesproken om de hectares grondberging in het matslootgebied op te lossen waar CBC ook al een grondberging in exploitatie heeft, waardoor de fabriek zijn grondberging op één plek bedrijfsmatig effectief en efficiënt kan uitvoeren. Om alles goed in kaart te brengen wordt ambtelijk voorgesteld nu eerst ook een landschappelijk verkenning voor het Westpoortgebied uit te laten voeren waarin o.a. goed gekeken wordt naar de ambities voor zon en de grondberging voor CBC. In deze verkenning wordt ook de compensatie van de Tennetgelden tbv de 380 KV leiding meegenomen. Dit heeft ook weer raakvlakken met de gemeente Westerkwartier. In dat verband zijn er reeds gesprekken gepland met het buurtschap Den Horn om de plannen inhoudelijk op elkaar af te stemmen waardoor deze in elkaar overlopen en niet bij de grens ineens ophouden. Samenwerken en inhoudelijke afstemming tussen partijen is het uitgangspunt

De dilemma's die bij beide verkenningen worden geconstateerd zullen uiteindelijk in bestuurlijke zin moeten worden opgelost. Vandaar dat door de provincie Groningen is voorgesteld beide verkenningen met dilemma's bestuurlijk voor te leggen. Het voorstel van de provincie is dit in Stuurgroepverband te doen.

Het is m.i. wel aan te bevelen beide verkenningen bestuurlijk te laten vaststellen zodat deze na besluitvorming kunnen worden uitgewerkt in een integrale visie met uitvoeringsmaatregelen. Hiervoor hoeft wat mij betreft geen

Stuurgroep te worden opgericht maar wel een bestuurlijk overleg. Dit kan door de Provincie Groningen worden georganiseerd, waarbij naast de deelnemende gemeenten Westerkwartier, Noordenveld en Groningen, ook de Provincie Drenthe wordt uitgenodigd.

Hartelijke groet,

Philip Broeksma

Wethouder Verkeer en Vervoer
Bezoekadres : Stadhuis; Radesingel 6, Groningen
Postadres : Postbus 30026, 9700 RM Groningen
Telefoon : 050 – [redacted] (bestuurssecretariaat)
Email [redacted] [@groningen.nl](mailto:[redacted]@groningen.nl)



Van: Henk Kusters <[redacted] [@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)>
Verzonden: woensdag 4 november 2020 08:55
Aan: Hielke Westra [redacted] [@westerkwartier.nl](mailto:[redacted]@westerkwartier.nl); Philip Broeksma <[redacted] [@groningen.nl](mailto:[redacted]@groningen.nl)>; [redacted] [@tynaarlo.nl](mailto:[redacted]@tynaarlo.nl)
CC: Tineke Auwerda <[redacted] [@westerkwartier.nl](mailto:[redacted]@westerkwartier.nl)>
Onderwerp: RE: gebiedsafstemming Groningen, Noordenveld, Tynaarlo, Westerkwartier

Beste mensen,

Het is in mijn beleving wel juist dat we hebben afgesproken breder naar dit gebied te kijken gelet op allerlei ontwikkelingen. Daarom ook heeft BoschSlabbers de verkenning gedaan. Dus ja we zijn wel van energietransitie naar gebiedsontwikkeling gegaan. Een Stuurgroep is wat mij betreft niet aan de orde nu. Wel pleit ik voor een bestuurlijk overleg op redelijk korte termijn waarbij ook provincie Drenthe aanwezig is.

Onze medewerker [redacted] zal dat verzoek neergeleggen bij de projectleider.

Met vriendelijke groet,

Henk Kusters  06 [redacted]
Wethouder  050 - [redacted]
 [redacted] [@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)



GEMEENTE  NOORDENVELD

Van: Hielke Westra <[redacted] [@westerkwartier.nl](mailto:[redacted]@westerkwartier.nl)>
Verzonden: maandag 2 november 2020 16:54
Aan: [redacted] [@groningen.nl](mailto:[redacted]@groningen.nl); Henk Kusters <[redacted] [@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)>; [redacted] [@tynaarlo.nl](mailto:[redacted]@tynaarlo.nl)
CC: Tineke Auwerda [redacted] [@westerkwartier.nl](mailto:[redacted]@westerkwartier.nl)>
Onderwerp: gebiedsafstemming Groningen, Noordenveld, Tynaarlo, Westerkwartier

Gemeente Tynaarlo tav wethouder Pepijn Vemer,

Heren (en ██████ in CC).

Een aantal maanden geleden zijn wij ontvangen op het stadhuis in Groningen om bijgesproken te worden over de plannen voor windenergie van de gemeente Groningen bij Westpoort. Tijdens dat gesprek constateerden we dat alle omliggende gemeenten in meer of mindere mate ook ambities hebben om in dat gebied stappen te zetten in de energietransitie. We hebben toen afgesproken om die ambities in kaart te brengen en ze in onderlinge samenhang te beschouwen. E.e.a is ambtelijk opgepakt waarbij vervolgens de provincie Groningen de regie heeft gehad (?) en de provincie Drenthe ook aangesloten is. Er is een opdracht uitgezet aan Bosch Slabbers (?) om e.e.a. in kaart te brengen. Zo nu en dan ben ik ambtelijk bijgepraat en al werkenderwijs werden ook (logischerwijs) alle andere ontwikkelingen in dat gebied in kaart gebracht. Dan hebben we het oa over verkeersstromen en ontsluiting van het gebied.

Onlangs is dit rapport uitgebracht en is er ambtelijk op gereageerd.

Ik krijg nu intern terug dat er een bestuurlijke uitspraak/richting nodig is en dat er wordt voorgesteld om een stuurgroep in het leven te roepen die zich bezig zou gaan houden met dit gebied. Volgens mij was dit allemaal niet de bedoeling toen we hebben afgesproken de ontwikkelingen in dat gebied eens naast elkaar te zetten. Van energietransitie gaat het naar een integrale gebiedsvisie en van een afstemmingsoverleg gaat het naar een formalisering in de vorm van een stuur- en projectgroep.

Ik ben benieuwd naar jullie visie hierop en of we ons doel hier niet mee voorbij schieten.

Met vriendelijke groet,
Hielke Westra
Wethouder gemeente Westerkwartier.

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2019 13:37
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Matsloot & voortgang projecten
Bijlagen: 20190711 RE_ Zonnepark Matsloot reactie gemeente.pdf; 20190711 Matsloot_ NNN en ontwerp bureau reactie provincie.pdf

Hoi [REDACTED],
Dit stuurde [REDACTED] mij nog.
[REDACTED]

Van: [REDACTED] | PowerField [REDACTED]@powerfield.nl>
Verzonden: dinsdag 23 juli 2019 16:42
Aan: [REDACTED]@drenthe.nl>
CC: [REDACTED] | PowerField [REDACTED]@powerfield.nl>
Onderwerp: Matsloot & voortgang projecten

Dag [REDACTED]

Dank voor je tijd vanmiddag. Bijgaand de reactie van de gemeente en provincie over de voortgang van het zonnepark Matsloot. Zoals aangegeven zouden wij graag met de stakeholders in gesprek gaan om het draagvlak en haalbaarheid voor het zonnepark nader te onderzoeken zonder dat hier een uitgewerkt ontwerp aan ten grondslag ligt.

Na de zomervakantie staat een overleg met de gemeente gepland (nog geen concrete datum). Ik denk dat het goed is als iemand van de provincie hier dan ook bij aansluit. Ook hebben wij, zonder in te gaan op de locatie, bij de energiecorporatie aangegeven dat wij plannen hebben in de gemeente en graag kennis willen maken. Dit overleg zal ook na de zomervakantie zijn.

[REDACTED] en ik zullen jou later deze week het overzicht van de projecten sturen met daarbij een toelichting van de stand van zaken per project.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]

[M: +31 6 \[REDACTED\]](tel:+316[REDACTED])



Powerfield
Winschoterdiep 50
9723 AB Groningen
[T: +31 844 300 038](tel:+31844300038)
www.powerfield.nl

.....
Dit bericht is afkomstig van PowerField Realisatie & Exploitatie bv en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is gevestigd te Wormer (Handelsregister nr. 65968883). Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, dan wordt u verzocht de afzender te informeren en het bericht en eventuele bijlagen te vernietigen. Meer informatie vindt u in onze [disclaimer](#).
.....

This message is sent from PowerField Realisatie & Exploitatie bv and is intended only for use by the recipient. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is a private limited company with its seat in Wormer The Netherlands (Trade Register no. 65968883). It may contain confidential information. If you are not the intended recipient, please advise the sender immediately by reply e-mail and delete this message and any attachments. More information is in our [disclaimer](#).
.....

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: woensdag 29 april 2020 16:16
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: offerte belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding Matsloot/Westpoort
Bijlagen: 200429 BS& offerte matsloot-westpoort.pdf

Hallo allen,

Hierbij de aanbieding van B&S. Kunnen jullie mij deze week laten weten of je kunt instemmen met de voorgestelde aanpak, planning en de prijs. Dan koppel ik dat terug.

(zie ook bijgaande mail)

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Afdeling [redacted] & Projectmanagement
Mob. 06 [redacted]
Tel. 050 [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl



Van: [redacted] | BoschSlabbers [redacted]@bsla.nl>
Verzonden: woensdag 29 april 2020 15:37
Aan: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Onderwerp: offerte belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding Matsloot/Westpoort

Geachte heer [redacted] **beste** [redacted],

Dank voor uw uitdagende uitvraag. In bijlage treft u onze offerte voor het opstellen van de belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding Matsloot/Westpoort.

In de tabel hebben planning opgenomen. We zouden over circa 1,5 weken kunnen starten en het geheel afronden voor eind juni. Daarbij gaan we ervan uit dat de communicatie grotendeels digitaal verloopt. Een terreinbezoek en presentatie zijn natuurlijk momenten dat we elkaar live spreken.

We vernemen graag of de omschreven aanpak en timing overeenstemt met uw gedachte.

Aarzel niet om contact op te nemen indien er onduidelijkheden zijn.

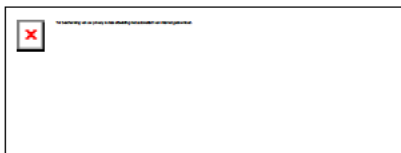
Wij hebben er alvast zin in!

Groetend,

[Redacted]

[Redacted]

Let op! Sinds kort heb ik een nieuw mailadres.



BoschSlabbers

Landschapsarchitecten

www.boschslabbers.nl

Oude Vlissingeweg 1

4336 AA Middelburg

+31 118 592288

+31 118 [Redacted] (direct&mobiel)

[disclaimer](#)

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Van: [redacted]@GemeenteNoordenveld.nl>
Verzonden: donderdag 6 juni 2019 8:51
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: rapport Arcadis/Matsloot

Beste [redacted],
Onderstaand de laatste emailwisseling met [redacted]
Heb je nog vragen dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,



[redacted]
[redacted]

Gemeente Noordenveld
Beleid en Realisatie

Pos bus 109 tel. 050 - 50 27 222
9300 AC RODEN

[redacted] [@GemeenteNoordenveld.nl](mailto:[redacted]@GemeenteNoordenveld.nl) www.gemeentenoordenveld.nl

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 25 april 2019 17:15
Aan: [redacted]@GemeenteNoordenveld.nl>
Onderwerp: RE: rapport Arcadis/Matsloot

Hoi,
Ik heb je vanochtend tevergeefs proberen te bellen. Dan toch maar via de mail een kleine update van mijn kant:

- [redacted] heeft de N2000 voortoets herinrichting Zuidelijk Westerkwartier bekeken. Hij ziet geen principiële bezwaren waarom dit als sjabloon niet toe te passen zou zijn op het gebied Matsloot. Wel is het zaak zijn opmerkingen op de versie van BugelHajema hierin mee te nemen. Heb dit doorgegeven aan [redacted] en hij gaat nu Arcadis (opsteller van de voortoets Westerkwartier) benaderen.
- [redacted] heeft aangegeven geen tijd te hebben. Daarop heb ik met collega [redacted] om tafel gezeten. Wij vinden het belangrijk dat er – om de verkenning goed te kunnen afronden - een goed ontwerp bureau wordt ingeschakeld dat eerste schetsen kan gaan maken vanuit de gedachte “integraal klimaatlandschap”. Vanuit onze ervaringen met energielandschappen in de Omgevingsvisie dachten we aan H+N+S. [redacted] heeft al contact met hen gelegd. We zouden graag binnenkort een oriënterend overleg inplannen samen met jou en [redacted] daarbij over een evt opdracht. Heb [redacted] gisteren al even gesproken. Hij is positief.
- Ik ben volgende week vrij. Daarom wil ik nu dadelijk een datumprikker uitdoen voor het gesprek met H+N+S. Zullen we dat weer bij jullie op het gemeentehuis doen?

Groet
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 24 april 2019 16:21
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: rapport Arcadis/Matsloot

Hoi [redacted],
Ik heb morgen alleen tussen 10-10.30 geen afspraak staan. De rest van de dag zit ik helemaal vol. Anders vrijdag even proberen (mobiel)?
Mijn rechtstreekse nummer is 050 [redacted].

Met vriendelijke groet,



[Redacted]
[Redacted]

Gemeente Noordenveld
Beleid en Realisatie

Postbus 109 tel. 050 - 50 27 222
9300 AC RODEN

[Redacted] [@GemeenteNoordenveld.nl](mailto:[Redacted]@GemeenteNoordenveld.nl) www.gemeentenoordenveld.nl

Van: [Redacted] [@drenthe.nl](mailto:[Redacted]@drenthe.nl)>

Verzonden: woensdag 24 april 2019 15:57

Aan: [Redacted] [@GemeenteNoordenveld.nl](mailto:[Redacted]@GemeenteNoordenveld.nl)>

Onderwerp: RE: rapport Arcadis/Matsloot

Hoi [Redacted]

Zullen we morgen bellen om weer even bij te praten over Matsloot?

Schikt dat ergens tussen 15.30 en 17u? (heb jij trouwens ook een doorkiesnummer? Ik krijg telkens eerst de receptie)

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

[Redacted] *hernieuwbare energie*

Coördinator optimaal fietsnetwerk

provincie Drenthe

Westerbrink 1

Postbus 122

9400 AC Assen

Tel: 0592 [Redacted]

(vrijdag afwezig)

Van: [Redacted] [@GemeenteNoordenveld.nl](mailto:[Redacted]@GemeenteNoordenveld.nl)>

Verzonden: maandag 8 april 2019 11:29

Aan: [Redacted] [@drenthe.nl](mailto:[Redacted]@drenthe.nl)>

Onderwerp: rapport Arcadis/Matsloot

Hoi [Redacted],

Ik ben benieuwd of je het rapport van Arcadis nog hebt voorgelegd aan jouw collega's en zo ja, wat de bevindingen zijn.

Ik hoor het graag.

Met vriendelijke groet,



[Redacted]
[Redacted]

Gemeente Noordenveld
Beleid en Realisatie

Postbus 109 tel. 050 - 50 27 222
9300 AC RODEN

[Redacted] [@GemeenteNoordenveld.nl](mailto:[Redacted]@GemeenteNoordenveld.nl) www.gemeentenoordenveld.nl

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 13 januari 2021 15:49
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Update zonnepark Matsloot
Bijlagen: 20201106 Memo Energielandschap Matsloot - Noordenveld.pdf; Bijlagen bij Memo zonnepark matsloot.zip

Van: [redacted] | PowerField <[redacted]@powerfield.nl>
Verzonden: woensdag 13 januari 2021 14:59
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Update zonnepark Matsloot

Geachte heer [redacted], dag [redacted]

Alles goed? Wellicht heb je het gisteren ook vanuit het nieuws vernomen, maar de gemeente Noordenveld heeft gisteren besloten om ons initiatief verder in behandeling te nemen. Zie [hier de link](#) naar het artikel op RTV Drenthe. De afgelopen tijd heeft de gemeente onder andere een kwaliteitsgids ruimte opgesteld en beleid gemaakt voor energieprojecten in het landschap. Vorige maand heeft de gemeente alle initiatieven in kaart gebracht en besloten om met twee projecten verder te gaan, waaronder die van ons.

Zoals bij jou bekend zijn we al enige tijd bezig met initiatief, gezamenlijk zullen we nu het vervolg oppakken. Ter onderbouwing van het plan hebben wij met de gemeente bijgaand memo met bijlagen gedeeld.

Met de gemeente is afgesproken om op korte termijn het participatieproces met de omgeving in gang te zetten.

Mocht je vragen hebben kun je altijd contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]

M: [+31 6 \[redacted\]](tel:+316[redacted])



Powerfield
Winschoterdiep 50
9723 AB Groningen
[T: +31 844 300 038](tel:+31844300038)
www.powerfield.nl



Red een boom. Print dit bericht niet als dit niet echt nodig is.

Dit bericht is afkomstig van PowerField Netherlands B.V. en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. PowerField Netherlands B.V. is gevestigd te Wormer. Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, dan wordt u verzocht de afzender te informeren en het bericht en eventuele bijlagen te vernietigen. Meer informatie vindt u in onze [disclaimer](#).

This message is sent from PowerField Netherlands B.V. and is intended only for use by the recipient. PowerField Netherlands B.V. is a private limited company with its seat in Wormer The Netherlands. It may contain confidential information. If you are not the intended recipient, please advise the sender immediately by reply e-mail and delete this message and any attachments. More information is in our [disclaimer](#).

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 9 september 2019 14:11
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: [redacted]@bugelhajema.nl>
Datum: 09-09-19 13:51 (GMT+01:00)
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Cc: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot

Dag [redacted],
Ik begreep dat je rond 21 augustus nog op vakantie was, ik neem aan dat je de draad inmiddels weer hebt opgepakt. Graag hoor ik je reactie op de concept voortoets Matsloot. We hopen uiteraard dat deze nu akkoord is, maar krijgen graag duidelijkheid hierover. Zie je kans er binnenkort naar te kijken?
Dank alvast,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Ecoloog

	Utrechtseweg 7 3811 NA Amersfoort	T: 033-[redacted] M: 06-[redacted]
		

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 21 augustus 2019 07:58
Aan: [redacted] r'
CC: [redacted] | PowerField'; [redacted]
Onderwerp: RE: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot

Dag [redacted],
Goede vakantie gehad? Ik ben weer aan de slag en hoor graag je reactie op de concept voortoets Matsloot. Zie je kans er binnenkort naar te kijken?
Dank alvast,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Ecoloog

	Utrechtseweg 7 3811 NA Amersfoort	T: 033-[redacted] M: 06-[redacted]
		

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 25 juli 2019 13:16
Aan: [redacted]'

CC: [redacted] | PowerField'; [redacted]

Onderwerp: Bijgesteld concept voortoets zonnepark Matsloot

Beste [redacted]

We hebben inmiddels een concept voortoets gereed, hoewel details over de inrichting van het zonnepark nog niet bekend zijn, temeer daar de uitbreiding van 50 naar 80 hectare nog niet vastligt.

We hanteren nu een worst-case van 80 hectare. Je opmerkingen bij de eerdere versies zijn in ieder geval verwerkt. Graag horen we je reactie op deze concept voortoets.

Pm Ik ben op vakantie van 26 juli tot 18 augustus, voor tussentijdse vragen kun je met mijn collega's of [redacted] contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Ecoloog



Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort

T: 033 [redacted]
M: 06 [redacted]



Van: [redacted]
Verzonden: maandag 9 september 2019 15:02
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Update Matsloot

Morgen maar even over hebben.

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: [redacted] | PowerField [redacted] @powerfield.nl>
Datum: 09-09-19 14:32 (GMT+01:00)
Aan: [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: Update Matsloot

Dag [redacted],

Alles goed? Ik begreep dat je na de zomer weer aan het werk bent gegaan.

Voor het zonnepark Matsloot hebben wij de vraag uitstaan bij HNS Landschapsarchitecten om de landschappelijke inpassing te verzorgen, zij kunnen hun waarschijnlijk in november mee bezig.


De gemeente werkt nu aan de Noordenveldse Kwaliteitsgids, parallel aan dit traject loopt ook het traject mbt participatie en energieprojecten. Daarnaast werkt [redacted] niet meer bij de gemeente, haar vervanger is [redacted]

Wellicht is goed om binnenkort even een keer bij te praten en de vervolgstappen te bespreken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
[M: +31 6](tel:+316) [redacted]


PowerField
Powerfield
Winschoterdiep 50
9723 AB Groningen
[T: +31 844 300 038](tel:+31844300038)
www.powerfield.nl

 Red een boom. Print dit bericht niet als dit niet echt nodig is.

.....
Dit bericht is afkomstig van PowerField Realisatie & Exploitatie bv en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is gevestigd te Wormer (Handelsregister nr. 65968883). Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, dan wordt u verzocht de afzender te informeren en het bericht en eventuele bijlagen te vernietigen. Meer informatie vindt u in onze [disclaimer](#).
.....

.....
This message is sent from PowerField Realisatie & Exploitatie bv and is intended only for use by the recipient. PowerField Realisatie & Exploitatie bv is a private limited company with its seat in Wormer The Netherlands (Trade Register no. 65968883). It may contain confidential information. If you are not the intended recipient, please advise the sender immediately by reply e-mail and delete this message and any attachments. More information is in our [disclaimer](#).
.....

Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: maandag 12 oktober 2020 9:38
Aan: [redacted]
Onderwerp: Ganzenfourageerbeleid

Beste [redacted] en [redacted]

In het kader van Matsloot hebben wij contact gehad over ecologie en specifiek over ganzenfourageergebieden en -beleid.

Ik heb op jullie website gezocht naar dit beleid, maar kan het niet vinden.

Wij hebben nu meerdere initiatieven voor zonneparken aan de noordrand van de Onlanden en ten oosten van het Fochteloerveen.

Ik heb aangeven dat dit ganzenfourageergebieden zijn.

De initiatiefnemers willen meer weten over dit beleid. Weten jullie waar het beleid over ganzenfourageergebieden in Drenthe te vinden is.

Ik hoor graag van jullie. Ik ben bereikbaar per mail en via telefoonnummer 050 [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted] 050 - [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl
Raadhuisstraat 1
9301 AA RODEN

GEMEENTE  NOORDENVELD



[redacted]

Van: [redacted] | BoschSlabbers [redacted]@bsla.nl>
Verzonden: woensdag 17 juni 2020 23:36
Aan: [redacted]
Onderwerp: gespreksnotities BS tot heden
Bijlagen: 200611 gespreksnotities.pdf

Beste allen,

Vond het een geslaagde fietsexcursie vandaag.
We laten de indrukken van het gebied nu inwerken op ons.

tkn
In bijlage onze beknopte gespreksnotities tot heden.

Groetend,

[redacted]

[redacted]



BoschSlabbers

Landschapsarchitecten

www.boschslabbers.nl

Oude Vlissingeweg 1

4336 AA Middelburg

+31 118 592288

+31 118 [redacted] (direct&mobiel)

[disclaimer](#)

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 8 december 2020 17:01
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Inspiratiewerkplaats Matsloot
Bijlagen: Aanbieding Inspiratiewerkplaats 2020.09.22 RG-BV.pdf

Beste [REDACTED] en [REDACTED]

Zoals jullie weten heeft er een belangenverkenning plaats gevonden voor het gebied Matsloot / Westpoort. Deze belangenverkenning gaan we na een bestuurlijk overleg tussen de gemeenten Groningen en Westerkwartier en provincie Groningen en Drenthe hopelijk omzetten naar een gebiedsvisie. Om in deze visie de belangen van het gebied Matsloot goed te borgen lijkt het mij erg zinvol dat we vanuit de gemeente en de provincie hier samen alvast over nadenken. De inspiratiewerkplaats zou hiervoor wat mij betreft een prima instrument kunnen zijn. Ik begreep van Andre Bronsema dat dit idee ook al eens vanuit jullie is geopperd.

In de bijlage nog een korte toelichting op wat de inspiratiewerkplaats is. Bij elke gebiedsopgave is het goed te beseffen waar we in het proces staan en te bespreken wat we wel en niet zouden kunnen toevoegen met een inspiratiewerkplaats. Daarover kunnen we het gesprek voeren, opdat ook de verwachtingen over en weer helder worden.

Als jullie dit ook zien zitten hoor ik het graag. We zouden dan (met 1 of 2) van jullie in gesprek willen om te kijken hoe we een inspiratiewerkplaats zouden kunnen benutten om de belangen maar vooral kansen voor Matsloot helder te krijgen.

Met een vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: woensdag 27 mei 2020 16:34
Aan: [redacted]
Onderwerp: Matsloot / Westpoort

Beste allemaal,

Ik heb net een belafsprak gehad met [redacted] van Bosch en Slabbers.
Hij heeft alle benodigde informatie binnen m.u.v. die van de gemeente Groningen
@[redacted] neem zsm even contact op met [redacted].

[redacted] wil met ons na 1 juni het gebied in en wil daarvoor een hele dag met ons inplannen. Daarmee wordt een beroep
gedaan op onze flexibiliteit (om agenda's leeg te poetsen verwacht ik). Voor de mensen met kleine kinderen is dit
niet op de woensdag en de vrijdag.

De schriftelijke opdrachtbevestiging is uit/gaat uit, jullie ontvangen van mij (zoals afgesproken) na het ontvangen
van de eindnota van B&S een factuur voor 10.2 vd kosten (ca. €10.2g).

Verder geen nieuws!

Groet,

[redacted]
0 [redacted]

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: dinsdag 12 mei 2020 9:00
Aan: [redacted]
Onderwerp: Matsloot - Westpoort stakeholderanalyse en financiën
Bijlagen: 20200507 stakeholderanalyse Matsloot mk.docx

Beste allen,

Hierbij de aangepaste stakeholderanalyse voor Matsloot en Westpoort. Ik heb jullie informatie verwerkt, als er nog aanvullingen zijn, dan hoor ik dat graag.

Wij zullen de nota's van Bosch en Slabbers voor jullie voorschieten. Daarna stuur ik jullie een eindnota. Ik neem aan dat dit akkoord is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Afdeling [redacted] & Projectmanagement
Mob. 06 [redacted]
Tel. 050 [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl



Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Memo POHO Ruimte / Energie		<i>provincie Drenthe</i>
Gedeputeerde	Henk Brink / Tjisse Stelpstra	
Afschrift		
Datum	23 november 2020	
Poho datum	30 november 2020	
Opsteller	[REDACTED]	
Afgestemd met	[REDACTED]	
Onderwerp	Gebiedsontwikkeling Matsloot / Westpoort	
Doel memo	<input checked="" type="checkbox"/> Ter discussie <input type="checkbox"/> Ter informatie	
Bijlage	1	
Naar GS	nee	

Advies/Vraag

1. Kennismaken van de belangenverkenning Matsloot / Westpoort;
2. Instemmen met een gezamenlijke vervolgoopdracht voor een integrale gebiedsvisie voor het gebied Matsloot / Westpoort;
3. Instemmen met deelname aan een bestuurlijke overleg over de uitgangspunten en intenties voor een integrale gebiedsvisie.

Inleiding

Naar aanleiding van het bestuurlijk overleg tussen De gemeenten Groningen, Noordenveld, Westerkwartier en de provincies Groningen en Drenthe is onder regie van de provincie Groningen een belangenverkenning uitgevoerd (zie bijlage). Aanvullende op deze verkenning laat de gemeente Groningen voor het gebied Westpoort / Hoogkerk een aanvullende belangenverkenning uitvoeren voor de stedelijke ontwikkelingen. De verwachting is dat dit geen grote veranderingen te weeg brengt in de belangenverkenning Matsloot / Westpoort.

De belangen voor Drenthe zijn hieronder geschetst.

Drentse Belangen en aandachtspunten:

1. Zonne- en windenergie Matsloot

De gemeente Noordenveld heeft onlangs het beleidskader energieprojecten in het landschap vastgesteld. Het gebied Matsloot wordt door de gemeente gezien als één van de meest kansrijke gebieden waar ruimte is voor de ontwikkeling van zonne- en windenergie. Het ontwikkelen van een energielandschap op deze plek heeft een directe relatie met de plannen van de gemeente Groningen die mogelijk langs de A7 een aantal windmolens wil ontwikkelen.

In het gebied Matsloot zijn twee potentieel kansrijke ontwikkelingen gaande op het gebied van zonne- en windenergie:

- Powerfield heeft plannen om in het gebied Matsloot grootschalig in te zetten op zonne-energie. Onduidelijk is hoe concreet de grondposities en de afspraken hierover met boeren zijn;
- Energiecoöperatie Noordseveld onderzoekt in samenwerking met Cosun beet company en de Windunie de mogelijkheden voor de ontwikkeling van energieopwekking doormiddel van windmolens.

2. Slibdepot / vloeivelden Cosun beet company

Cosun heeft voor een goede bedrijfsvoering in de toekomst ruimte nodig voor nieuwe vloeivelden. De keuze ligt voor of de vloeivelden op Westpoort moeten komen of in Matsloot. De gemeente Groningen heeft om diverse redenen een voorkeur uitgesproken om het slibdepot in Matsloot te

laten landen. Gemeente Noordenveld heeft (bestuurlijk) echter aangegeven dit geen wenselijke ontwikkeling te vinden.

Het is een terugkerende discussie, ook in 2017 is over dit onderwerp (bestuurlijk) gesproken. De provincie Drenthe heeft zich destijds na een locatiestudie ook kritisch uitgelaten over de plannen voor een slibdepot in Matsloot. Ondanks dat de ontwikkeling van vloeivelden gevoelig ligt, zal de locatiekeuze in samenhang met alle opgaven en ontwikkelingen gemaakt moeten worden. Dit betekent dat we kritisch mogen blijven maar Matsloot niet op voorhand moeten uitsluiten. Cosun heeft zowel in Westpoort als in Matsloot grondposities. Hiermee zijn ze een belangrijke partij die nadrukkelijk bij een vervolgtraject betrokken zal moeten worden.

3. Waterbergingsopgave Onlanden

Momenteel wordt een m.e.r.- / PIP-procedure voor de waterbergingsopgave in de Onlanden voorbereid. Als onderdeel van de m.e.r.-procedure kan in de notitie reikwijdte en detail de inzet van Matsloot voor waterberging als één van de opties worden meegenomen. Vanuit provincie Drenthe kunnen we aangeven dat het wenselijk is om dit te onderzoeken. Ondanks dat het gebied slechts een beperkte bijdrage kan leveren aan de opgave, biedt het mogelijk wel een uitgelezen kans om invulling te geven aan het combinatiemodel. Hierbij zouden de ruimtelijke opgaven voor waterberging en energie prima samen kunnen komen. Ook de gemeente heeft aangegeven dit als een kans te zien. De waterbergingsopgave is echter een opgave van het waterschap Noorderzijlvest.

4. Ontwikkelingen in het licht van de N2000 (ganzenfoerageergebieden)

Een groot deel van De Onlanden is aangewezen als Natura 2000 gebied Leekstermeer vooral vanwege moeras- en watervogels. Dit betekent dat de ruimtelijke ontwikkelingen getoetst zullen moeten worden op de impact op met name ganzen en smienten. Het gaat hierbij concreet om afname van foerageergebied en mogelijke vogelslachtoffers door windmolens. Ondanks dat er concreet nog geen ontwikkelingen zijn kan al wel een zogenaamde voortoets worden uitgevoerd. Deze toets kan kaderstellend werken voor de uitwerking van een gebiedsvisie.

Risico's

Wanneer de belangenverkenning niet vertaald wordt naar een gebiedsvisie is de kans groot dat zowel landschappelijke waarden als ambities op het gebied van de energieopgave niet optimaal benut kunnen worden.

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

De belangenverkenning is een opeenstapeling van belangen en nog geen visie! Om een samenhangende gebiedsontwikkeling mogelijk te maken is het belangrijk een integrale en gezamenlijke visie uitwerken waarin niet alleen dilemma's worden opgelost, maar juist ook de kansen worden benut.

Voordat gestart kan worden met een gebiedsvisie is het belangrijk de gezamenlijk uitgangspunten en intenties te bespreken. De provincie Groningen zal hiertoe het initiatief nemen voor een bestuurlijk overleg. Het is verstandig om de bovenstaande aandachtspunten voor dit bestuurlijk overleg met Wethouder Henk Kusters van Noordenveld te bespreken.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 23 november 2020 20:33
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Memo POHO belangenverkenning en vervolgtraject 23-11-2020
Bijlagen: Memo POHO belangenverkenning en vervolgtraject 23-11-2020.docx

Ho [REDACTED]

Hierbij de (concept)memo die volgende week bestuurlijk besproken gaat worden. **11.1** [REDACTED]
[REDACTED] Als je nog prangende aanvullingen / wijzigingen hebt hoor ik het graag. Ik heb morgen slecht beperkt tijd dus graag beperken tot het hoogst noodzakelijke 😊!

Met een vriendelijke groet,

[REDACTED]



MEMO

Datum	30 september 2020
Van	█ en █
Aan	BoschSlabbers en projectgroep Westpoort-Matsloot e.o.
Betreft	Reactie Noordenveld op Belangenverkenning Matsloot e.o.
Status	Input voor vervolg

Beste allemaal,

Met deze memo geven wij onze reactie op de rapportage van BoschSlabbers.

Verrommeling voorkomen, juiste sturing en slim combineren

We onderschrijven waarmee pagina 32 begint: zonder regie dreigt verdere verrommeling van het landschap. We moeten inderdaad voorkomen dat een aaneengesloten stedelijke corridor langs de A7 ontstaat, die een ruimtelijke barrière vormt voor mens en dier tussen het zuidelijke veenlandschap en het noordelijke kleigebied. Wat in de tweede alinea op deze pagina staat beschreven ("een fraaie stadsrand realiseren") is wat ons betreft te eenzijdig geformuleerd. Een rand heeft twee kanten: enerzijds een fraaie afhechting/entree van de stad Groningen als anderzijds een fraaie afhechting/entree van de gemeenten Noordenveld en Westerkwartier. Oftewel, een fraaie overgangszone tussen stad en landschap. We zien Matsloot/Onlanden niet voor niets als de voortuin van onze gemeente. Het is goed dat we met elkaar kijken naar de juiste sturing en slim combineren van functies, zodat die leiden tot win-win (of zelfs win-win-win-win) oplossingen. Voor ons is daarbij een belangrijk uitgangspunt dat ontwikkelingen de gewenste landschappelijke kwaliteiten versterken.

Landschappelijk raamwerk

We staan achter een landschappelijke raamwerk als kader voor nieuwe ontwikkelingen en de vijf onderdelen hiervan. Ten aanzien van de omschrijving van deze onderdelen, hebben we een paar opmerkingen:

1. Vensters open houden: twee opmerkingen 1) in de Noordenveldse Kwaliteitsgids valt Matsloot in het 'open weidelandschap met smalle strookvormige verkaveling en sloten'. Op pagina 35 valt Matsloot buiten de zogenaamde open vensters. Het is van belang dat onderscheid tussen open venster en open weidelandschap te duiden, zeker omdat er op pagina 35 in de tekst staat dat binnen open vensters geen stedelijke ontwikkelingen kunnen zijn. Voor 'open weidelandschap' Matsloot achten wij stedelijke ontwikkelingen met behoud van de openheid en landschappelijke kwaliteiten wél mogelijk. 2) Daarnaast staat er dat beplantingen langs historische structuren gewenst zijn. Ook dit geldt niet overal. Gebruik de landschapselementen die horen bij de landschapstypen van het gebied.

2. Randen maken: er wordt gesproken over een stedelijke robuuste rand, die zich uitstrekt tot in onze gemeente. Wij willen een juist een landschappelijke overgangsrand, zonder harde rand aan de stadkant. Het gaat om de combinatie van beide. Daarom graag een formulering kiezen die past bij ieders perspectief.
3. Draden weven: geen opmerkingen
4. Parels oppoetsen (p. 38): Sandebuurt wordt genoemd als parel. Als wij kijken waar de stip staat, vermoeden wij dat jullie (en) het aardkundig monument bedoelen. Klopt dat? Dan graag de juiste naam van deze parel aanpassen.
5. Veelkleurig pallet (p. 39): we zien graag een landschappelijke overgangsrand. Bosstroken zoals die nu hard zijn ingetekend, passen niet bij het karakter van het aanwezige landschap. We vragen en om te werken met aanwezige landschapselementen die karakteristiek zijn voor dat gebied (water, rietkragen, smalle verkavelingsstroken haaks op de A7 en niet parallel hieraan). We denken daarbij aan vlekken, die overeenkomen met de stroken met de verkaveling van het laagveenontginning-landschap (zie Noordenveldse Kwaliteitsgids). De kleuren moeten haast in elkaar overlopen, zodat de verweving van het energielandschap met natuur wordt gevisualiseerd.

Uitwerking 1 en 2

Deze uitwerkingen zitten te veel op ontwerpniveau. Wat ons betreft worden het uitwerkingen die meer globaal zijn, met vlekken, contouren en ontwikkelrichtingen. Het moet geen blauwdruk lijken door concrete en gedetailleerde tekeningen. De uitwerkingen zien wij meer als scenario's, als uitwerking van een raamwerk waarover we het eens moeten zijn. Dus wellicht moeten we stoppen bij dat raamwerk.

Hoofdstuk 4

We vinden hoofdstuk 4 een lastig te lezen hoofdstuk. Wat is de reden dat het voorgaande van de belangenverkenning weer uit elkaar wordt gehaald per thema? Ter illustratie: in de tabel Natuur staat ganzenrustgebied. Dit scoort rood door de getekende bosstroken. Bij de omschrijving gaat het over een ander knelpunt: het energielandschap. Voor energie is echter weer een andere tabel. De knelpunten zitten – voornamelijk – tussen thema's onderling en niet erbinnen.

Hoofdstuk 4 is erg in detail: alles heeft al een plek, alsof het onomkeerbare ontwikkelingen zijn, waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden. Initiatieven, wilde ideeën, feiten en besluiten lopen hier door elkaar heen. Vervolgens worden ze wel alle gescoord.

Hoofdstuk 5

In de conclusies ook de knelpunten verwoorden. Beschrijven waar het raamwerk (ontwikkelrichtingen) met de plannenparade knelt

Bestuurlijke aandachtspunten

- We zitten met elkaar in een traject om onze vestingen te verlaten en samen tot iets moois te komen. Het is daarbij van belang om qua verbeelding en verwoording rekening te houden met aandachtspunten en gevoeligheden. Eén daarvan zijn extra slibdepots van Suikerunie ten zuiden van de A7, op Noordenvelds grondgebied. Daarover is in het verleden veelvuldig bestuurlijk gesproken. De diverse standpunten zijn bekend (zie ook onze aanlevering). Voor het bestuurlijke gesprek helpt het niet dit onderwerp als 'een gegeven' in een uitwerking op te nemen.
- De Noordenveldse kwaliteitsgids is vertrekpunt: historisch landschaplijnen van laagveenontginning en een landschappelijke meerwaarde bij iedere nieuwe ontwikkeling
- Er is bestuurlijk commitment voor de snelfietsweg van provincie Groningen
- In de Omgevingsvisie (2017) staat gemeente positief tegenover zonneprojecten, mits rekening wordt gehouden met landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Grootschalige windparken worden in deze visie uitgesloten. Er is bestuurlijk inmiddels wel ruimte gegeven voor een windverkenning door de energiecoöperatie.

- Op 9 september jl. heeft de gemeenteraad het Beleidskader Energieprojecten in het landschap vastgesteld. Hierin staat een zonneladder. Locaties bij snelwegen, op bedrijventerreinen zijn locaties die het eerst bekeken moeten worden.
- Ganzenfoerageergebied: afstemming met provincie Drenthe hierover (zicht op compensatiemogelijkheden is nodig om ontwikkelingen in dit gebied überhaupt mogelijk te kunnen maken)
- Betrekken natuurbeheerorganisaties. Dat gesprek moet niet worden gevoerd aan de hand van een dichtgetimmerd plan of blauwdruk.

Overige opmerkingen

- Op pagina 29 staan Powerfield en EC Noordseveld genoemd. Wij willen die namen eruit en stellen voor om beide blokjes in de legenda te vervangen door: Zoekgebied zon & wind diverse initiatieven
- In Uitwerking 2 de windmolens op Matsloot verwijderen. Het zijn er teveel (zoveel passen er niet) en op dit moment is een windmolen(park) in Noordenveld tekenen prematuur.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@noordenveld.nl>
Verzonden: dinsdag 17 maart 2020 8:41
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: afspraak Henk Brink en Henk Kusters

[REDACTED]

Dat kun je het beste (laten) doen via het bestuurssecretariaat.
Het e-mailadres is [REDACTED]@noordenveld.nl

Dank voor de nuancering. Ik zal het rapport eens bekijken.

Groeten, [REDACTED]

Van: [REDACTED]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 17 maart 2020 08:38:04
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: afspraak Henk Brink en Henk Kusters
Ho [REDACTED] en [REDACTED]

Ik heb met mijn gedeputeerde Henk Brink gesproken over Matsloot en Westpoort, en de stoeve samenwerking met de gemeente Groningen. Wij vinden dit niet wenselijk en willen dat Groningen samen met jullie en ons kijkt naar alle belangen in dit gebied. Niet alleen wind op Westpoort maar kijken naar zon, wind, suikerbietenroutes, waterberging, landschapsherstel etc. in het hele gebied Matsloot-Westpoort. Hoe we ons als Drenthe daarin positioneren hangt natuurlijk af van jullie belangen en ambities. Henk Brink wil graag telefonisch met jullie wethouder overleggen hierover.

Overigens was ik donderdagavond ook nog bij een bijeenkomst over de windplannen voor Westpoort. Er werd een rapport gepresenteerd, de 80%-versie van de verkenning. Ik heb nog een wijziging aangegeven. Er stond in de tekst dat de gemeente Noordenveld een zonnepark wil. Ik heb dat veranderd in "Binnen de gemeente Noordenveld zijn er initiatiefnemers die zon en/of wind op Matsloot wil aanleggen." Of zoiets (ik weet het niet meer precies). Input op het rapport is nu in elk geval nog welkom, je kunt het hier vinden: <https://www.windplatformgroningen.nl/wp-content/uploads/2020/03/DRUKWERK-Windplatform-rapport-DEF.pdf>

Kunnen we een telefonische afspraak laten inplannen voor onze bestuurders? Wie kan ik daarvoor benaderen?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED] Grootschalig Hernieuwbare Energie
Telefoon 0592-[REDACTED] (tevens mobiel nummer)

provincie Drenthe
Ik werk op ma, di, do & vr

75 JAAR
VRJHEID

75 jaar vrijheid in Drenthe, dat vieren we samen.

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@noordenveld.nl>
Verzonden: donderdag 27 augustus 2020 18:41
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: belangenverkenning matsloot

Hallo [REDACTED],

Maandag 31 aug om 14.00 uur is prima. Ik zorg dat er een teamoverleg in de agenda's komt maandag. Reserveer je de tijd alvast?

Groet [REDACTED]

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: [REDACTED]@drenthe.nl>
Datum: 27-08-20 15:34 (GMT+01:00)
Aan: [REDACTED]@noordenveld.nl>
Cc: [REDACTED]@noordenveld.nl>, [REDACTED]@noordenveld.nl>, [REDACTED]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: belangenverkenning matsloot

Hoi [REDACTED],

Ik heb de verkenning inderdaad ook gezien, maar ben er helaas nog niet aan toegekomen om het te lezen. Een vooroverleg is natuurlijk prima, ik nodig daar [REDACTED] onze landschapper die veel met zonneparken doet ook voor uit. Kun je alvast kort aangeven waar jullie het over willen hebben?

De volgende momenten in onze agenda zijn nog vrij:

31 aug tussen 10.00-12.00

31aug van 14.00-15.00

1 sept van 11.00-12.00

4 sept van 10.00-11.00

7 sept tussen 9.00 en 12.00

8 sept 11.00-12.00




Met een vriendelijke groet,

Van [REDACTED]@noordenveld.nl>
Verzonden: donderdag 27 augustus 2020 13:28
Aan: [REDACTED]@drenthe.nl>
CC: [REDACTED]@noordenveld.nl>; [REDACTED]@noordenveld.nl>
Onderwerp: belangenverkenning matsloot
Urgentie: [REDACTED]

[REDACTED] Mark,

Ook jij hebt waarschijnlijk de belangenverkenning van Matsloot in je mailbox gekregen. Ik heb deze met mijn interne collega's, [REDACTED] en [REDACTED] besproken. Op 10 september is het volgende overleg waarin het plan wordt besproken met alle partijen samen. Graag willen met jou van te voren de ecologische en landschappelijke Drentse punten bespreken. Ik wil hiervoor op korte termijn een overleg inplannen. Heb jij een voorkeur voor een dag en tijdstip? Het mag via teams.

Alvast bedankt.
Met vriendelijke groet,

 050 - 
@noordenveld.nl
Raadhuisstraat 1
9301 AA RODEN

GEMEENTE  NOORDENVELD



This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 13 januari 2021 11:48
Aan: [redacted]@ groningen.nl'; [redacted]
Onderwerp: RE: bestuurlijk overleg Matsloot/Westpoort.

Hoi [redacted],

Ik vind het belangrijk dat we een gezamenlijke opdracht ophalen voor het vertalen van de verkenning naar een gebiedsvisie. Belangrijk onderwerp van discussie voor Drenthe is de ligging van de vloeivelden van Cosun. Ik ben het met [redacted] eens dat we moeten oppassen in dit stadium te veel in te gaan op specifieke onderwerpen. Uiteindelijk is dit 1 van de ingrediënten die onderdeel is van de afwegingen die gemaakt moeten worden voor het maken van de gebiedsvisie.

Met een vriendelijke groet,

From [redacted]@noordenveld.nl>
Sent: woensdag 13 januari 2021 11:27
To: [redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@drenthe.nl>;
[redacted]@ groningen.nl' <[redacted]@ groningen.nl>; [redacted]
[redacted]@westerkwartier.nl>
Subject: RE: bestuurlijk overleg Matsloot/Westpoort.

Hoi [redacted],

Mooi dat het bestuurlijk overleg gepland gaat worden. Jij vraagt om agendapunten, maar is het centrale agendapunt niet de voorliggende belangenverkenning en het vervolg daarop? Oftewel: wat we in de oplegnotitie aan het verwoorden waren.

We kunnen ieder agendapunten noemen, maar daarin sluipt het gevaar dat we de focus op dingen leggen en dingen daarmee op de spits drijven. De vraag is dan of het overleg oplevert wat we zouden willen.

Ik ben benieuwd hoe de anderen hiernaar kijken. Ik bespreek het ook nog met mijn bestuurder. Deze reactie is op persoonlijke titel 😊

Met vriendelijke groet,

[redacted] duurzaamheid 06 [redacted]
050 - [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl

GEMEENTE  NOORDENVELD

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: woensdag 13 januari 2021 11:22
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@ groningen.nl' [redacted]@ groningen.nl>;
[redacted]@westerkwartier.nl>; [redacted]@noordenveld.nl>

CC [redacted]@bsla.nl>; [redacted]@provinciegroningen.nl>

Onderwerp: bestuurlijk overleg Matsloot/Westpoort.

Beste allemaal,

Het regionale bestuurlijk overleg Matsloot/Westpoort wordt nu georganiseerd en vindt binnenkort plaats.

Van jullie wil ik graag weten welke punten jullie op de agenda willen hebben. Graag aanleveren, dan zorg ik voor een gezamenlijke agenda.

Eén van de punten is hoe we verder gaan met deze verkenning en komen tot een gezamenlijke visie voor het gebied. Verder is het denk ik goed dat de bestuurders de pijnpunten op tafel leggen en dit open bespreken met elkaar.

We hadden afgesproken een gezamenlijke oplegnotitie te maken voor onze bestuurders (een voorzetje had ik al gedaan).

Misschien ook goed om helder te formuleren waar we het in ieder geval wél over eens zijn.

@ [redacted] Tevens stel ik voor dat wij voorafgaand nog een keer afspreken (1 uur); ik zal [redacted] vragen dit in te plannen met jullie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Afdeling Programma & Projectmanagement

Mob. 06 [redacted]

Tel. 050 [redacted]

[redacted]@provinciegroningen.nl



Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

[redacted]

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: woensdag 13 januari 2021 15:59
Aan: Henk Brink; [redacted]@Westerkwartier.nl;
[redacted]@noordenveld.nl; [redacted];
[redacted]@groningen.nl; [redacted]@groningen.nl;
[redacted]@groningen.nl; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Bestuurlijk regio-overleg Matsloot / Westpoort

Geachte dames en heren,

Voor de ambtelijke ondersteuning vanuit de gemeente Groningen is [redacted] aanwezig, nu ook in de adressering.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted] Programma- en Projectmanagement (PPM)
telefoon: 050 - [redacted]
e-mail: [redacted]@provinciegroningen.nl



Aanwezig maandag t/m donderdag

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 13 januari 2021 15:45
Aan: [redacted]@drenthe.nl' [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@Westerkwartier.nl'
<[redacted]@Westerkwartier.nl>; [redacted]@noordenveld.nl'
[redacted]@noordenveld.nl>; [redacted]@drenthe.nl>;
[redacted]@groningen.nl' [redacted]@groningen.nl>; [redacted]@groningen.nl'
<[redacted]@groningen.nl>; [redacted]@westerkwartier.nl>; [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl>
CC: [redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@provinciegroningen.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijk regio-overleg Matsloot / Westpoort

Geachte dames en heren,

Van de kant van de gemeente Noordenveld en Westerkwartier is [redacted] Matsloot / Westpoort vanuit provincie Groningen, is gevraagd om op korte termijn een digitaal bestuurlijk overleg te organiseren over de gebiedsontwikkeling Matsloot / Westpoort.

De bestuurlijke deelnemers zijn:

- Gemeente Noordenveld: wethouder Henk Kusters
- Gemeente Westerkwartier: wethouder Hielke Westra
- Provincie Drenthe: gedeputeerde Henk Brink
- Gemeente Groningen: wethouders Philip Broeksma en Roeland van der Schaaf
- Provincie Groningen: gedeputeerde Mirjam Wulfse

De ambtelijke ondersteuning voor de gemeenten Noordenveld en Westerkwartier en de provincie Drenthe is als in de adressering vermeld, tenzij partijen dat anders aangeven. Voor de ambtelijke ondersteuning vanuit de gemeente Groningen ontvang ik graag de naam/namen en e-mailadres(sen) zodat ze meegenomen worden in de uitnodiging.

Vanuit de agenda van gedeputeerde Mirjam Wulfse, provincie Groningen, zijn de volgende momenten beschikbaar **(duur 1 ½ uur)**:

- Dinsdag 26 januari 16:00-17:30 uur
- Donderdag 28 januari 13:00-17:00 uur
- Maandag 1 februari 16:00-17:30 uur

Ik ontvang graag per omgaande uw reactie op alle drie data en tijdstippen.
Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

█
█ Programma- en Projectmanagement (PPM)
telefoon: 050 - █
e-mail: █ [@provinciegroningen.nl](mailto:█@provinciegroningen.nl)



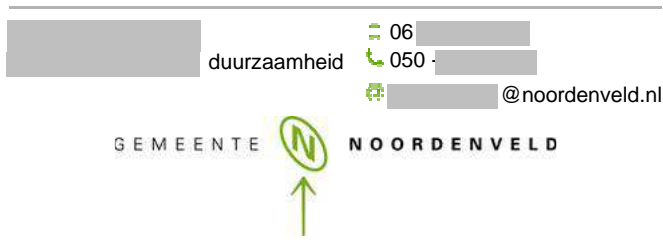
Aanwezig maandag t/m donderdag

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: dinsdag 17 november 2020 11:02
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: eindrapport belangenverkenning Matsloot

Helder. Laten we het morgen verder bespreken.

Met vriendelijke groet,



Van [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: dinsdag 17 november 2020 10:04
Aan [redacted]@noordenveld.nl>; [redacted]@bsla.nl>; [redacted]
[redacted]@groningen.nl>; [redacted]@westerkwartier.nl>; [redacted]@drenthe.nl
CC [redacted]@noordenveld.nl>; [redacted]@noordenveld.nl>
Onderwerp: RE: eindrapport belangenverkenning Matsloot

Beste [redacted]

Het "eindrapport" is inderdaad nog geen eindrapport omdat er nog een opdracht is gegeven voor het gebied Westpoort/Hoogkerk door de gemeente Groningen en de provincie Groningen. Bovendien is deze verkenning geen gezamenlijke visie voor de gebiedsontwikkeling.

Om het gezamenlijke vervolg en bestuurlijk traject te bespreken maken we nu (op korte termijn) een afspraak voor het vervolg, om ook de issues te bespreken die jij aangeeft in jouw mail.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Afdeling Proqramma & Projectmanagement
Mob. 06 [redacted]
Tel. 050 [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl



Van: [redacted] <[\[redacted\]@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)>

Verzonden: dinsdag 17 november 2020 09:50

Aan: [redacted] <[\[redacted\]@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>; [redacted] <[\[redacted\]@bsla.nl](mailto:[redacted]@bsla.nl)>; [redacted] <[\[redacted\]@groningen.nl](mailto:[redacted]@groningen.nl)>; [redacted] <[\[redacted\]@westerkwartier.nl](mailto:[redacted]@westerkwartier.nl)>; [redacted] <[\[redacted\]@drenthe.nl](mailto:[redacted]@drenthe.nl)>

CC: [redacted] <[\[redacted\]@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)>; [redacted] <[\[redacted\]@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)>

Onderwerp: RE: eindrapport belangenverkenning Matsloot

Dag [redacted],

Jij hebt het over een eindrapport, maar wat is dit document waard als er parallel nog een verdiepingsspoor gemeente Groningen-Cosun (extra opdracht) loopt, dat impact heeft op dit document? Zie plaatje [redacted] uit ons laatste overleg (bijgesloten).

Ik vind dat erg ingewikkeld. Hoe bespreek ik dit 'eindrapport' (100% versie in plaatje [redacted]) met collega's en bestuurders als ik uitkomst van parallelle spoor niet ken?

Volgens mij is dat een vraag waar bestuurders Drenthe, Westerkwartier en Noordenveld ook mee zitten en juist daarover bestuurlijk overleg willen.

Hoe zie jij dat? Ik ben ook benieuwd hoe anderen dit zien.

Met vriendelijke groet,



Van: [redacted] <[\[redacted\]@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>

Verzonden: dinsdag 17 november 2020 09:06

Aan: [redacted] <[\[redacted\]@groningen.nl](mailto:[redacted]@groningen.nl)>; [redacted] <[\[redacted\]@westerkwartier.nl](mailto:[redacted]@westerkwartier.nl)>; [redacted] <[\[redacted\]@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)>; [redacted] <[\[redacted\]@drenthe.nl](mailto:[redacted]@drenthe.nl)>

CC: [redacted] <[\[redacted\]@bsla.nl](mailto:[redacted]@bsla.nl)>

Onderwerp: FW: eindrapport belangenverkenning Matsloot

Beste mensen,

Hierbij het eindrapport van B&S over de belangenverkenning Matsloot/Westpoort. Ik wil jullie vragen dit in jullie eigen organisaties te verspreiden (en uiteraard goed te lezen).

Over het bestuurlijk proces heb ik gisteren een mail verstuurd voor een vergaderverzoek om gezamenlijk afspraken te maken. Het is immer van belang om dit in gezamenlijkheid te doen, daar was deze opdracht ook mee gestart en voor bedoelt; samen kijken wat er allemaal speelt zodat het gebied er sterker en mooier op wordt (zie ook de aanbevelingen in het laatste hoofdstuk).

Ik ga deze verkenning (die nog geen visie is) doorsturen naar onze gedeputeerden: ter kennisname met een procesvoorstel voor het vervolg (zowel ambtelijk als bestuurlijk).

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Afdeling Programma & Projectmanagement

Mob. 06 [redacted]
Tel. 050 [redacted]
[redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)



Van: [redacted] [@bsla.nl](mailto:[redacted]@bsla.nl)>
Verzonden: maandag 16 november 2020 22:08
Aan: [redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>
CC: [redacted] [@bsla.nl](mailto:[redacted]@bsla.nl)>
Onderwerp: eindrapport belangenverkenning Matsloot

Dag [redacted]

Hierbij het eindrapport Belangenverkenning Matsloot / Westpoort e.o. Graag nog even aandacht voor het laatste hoofdstuk.

Zet jij het bij akkoord door naar alle partijen/personen of zal ik dat doen?

Nu op naar de volgende stap!

Vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
06 [redacted]

**Bosch
Slabbers**

BoschSlabbers
Landschapsarchitecten
www.boschslabbers.nl

Bezoekadres
Landgoed Plattenberg
Het Koetshuis
Amersfoortseweg 38
3951 LC Maarn
+31 343 769223

Postadres
1^e Sweelinkstraat 30
2517 GD Den Haag

disclaimer

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 22 oktober 2020 10:53
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Ganzenfourageerbeleid

Hoi [REDACTED]

Alles ok hier in het winderige Froombosch. De kaartjes die [REDACTED] heeft doorgestuurd zijn de foerageergebieden. Kan alleen niet achterhalen waar deze kaartjes staan.
Ik heb straks om 11 uur overleg. Zal ik je vandaag even bellen zodat we samen even kunnen zoeken?

Groeten [REDACTED]

Van: [REDACTED]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 22 oktober 2020 9:07
Aan: [REDACTED]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Ganzenfourageerbeleid

Ha [REDACTED],

Hoe gaat het nog een beetje uit te houden daar in het hoge noorden? Kun jij [REDACTED] helpen met onderstaande vraag? Ik kan de kaart met ganzengebieden niet vinden!

MOI!

[REDACTED]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 12:04
Aan: [REDACTED]@noordenveld.nl>; [REDACTED]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Ganzenfourageerbeleid

Hallo [REDACTED]

Dit staat in de POV onder:

Paragraaf 4.3.2 Vrijstelling grondgebruiker

Artikel 4.7, Vrijstelling schadesoorten aan grondgebruiker

Lid 4 en bijlage VIII

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Drenthe/CVDR380173/CVDR380173_7.html

en op geoportaal:

https://geo.drenthe.nl/geoportaal/src/?lang=nl&topic=portaal&bgLayer=openbasiskaart.nl&layers=GBI.FO_MASK_DR_NL,GBI_POV18_STILTEGEBIEDEN_V,GBI_POV18_GANZENRUSTGEB_V&X=578241.13&Y=225330.50&zoom=5&layers_visibility=true,false,true

Met vriendelijke groet,



Van: [redacted]@noordenveld.nl>

Verzonden: maandag 12 oktober 2020 9:38

Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>

Onderwerp: Ganzenfourageerbeleid

Beste [redacted] en [redacted]

In het kader van Matsloot hebben wij contact gehad over ecologie en specifiek over ganzenfourageergebieden en beleid.

Ik heb op jullie website gezocht naar dit beleid, maar kan het niet vinden.

Wij hebben nu meerdere initiatieven voor zonneparken aan de noordrand van de Onlanden en ten oosten van het Fochteloerveen.

Ik heb aangeven dat dit ganzenfourageergebieden zijn.

De initiatiefnemers willen meer weten over dit beleid. Weten jullie waar het beleid over ganzenfourageergebieden in Drenthe te vinden is.

Ik hoor graag van jullie. Ik ben bereikbaar per mail en via telefoonnummer 050- [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted] 050 - [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl
Raadhuisstraat 1
9301 AA RODEN



This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: dinsdag 1 december 2020 10:33
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: grondberging CBC / Gebiedsontwikkeling Matsloot / Westpoort

Dag [redacted]

Om je vraag te kunnen beantwoorden, moet ik weten wat jouw doel is van dit overleg. Wat gaan we bespreken? Ik kan het nu niet plaatsen, na de mail die [redacted] zojuist stuurde en wetende dat er een parallel spoor met BoschSlabbers loopt.

10.2e

Met vriendelijke groet,

[redacted] duurzaamheid 06 [redacted]
050 [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl

GEMEENTE  NOORDENVELD

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: dinsdag 1 december 2020 10:05
Aan: [redacted]@provinciegroningen.nl>
CC: [redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@noordenveld.nl>; [redacted]@groningen.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: grondberging CBC / Gebiedsontwikkeling Matsloot / Westpoort

Hoi [redacted]

Wie moet vanuit ons aanschuiven bij het overleg over Grondberging van de CBC, [redacted] en jij?

Vanuit de gemeente Groningen vraag ik [redacted] en [redacted]
Van de gemeente Noordenveld [redacted]

NB. de locatie van de grondberging neemt een belangrijke plaats in bij de gebiedsontwikkeling Matsloot / Westpoort

@ [redacted] **wat is het mailadres van [redacted]?**
@ [redacted] **R.: wil jij vanuit Drenthe ook aanschuiven?**
@ [redacted] **: vanuit Noordenveld nog iemand?**

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Afdeling [redacted] a & Projectmanagement
Mob. 06 [redacted]
Tel. 050 [redacted]



Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: maandag 20 januari 2020 10:23
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: Matsloot en belangen Noordenveld/Drenthe

Dag [redacted]

Dank voor je mail. Zoals ik tegen [redacted] zei: het is goed dat we aan tafel zitten, ook bestuurlijk. We hebben elkaar wel nodig, ook als we geen wind op Matsloot gaan doen. Suikerunie en gemeente Groningen hebben er grond, dus ze zijn een partij, in welke ontwikkeling dan ook. Daarom is het van belang alle belangen in beeld te brengen. En te kijken waar we elkaar kunnen vinden cq versterken om kwaliteit toe te voegen, passend bij doelstellingen. Het gaat dus ook om strategieën, wellicht (stedelijke) ruilverkaveling, kortom gebiedsontwikkeling. Dus ik zou zeggen: denk vanuit mogelijkheden.

Groeten [redacted]

[Outlook voor iOS](#) downloaden

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag, januari 20, 2020 10:02 AM
Aan: [redacted]@gemeentenoordenveld.nl'; [redacted]
Onderwerp: Matsloot en belangen Noordenveld/Drenthe

Hallo [redacted] en [redacted],

Tjisse Stelpstra is donderdag helaas niet bij het bestuurlijk overleg aanwezig **10.2e** [redacted]. Ik wil onze belangen wel aangeven richting [redacted] en daarnaast probeer ik Tjisse nog te spreken over het eventueel gezamenlijk inhuren van een bureau om tot een goed ontwerp te komen.

Onze provinciale belangen zijn

- energieproductie (volgens combinatiemodel, toegevoegde waarde),
- natuur; ontwikkelingen Matsloot moeten passen bij functie van ganzenfoeragegebied en versterkend zijn voor N2000/Onlanden,
- rekening houden met belangen water: mogelijke uitbreiding waterberging (hangt ook af van plannen waterschap)
- kernkwaliteiten landschap behouden/versterken bij ontwikkelingen

Ik ga dit in een paar zinnen naar [redacted] sturen, voor de gezamenlijke memo aan bestuurders.

Hebben jullie (wethouders) daarnaast ook behoefte aan een steunbetuiging, boodschap, mail o.i.d. vanuit de provincie om jullie gemeentelijke belangen te ondersteunen?

[redacted] en ik spraken nog even kort met elkaar op het station, afgelopen vrijdag. Zoals ik ook al na de bijeenkomst in december zei: de gemeente Groningen gaat door met haar verkenning, het is niet in haar belang om op windplannen te wachten. Eigenlijk trekken we niet samen op met de gemeente voor de windplannen op Westpoort. Het belang van de gemeente Groningen voor Matsloot is dat zij door kunnen met Westpoort, en bovendien dat er een goed plan komt voor alles wat de Suikerunie wil. Door de schetssessies te faciliteren kunnen ze hun belangen goed regisseren.

Als wij/jullie windmolens in Matsloot willen, moet dat donderdag duidelijk worden aangegeven door jullie wethouder.

Als dat niet zo is, dan gaan we gewoon kijken wat er, *aanvullend* op de getekende windmolens op Westpoort, verder mogelijk is aan ontwikkelingen in Matsloot. Dat is prima, helemaal niks mis mee, maar wees je bewust dat wind op Matsloot daarna zeer beperkt mogelijk is.

Ik hoor het graag als jullie nog iets van mij nodig hebben in dit proces!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted] Grootchalig Hernieuwbare Energie
Telefoon 0592 [redacted] (tevens mobiel nummer)

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>

Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 15:03

Aan: [redacted]@groningen.nl>

CC: [redacted]@nmfdrenthe.nl>; [redacted]@gemeentenoordenveld.nl'

[redacted]@gemeentenoordenveld.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]

[redacted] | BoschSlabbers' [redacted]@bsla.nl>; [redacted]@groningen.nl>; [redacted]

[redacted]@groningen.nl>; [redacted]@noordenveld.nl>; [redacted]

[redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@groningen.nl>; [redacted]

[redacted]@groningen.nl>

Onderwerp: RE: Tekensessie Matsloot

Dag [redacted],

Hierbij kort stukje tekst over de doorfietsroute Groningen - Leek.

De provincie Groningen werkt aan netwerk van snelle en comfortabele fietsroutes rond de stad Groningen. In 2014 is gestart met de doorfietsroute Groningen - Leek. In oktober vorig jaar heeft de stuurgroep het tracé vastgesteld.

Zie ook <https://www.provinciegroningen.nl/actueel/nieuwsartikel/doorfietsroute-groningen-leek-komt-ten-zuiden-van-a7/> Momenteel wordt besluitvorming aan provinciale Staten voorbereid. Daarna vindt realisatie plaats. Op het deel van de Matsloot komt een nieuw fietspad langs de bestaande parallelweg. Hiervoor moet het bestemmingsplan worden gewijzigd en de gronden worden verworven.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06 [redacted]

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: [redacted]@groningen.nl>

Verzonden: maandag 16 december 2019 10:04

Aan [redacted]@gemeentenoordenveld.nl'; [redacted]

[redacted] | [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: Tekensessie Matsloot

Tijd: vrijdag 17 januari 2020 10:00-13:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Gedempt Zuiderdiep 98, oudbouw 62A

Zoals afgesproken bijgaande afspraak voor de tekensessie aan Matsloot.

Neem vooral vanuit de eigen achterban inhoudelijke expertise mee.

@ [redacted] en [redacted]: ik zie dat jullie beide op vrijdag niet werken, hoop toch dat een van jullie erbij kan zijn.

Groetend

[redacted]

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.

<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

This email was scanned by Bitdefender

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 8 december 2020 16:30
Aan: Jeroen de Boer
Onderwerp: RE: Matsloot / Westpoort

Dat is prima ik zal het laten agenderen. Bedoel je dat ik nog even een (korte) memo maak en dit punt er even uitlicht of bespreken we dit met de "oude" memo in de hand?

From: Jeroen de Boer [REDACTED]@drenthe.nl>
Sent: dinsdag 8 december 2020 16:28
To: [REDACTED]@drenthe.nl>
Subject: RE: Matsloot / Westpoort

Zullen we dit voor maandag nog even opnieuw agenderen in het poho. Kunnen we het nog even expliciet maken?

Jeroen de Boer

Teammanager Ruimte, Energie en Wonen
Westerbrink 1 | Postbus 122 | 9400 AC Assen
Telefoon: 06 [REDACTED] | email: [REDACTED]@drenthe.nl
Werkdagen ma, di, wo, do en vrijdag (vanuit huis)

provincie Drenthe

Van: [REDACTED]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 december 2020 16:24
Aan: Jeroen de Boer [REDACTED]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Matsloot / Westpoort

Hoi Jeroen,

Dit is naar aanleiding van de memo Matsloot / Westpoort en zal waarschijnlijk vooral gaan over Cosun (punt 2 van de memo)

10.2g

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Is de vraag willen wij dit ook nog aan Brink meegeven of laten we dit zo gebeuren. We hebben het hier tijdens het POHO niet zo expliciet over gehad.

Met een vriendelijke groet,

[REDACTED]

From: [redacted]@drenthe.nl>
Sent: dinsdag 8 december 2020 16:05
To: [redacted]@drenthe.nl>; Jeroen de Boer [redacted]@drenthe.nl>
Cc: [redacted]@drenthe.nl>
Subject: FW: Matsloot / Westpoort

Dag,

Ter informatie.

Op verzoek van wethouder Kusters met akkoord van Henk is er een afspraak (MS Teams) ingepland op dinsdag 15 december 15.15 uur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
gedeputeerde Henk Brink

provincie **Drenthe**

+31 592 [redacted]
[redacted]@drenthe.nl

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op    

Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: maandag 7 december 2020 11:15
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Matsloot / Westpoort

He [redacted],

Zie onderstaande mail.

Heb jij ergens nog ruimte voor de kerst in de agenda van Henk Brink ?

Met vriendelijke groet,

[redacted] 050 - [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl

GEMEENTE  NOORDENVELD

Van: Henk Kusters
Verzonden: zondag 6 december 2020 09:17
Aan: [redacted]@noordenveld.nl>; Kirsten Ipema [redacted]@noordenveld.nl>

CC: [redacted]@noordenveld.nl>

Onderwerp: RE: Matsloot / Westpoort

Mogge!

Vrijdag met Henk Brink volgende afgesproken. Graag in januari bestuurlijk overleg regionaal.

Nog voor de Kerst bestuurlijk overleg Provincie Drenthe en Noordenveld. Met name afstemming en met 1 mond praten. Vooral ook over de CBC.

Ik zal [redacted] vragen een poging te doen dat overleg voor de Kerst in te plannen.

Met vriendelijke groet,

Henk Kusters

Wethouder

06 [redacted]

050 - [redacted]



[redacted]@noordenveld.nl

GEMEENTE



NOORDENVELD



Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: maandag 21 december 2020 10:51
Aan: [redacted]@ groningen.nl'; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Matsloot/Westpoort

Dag [redacted],

Dank voor je mail.

Over wat staat onder Belangenverkenning B&S:

Wij hebben zowel aan het begin (bij aanlevering visies, beleidsdocumenten, etc bij BoschSlabbers) als aan het einde (in onze memo als reactie op Belangenverkenning) genoemd wat onze standpunten zijn.

In onze memo Memo Reactie Noordenveld op Belangenverkenning stond het als volgt verwoord:

“We zitten met elkaar in een traject om onze vestingen te verlaten en samen tot iets moois te komen. Het is daarbij van belang om qua verbeelding en verwoording rekening te houden met aandachtspunten en gevoeligheden. Eén daarvan zijn extra slibdepots van Suikerunie ten zuiden van de A7, op Noordenvelds grondgebied. Daarover is in het verleden veelvuldig bestuurlijk gesproken. De diverse standpunten zijn bekend (zie ook onze aanlevering). Voor het bestuurlijke gesprek helpt het niet dit onderwerp als ‘een gegeven’ in een uitwerking op te nemen.”

Wij gaan ervan uit dat deze opmerking, plus andere opmerkingen op de belangenverkenning meegenomen in het definitief maken van de visie. In de laatste versie die we zagen was dat nog niet gebeurd.

Het lijkt mij dat wij daarmee al hebben aangegeven wat niet wenselijk is. We gaan onszelf niet herhalen.

Fijne feestdagen en een goed begin van 2021 gewenst.

Met vriendelijke groet,

[redacted] duurzaamheid 06 [redacted]
050 - [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl

GEMEENTE  NOORDENVELD

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: maandag 21 december 2020 10:38
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@ groningen.nl' [redacted]@ groningen.nl>;
[redacted]@ noordenveld.nl>; [redacted]@ westerkwartier.nl>
CC: [redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@ noordenveld.nl>; [redacted]
[redacted]@ noordenveld.nl>; [redacted]@bsla.nl>
Onderwerp: Matsloot/Westpoort

Beste mensen,

Even een korte update m.b.t. Matsloot/Westpoort.

Afgelopen donderdag (de 17^e) hebben we nog een kort overleg gehad over grondbergingen van de Cosun Beet Company (CBC): [redacted] en [redacted] van de gemeente Groningen, [redacted] en [redacted] van de Gemeente Noordenveld en [redacted] en ik van de provincie Groningen.

Op zich was dat overleg verhelderend en het bleek dat het schetsen van grondbergingen op het grondgebied van Noordenveld tot veel onrust heeft veroorzaakt. Dat had natuurlijk niet moeten gebeuren!

Belangenverkenning B&S

Het "eindconcept" van de belangenverkenning van B&S kan nog worden aangepast. Dan kan de gemeente Noordenveld aangeven wat wel en wat niet wenselijk is op hun grondgebied. Datzelfde geldt ook voor de gemeente Westerkwartier, ook daarvan zijn de laatste opmerkingen niet verwerkt!

Bestuurlijk proces

Helaas verloopt het proces bij ons met de bestuurders om te komen tot afspraken traag (het is dus niet zo dat ik er niet achteraan zit). Nu moet er weer een memo in een PO m.b.t. de integrale afstemming over Matsloot/Westpoort. Dat wordt dan pas de 11^e jan. Voor die tijd mag ik geen overleg inplannen. M.a.w. het wordt geregeld, maar heb nog even geduld.

Laten we komend jaar ons gezamenlijk doel voor ogen houden en er voor zorgen dat we een mooi en gedragen toekomst perspectief gaan schetsen voor dit gebied.
Verder wens ik jullie een fijne kerst en een goed 2021 toe!

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Afdeling [Redacted] a & Projectmanagement

Mob. 06 [Redacted]

Tel. 050 [Redacted]

[Redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[Redacted]@provinciegroningen.nl)



Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: maandag 16 november 2020 17:17
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: procesafspraken gebiedsontwikkeling Matsloot/Westpoort

Geachte mevrouw [redacted] en heer [redacted],
Na de reacties van [redacted] en [redacted] blijft één datum en tijdstip over: **woensdag 18 november 10.30-12.30 uur**.

Kunt u mij per omgaande aangeven of u beschikbaar bent zodat ik dit overleg kan vastleggen?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted] Programma- en Projectmanagement (PPM)

telefoon: 050 - [redacted]

e-mail: [redacted]@provinciegroningen.nl



Aanwezig maandag t/m donderdag

Van: [redacted].
Verzonden: maandag 16 november 2020 15:01
Aan: [redacted]@groningen.nl>; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]
[redacted]@westerkwartier.nl>; [redacted]@noordenveld.nl>
CC: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Onderwerp: RE: procesafspraken gebiedsontwikkeling Matsloot/Westpoort

Dame en heren,

Vanuit de agenda van Gerhard zijn er deze week voor dit overleg de volgende momenten beschikbaar:

- Dinsdag 17 november 10.30-11.30 uur + 13.30-16.00 uur
- Woensdag 18 november 10.30-12.30 uur + 15.00-16.00 uur

Zou u mij per omgaande uw beschikbaarheid op **alle 4 momenten** willen mailen?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted] Programma- en Projectmanagement (PPM)

telefoon: 050 - [redacted]

e-mail: [redacted]@provinciegroningen.nl



Aanwezig maandag t/m donderdag

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: maandag 16 november 2020 09:16
Aan: [redacted]@groningen.nl>; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]
[redacted]@westerkwartier.nl>; [redacted]@noordenveld.nl>
CC: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Onderwerp: procesafspraken gebiedsontwikkeling Matsloot/Westpoort

Beste [redacted] en [redacted]

Ik wil met jullie (in klein comité) even bij elkaar komen om een aantal procesafspraken te maken over de gebiedsontwikkeling Matsloot/Westpoort en het traject te bespreken richting onze bestuurders.

Ik laat [redacted] een uurtje inplannen via MS-teams (zo spoedig mogelijk / deze week).

Onderwerpen:

- aanvullende opdracht Westpoort / Hoogkerk aan B&S
- eindversie verkenning B&S
- proces naar gezamenlijke visie voor het gebied Matsloot / Westpoort
- proces naar onze bestuurders
- gezamenlijk bestuurlijk overleg gemeenten en provincies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Afdeling Programma & Projectmanagement

Mob. 06 [redacted]

Tel. 050 [redacted]

[redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)



provincie
groningen

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Van: [redacted]@westerkwartier.nl>
Verzonden: dinsdag 24 november 2020 12:50
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Vervolgproces Matsloot /Westpoort

Hoi [redacted]

Kun je aangeven met welke portefeuillehouders je het bespreekt?

Zou je hen er op willen attenderen dat de reactie van Westerkwartier nog niet in de verkenning is opgenomen/tot uitdrukking is gekomen vanwege onze (eerst) meer bestuurlijke reactie?

Ik hoor het wel, alvast bedankt.

Vriendelijke groeten,

[redacted]
[redacted] Ruimtelijke Ontwikkeling

Postadres: Postbus 100
9350 AC Leek

Tel. 14 0594
Tel. 06- [redacted]

www.westerkwartier.nl

Aanwezig: Ma, di, woe, do.

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: maandag 23 november 2020 11:36
Aan: [redacted]@groningen.nl>; [redacted]@noordenveld.nl>
CC: [redacted]@westerkwartier.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl>

Onderwerp: RE: Vervolgproces Matsloot /Westpoort

Hallo allen,

Ik kan me hier ook goed in vinden.

Ik ga begin deze week de belangenverkenning inbrengen in een breed portefeuille-overleg (PBO), omdat de ontwikkelingen meerdere portefeuillehouders aangaat. Dit PBO is a.s. maandag plaatsvinden.

In dat overleg staat een voorstel opgenomen om op korte termijn een bestuurlijke oploop te organiseren met alle partijen. Het initiatief daarvoor ligt bij ons.

Van beide [redacted] en [redacted] hoor ik nog graag wie daarbij aanwezig moet zijn !

(voorbereiding / agenda doen we samen).

Met vriendelijke groet,

Afdeling Proaramma & Projectmanagement

Mob. 06

Tel. 050

[@provinciegroningen.nl](https://twitter.com/provinciegroningen)



Van: [@groningen.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 09:50

Aan [@provinciegroningen.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>; [@noordenveld.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>

CC: [@westerkwartier.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>; [@drenthe.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>;

[@provinciegroningen.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>;

[@provinciegroningen.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>;

[@provinciegroningen.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>;

[@provinciegroningen.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>;

[@provinciegroningen.nl](mailto:provinciegroningen.nl)>

Onderwerp: RE: Vervolgproces Matsloot /Westpoort

Beste mensen,

dank voor het verslag.

Naar aanleiding van het overleg, zou het mijn voorkeur hebben dat we onze bestuurders het doel waarom we dit doen goed uiteenzetten cq voor de bril houden, nml een samenwerking om te komen tot een integrale landschappelijke inrichting van het gebied Matsloot/Westpoort en de relatie die dit weer heeft met Westerkwartier. Waarbij de inrichting van het gebied Westpoort-fase 1/Matsloot mn (oorspronkelijk) is ingegeven door de (landschappelijke) afstemming van de onderscheidende energieambities van de gemeenten/Provincie en dat de relatie tussen West- fase 2 en 3/Westerkwartier o.a. wordt ingegeven door de ontwikkeling van Westpoort fase 2 en de landschappelijke inpassing van de 380 KV Hoogspanning. Dat de kracht van deze samenwerking nu juist is dat er grensoverschrijdend gekeken wordt waardoor de landschappen die onderlinge synergie hebben vloeiend in elkaar overlopen. Immers het landschap houdt niet bij de gemeentegrens op. Kortom de samenwerking leidt tot kansen die we nu kunnen benutten en realiseren.

Hoe realiseren we dit? We laten nu een tweetal gebiedsverkenningen opstellen (geen visie) waarin we alle ontwikkelingen, kansen en dilemma's in kaart brengen. Deze verkenningen worden op termijn vastgesteld en vervolgens halen we een bestuurlijke opdracht op om de verkenningen uit te werken in een integrale visie waarin we de dilemma's oplossen, maar juist ook de kansen gaan benutten. Uiteindelijk kan de visie uitgewerkt worden in een pakket aan uitvoeringsmaatregelen op grond waarvan we dan ook daadwerkelijk onderdelen kunnen gaan realiseren.

Uiteraard moeten we tegen die tijd hierover nog goede afspraken maken etc. Maar ik zou ervoor opteren onze bestuurders deze lijn voor ogen te houden. Samenwerken, integraal werken en kansen benutten. Volgens mij komen we dan een heel eind.

Immers het zou jammer zijn als in het bestuurlijk discussie gaat ontstaan waarom we dit doen. De kracht moet hem zitten in samenwerken en kansen benutten. Dat daarin ook besluiten genomen moeten worden over dilemma's is evident, maar is wel noodzakelijk om processtappen te zetten.

Mijn idee is om dit ongeveer zo aan mijn bestuurders voor te rijden. Conclusie: we zijn goed bezig, maar er is behoefte om in bestuurlijk zin nu even een tussenstand met elkaar op te maken. Waar staan we en waar gaan we naar toe.

Eens?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Gemeente Groningen

Email: [redacted] [@groningen.nl](mailto:[redacted]@groningen.nl)
Mobiel: 06 [redacted]
Gedempte Zuiderdiep 98
Postbus 7081, 9701 JB Groningen



Van: [redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>
Verzonden: woensdag 18 november 2020 17:03
Aan: [redacted] [@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)>
CC: [redacted] [@westerkwartier.nl](mailto:[redacted]@westerkwartier.nl)>; [redacted] [@drenthe.nl](mailto:[redacted]@drenthe.nl)>; [redacted]
[redacted] [@groningen.nl](mailto:[redacted]@groningen.nl)>; [redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>; [redacted]
[redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>; [redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>; [redacted]
[redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>; [redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>
Onderwerp: Re: Vervolproces Matsloot /Westpoort

Klopt, vergetendaar geef ik volgende week een voorzet voor!

Groet,

[redacted]
06 [redacted]

Op 18 nov. 2020 om 16:56 heeft [redacted] [@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)> het volgende geschreven:

Prima [redacted]
Ik mis in jouw resumé nog dat jij ikv voorbereiding van BO een voorzet maakt voor een memo. Waar wij dan op reageren en aanvullen.
Groeten [redacted]

Van: [redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[redacted]@provinciegroningen.nl)>
Verzonden: Wednesday, November 18, 2020 4:15:07 PM
Aan: [redacted] [@westerkwartier.nl](mailto:[redacted]@westerkwartier.nl)>; [redacted] [@drenthe.nl](mailto:[redacted]@drenthe.nl)>; [redacted]
[redacted] [@groningen.nl](mailto:[redacted]@groningen.nl)>; [redacted]
[redacted] [@noordenveld.nl](mailto:[redacted]@noordenveld.nl)>

CC: [redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl>; [redacted]@provinciegroningen.nl>

Onderwerp: Vervolgproces Matsloot /Westpoort

Beste [redacted] en [redacted]

Vanochtend hebben wij een overleg gehad met elkaar over het vervolgproces op de Belangenverkenning Matsloot Westpoort van B&S van begin deze week.

In dat gesprek hebben we geconstateerd dat de bestuurlijke processen van de belanghebbende partijen niet synchroon lopen en dat de bestuurlijke dynamiek ook niet overal gelijk is. Laten we vooral begrip hebben voor elkaars bestuurlijke processen (dat ook deels ingegeven is door de schaalgrootte van de gemeenten).

Alle partijen gaan nu met deze belangenverrekening naar hun bestuurders. Daarbij laten we duidelijk weten dat deze verkenning geen visie is. De verkenning is tot stand gekomen als gevolg van de plannen die zijn opgehaald bij gemeenten en provincies (de plannenparade).

[redacted] geeft aan dat helder moet zijn wat we uiteindelijk willen bereiken. Wat willen we wel en wat niet. En dat haar bestuurder (Hielke Westra) duidelijkheid wil over het vervolgproces. Daarnaast geeft [redacted] aan dat ze nog geen commentaar heeft gegeven op de "eindversie" die nu voor ligt (commentaar niet verwerkt).

[redacted] geeft aan dat ook Henk Kusters (wethouder Noordenveld) wil weten wat de status is van de verkenning. Waar schuurt het en waar liggen de kansen. Ook voor Noordenveld moet het vervolgproces helder worden.

Beide gemeenten hechten veel belang aan een gezamenlijke bestuurlijke bijeenkomst over het proces (bestuurlijke tussenstap).

[redacted] geeft aan dat hij graag wil weten waar de dilemma's zitten en dat we deze bestuurlijke bijeenkomst goed moeten voorbereiden.

[redacted] geeft aan dat met deze verkenning de dilemma's komen bovendrijven. Hij geeft ook het belang aan om uiteindelijk te komen tot een gezamenlijke visie.

Ik vind het belangrijk dat we goed naar elkaar blijven luisteren en in gesprek blijven. Het doel is er voor te zorgen dat er geen verdere verrommeling van het landschap optreedt en dat we komen tot een gezamenlijke visie (die bestuurlijk kan worden vastgesteld).

Resumerend:

- Wij informeren allemaal onze bestuurders over de belangenverkenning (ter kennisname)
- We geven duidelijk aan dat de verkenning geen visie is
- We geven aan dat er behoefte is aan een bestuurlijke oploop om het vervolgproces te bespreken (en mogelijk de dilemma's)
- Wij gaan deze bestuurlijke oploop gezamenlijk goed voorbereiden
- De provincie Groningen (ik) zal dit gaan organiseren

Groet,

[redacted]
06 [redacted]

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

This email was scanned by Gemeente Noordenveld ...

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Van: [redacted]@noordenveld.nl>
Verzonden: woensdag 30 september 2020 15:12
Aan: [redacted]
CC: [redacted]@westerkwartier.nl; [redacted]@ groningen.nl;
[redacted]@westerkwartier.nl; [redacted];
[redacted]@ groningen.nl; [redacted]@ groningen.nl;
[redacted]
Onderwerp: Reactie Noordenveld
Bijlagen: Memo_Reactie Noordenveld Belangenverkenning Matsloot eo.pdf

Beste allemaal,

Bijgesloten onze reactie op de belangenverkenning Westpoort-Matsloot.

Met vriendelijke groet,

[redacted] duurzaamheid 050 - [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl

GEMEENTE  NOORDENVELD

Van: [redacted]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: dinsdag 28 april 2020 15:39
Aan: [redacted]
Onderwerp: stakeholderanalyse Matsloot/Westpoort

Beste [redacted] en [redacted]

Ik stel voor dat wij gezamenlijk alle stakeholders in kaart brengen (via één of twee schriftelijke ronde(s), via de mail). De interne (in onze eigen organisaties) en de externe.

- Wie / mate van invloed
- Wat speelt er
- Belangen / weerstand
- Standpunten / Besluitvorming e.d.
- Onderliggende stukken (als die er zijn)
-

Ik doe een voorzet en jullie vullen aan.

We kunnen de opgehaalde informatie later in een matrix plaatsen (invloed versus belang).

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Afdeling Proaramma & Projectmanagement
Mob. 06 [redacted]
Tel. 050 [redacted]
[redacted]@provinciegroningen.nl



Van [redacted]
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 16:25
Aan: [redacted]@bsla.nl' [redacted]@bsla.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@groningen.nl>; [redacted]
[redacted]@noordenveld.nl>; [redacted]@westerkwartier.nl>; [redacted]
[redacted]@westerkwartier.nl>
Onderwerp: belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding Matsloot/Westpoort

Beste [redacted]

Zoals wij telefonisch al hebben besproken, ontvang je hierbij een memo waarin wij B&S vragen om op korte termijn een offerte te leveren voor een belangenverkenning met ruimtelijke verbeelding voor het gebied Matsloot/Westpoort.

Wij zien jullie aanbieding met interesse tegemoet.

Voor vragen kun je altijd contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

Afdeling Programma & Projectmanagement

Mob. 06 [Redacted]

Tel. 050 [Redacted]

[Redacted] [@provinciegroningen.nl](mailto:[Redacted]@provinciegroningen.nl)



Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 21 september 2020 13:19
Aan: [redacted]
Onderwerp: verslag Noordenveld [bestuurlijke ronde]
Bijlagen: Aantekeningen Bestuurlijke ronde Zon-Noordenveld02.09.2020.docx

Hoi [redacted]

Kort verslag, nooit vastgesteld (geen enkel verslag van deze ronde, alles is verwerkt in een algemene samenvatting voor), maar het klopt wel; staan ook geen geheimen in. ;-)

Groet,
[redacted]

[redacted]
[redacted]
Team Ruimte, Energie en Wonen
Westerbrink 1 | Postbus 122 | 9400 AC Assen
T 0592 [redacted] | M 06 [redacted] | email: [redacted]@drenthe.nl

provincie Drenthe

[REDACTED] |

Van: [REDACTED]@provinciegroningen.nl>
Verzonden: woensdag 18 november 2020 16:15
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Vervolgproces Matsloot /Westpoort

Beste [REDACTED] en [REDACTED],

Vanochtend hebben wij een overleg gehad met elkaar over het vervolgproces op de Belangenverkenning Matsloot Westpoort van B&S van begin deze week.

In dat gesprek hebben we geconstateerd dat de bestuurlijke processen van de belanghebbende partijen niet synchroon lopen en dat de bestuurlijke dynamiek ook niet overal gelijk is. Laten we vooral begrip hebben voor elkaars bestuurlijke processen (dat ook deels ingegeven is door de schaalgrootte van de gemeenten).

Alle partijen gaan nu met deze belangenverrekening naar hun bestuurders. Daarbij laten we duidelijk weten dat deze verkenning geen visie is. De verkenning is tot stand gekomen als gevolg van de plannen die zijn opgehaald bij gemeenten en provincies (de plannenparade).

[REDACTED] geeft aan dat helder moet zijn wat we uiteindelijk willen bereiken. Wat willen we wel en wat niet. En dat haar bestuurder (Hielke Westra) duidelijkheid wil over het vervolgproces. Daarnaast geeft [REDACTED] aan dat ze nog geen commentaar heeft gegeven op de "eindversie" die nu voor ligt (commentaar niet verwerkt).

[REDACTED] geeft aan dat ook Henk Kusters (wethouder Noordenveld) wil weten wat de status is van de verkenning. Waar schuurt het en waar liggen de kansen. Ook voor Noordenveld moet het vervolgproces helder worden.

Beide gemeenten hechten veel belang aan een gezamenlijke bestuurlijke bijeenkomst over het proces (bestuurlijke tussenstap).

[REDACTED] geeft aan dat hij graag wil weten waar de dilemma's zitten en dat we deze bestuurlijke bijeenkomst goed moeten voorbereiden.

[REDACTED] geeft aan dat met deze verkenning de dilemma's komen bovendrijven. Hij geeft ook het belang aan om uiteindelijk te komen tot een gezamenlijke visie.

Ik vind het belangrijk dat we goed naar elkaar blijven luisteren en in gesprek blijven. Het doel is er voor te zorgen dat er geen verdere verrommeling van het landschap optreedt en dat we komen tot een gezamenlijke visie (die bestuurlijk kan worden vastgesteld).

Resumerend:

- Wij informeren allemaal onze bestuurders over de belangenverkenning (ter kennisname)
- We geven duidelijk aan dat de verkenning geen visie is
- We geven aan dat er behoefte is aan een bestuurlijke oploop om het vervolgproces te bespreken (en mogelijk de dilemma's)
- Wij gaan deze bestuurlijke oploop gezamenlijk goed voorbereiden
- De provincie Groningen (ik) zal dit gaan organiseren

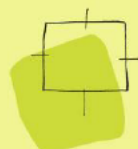
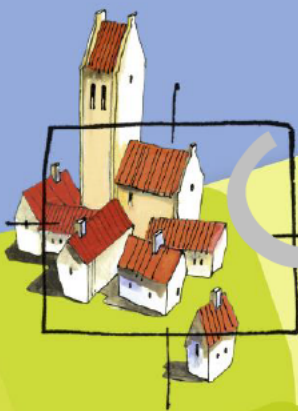
Groet,

[REDACTED]

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
<https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/>

Voortoets zonnepark Matsloot

CONCEPT



BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Voortoets zonnepark Matsloot

CONCEPT

Inhoud

Rapport en bijlagen

25 juli 2019

Projectnummer 602.24.50.00.00.00

Concept



Ruimte voor de leefomgeving

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel van het advies: voortoets Natura 2000	3
1.3	Informatie	3
1.4	Opzet van het rapport	3
2	Situatieschets en plannen	4
2.1	Ligging en huidige situatie	4
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	5
3	Toetsing	6
3.1	Wet natuurbescherming	6
3.2	Beschrijving relevante Natura 2000-gebieden en kwalificerende soorten	6
3.3	Beoordeling van directe effecten op de Natura 2000-gebieden	8
3.4	Beoordeling van effecten op populatiedynamiek	9
3.5	Cumulatieve effecten	19
4	Conclusie en consequenties	20
5	Bronnen	21
	Bijlagen	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten behoeve van een plan voor aanleg van een zonnepark in de polder Lage Land in het Matslootgebied, gemeente Noordenveld, is een onderzoek noodzakelijk naar mogelijke effecten op het aangrenzende Natura 2000-gebied, een zogenaamde voortoets. Voorliggende rapportage bevat de resultaten van dit onderzoek.

1.2 Doel van het advies: voortoets Natura 2000

De voorliggende rapportage is geschreven als voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het begrip 'voortoets' komt niet als zodanig voor in de Wnb. Het begrip wordt in de praktijk echter veel gebruikt als naam voor een globale toetsing waarmee een indicatie wordt verkregen van de mogelijke negatieve gevolgen van een activiteit op beschermde Natura 2000-gebieden in het kader van de Wnb.

Door een voortoets uit te voeren, wordt de vraag beantwoord of er een kans bestaat dat de activiteit verslechtering en/of significante gevolgen met zich meebrengt.

Het onderhavige onderzoek richt zich met name op de Natura 2000-gebied Leekstermeergebied en Zuidlaardermeergebied. Er wordt verkend of significante effecten op de instandhoudingsdoelen voor deze gebieden kunnen worden uitgesloten. De provincie Drenthe is in voorliggende situatie in het kader van de Wnb het bevoegd gezag.

1.3 Informatie

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op bestaande bronnen, zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites. Gegevens over het voorkomen van niet-broedvogels zijn voornamelijk afkomstig uit drie bronnen: NDFF, NEM monitoring en een onderzoek van Altenburg en Wymenga (Koopmans e.a., 2012). Deze gegevens zijn verzameld en verwerkt in bijlage 1. De samenvatting hiervan is opgenomen in hoofdstuk 3.

1.4 Opzet van het rapport

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen weergegeven. Mogelijke effecten op in het kader van de Wnb beschermde natuurgebieden worden beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 'Conclusie en consequenties' wordt een samenvatting van de belangrijkste bevindingen van het onderzoek gegeven.

2 Situatieschets en plannen

2.1 Ligging en huidige situatie

De voorlopige begrenzing van het zonnepark Matsloot vormt een deel van de polder Lage Land. De voortoets richt zich op deze hele polder, omdat de begrenzing van het plangebied nog niet exact bekend is. De naam Matsloot wordt in onderliggende bronnen voor een veel groter gebied gebruikt.

Het plangebied is circa 50 hectare groot met een mogelijke uitbreiding van 30 hectare, en is nu voornamelijk in gebruik als agrarisch gebied. Het overgrote deel bestaat uit percelen grasland gescheiden door en omringd met sloten. In het plangebied ligt één bouwkaavel van een agrarisch bedrijf. Twee andere bouwkaavels grenzen aan het plangebied (een agrarisch bedrijf en een nachtclub).

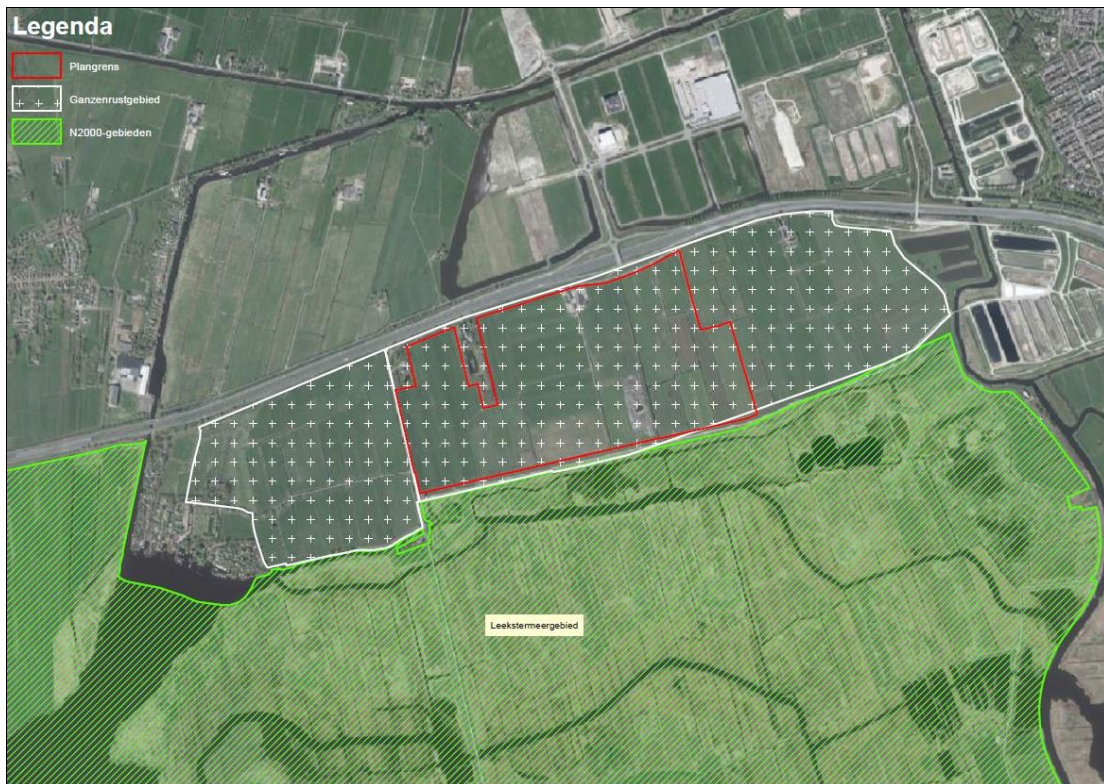
De noordzijde van het plangebied wordt begrensd door een lokale weg, met direct daarnaast de snelweg A28. Aan de zuidzijde grenst het aan het moerasgebied Onlanden, onderdeel van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. De oostzijde wordt begrensd door een bedrijventerrein met grondopslag, de westzijde door een klein vakantiepark grenzend aan het Leekstermeer.

Het plangebied ligt op circa 9 km afstand van Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied, en op circa 15 km afstand van de slaappleaats Zuidlaardermeer binnen dit Natura 2000-gebied (figuur 1). Er bevinden zich geen andere Natura 2000-gebieden binnen 10 km van het plangebied.



Figuur 1. Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de omgeving, de cirkel geeft de 10 km-grens rond het plangebied aan (Bron: ESRI Nederland & community Maps Contributors).

Het plangebied maakt deel uit van gronden die zijn aangewezen als ganzenrustgebied (figuur 2).



Figuur 2. Ligging plangebied ten opzichte van het aangrenzende Natura 2000-gebied Leekstermeergebied en ganzenrust-gebied (Bron: ESRI Nederland & community Maps Contributors).

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de aanleg van een zonnepark met natuurrijke randen, zoals natuurvriendelijke oevers of plasdraszones. De omvang van deze randen is mede afhankelijk van de optionele uitbreiding van 30 hectare.

De zonnepanelen komen uitsluitend op de agrarische percelen. Het patroon van kavels en watergangen blijft volledig gehandhaafd. Bij de bouw van het zonnepark wordt een metalen ondersteuningsconstructie geplaatst waarvan de poten in de grond worden geplaatst. Ook worden enkele transformatoren en ondergrondse elektriciteitskabels aangelegd. Tussen de rijen zonnepanelen blijven grasstroken aanwezig. Het beheer bestaat uit extensieve controle van het functioneren van de zonnepanelen en maaien of beweiden van de grasstroken.

3 Toetsing

In dit hoofdstuk wordt eerst de context van de Wet natuurbescherming toegelicht (paragraaf 3.1), en vervolgens de voor het plan relevante Natura 2000-gebieden en instandhoudingsdoelen beschreven (paragraaf 3.2). Daarna volgt toetsing van directe effecten op Natura 2000-gebieden zelf (paragraaf 3.3), en op soorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden die mogelijk gebruik maken van het plangebied (paragraaf 3.4). Tot slot wordt in paragraaf 3.5 ingegaan op mogelijke cumulatieve effecten.

3.1 Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

3.2 Beschrijving relevante Natura 2000-gebieden en kwalificerende soorten

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Leekstermeergebied grenst aan de zuidrand van het plangebied (figuur 1). Circa 10 km naar het oosten ligt het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 km afstand van het plangebied. In de aanwijzingsbesluiten zijn de begrenzing en de instandhoudingsdoelen opgenomen (Ministerie van LNV, 2019). Voor het Leekstermeergebied is het Beheerplan vastgesteld in 2016 (Prolander, 2106), voor het Zuidlaardermeergebied in 2017 (Strijkstra e.a., 2017).

Hieronder volgt op basis daarvan een beknopte kenschets van het Leekstermeergebied en Zuidlaardermeergebied.

Natura 2000-gebied Leekstermeergebied

Het Leekstermeergebied is een gradiëntrijk overgangsgebied van Drents plateau naar laagveen. Het gebied wordt gekenmerkt door een open veenweidelandschap met aan de westzijde gelegen het Leekstermeer. Langs het meer bevinden zich plaatselijk brede rietkragen en ten noorden en ten westen van het meer liggen enkele verlande petgaten en enkele houtwallen. Meer dan de helft van het gebied bestaat uit (voormalige) cultuurgraslanden. Tot in het begin van deze eeuw stond een groot deel van het gebied rond het Leekstermeer in de winter maandenlang onder water. Pas na de afsluiting van de Lauwerszee (1969) is de ontwaterings situatie van dien aard dat overstroming van het gebied tot de hoge uitzonderingen behoort. In de periode 2008-2013 is opnieuw veel moerasland ontstaan door de inrichting ten behoeve van natuur en waterberging.

Het Leekstermeergebied is 1.582 hectare groot en heeft instandhoudingsdoelen in het kader van de Vogelrichtlijn (zie bijlage 2). Dit betreft doelen voor drie soorten broedvogels en drie soorten niet-broedvogels. Deze worden in dit rapport verder aangeduid als kwalificerende soorten. De broedvogels betreffen soorten van rietkragen, moeras en ruig grasland (rietzanger, kwartelkoning en porse-

leinhoen. De niet-broedvogels betreft kolgans, brandgans en smient. Deze vogels komen vooral in het winterhalfjaar voor; ze rusten voornamelijk op het Leekstermeer en foerageren in de weilanden rondom het meer, tot wel 5 km afstand.

Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied

Het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied heeft een omvang van circa 2.100 hectare en ligt op de grens van de provincies Groningen en Drenthe, tussen Haren, Hoogezand en Zuidlaren.

Het Zuidlaardermeer is een natuurlijk meer. Het werd oorspronkelijk gevoed met grondwater van het Drents Plateau. Het gebied bestaat uit het Zuidlaardermeer met zijn omringende oeverlanden en een deel van de polders ten noorden en noordwesten van het meer, waarin ook een deel van het Foxholstermeer en het Drentse Diep zijn gelegen. Het open landschap rond het Zuidlaardermeer wordt bepaald door de Hondsrug in het westen en de rand van de Veenkoloniën in het oosten. In de richting van de flank van de Hondsrug verdicht het landschap zich enigszins door de moerasbosontwikkeling op de verlande petgaten en de houtwallen in de nabijheid van boerderijen. Ten zuidoosten van Noordlaren zijn de oeverlanden van het meer grotendeels bebost geraakt met elzen. De oostkant van het meer is vrijwel boomloos. In het begin van de 20^e eeuw zijn er in de Onnerpolder, en in mindere mate ook in de Oostpolder, nog stukken land verveend.

Het Zuidlaardermeergebied heeft instandhoudingsdoelen in het kader van de Vogelrichtlijn vanwege bijzondere broedvogels en niet-broedvogels. Deze worden in dit rapport verder aangeduid als kwalificerende soorten. De broedvogels betreffen soorten van rietkragen, moeras en ruig grasland (rietzanger, kwartelkoning en roerdomp). De niet-broedvogels betreft kolgans, toendrarietgans, kleine zwaan, slobeend en smient. Deze vogels komen vooral in het winterhalfjaar voor. Slobeend foeraert en rust op ondergelopen weilanden, in ondiepe en beschutte wateren, en in luwe gedeelten van de grotere boezemwateren. De andere soorten rusten voornamelijk op het Zuidlaardermeer en foerageren in de wijde omgeving.

Kwalificerende soorten in het plangebied

Het plangebied zelf is niet geschikt als broedbiotoop voor de hierboven genoemde kwalificerende broedvogels. Deze soorten verblijven permanent in de Natura 2000 gebieden, of trekken in het winterhalfjaar weg naar in Afrika gelegen overwinteringsgebieden. Voor de niet-broedvogels kan het plangebied fungeren als foerageer- en rustgebied.

In het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied zelf is niet voldoende foerageer- en rustgebied voor de niet-broedvogels aanwezig (Prolander, 2016). Daarom zijn in een straal van circa 5 km rond de in het Natura 2000-gebied gelegen slaappleats Leekstermeer foerageer- en rustgebieden aangewezen, zowel in de provincie Groningen als Drenthe. In de provincie Groningen spreekt men van foerageergebied, in de provincie Drenthe van ganzenrustgebied. Dit zijn agrarische gronden met grasland, waar ganzen en smienten niet worden verjaagd, en waar de gebruikers een tegemoetkoming voor schade aan het grasland kunnen krijgen. Het gehele plangebied maakt deel uit van zo'n aangewezen ganzenrustgebied voor het Leekstermeergebied.

In het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied zelf is volgens het Beheerplan (Strijkstra e.a., 2016) onvoldoende foerageergebied voor de niet-broedvogels aanwezig, maar in een gebied met een straal van 5 km eromheen is ruim drie keer zoveel foerageergebied beschikbaar als benodigd is.

3.3 Beoordeling van directe effecten op de Natura 2000-gebieden

Daar het plangebied direct grenst aan het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied, is de toetsing voor dit gebied leidend. Op basis van deze toetsing volgt aan het eind van deze paragraaf een aanvullende toetsing voor Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied.

Voor een overzicht van mogelijke storingsfactoren op de Natura 2000-gebied Leekstermeergebied als gevolg van de activiteit is de Effectenindicator (Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, 2019) geraadpleegd.

De effectenindicator is een hulpmiddel bij de toetsing op grond van de Wnb en geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren, gebaseerd op absolute getallen voor biotische randvoorwaarden en kennis van ruimtelijke randvoorwaarden. De resultaten zijn per gebied te raadplegen. Effecten worden beschreven aan de hand van 19 storingsfactoren. De effectindicator voor het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied is opgenomen in bijlage 2.

Mogelijke effecten van storingsfactoren op basis van de planontwikkeling worden hieronder in beeld gebracht. Eerst wordt besproken welke effecten bij voorbaat zijn uit te sluiten. Voor de overige factoren worden de effecten kort besproken waarbij onderscheid wordt gemaakt in de aanleg- en de gebruiksfase.

Verstoring door effect op de populatiedynamiek (storingsfactor 18) van de kwalificerende niet-broedvogels vergt in deze beoordeling veel aandacht, doordat hun foerageergebied wordt aangetast. Dit wordt apart besproken in paragraaf 3.4.

Uit te sluiten effecten

Doordat de geplande ontwikkeling buiten het Natura 2000-gebied plaatsvindt, heeft deze geen invloed op de factoren oppervlakteverlies (storingsfactor 1), versnippering (2), mechanische effecten (17), of bewuste verandering van soortensamenstelling (19). Ook zijn geen aanpassingen van waterhuishouding nodig. Derhalve treedt geen verstoring op door hieraan gerelateerde storingsfactoren, namelijk verzoeting (storingsfactor 5), verzilting (6), verdroging (8), vernatting (9), verandering van stroomsnelheid (10) of verandering van overstromingsfrequentie (11). Ook vindt geen verandering plaats in de dynamiek van het substraat (storingsfactor 12). Optische verstoring naar het Natura 2000-gebied (storingsfactor 16) door aanwezigheid van mensen of machines treedt niet op door de aanwezigheid van een verhoogde kade tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied. Werkzaamheden ten behoeve van aanleg, en van controle en maaibeheer in de gebruiksfase vindt overdag plaats en er is geen verlichting nodig, derhalve is verstoring door licht niet aan de orde (storingsfactor 14). Er worden bij aanleg en beheer geen apparaten veroorzaakt die trillingen produceren (storingsfactor 15).

Overige storingsfactoren tijdens gebruiksfase

Tijdens het beheer vindt geen gebruik van of productie van verontreinigende stoffen plaats, ook emissie van stikstof vindt niet plaats (storingsfactoren 3, 4, 7 in gebruiksfase). Het beheer bestaat alleen uit af en toe een controlebezoek of alles functioneert. Geluidsproductie tijdens het beheer treedt incidenteel en alleen zeer kortstondig op, en is verwaarloosbaar klein vergeleken met het agrarisch beheer zoals dat nu plaatsvindt en de geluidsproductie van de snelweg daarnaast (storingsfactor 13 in gebruiksfase).

Overige storingsfactoren tijdens aanlegfase

Tijdens de aanlegfase zullen wat verkeersbewegingen plaatsvinden voor transport van materialen (zonnepanelen en stellages) en medewerkers en door het uitvoeren van lichte graafwerkzaamheden. Dit kan leiden tot geluidsproductie vergelijkbaar met het huidige agrarische gebruik, en de geluidsproductie is klein vergeleken met de geluidsproductie van de snelweg daarnaast. Het effect van verstoring door geluid (storingsfactor 13 bij aanleg) is daardoor verwaarloosbaar klein. Het transport van materiaal en personeel en gebruik van licht materieel bij de aanleg zal leiden tot enige uitstoot van stikstof. Deze uitstoot is van tijdelijke aard en leidt tot zeer geringe toename van stikstofdepositie die ruimschoots wordt gecompenseerd door de beëindiging van bemesting van de gronden (storingsfactoren 3 en 4 bij aanleg). Tijdens de aanleg vindt geen gebruik van of productie van verontreinigende stoffen plaats, derhalve is er geen effect van verontreiniging (storingsfactor 7 bij aanleg).

Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied

Omdat het plangebied op circa 9 km afstand ligt van Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied, zijn effecten op het gebied zelf hier veel kleiner dan voor het Leekstermeergebied. Directe effecten op dit Natura 2000-gebied kunnen worden uitgesloten gezien de grote afstand en de aard van het plan.

3.4 Beoordeling van effecten op populatiedynamiek

Daar het plangebied direct grenst aan het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied, is de toetsing voor dit gebied leidend. Op basis van deze toetsing volgt aan het eind van deze paragraaf een aanvullende toetsing voor het op grotere afstand gelegen Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied.

Het zonnepark Matsloot maakt deel uit van de polder Lage Land die is aangewezen als een van de foerageergebieden voor het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. De polder Lage Land wordt ook wel aangeduid als Matsloot. In onderliggende bronnen wordt de aanduiding Matsloot echter voor een veel groter gebied gebruikt.

Om het effect op de niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied te bepalen, zijn vier aspecten nader verkend:

1. Hoe is de aantalsontwikkeling van niet-broedvogels in de afgelopen tijd in relatie tot de instandhoudingsdoelen?
2. Welke betekenis heeft het plangebied als rust- en foerageergebied in relatie met de instandhoudingsdoelen voor de niet-broedvogels?
3. Wat is het verstoringseffect van het plan op foeragerende en rustende niet-broedvogels?

4. Wat is het effect van het plan op de oppervlakte rust- en foerageergebied voor de niet-broedvogels?

Vragen 1 en 2 worden eerst besproken op basis van beschikbare telgegevens voor achtereenvolgens smient, kolgans en brandgans. Daarna worden vragen 3 en 4 besproken, en vervolgens de overall analyse van het effect.

Voor vragen 1 en 2 zijn waarnemingen en tellingen van de drie vogelsoorten geanalyseerd over de periode juli 2008 – januari 2019 in het Leekstermeergebied. Hiervoor is gebruik gemaakt van drie bronnen. Iedere bron heeft een andere telmethodiek en een ander onderzoeksgebied. Dit staat uitgebreid beschreven bijlage 1. In onderstaande paragraaf zijn de gegevens uit de drie bronnen samengevat in tabellen 1 t/m 3 en figuur 3.

1. Aantalsontwikkeling van niet-broedvogelsoorten met instandhoudingsdoelen.

In het Beheerplan Leekstermeergebied (Prolander, 2016) worden de instandhoudingsdoelen voor niet-broedvogels gerelateerd aan een seizoensgemiddelde en het aantal kolgansdagen. Het aantal kolgansdagen wordt berekend als seizoensgemiddelde x 365 dagen x correctiefactor. Deze correctiefactor is een vaste waarde per soort die corrigeert dat één vogel afhankelijk van zijn gewicht meer of minder eet dan een kolgans. Over het algemeen worden de vogels in het winterhalfjaar een aantal keren geteld, en wordt er vanuit gegaan dat het aantal in het zomerhalfjaar 0 is.

In het beheerplan staan de volgende instandhoudingsdoelen voor niet-broedvogels:

- kolgans 640 dieren, 233.600 kolgansdagen (correctiefactor 1,00);
- brandgans 110 dieren, 30.514 kolgansdagen (correctiefactor 0,76);
- smient 640 dieren, 105.120 kolgansdagen (correctiefactor 0,45).

KOLGANS

Het aantal kolgans in het Leekstermeergebied als geheel, nam toe over de periode tot seizoen 2014/15, maar lijkt sindsdien weer af te nemen (zie tabel 1). De aantallen lagen circa twee keer hoger dan het instandhoudingsdoel van 640, maar in het laatste seizoen waarvan gegevens beschikbaar zijn (2016/17) dalen de aantallen tot dicht op dit doel. Sovon geeft aan dat de trend in aantalsontwikkeling in het Leekstermeergebied sinds 2007/08 onzeker is (zie tabel in bijlage 1). Landelijk treedt sinds 1975 een significante toename op, die echter de laatste jaren wel lijkt af te vlakken (Sovon, 2019). De staat van instandhouding is landelijk gunstig, maar lijkt op basis van de meest recente gegevens voor het Leekstermeergebied onzeker.

Samengevat lag tot voor kort het aantal kolgans in het Leekstermeergebied ruim boven de instandhoudingsdoelstelling, maar lijkt het aantal recent te dalen naar een niveau rond de instandhoudingsdoelstelling.

Tabel 1. Samenvatting van gebiedsdekkende tellingen van kolgans over de periode juli 2008 – januari 2019 in het Leekstermeergebied (details over de bronnen staan in bijlage 1).

bron	NEM (25-2-2019)		A&W rapport, 2012	
	Leekstermeergebied		L'meergebied ruim	
locatie	seizoensgem.	seizoensmax.	seizoensgem.	seizoensmax.
dataverwerking			1)	
08/09			1704	8150
09/10			2717	14224
10/11	1245	15800	1917	13945
11/12	733	11533	3246	17050
12/13	1001	?		
13/14	1456	?		
14/15	1682	?		
15/16	1608	3600		
16/17	698	4500		
Max. over 2013-2017	1682	4500		

1) = aantal vogeldagen*correctiefactor / 365

BRANDGANS

Het aantal brandganzen in het Leekstermeergebied als geheel neemt toe over de periode 2011-2017 (zie tabel 2), en ligt circa vijf keer hoger dan het instandhoudingsdoel van 110. Ook landelijk is de staat van instandhouding voor deze soort gunstig (Sovon, 2019).

Tabel 2. Samenvatting van gebiedsdekkende tellingen van brandgans over de periode juli 2008 – januari 2019 in het Leekstermeergebied (details over de bronnen staan in bijlage 1).

bron	NEM (25-2-2019)		A&W rapport, 2012	
	Leekstermeergebied		L'meergebied ruim	
locatie	seizoensgem.	seizoensmax.	seizoensgem.	seizoensmax.
dataverwerking			1)	
08/09			50	547
09/10			152	1070
10/11			130	1527
11/12	58	1180	477	6080
12/13	252	?		
13/14	306	?		
14/15	196	?		
15/16	515	980		
16/17	578	2162		
Max. over 2013-2017	578	2162		

1) = aantal vogeldagen*correctiefactor / 365

SMIENT

De gegevens in tabel 3 duiden erop dat smient in het Leekstermeergebied in de laatste jaren in aantal achteruitgaat (NEM-gegevens). Het aantal ligt ook veel lager dan het instandhoudingsdoel van 640 dieren gemiddeld over het hele jaar. De Staat van Instandhouding van de Smient als niet-broedvogel in Nederland is matig ongunstig (Sovon, 2019).

De smient is in de winterperiode in Nederland een algemene en talrijk voorkomende vogelsoort. De aantallen variëren sterk van jaar tot jaar, afhankelijk van vorstperiodes in Nederland en omliggende landen. Sinds 1980 is de populatie toegenomen, maar de trend in Nederland is sinds 2005 licht afnemend (Sovon, 2019). De Nederlandse smienten maken deel uit van de populatie van de Oost-Atlantische trekroute. Het aantal vogels in de Oost-Atlantische trekroute is toegenomen van rond 750.000 exemplaren in de jaren tachtig tot 1.3 – 1.5 miljoen in 2003-2012. Na een aanvankelijke stijging en stabilisatie, neemt de populatie van de trekroute in de periode 2003-2012 af (Wetlands

International 2016, Fox et al., 2016). Deze trend wordt waarschijnlijk veroorzaakt door een geringere reproductie in de broedgebieden (Fox et al., 2016).

Tabel 3. Samenvatting van gebiedsdekkende tellingen van smient over de periode juli 2008 – januari 2019 in het Leekstermeergebied (details over de bronnen staan in bijlage 1).

bron	NEM (25-2-2019)		A&W rapport, 2012	
	Leekstermeergebied		L'meergebied ruim	
locatie				
dataverwerking	seizoensgem.	seizoensmax.	seizoensgem. 1)	seizoensmax.
08/09			458	2608
09/10			494	4427
10/11			573	4409
11/12	376		623	4785
12/13	212			
13/14	336			
14/15	400			
15/16	186			
16/17	273			
Max. over 2013-2017	400			

1) = aantal vogeldagen*correctiefactor /365

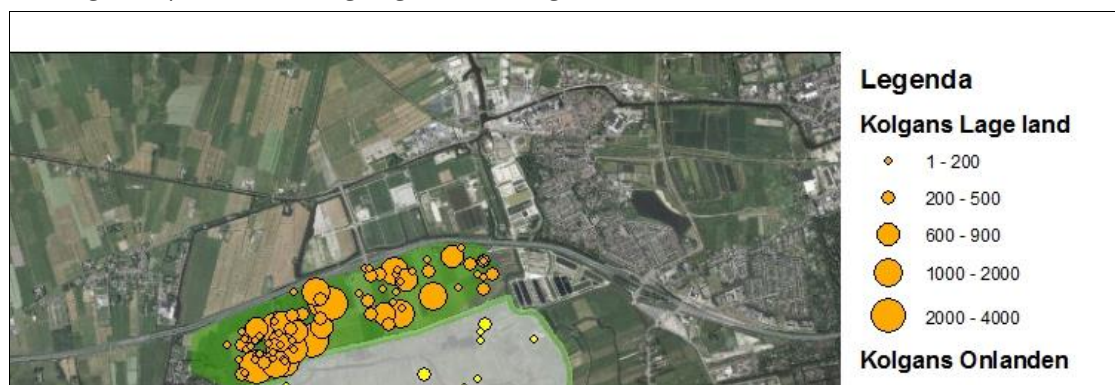
Samengevat ligt in de laatste jaren het aantal smienten in het Leekstermeergebied onder de instandhoudingdoelstelling.

2. Betekenis van het plangebied voor soorten met instandhoudingsdoelen.

KOLGANS EN BRANDGANS

Volgens de gegevens van NDFP worden in de polder Lage Land grote aantallen kolgans en brandgans waargenomen (zie tabel xx in bijlage 1). Daarbij blijkt dat de groepen vogels verspreid door de hele polder voorkomen, ook dichtbij bebouwing en wegen. Maar minder langs zowel de noordrand (snelweg), en meer waarnemingen in het westelijke deel (zie figuur 3).

De gegevens duiden erop dat polder Lage Land op zijn minst op sommige momenten voor een groot deel van de Leekstermeerpopulatie van kolgans en brandgans als foerageergebied dient, en dat vrijwel de gehele polder als foerageergebied wordt gebruikt.



Figuur 3. Waarnemingen van kolgans in polder Lage Land juli 2012 - januari 2019 (Bron waarnemingen: NDFP, 2019, zie details bijlage 1; kaart: ESRI Nederland & community Maps Contributors).

SMIENT

In de gegevens van NDFP (zie bijlage 1) worden slechts incidenteel en relatief lage aantallen smient in

de polder Lage Land vermeld. Echter, vrijwel alle waarnemingen zijn overdag gedaan, terwijl bekend is dat smienten in de nacht naar ander gebied kunnen trekken om te foerageren.

Daardoor leveren de gegevens geen betrouwbaar beeld in hoeverre polder Lage Land als foerageergebied dient voor smient in het Leekstermeergebied.

3. Zonnevelden als verstoringfactor in de omgeving

Het zonneveld zelf kan een verstoringfactor vormen voor omringend grasland dat als foerageergebied dient. Er is (beperkt) onderzoek gedaan naar effecten van lichtreflectie en optische verstoring van de openheid van het landschap. De beschikbare onderzoeken zijn samengevat in twee recente publicaties, nl. Buij e.a. (2018) en Klaassen e.a. (2018).

MORTALITEIT

Laatstgenoemde publicatie vermeldt dat mortaliteit van vogels bekend is van fotovoltaïsche zonneparken in de woestijn. Dit betreft watervogels die zonnepanelen met wateroppervlakte verwisselen ("lake effect", Kagan et al. 2014; Walston et al. 2016). Deze vogels sterven niet direct maar stranden al dan niet gewond binnen het zonnepark en worden daar gepredeerd (Kagan et al. 2014). Bij gedetailleerde studies in Duitsland en in het Verenigd Koninkrijk werden geen slachtoffers in fotovoltaïsche zonneparken gevonden (Feltwell 2013, Lieder & Lumpe 2012, Herden et al. 2009). Herden et al. (2009) observeerden ook geen landingspogingen van watervogels die over zonneparken vlogen. Ook DeVault et al. (2014) (Verenigde Staten) trof geen aanvaringslachtoffers aan ondanks een grote steekproef. Aanvullend moet worden opgemerkt dat de omstandigheden in deze landen, zeker als het woestijn betreft, niet te vergelijken zijn met een waterrijke gebieden in Nederland.

Op zonnepanelen wordt een anti-reflectieve coating aangebracht die er enerzijds voor zorgt dat meer zonlicht wordt opgevangen om te worden omgezet in elektriciteit, maar die er tegelijkertijd voor zorgt dat minder licht wordt weerkaatst richting de omgeving. Buij e.a. (2018) concluderen na literatuurstudie en op basis van het gegeven dat reflectie van zonnepanelen laag is, dat het risico op vogelaanvaringen met zonnepanelen zeer waarschijnlijk laag is, hoewel er geen monitoringsgegevens beschikbaar zijn om dit wetenschappelijk te onderbouwen.

Verder signaleren Klaassen e.a. (2018) dat in sommige bronnen een aanvaringsrisico voor grote zware vogels (trappen, zwanen en ganzen) tegen hekwerken rondom zonnevelden wordt vermoed.

OPTISCHE VERSTORING

Mogelijk wordt het zonneveld zelf door ganzen en smienten als optische verstoring in het landschap ervaren. Er zijn aanwijzingen dat zonnepanelen drijvend op het water verstrend werken voor ganzen die hier een slaapplek zoeken (Vogelbescherming). Het is echter niet duidelijk hoe die situatie kan worden vergeleken met zonnepanelen op land bij een foerageergebied.

Er zijn wel indicaties voor verstoringzones rond wegen en bebouwing. De verstoring kan het gevolg zijn van optische verstoring in het landschap, maar ook van geluid, bewegende voorwerpen of mensen. Voor kolgans wordt een verstoringzone van 80-600 meter bij wegen aangegeven, en bij bebouwing 100-600 meter. Voor brandgans is dat 100-150 meter bij wegen, en 100-200 meter bij

gebouwen. Bij smient (Ministerie van LNV, 2019) wordt geen afstand genoemd, maar aangegeven dat deze minder wordt verstoord in foerageergebied omdat ze vooral 's nachts foerageren. Het geluidsniveau van verkeer en andere bronnen is dan in het algemeen veel lager.

Verstoring door bouwwerken treedt dus op over een afstand van 100-600 meter. Daarbij gaat het wel om hogere bouwwerken (woonhuizen, agrarische erven), met vaak ook houtige beplanting eromheen. Bebouwing en beplanting kan bijvoorbeeld zicht op predatoren belemmeren, en landen of opvliegen bemoeilijken. Daarnaast kan verstoring door wegen en bebouwing ook het gevolg zijn van geluid, bewegende voorwerpen of mensen. Deze laatste vorm van verstoring is bij zonnelanden niet of nauwelijks van toepassing, in ieder geval niet meer dan bij agrarisch gebruik (zie paragraaf 3.3). Daarom mag worden verwacht dat de verstoringzone door optische verstoring van zonnepanelen met een maximale hoogte van drie meter minder is dan de verstoringzone door bouwwerken.

VERSTORINGZONE ROND HET ZONNEPARK MATSLOOT

Uit het voorgaande blijkt dat een verstoringzone kan optreden over een afstand van 100 tot 600 meter. Een verstoringafstand van 600 meter is in Polder Lage Land echter onwaarschijnlijk, want dan zou het gehele ganzenrustgebied Lage Land nu al niet of minder geschikt zijn, terwijl het wel is aangewezen als ganzenrustgebied. Grote aantallen kolganzen worden waargenomen verspreid door de hele polder Lage Land (zie eerder in deze paragraaf), ook binnen 100 meter afstand van wegen of bebouwing. Overigens wordt grasland in een verstoringzone aangemerkt als minder geschikt, maar wordt deze op zijn minst deels wel gebruikt als ganzenrustgebied.

Honderd meter is een meer realistische verstoringafstand voor Polder Lage Land. Uitgaande van een worst-case benadering wordt veiligheidshalve 200 meter gehanteerd.

Het plangebied betreft een blok van 50 tot 80 hectare midden in de polder Lage Land, van de noordrand (snelweg) tot de zuidrand (verhoogde kade). Het zonnepark zal waarschijnlijk niet over de volle 80 hectare worden aangelegd, want er worden ook natuurrijke randen aangelegd. De grootte en ligging hiervan is nog niet vastgesteld. Daar de afstand noord-zuidrand circa 650 meter bedraagt, zullen ook deze natuurrijke randen binnen de bovengenoemde verstoringzone vallen en minder geschikt worden als ganzenrustgebied. In worstcase benadering gaat het gehele plangebied van 80 hectare verloren als ganzenrustgebied. Daarnaast komen een zone van 200 meter ten oosten en 200 meter ten westen van het plangebied in de verstoringzone (figuur 4). De oppervlakte van deze twee zones omvat circa 26 hectare.



Figuur 4. Ligging plangebied en verstoringszone ten gevolge het plan (Bron: ESRI Nederland & community Maps Contributors).

Conclusie is dat als gevolg van het plan 80 hectare als ganzenrustgebied verloren gaat, en circa 26 hectare (natuurzone en verstoringszone) in kwaliteit achteruitgaat, van de totale oppervlakte van circa 168 hectare.

4. Effect op instandhoudingdoelen voor de niet-broedvogels ten gevolge van verlies van foerageergebied

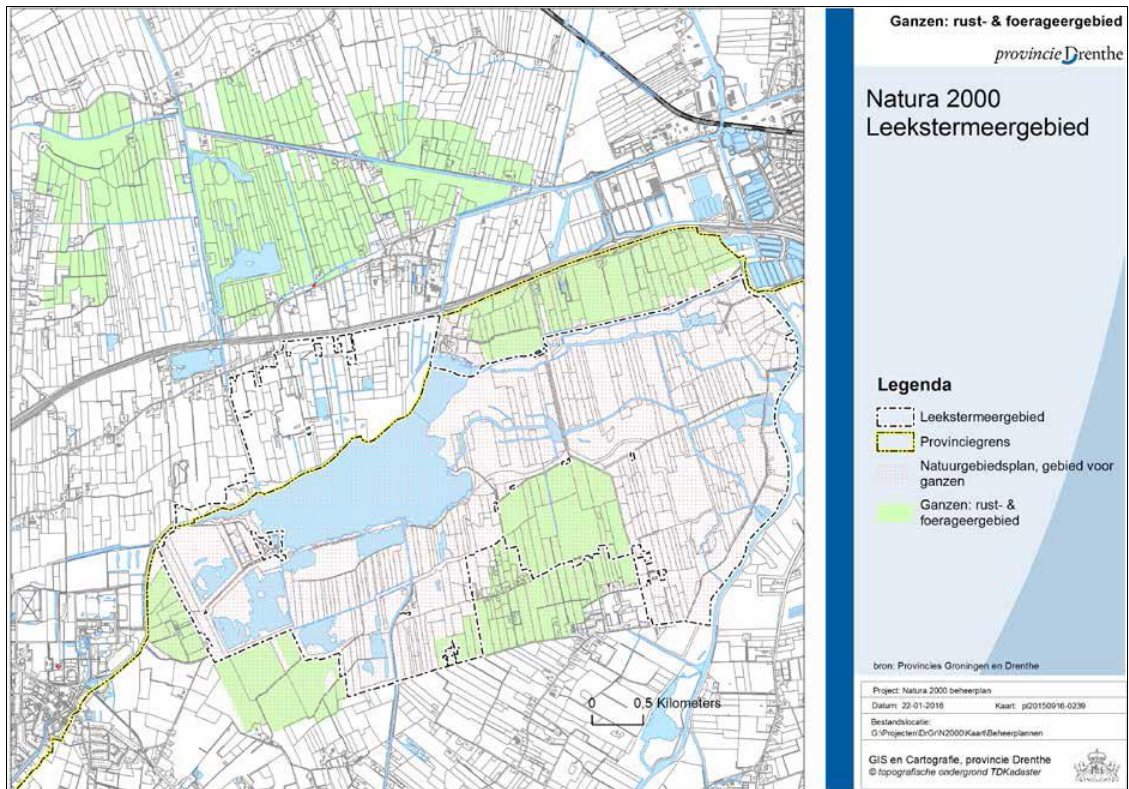
Om het effect op het oppervlakte foerageer- en rustgebied te bepalen, wordt berekend welk deel van de oppervlakte foerageer- en rustgebied verloren gaat.

Vervolgens wordt dit verlies getoetst aan de oppervlakte benodigd foerageergebied. De benodigde oppervlakte wordt op twee manieren bepaald:

- de benodigde oppervlakte voor aantallen dieren volgens de instandhoudingsdoelen;
- de benodigde oppervlakte voor aantallen dieren die recent voorkomen in en rond het Leekstermeergebied.

VERLIES AAN OPPERVLAKTE GANZENRUSTGEBIED

Totaal is rond het Leekstermeergebied in Drenthe circa 497 hectare als ganzenrustgebied aangewezen, en in aangrenzend Groningen is nog eens circa 564 hectare als ganzenfoerageergebied aangewezen (figuur 5). In het vervolg worden beide gebieden hier aangeduid als ganzenrustgebied. De totale oppervlakte beslaat derhalve circa 1061 hectare.



Figuur 5. Ganzenfoerageergebied en ganzenrustgebied N2000-gebied Leekstermeer en omstreken (bron: Provincies Groningen en Drenthe, Prolander 2016).

De polder Lage Land is vrijwel geheel aangeduid als ganzenrustgebied, dit omvat circa 168 hectare. Het plangebied beslaat circa 80 hectare in het ganzenrustgebied.

BENODIGDE OPPERVLAKTE VOOR AANTALLEN DIEREN VOLGENS DE INSTANDHOUDINGSDOELEN

Op basis van de instandhoudingdoelen voor de drie soorten (zie paragraaf 3.4 sub 1) is berekend hoeveel gras deze eten.

Deze hoeveelheid gras moet in de winterperiode beschikbaar zijn. Van der Hut en Bos (2007) hebben ingeschat dat een hectare gras kan voorzien in minimaal 775, en maximaal 1.300 kolgansdagen aan voer. In de berekening wordt uitgegaan van een worst case scenario, dus de minimale grasopbrengst. In het Beheerplan voor het Natura 2000-gebied (Prolander, 2016) is er ook rekening mee gehouden dat in dezelfde gebieden ook kleinere aantallen van ander soorten graseters foerageren, daarvoor wordt 10% extra oppervlakte gerekend. Dit is tevens opgenomen in de berekening (48 hectare). Dit resulteert in benodigd oppervlakte van 524 hectare (zie tabel 4).

Tabel 4. Benodigde oppervlakte ganzenrustgebied op basis van instandhoudingsdoelen voor niet-broedvogels.

		Brandgans	Kolgans	Smient	extra voor overige soorten	totaal
	kolgansdagen	30514	233600	105120	10%	
	kolgansdagen/ha					
minimale graslandopbrengst	775					
benodigd oppervlakte		39	301	136	48	524

BENODIGDE OPPERVLAKTE VOOR AANTALLEN DIEREN DIE RECENT VOORKOMEN IN EN ROND HET LEEKSTERMEERGEBIED

Een tweede berekening is gedaan op basis van aantallen recent voorkomende vogels. Uit tabellen 1,2 en 3 hierboven zijn de seizoensgemiddelden per soort (bron NEM, 2019) overgenomen. Het gemiddelde aantal van de drie meest recente jaren is als uitgangspunt genomen voor berekening van het benodigde oppervlakte (zie tabel 5).

Tabel 5. Aantallen van de kwalificerende niet-broedvogels in en rond het Leekstermeergebied.

seizoensgemiddelde		Brandgans	Kolgans	Smient
11/12		58	733	376
12/13		252	1001	212
13/14		306	1456	336
14/15		196	1682	400
15/16		515	1608	186
16/17		578	698	273
gemiddeld 3 meest recente seizoenen				
	aantal dieren	430	1329	286
	correctiefactor	0,76	1,00	0,45
	kolgansdagen	119190	485207	47030

Deze recente aantallen liggen voor brand- en kolgans aanzienlijk hoger dan de instandhoudingsdoelen. Het totaal aantal kolgansdagen voor de drie soorten samen komt in deze benadering dan ook hoger uit dan op basis van de instandhoudingdoelen, zodat deze benadering als worst-case moet worden beschouwd.

Met deze aantallen kolgansdagen is op dezelfde manier als in tabel 4 de benodigde oppervlakte ganzenrustgebied berekend (zie tabel 6). Dit resulteert in een benodigd oppervlakte ganzenrustgebied van 925 hectare.

Tabel 6. Benodigde oppervlakte ganzenrustgebied op basis van recente aantallen niet-broedvogels met instandhoudingsdoelen.

		Brandgans	Kolgans	Smient	extra voor overige soorten	totaal
	kolgansdagen	119190	485207	47030	10%	
	kolgansdagen/ha					
minimale graslandopbrengst	775					
benodigd oppervlakte		154	626	61	84	925

EFFECT VAN HET VERLIES VAN OPPERVLAKTE GANZENRUSTGEBIED

Als gevolg van het plan gaat 80 hectare als ganzenrustgebied verloren, en circa 26 hectare gaat in kwaliteit achteruit (verstoringzone). In de worst-case benadering gaat dus 106 hectare verloren.

De totale oppervlakte ganzenrustgebied rond het Leekstermeergebied bedraagt nu 1.061 hectare, na realisatie van het plan gaat 80 hectare verloren en 26 hectare gaat in kwaliteit achteruit. Er resteert dan $1.061 - 80 - 26 = 955$ hectare.

Op basis van instandhoudingsdoelen is 524 hectare nodig, deze oppervlakte wordt ook na het plan met circa 80% overtroffen. In de worst-case benadering op basis van recente aantallen van de niet-broedvogelsoorten, die voor twee van de drie soorten ruim boven de instandhoudingsdoelen liggen, is 925 hectare ganzenrustgebied nodig.

In beide scenario's blijft dus ruim voldoende foerageergebied in de nabije omgeving van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied beschikbaar en kan een negatief effect worden uitgesloten.

Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied

Het plangebied ligt op circa 9 kilometer afstand van Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied, en op circa 15 kilometer afstand van de slaapplaats Zuidlaardermeer binnen dit Natura 2000-gebied.

De actieradius voor de hier kwalificerende soorten betreffende soorten bedraagt maximaal 11 km (smient); 12 km (kleine zwaan) en 30 km (ganzen) (van der Vliet et al. 2011).

Graslanden nabij de slaapplaatsen hebben over het algemeen de voorkeur als foerageer- en rustgebied. Voor kleine zwaan en smient ligt het plangebied te ver af van de slaapplaats Zuidlaardermeer. Toendrarietgans en kolgans kunnen vanuit het Zuidlaardermeer mogelijk ook het plangebied benutten.

In het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied zelf is volgens het Beheerplan (Strijkstra e.a., 2016) onvoldoende foerageergebied voor de niet-broedvogels aanwezig, maar in een gebied met een straal van 5 km eromheen is ruim drie keer zoveel foerageergebied beschikbaar als benodigd is.

Door de zeer ruime beschikbaarheid van foerageer- en rustgebied dichterbij het Zuidlaardermeer is het plangebied niet van belang voor kwalificerende soorten voor het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. Significant negatieve effecten op kwalificerende soorten voor het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied zijn uitgesloten.

3.5 Cumulatieve effecten

Waar een ingreep op zichzelf geen effect hoeft te hebben, kan dat in combinatie wel het geval zijn.

De effecten vanwege combinatie met andere plannen of projecten worden ook wel cumulatieve effecten genoemd.

De enige relevante andere ontwikkeling die in voorbereiding is, betreft de gebiedsontwikkeling in het Zuidelijk Westerkwartier. De hoofddoelen van de ontwikkelingen zijn waterberging en het ontwikkelen van natte natuurwaarden. In dat kader wordt een drietal (prioritaire) gebieden binnen het Zuidelijk Westerkwartier ingericht voor waterberging: De Drie Polders, De Dijken-Bakkerom en Dwarsdiep. Tegelijk staat in die prioritaire gebieden én in nog acht andere gebieden natuurontwikkeling op de rol. Hier is een provinciaal inpassingsplan (PIP) opgesteld voor de voormalige gemeenten Marum en Leek (per 01-01-2019 gemeente Westerkwartier). Ter onderbouwing van deze vergunningen en het PIP, is een voortoets uitgevoerd (Arcadis 2017). Deze voortoets concludeert dat de voorgenomen ontwikkelingen geen effect hebben als gevolg van verstoring op broed- en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Leekstermeer-gebied tijdens de aanlegfase. In de gebruiksfase treden veranderingen in de waterhuishouding en vegetatie op, waardoor een deel van het gebied minder geschikt wordt als foerageergebied voor kolgans en brandgans.

Dit plan betreft weliswaar gebieden die geschikt zijn als foerageergebied, maar die niet als zodanig zijn aangewezen door de provincie. De aangewezen foerageergebieden liggen buiten het plangebied van de herinrichting, en op deze gebieden treedt geen negatief effect (in kwaliteit of in oppervlakte) op. Er treedt ten gevolge van dit plan derhalve geen cumulatie van effecten op de oppervlakte aangewezen foerageer- en ganzenrustgebied op.

Voor zover nu bekend, zijn er geen andere plannen ingediend voor ontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op rust- en foerageergebieden van de kwalificerende niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Leekstermeer-gebied.

4 Conclusie en consequenties

Effect van het plan op Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van, maar grenst wel aan een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied (beschermd op basis van Wnb). Dit betreft het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. Het plangebied maakt deel uit van ganzenrust- en foerageergebieden die rondom het Natura 2000-gebied aangewezen ten behoeve van de kwalificerende soorten kolgans, brandgans en smient.

Als gevolg van het plan gaat in een worst-case benadering 106 hectare ganzenrustgebied verloren, maar blijft ruim voldoende foerageergebied in de nabije omgeving van het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied beschikbaar. Een significant negatief effect wordt daarom uitgesloten.

Daarnaast ligt op circa 9 km afstand het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. Er treden geen significant negatieve effecten op ten aanzien van dit gebied.

Cumulatieve effecten

De enige relevante andere ontwikkeling die in voorbereiding is, betreft de gebiedsontwikkeling in het Zuidelijk Westerkwartier. De door de provincie aangewezen foerageergebieden liggen buiten de gebieden die heringericht worden en negatieve effecten op aangewezen foerageergebied treden niet op. Er treedt ten gevolge van dit plan derhalve geen cumulatie van effecten op de oppervlakte aangewezen foerageer- en ganzenrustgebied op.

Consequentie

Over effecten op beschermde Natura 2000-gebieden soorten levert deze voorttoets voldoende informatie op. De natuurwet en -regelgeving staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg op het punt van gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming.

Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden.

5 Bronnen

Arcadis, 2017. Voortoets herinrichting Zuidelijk Westerkwartier. Voortoets gebiedsbescherming in het kader van de Wet.

BirdLife International. 2016. *Mareca penelope*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22680157A86024595. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-3.RLTS.T22680157A86024595> en (<http://www.iucnredlist.org/details/22680157/0>)

Buij, R. R.H. Jongbloed, S. Geelhoed, H. van der jeugd, E. Klop, S. Lagerveld, H. Limpens, H. Meeuwssen, F. Ottburg, P. Schippers, J. Tamis, J. Verboom, J.T. van der Wal, R. wegman, E. Winter & A. Schotman, 2018. Kwetsbare soorten voor energie-infrastructuur in Nederland; overzicht van effecten van hernieuwbare energie-infrastructuur en hoogspanningslijnen op de kwetsbaarste soorten vogels, vleermuizen, zeezoogdieren en vissen, en oplossingsrichtingen voor een natuurinclusieve energietransitie. Wageningen Environmental Research, rapport 2883. <https://edepot.wur.nl/449804>

DeVault TL, Seamans TW, Schmidt JA, Belant JL, Blackwell BF, Mooers N, Tyson LA, & Van Pelt L., 2014. Bird use of solar photovoltaic installations at US airports: implications for aviation safety. *Landscape and Urban Planning* 122:122-128.

Feltwell J., 2013. Are photovoltaic solar arrays an influencing factor in avian mortality? *Newsletter of the Kent Field Club* 77:18-25.

Herden C, Rasmus J, & Gharadjedaghi B., 2009. Naturschutzfachliche Bewertungsmethoden von Freilandphotovoltaik-anlagen. BfN-Skripten 247.

Fox, A.D., L. Dalby, Thomas Kjær Christensen, S. Nagy, T.J.S. Balsby, O. Crowe, P. Clausen, B. Deceuninck, K. Devos, C.A. Holt, M. Hornman, V. Keller, T. Langendoen, A. Lehtikainen, Svein-Håkon Lorentsen, B. Molina, L. Nilsson, A. Stipniece, Jens-Christian Svenning & J. Wahl (2016) Seeking explanations for recent changes in abundance of wintering Eurasian Wigeon (*Anas penelope*) in northwest Europe. *Ornis Fennica* 93: 12-25.

Kagan RA, Viner TC, Trail PW, & Espinoza EO. 2014. Avian mortality at solar energy facilities in southern California: a preliminary analysis. National Fish and Wildlife Forensics Laboratory. <https://alternativeenergy.procon.org/sourcefiles/avian-mortality-solar-energy-ivanpah-apr-2014.PDF> (09-08-2018).

Klaassen, R., T. Schaub, H.J. Ottens, A. Schotman, J. Snethlage & G. Mol, 2018. Literatuurstudie en formulering richtlijnen voor een ecologische inrichting van zonneparken in de provincies Groningen en Noord-Holland. Rijksuniversiteit Groningen RUG. <https://edepot.wur.nl/468240>

Koopmans, M., R. Oosterhuis, R. Blaauw, S. Attema, D. Bos, 2012. Ganzen en Smienten rond het Leekstermeer in een tijd van vergraving en vernatting. Monitoring inzake de waterberging 2008-2012. A&W-rapport 1780. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Lieder K & Lumpe J., 2012. Vögel im Solarpark - eine Chance für den Artenschutz? <http://archiv.windenergetage.de/20F3261415.pdf> (09-08-2018).

NDFF, 2019 Export waarnemingen smient, kolgans en brandgans 2008-2019 voor De Onlanden en polder lage Land. (De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meeste complete natuurdata-bank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens).

NEM, 2019. Vogels per gebied, Natura 2000 gebied Leekstermeergebied (19). <https://www.sovon.nl/nl/gebieden>.

Ministerie van LNV, 2019a (raadpleging website). Beschermde natuur van Nederland, Leekstermeergebied. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Ministerie van LNV, 2019b (raadpleging website). Effectenindicator, van het Ministerie van LNV, geeft generieke informatie over mogelijke effecten van activiteiten. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx

Ministerie van LNV, 2019c (raadpleging website). Profielen kolgans, brandgans en smient www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/profielen/vogels

Prolander, 2016. Beheerplan Leekstermeergebied, Ruimte voor vogels. Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Drenthe op 5 juli 2016.

Sovon 2019, Soorteninformatie, www.sovon.nl/nl/soort/1790; www.sovon.nl/nl/soort/1590; www.sovon.nl/nl/soort/1670

Strijkstra, R., M. Greve & E. van der Heijden, 2016. Natura 2000 beheerplan Zuidlaardermeergebied, A&W-rapport 1228. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Vliet, R. van der, W. Heijligers en J. Tilborghs, 2011. Maximale foerageerstanden op een rij gezet voor 97 beschermde vogelsoorten. Toets Vakblad voor effectrapportage, 18 (4): 5-10.

Vogelbescherming, 2019. Illegale aanleg zonnepanelen Weperpolder schaadt vogels. Webbericht <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/illegale-aanleg-zonnepanelen-weperpolder-schaadt-vogels>.

Walston LJ, Rollins KE, LaGory KE, Smith KP, & Meyers SA. 2016. A preliminary assessment of avian mortality at utility-scale solar energy facilities in the United States. Renewable Energy 92:405-414.

Bijlagen

Bijlage 1.

Ontwikkeling van de vogelpopulatie in en rond het plangebied

■■■■■■ BûgelHajema en ■■■■■■, *Ecologisch adviesbureau John Melis Ecologie*

Maart 2019

Ten behoeve van de voortoets zijn de best beschikbare gegevens over de aantallen van kolgans, brandgans en smient verzameld in en rond het Leekstermeergebied.

Er blijken drie belangrijke bronnen te zijn, die sterk verschillen in begrenzing van het telgebied en in detailniveau waarop de resultaten beschikbaar zijn. Hieronder is uitgelegd waarin de tellingen verschillen en hoe de gegevens uit de drie bronnen zijn verwerkt.

1. De drie bronnen van vogelgegevens en hun methodiek

WAARNEMINGEN UIT NDFF

Waarnemingen van kolgans, brandgans en smient die zijn opgenomen in NDFF zijn benut om op het niveau van het foerageergebied inzicht te krijgen in het gebruik van het gebied. Omdat het aangrenzende gebied De Onlanden sinds 2012 sterk is veranderd door de inrichting als natuurgebied, en er mogelijk verschuivingen zijn opgetreden tussen dit gebied en Polder Lage Land, zijn ook van dit gebied waarnemingen geanalyseerd.

In de NDFF zijn waarnemingen opgenomen die vrijwilligers en professionals hebben gedaan, veelal zonder het expliciete doel om een gebied volledig te onderzoeken.

NEM TELLING NATURA 2000 LEEKSTERMEERGEBIED

Sovon coördineert en verwerkt watervogeltellingen waarbij enkele keren per jaar gebieden zo volledig mogelijk worden geïnventariseerd. Dit gebeurt ook voor het Leekstermeergebied. Gegevens hiervan zijn beschikbaar vanaf het seizoen 2010/11 tot en met seizoen 2016/17, echter uitsluitend voor het hele telgebied. Dit telgebied beslaat ongeveer het Natura 2000-gebied plus het foerageergebied Polder Lage Land.

MONITORING 2008-2012, ALTENBURG & WYMENGA ECOLOGISCH ONDERZOEK.

Van 2008 tot 2012 heeft Altenburg & Wymenga samen met Staatsbosbeheer en Het Groninger Landschap (Koopmans e.a. 2012) onderzoek gedaan naar ganzen en smienten in de periode dat het Leekstermeergebied heringericht werd ten behoeve van natuur en waterberging. Het telgebied in dit onderzoek betreft een ruim gebied rond het Leekstermeer, waarbinnen alle belangrijke foerageergebieden liggen voor soorten die op het Leekstermeer slapen. Dit betreft een veel grotere oppervlakte dan de monitoring van NEM, en de polder Lage Land ligt ook binnen dit gebied.

2. Gebruik en verwerking van de gegevens

De gegevens uit de genoemde informatiebronnen zijn slecht met elkaar te vergelijken door de verschillen in de periode waarover gegevens beschikbaar zijn, de begrenzing van telgebied, de telmethodiek en het detailniveau.

Iedere bron belicht echter een ander facet van de aantalsveranderingen. Hieronder wordt per bron toegelicht hoe ze worden gebruikt en eventueel bewerkt ten behoeve van de Voortoets.

NDFF-GEGEVENS

- De NDFF-gegevens geven de beste informatie van aantallen vogels in de Polder Lage Land zelf, en tevens van de verspreiding binnen dit gebied.
- Deze gegevens betreffen geen systematische, gebiedsdekkende telling. Verder terug in de tijd wordt het aantal ingevoerde waarnemingen steeds lager. Van voor 2012 zijn slecht incidenteel gegevens beschikbaar. Gegevens zijn gebruikt vanaf juli 2012 tot en met januari 2019.
- Als gedrag is bij de meeste waarnemingen "ter plaatse" of "foeragerend" aangeduid. Een klein aantal waarnemingen betreft overvliegende exemplaren, deze zijn buiten de verwerking gelaten.
- Uit de NDFF-waarnemingen wordt niet duidelijk welk deel is geregistreerd van het totale aantal vogels dat op dat moment in het gebied aanwezig is. De waarneming van één exemplaar kan bijvoorbeeld betekenen dat de soort daadwerkelijk met één exemplaar aanwezig was, maar in de praktijk wordt vaak geen schatting of telling van het aantal exemplaren uitgevoerd. Bij de verwerking is er daarom voor gekozen om per maand en per jaar het maximaal aantal waargenomen vogels te bepalen. Dit geeft inzicht welke aantallen in ieder geval op een moment in het gebied aanwezig waren. Geen of lage aantallen kan ook betekenen dat er geen of zeer beperkte waarnemingen beschikbaar zijn.

NEM TELLING WATERVOGELS NATURA 2000 LEEKSTERMEERGEBIED

- Deze gegevens geven een goed beeld van de totale populatieomvang van het Natura 2000-gebied, de telling is gedaan volgens een vaste methode en gebiedsdekkend. De tellingen zijn over een lange tijdsperiode uitgevoerd en geven inzicht in de verandering in aantallen over de jaren.
- De NEM-tellingen worden door Sovon verwerkt en beschikbaar gesteld als seizoensgemiddelde en seizoensmaximum. In relatie met de instandhoudingsdoelen zijn voor de foeragerende watervogels brandgans, kolgans en smient in de eerste plaats de seizoensgemiddelden van belang. Dit betreft het gemiddelde aantal vogels van de maanden in het winterseizoen waarin is geteld.
- Het seizoensmaximum betreft het maximaal aantal waargenomen exemplaren in een seizoen op de slaappleaatsen in het Leekstermeergebied. Deze zijn alleen beschikbaar van kolgans en brandgans en betreft vogels die in een gebied met een straal van ongeveer 5 km rond het Leekstermeer kunnen foerageren, dus een grote gebied dan het telgebied voor seizoensgemiddelde.

ONDERZOEK ALTENBURG & WYMENGA (A&W)

- Deze gegevens geven een goed beeld van de totale populatieomvang in een groter gebied rond het Leekstermeer, en het belang van verschillende deelgebieden voor de soorten in deze periode.
- Dit onderzoek is de enige bron die zicht geeft op aantallen foeragerende smienten in de nacht, echter uitsluitend voor de periode 2008-2012.

- Er zijn dagtellingen van ganzen en smienten uitgevoerd conform het 'Programma van eisen' van DLG uit 2008; deze tellingen zijn zes keer per seizoen uitgevoerd.
- Smienten foerageren voornamelijk in de avond en nacht. Ze kunnen overdag op het Leekstermeer verblijven, maar ze kunnen zich ook in kleinere groepen ophouden in of langs de oevers van brede sloten en op plassen. Om een beeld te krijgen van locaties en aantallen 's nachts foeragerende Smienten in het onderzoeksgebied, is het gebied twee keer per seizoen bij nacht doorkruist. De tellingen zijn uitgevoerd in de avond- en nachturen op 20 locaties. Naast de nachttelling zijn de 20 monitoringslocaties voor smienten ook overdag bezocht om graassporen van smienten te onderzoeken. Op elke locatie is een transect van zeven plots (meetnetvlakjes) uitgezet en hier zijn de aanwezige smientenkeutels geteld.
- Altenburg en Wymenga hebben de resultaten samengevat als seizoensmaximum per jaar, voor het gehele telgebied. De gegevens zijn niet gecorrigeerd voor ontbrekende tellingen. Daarnaast zijn de getelde aantallen van soorten met een instandhoudingsdoel omgerekend naar vogeldagen volgens de methodiek van Van der Hut & Bos (2007). Daarbij is echter niet de correctiefactor toegepast om "vogeldagen" van brandgans en smient om te rekenen naar "kolgansdagen". Ten behoeve van de voortoets en vergelijking met andere bronnen zijn deze aantallen vogeldagen omgerekend naar jaargemiddeldes (= aantal vogeldagen* correctiefactor/365).

3. Resultaten

NDFD GEGEVENS

Smient:

- In de polder Lage Land worden weinig smienten waargenomen, in de NDFD zijn de laatste waarnemingen van het seizoen 2012/13. Het zou kunnen dat vogelwaarnemers geen waarnemingen van hier doorgeven, echter er zijn uit deze periode wel (veel meer) waarnemingen van brandgans en kolgans uit dit gebied.
- Smienten worden verspreid door de polder Lage Land aangetroffen.

Smient Polder Lage Land, maximaal aantal waargenomen per maand

seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	Max. over alle maanden
2012			32				95		95
2013									
2014									
2015									
2016									
2017									
2018									
Max. over alle jaren			32				95		95

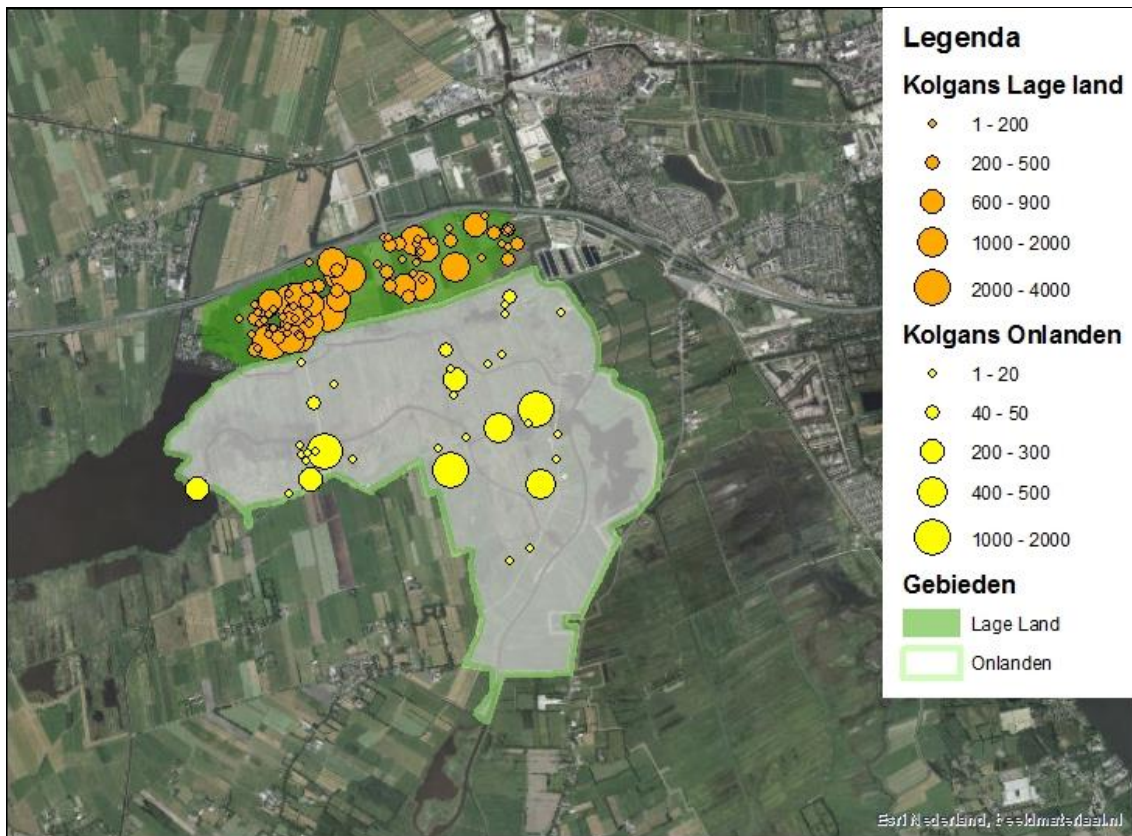
Smient Polder Lage Land, aantal waarnemingen per maand

seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	totaal
2012			1				1		2
2013									
2014									
2015									
2016									
2017									
2018									
totaal			1				1		2

Kolgans:

- In de polder Lage Land worden grote aantallen kolgans waargenomen, met de piek in de periode november t/m februari. Het waargenomen aantal per jaar fluctueert sterk, mogelijk is dit een effect van een laag aantal waarnemingen in sommige jaren (bijvoorbeeld 2015/16 en 2016/17). Hierdoor zijn uit deze fluctuaties geen conclusies te trekken.
- Kolgans komt verspreid door de hele polder Lage Land voor, maar minder langs zowel de noordrand (snelweg), en meer waarnemingen in het westelijke deel. In de Onlanden komt kolgans verspreid in het gebied voor, de grootste aantallen in het centrale deel van het gebied.

Kolgans Polder Lage Land, maximaal aantal waargenomen per maand									
seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	Max. over alle maanden
2012		500	3500	350	400	3			3500
2013		1501	700	130	3000	120			3000
2014			450	3000	200	1050			3000
2015			1		84	1	50		84
2016		650	350	480	600	850			850
2017			1	50	50	3000			3000
2018		1		1501	600				1501
Max. over alle jaren		1501	3500	3000	3000	3000	50		3500
Kolgans Polder lage Land, aantal waarnemingen per maand									
seizoen (startjaar aug-juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	totaal
2012		2	5	2	1	1			11
2013		4	2	4	5	1			16
2014			1	1	1	2			5
2015			1		2	3	2		8
2016		1	5	3	5	1			15
2017			1	3	5	8			17
2018		1		4	2				7
totaal		8	15	17	21	16	2		79



Brandgans:

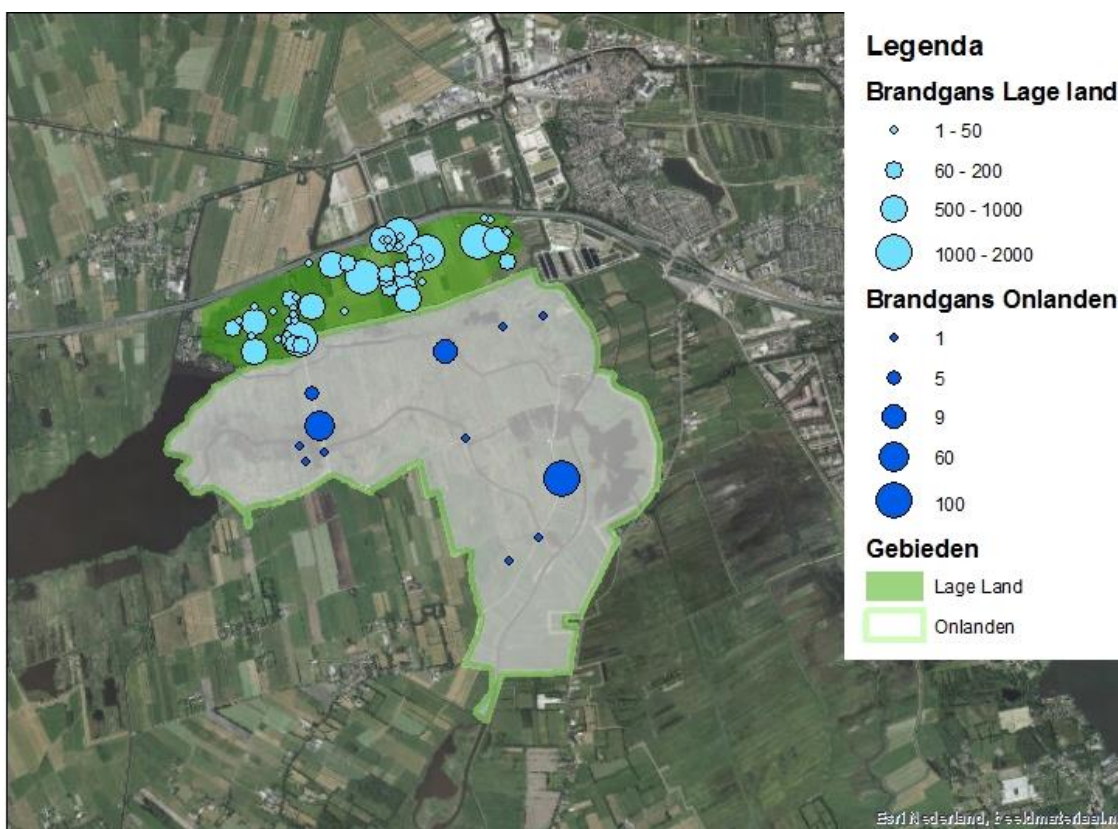
- In de polder Lage Land worden in de meeste jaren grote aantallen brandgans waargenomen, zij het minder dan kolgans. De piek ligt in de periode december t/m februari. Het aantal per jaar fluctueert sterk, op basis van de "losse" waarnemingen is hieruit geen conclusie te trekken.
- Brandgans komt verspreid door de hele polder Lage Land voor. In de Onlanden komt brandgans verspreid in het gebied voor.

Brandgans Lage Land, maximaal aantal waargenomen per maand

seizoen (startjaar aug- juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	Max. over alle maanden
2012		2							2
2013		25	18		61	70			70
2014				1	1	50			50
2015					1100		500		1100
2016			1	500	750				750
2017			156		1600	50			1600
2018				900	30	1400			1400
Max. over alle jaren		25	156	900	1600	1400	500		1600

Brandgans Lage Land, aantal waarnemingen per maand

seizoen (startjaar aug- juli)	9	10	11	12	1	2	3	4	totaal
2012		1							1
2013		1	1		3	1			6
2014				1	1	1			3
2015					2		3		5
2016			3	3	7				13
2017			1		9	5			15
2018				5	5	6			16
totaal		2	5	9	27	13	3		59



NEM TELLING NATURA 2000 LEEKSTERMEERGEBIED

Natura 2000 gebied Leekstermeergebied (19)

winter- en trekvogels

Soort	Gebieds- doel	Functie	Aantal in	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	Start trend	Trend sinds start	Trend sinds 07/08
Brandgans	x	f	seiz. gem.	58	252	306	196	515	578	1980	++	+
Brandgans	x	s	seiz. max.	1180	?	?	?	980	2162	2006	++	++
Kolgans	x	f	seiz. gem.	733	1001	1456	1682	1608	698	1980	0	~
Kolgans	x	s	seiz. max.	11533	?	?	?	3600	4500	2006	--	--
Smient	x	s	seiz. gem.	376	212	336	400	186	273	2000	-	-

© Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies)

- Het aantal smienten in het Leekstermeergebied vertoont een onregelmatig verloop over de periode 2011-2017, maar vertoont een trend van afname. De aantallen liggen circa twee tot drie keer lager dan het instandhoudingsdoel van 640.
- Het aantal brandganzen in het Leekstermeergebied als geheel neemt toe over de periode 2011-2017, en ligt in de laatste jaren circa vijf keer hoger dan het instandhoudingsdoel van 110.
- Het aantal kolganzen in het Leekstermeergebied als geheel neemt toe over de periode tot seizoen 2014/15, maar lijkt sindsdien weer af te nemen. De aantallen lagen tot 2015/16 circa twee keer hoger dan het instandhoudingsdoel van 640, maar in het laatste seizoen waarvan gegevens beschikbaar zijn (2016/17) dalen de aantallen tot dicht op dit doel.

A&W ONDERZOEK

- De seizoensmaxima voor alle drie de soorten liggen in de looptijd van dit onderzoek (2008-2012) hoog maar vertonen ook grote verschillen tussen de jaren
- De aantallen smienten geteld in polder Lage Land zijn laag, en ook het aantal keutels van smienten is zeer laag (twee tot vier per locatie, over een oppervlakte van 28 m²) vergeleken met tellingen op een aantal andere locaties in het Leekstermeergebied. Dit duidt erop dat in de periode 2008-2012 polder Lage Land geen belangrijk leefgebied voor smienten vormde.
- In het gebied direct ten zuiden van polder Lage Land (in dat rapport aangeduid als Matsloot, overeenkomend met de aanduiding Onlanden in dit rapport) treedt in de periode 2008-2012 een toename van het aantal smienten op, in wat zuidelijker gelegen deelgebieden juist een afname. Inundaties die in die periode werden gestart leken het gebied extra aantrekkelijk voor smienten maken.
- De in deze studie gepresenteerde telresultaten laten zien dat het totaal aantal doorgebrachte vogeldagen van kwalificerende soorten tijdens de onderzoeksperiode 2008-2012 is toegenomen in plaats van afgenomen (zie tabel hieronder). De auteurs concluderen dat de instandhoudingsdoelen in deze fase van ontwikkeling van meer moerasgebied niet in gevaar zijn, en dat het Leekstermeer in zijn functie als slaapplaats niet achteruitgaat; het is eerder zo dat er slaapplaatsen bij zijn gekomen.

Twee samenvattende tabellen uit Koopmans e.a. 2012.

Tabel 3-1 – Het aantal vogeldagen van de kwalificerende soorten Smient, Kogans en Brandgans rond het Leekstermeer van oktober tot en met maart van 08/09 tot 11/12. Het gemiddelde over de vier jaar ligt ruim boven het instandhoudingsdoel. De gegevens hebben betrekking op het in figuur 1-1 weergegeven telgebied. Bron: A&W, GL en SBB (2008-2012, deze studie).

Soort	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	gemiddeld	Doel in vogeldagen
Smient	371.550	400.515	464.748	505.575	436.600	233.600
Kogans	621.817	991.546	699.807	1.184.783	874.500	233.600
Brandgans	24.204	72.906	62.257	229.057	97.100	40.150

Bijlage 4 Seizoensmaxima per soort

Tabel. Seizoensmaximum van ganzen en Smienten in het studiegebied van okt. 1994 tot maart 2011. De tabel is gesorteerd op frequentie van voorkomen waarbij eerst de voor de studie relevante soorten Kogans, Smient, Brandgans bovenaan zijn gezet. De getallen zijn niet gecorrigeerd voor ontbrekende tellingen (er heeft geen imputing plaatsgevonden). Bron: SOVON (tot 2007/08), A&W, GL en SBB (2008-2012).

Seizoen	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
Kogans	27000	22565	22055	31051	13465	9520	10206	8955	5608	1630	6001	14795	20055	11119	8150	14224	13945	17050
Brandgans	1801	264	1306	1067	1350	4007	340	1800	402	56	1450	1054	3565	378	547	1070	1527	6080
Smient	7420	5870	0	2910	554	1472	3650	6095	2304	1510	2326	4385	3240	2333	2608	4427	4409	4785

Bijlage 2.

Effectindicator met storingsfactoren voor kwalificerende habitattypen en soorten van Natura 2000-gebied Leekstermeergebied

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Brandgans (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	⊗	■	...	■	■	■	■	■	■	■

■	zeer gevoelig
■	gevoelig
■	niet gevoelig
⊗	n.v.t.
...	onbekend

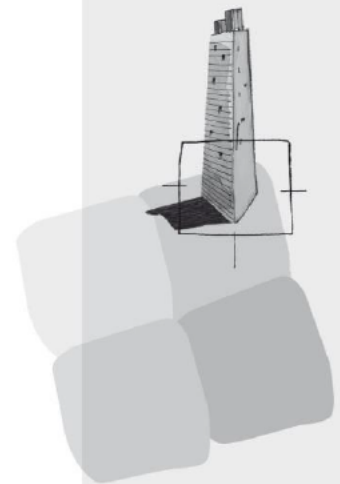
(Ministerie van LNV, 2019 raadpleging website www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)

Concept

Colofon

Projectnummer

602.24.50.00.00.00



BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort